

༡༡། །མཁས་པའི་ཚུལ་ལ་འབྲུག་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་
བསྟན་བཅོས་བརྒྱགས་སོ།།

ཐུ་འབྲུར་མཐོ་སྒོ་བ་མདྲོ་ཐགས་རིག་པའི་འབྲུར་གནས་གླིང་།
ཨ་རིམ་གཉིས་པའི་ཚུ་བའི་སྒོ་བ་ཚན།

༡། མཁའ་པའི་ཚུལ་ལ་འཕྱག་པའི་སྒྲིལ་བྱ་བའི་
བསྟན་བཅོས་བརྒྱུས་སོ།།

མཁའ་པའི་མཁའ་པའི་ཚུལ་ལ་འཕྱག་པའི་སྒྲིལ་བྱ་བའི་

མི་པམ་འཇམ་དབྱངས་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། 1846-1912

རིག་སྟོང་འཇམ་དབྱངས་གཞིན་རྒྱུ་བྱེད་སྐབས་ལས།
 དགོངས་པའི་སྟོང་ནས་སྐབས་པའི་གཏེར་བརྒྱད་གྲོལ།
 ལུང་རྟོགས་ཚུལ་མཛོད་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་མཚོག།
 ཨ་ཇི་ཏཱ་བི་ཇ་ཡ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

༢༡། །སྤྱ་འགྲུར་རིག་མཛོད་ཅིས་འབྲུལ་སྡེ་ཆན་གྱིས་སྒྲིག་སྦྲོར་བྲས།

Published by: *NRCS*

Ngagyur Rigzod Computer Section

Contact Address:

Ngagyur Nyingma Institute (NNI)
(Higher Buddhist Studies & Research Center)
P.O. Bylakuppe 571104 Mysuru District,
Karnataka State, South India

Ngagyur Rigzod Computer Section (NRCS)
(NNI) Library

website: <https://nni.bt>

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྱུར་མཐོ་སྤྱོད་ཆེན་མོའི་སྤྱོད་ཆེན་
འཕུལ་དེབ་སྤྲིག་སྦྱོར་བ།

ཆེ་བ་བསྟན་འཛིན་ཤར་བ། ལོ་རིམ་དགུ་བ།
རག་དབང་འཛིགས་མེད་གྲུ་རུང་། ལོ་རིམ་དགུ་བ།
ཐོགས་མེད་སློ་གྲོས་རོ་ག་ཡ། ལོ་རིམ་བརྒྱད་བ།
སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ལོ་རིམ་བརྒྱད་བ།
འཛིགས་མེད་དོ་ཇེ། ལོ་རིམ་བདུན་བ།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོ་འཁོར་ལྷན་ཁྲིམས་མཛོད་ཅིས་འབྲུལ་སྡེ་ཚན་གྱི་ཚོགས་མི།

འགན་འཛིན།

སློབ་དཔོན་བཟང་ཤིས་རྟེན་ལས་མ་རྟོ་བ།

ལས་རོགས།

ལྷ་བ་བརྟན་འཛིན་གར་བ།

བག་དབང་འཛིགས་མེད་བྱ་བྱང་།

རིག་འཛིན་ལྷ་མ། བསོད་ནམས་རྟ་དམག་

བསོད་ནམས་བྱ་ཚོགས། རིག་འཛིན།

སློབ་ཐབས་བརྟན་འཛིན། རིགས་ཚོགས།

ཐོགས་མེད་སློབ་ཐོས་རྟོ་ག་ཡ། བརྟ་ཆེ་དབང་།

འཛིགས་མེད་རྟོ་རྟེ། ཆེ་དབང་མགོན་པོ།

རྟ་ལ་བཟང་ལྟག་བ། བྱང་བ་ཆེ་རིང་།

ཀམ་ཤིན་ལས་བཟང་པོ། ཆེ་དབང་བྱ་མཆོ།

སྒྲུབ་བློ་བློ།

རང་ཉིད་ཅམ་མ་ཟད་འགོ་བ་སྤྱི་ཡི་འབྲུལ་ཕུགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་
ལ་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། དེ་སྤྱབ་ཚུལ་གྱི་
ཐབས་ལམ་རྣལ་མ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ཉག་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེར་བརྟེན་སྟོན་པ་ཆད་མའི་བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་
དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་
གནང་དགོས་རྒྱུ་ནི་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་གྱི་དགོངས་མངའ་ལྟར་ལགས།
རྒྱ་མཆན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་ཡིད་བཞིན་
ནོར་བུ་མཆོག་གིས་ཀྱང་བསྟན་འགོ་སྤྱིའི་བདེ་ཅེར་དམིགས་ཏེ་
དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མས་དཔལ་གསང་ཆེན་ལྷ་འགྱུར་རྟེན་མའི་
བཤད་བྲ་ཆེན་མོ། ལྷ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྤྱུགས་རིག་པའི་འབྲུང་
གནས་སྤྱིར་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏབ་གནང་ཞིང་། བཤད་བྲ་འདིའི་སློབ་
ཆེན་དུ་ཐུན་མོང་མིང་ཆོག་ཀུན་གྱི་ཚོམ་གཞིར་གྱུར་པ་བརྟེན་སྤྱོད་
རིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐུན་མིན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་

དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བློ་མ་མེད་པ་དང་།

དེའི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་གཉིས་གཙོས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་དང་། བསེལ་ལྷན་གངས་རིའི་ལྗོངས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཕྱི་མོ་དཔལ་གསང་ཆེན་ལྷ་འགྲུར་བའི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོང་རྣམ་གཉིས། འཇམ་མགོན་མི་པམ་རྒྱ་མཆོས་གཙོས་རིག་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་མཛད་པའི་འཆོས་སྟོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས། དེར་དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་སྟོབ་ཆོན་དུ་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་ལྟར་སྒྲར་ནས་དཔེ་རིང་ཐོག་པར་སྟུན་ཞུས་ཟིན་ཀྱང་། དགོ་སྟོབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྟོབ་ཆོན་རྣམས་དེབ་གཟུགས་ཐོག་པར་འབྲེམས་གནང་ཐུབ་ཆེ་དགོ་མཆོན་ཆེ་ཚུལ་དགོངས་འཆར་ཡང་ཡང་བཏོན་པ་ལྟར་རྒྱན་ལས་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་ཕེབས་གཤེས། ད་ལམ་ངེད་ཅག་སྒྲ་འགྲུར་རིག་མཛོད་ཅིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཆོན་གྱི་ལས་མི་ཐུན་མོང་ནས་ལས་རིམ་འདིའི་ཁུར་སྒྲངས་ཏེ་སྟོབ་ཆོན་དུ་གཏན་འབེབས་ཡོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རིགས་ཞུ་དག་

དང་འབྲེལ། གཞུང་ཙུ་བ་དང་ས་བཅད་དཀར་ཆག་སོགས་སྤར་
མ་འཁོད་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཅུག་སྟེ་དེབ་གཟུགས་ཐོག་པར་
སྤྱན་ཅུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གུས་པ་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚུ་ཆད་
དམའ་བ་དང་། ཉམས་སྤྱོད་གི་བྱོད་ཆད་ནར་མ་སོན་སྟབས་ནོར་
འཁྱལ་ཅི་རིགས་ཡོད་སྟེ་དཔས་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་སྤྱན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་
བཅས་པའི་སྤྱན་སྤར་བཤགས་སྟོམ་དང་གཟུར་གནས་གཟིགས་པ་
པོ་ཡོངས་ལའང་དགོངས་སེལ་ཞུ་བ་ལགས། ལས་རིམ་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཅོན་པ་རྒྱུན་སྦྱོང་བྱས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་
དགེ་ཙུ་ཅི་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་སྤྱན་དར་ཞིང་འགྲོ་རྣམས་ཆོས་
འབྱོར་བདེ་སྦྱིད་གྱི་དབལ་ལ་ཉག་དུ་འཆོ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་སྤྱབས་རྗེ་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་བྱུང་དབང་ཡིད་བཞིན་
ནོར་བུའི་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་དུ་
འགྱུར་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྱུར་མཆོ་སྦྱོར་ཆེན་མོའི་རིག་མཛོད་ཅིས་འབྲུལ་སྟེ་ཆོན་ནས།

དཔེ་བསྟར་གསལ་བཤད།

དེ་ལ་འདྲིར་མཁས་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཞེས་པའི་བསྟན་
བཅས་འདི་ཉིད་ཞུ་སྟེ་ག་གི་སྒོར་མདོ་ཅམ་སྟེང་ན།

༡ ་དེ་ཡང་གཞུང་འདྲིར་བཀོད་པའི་ས་བཅད་རྣམས་ཀྱི་
མཁུན་མི་པམ་རྒྱ་མཚོ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཞེ་ཆེན་དགོན་ཆེན་གྱི་
བར་མ་པོད་ཉེར་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་དཀར་ཆག་མདོར་
བསྟུས་པད་དཀར་སྟེང་བ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་གཞུང་འགྲེལ་དང་
ལྷན་དུ་སྦྱར་ཞིང་། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཁ་མི་གསལ་ཞིང་ཆོག་བསྟུས་
བ་རྣམས་མཁན་ཆེན་བྱས་ལྷན་གྱི་མཁས་འཇུག་གི་འགྲེལ་བ་དང་།
སྐབས་དོན་གཞུང་སོ་སོའི་འགྲོས་དང་བསྟན་ཏེ་ཁ་སྒོར་བྱས་ཡོད།

༢ ་གཞུང་འདི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཆོགས་ལྟེ་གནས་ཀྱི་པོད་ཨང་
(BDRC: W8LS1999) ཐོག་ཡོད་པའི་ཤིང་བར་དེ་ཉིད་བར་མ་
གཞན་ལས་ཅུང་དག་པར་སྦྱང་བས་མ་སྟེ་གཙོ་བོ་ལ་དེ་ཉིད་གཞིར་

བཞག་ནས། སར་མ་གཞན་ (BDRC: W3CN21303-v14) ཐོག་
ཡོད་པའི་ཞིང་པར་དེ་ཉིད་དང་། (BDRC: W20749) ཕྱི་རིའི་པར་
མ་བཅས་དང་ཕན་ཚུན་ཞིབ་ཚགས་ཀྱིས་དཔེ་སྤྱར་ཞུས་ཡོད།

༣ ། སར་མ་དེ་རྣམས་སྤྱི་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བ་དང་
མཐུན་ནའང་དོགས་གནས་ཅན་གྱི་རིགས་རྣམས་ཞབས་མཆན་
(Footnote) ཏུ་གྲུག་ཏུགས་ཏྟ་ ། རྟོག་བཞུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དཔེ་
རིང་གི་ཤོག་ཨང་ཡིག་ཐོང་དང་བཅས་གསལ་པོར་བཞུགས་ནས་ཤོག་
ངོས་མདུན་རྒྱབ་མཆོན་བྱེད་ཏུ་ཀ་ཁ་བཞུགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་
ཏུགས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིག་ཞོར་མཛོན་གསལ་ཅན་
འགའ་ཞིག་པོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལྟར་བཅས་ནའང་གཞུང་
དཔྱུས་སྤྱི་བསྐྱེད་ལྟར་གང་ཡང་ཤོར་བཅུག་མེད།

ཁྱེད་ཀྱི་

ཚུམ་སྒྲིག་པའི་ངོས་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་སྐྱོར་གྱི་ཐད་ནས་
འཁྱུལ་འབྱུང་ངེས་པས། མཐུན་དཔྱད་ཡངས་པའི་རྒྱ་ཆེན་གྱི་
པ་པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱོར་གྱི་
ཆར་བྱེད་རྣམས་ལ་གཞན་འཁོད་འབྲེལ་མཐུན་ཁ་བྱང་ཐོག་ལོ་
བསྐྱང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལྟར་པོར་སྦྱུང་བཞུགས་ཡོང་
བའི་རེ་སྐུལ་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྱུར་མཐོ་སྒྲིབ་ཆེན་མོའི་

རིག་མཛོད་རྒྱུ་འབྱུང་སྤེལ་ནས།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

NRCS

ལྷོག་པ་པོར་བྱ་བ།

མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་རྣམ་ཐར་དུ།⁽¹⁾ “ཐ་ན་དཔེ་ཆའི་ས་བཅད་
དང་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཆོན་རྟགས་འདེབས་སྟངས་ཚུན་ལ་
ཡང་ཐུན་མོང་ས་ཡིན་པའི་སྲོལ་གཏོད་ཡོད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། ས་
བཅད་སྐག་ལ་རྩ་བ་སེར། །ལུང་ཁུངས་དམར་ལ་ལུང་འབྲེན་
ལ། །སྒྲ་ཆོལ་སྒྲ་ལ་མཆོམས་སྒྲོར་ལྗང་། །འདི་དག་ནན་གྲིས་ལག་
ལེན་གཅེས། །”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་ཆེ་བའི་ལྷོག་པ་པོས་
ཆོན་བྱ་གསུངས་ཅམ་ལ་གཟིགས་ནས་ཀྱང་རྩ་བ་དང་ས་བཅད།
ལུང་ཁུངས་དང་ལུང་འབྲེན་སོགས་རྟགས་སྒྲ་ལ་འཆོལ་བདེ་བར་
དམིགས་ནས། བོད་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། རྩ་བ་དང་ས་བཅད།
ལུང་ཁུངས་དང་ལུང་འབྲེན་བཅས་ལ་ཆོན་ཁྲ་བཀོད་ཡོད།

(1) རྟགས་ཆེན་གཞན་དཔེ་གསར་རྒྱན་ཁང་ནས་ཐུག་ཕྱོད་མཇུག་ཅིང་། ཐུན་མོན་ནང་པའི་ཤེས་
ཡོན་པདྟེ་རྩ་རྟགས་ཆོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་པར་རྒྱན་བྱས་པའི་མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་
གསུང་འབྲམ། ཡོད་དང་ལོ། བོག་མང་ ༥༩ ནང་གསལ།

དཀར་ཆག

ངོས་སྒྲིབ།

སྒྲིབ་བརྗོད།

དཔེ་བསྐྱར་གསལ་བཤད།

མཛད་པ་པའི་ཆུང་ཐུག་པ།

མཁས་འབྲུག་སྒྲིབ་བྱང་།

༡༡༽ ཐོག་མར་དགེ་བ་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་.....1

༡༢༽ དོན་དང་ལྡན་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་སྒྲིབ་པ། 2

༡༣༽ གཞུང་ཚུལ་པའི་དང་པོར་ཕྱག་འཆའ་བ། 2

༡༤༽ གཞུང་གི་དོན་དང་མཐུན་པར་གཤིས་པ་བརྗོད་པ། 2

བར་དུ་དགེ་བ་བཅུང་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ལྷན་སྟུང་ཆོགས་པ། 2

༡༥༽ རྒྱ་ཆེ་བ་མཁས་བྱའི་གནས་བཅུའི་ཆུང་གངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། .2

༡༦༽ རྒྱངས་འབྲེལ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྟན་པ། 3

༡༧༽ དེ་དག་གི་དོན་ཆུང་པར་བྱེ་ཞིང་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 4

༥ བྱུང་པོ་ལ་མཁམ་བཤ།

དང་པོ། གནས་དང་པོ་བྱུང་པོ་བཤད་བཤ།	4
༡། མདོར་བསྟན་བཤ།	4
༢། རྒྱས་པར་བཤད་བཤ།	4
༢། བྱུང་པོ་ལ་སྒྲ་དོན་བཤད་བཤ།	4
༣། དབྱེ་བ་བཤད་བཤ།	5
༤། གཞུགས་ཀྱི་བྱུང་པོ་བཤད་བཤ།	5
(༡) མདོར་བསྟན་བཤ།	5
(༢) རྒྱས་པར་བཤད་བཤ།	5
༥ རྒྱ་གཞུགས་བཞི་བཤད་བཤ།	5
༦ རྒྱས་པར་བཤད་བཤ།	5
༧། མདོར་བསྟན་གཞུགས་སྤྱི་འདོན་པའི་འཕྲོད་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་བཤ།	5
༨། དེ་དག་པོ་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་བཤ།	6
༡། ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་ལྔ་བཤད་བཤ།	6
༢། ཡུལ་དོན་ལྔ་བཤད་བཤ།	7
༣། སྤྱིར་བསྟན་བཤ།	7

༡ བྱེ་བྲག་རྩ་བ་འདྲ་བ།	7
༢ ་ ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུགས་བཤད་བ།	10
༡ སྤྱིར་བསྟན་བ།	10
༡ རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཞུགས་བྱེ་བྲག་རྩ་བ་འདྲ་བ།	11
(༢) གཞུགས་མཐའ་བཤད་བ།	13
ཁ་ ཆོར་བའི་སྤང་པོ་བཤད་བ།	14
ག་ འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་བཤད་བ།	15
ང་ འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་བཤད་བ།	16
(༡) རོ་བོ་བཤད་བ།	16
(༢) དབྱེ་བ་བཤད་བ།	17
༡ ་ མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བཤད་བ།	17
༡ ་ མདོར་བསྟན་བ།	17
༡ ་ རྒྱས་པར་བཤད་བ།	17
༡ ་ གྱུན་འཁོ་ལྡ་བཤད་བ།	17
ཁ་ ཡུལ་ངེས་ལྡ་བཤད་བ།	18
ག་ དགེ་སེམས་བརྩ་གཅིག་བཤད་བ།	19

ང་། ཅ་ཉོན་ཐུག་བཤད་པ།	20
ཅ་། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་བཤད་པ།	23
ཆ་། གཞན་འགྱུར་བཞི་བཤད་པ།	27
༼༣༽ སྐབས་དོན་བསྟུ་བ།	28
༩། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་བཤད་པ།	29
(༡) དེར་འཛོག་པའི་འཐད་བ་བསྟན་པ།	29
(༨) འཐད་བ་དེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	29
(༣) དེས་མཆོན་ཏེ་ཤེས་བྱར་བསྟན་པ།	33
ཅ་། རྣམ་ཤེས་གྱི་ཕྱང་པོ་བཤད་པ།	33
༣། ཕྱང་པོའི་རྣམ་གྲངས་བཅས་སྐབས་བསྟུ་བ།	35

ཕྱི་ཁམས་ལ་མཁས་པ།

གཉིས་པ། ། གནས་གཉིས་བ་ཁམས་བཤད་པ།	37
༼༡༽ ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ངོས་བཟུང་བ།	37
༡། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ།	37

༡༽ ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཤད་པ།	39
༢༽ ཁམས་ཀྱིས་མིང་ཅན་གཞན་འདིར་འདུ་ཚུལ་བཤད་པ།	40
།ཁ༽ ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	40
༡༽ གཞུགས་ཅན་ཡིན་མིན།	40
༢༽ བསྟན་དུ་ཡོད་མེད།	41
༣༽ རོགས་བཅས་རོགས་མེད།	41
༤༽ ཟག་བཅས་ཟག་མེད།	42
༥༽ ཁམས་གསུམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར།	42
༦༽ དགེ་སྤྱི་གསུང་མ་བསྟན་ཀྱི་བྱད་པར།	42
༧༽ ཕྱི་ནང་གི་བྱད་པར།	43
༨༽ དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་ཀྱི་བྱད་པར།	43
༩༽ རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི་བྱད་པར།	43
༡༠༽ རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བས་ཟིན་མ་ཟིན།	43
༡༡༽ རྟག་མི་རྟག་.....	44
༡༢༽ འཛིན་པ་དང་གཞུང་བ།	44
༡༣༽ རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་མ་བཅས།	44

༡༤༽ རྩལ་སྤན་བསགས་བ་ཡིན་མིན།	44
༡༥༽ གཙོད་བྱེད་གཙད་བྱ་ཡིན་མིན།	45
༡༦༽ མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་མིན།	45
༡༧༽ བྱང་བ་གསུམ་གྱི་བྱང་བ།	45
༡༨༽ ཞར་བྱང་དབང་པོའི་བྱང་བར་བཤད་པ།	46
༡༩༽ རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གྱི་བྱང་བར་བཤད་པ།	46
༢༠༽ ཁམས་གོང་ལོག་གི་དབང་པོའི་བྱང་བར་བཤད་པ།	47
༢༡༽ ལྷའི་མིག་དང་ན་བ་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ།	47
༢༢༽ གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་བར་བཤད་པ།	48
༢༣༽ མ་བཤད་བ་གཞན་དུ་ཁ་འཕང་བ།	48
༢༤༽ རབ་དབྱེའི་སྐབས་བསྟུ་བ།	48

༥ སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཁས་པ།

གསུམ་པ། གནས་གསུམ་པ་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ།	49
༡༽ སྐྱེ་བ་བསྟན་པ།	49
༢༽ སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོས་བཟུང་བ།	49

༡༽ དེས་ཆེག་བསྟན་པ།	50
༢༽ ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུ་ཚུལ་བཤད་པ།	50
༣༽ རབ་དབྱེ་གཞན་དུ་ཁ་འཕང་བ།	50
༩༩༽ བྱེ་བྲག་ཁམས་མཐའ་མ་གཉིས་ལས་འཕྲོས་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ བསྟན་པ།	50
༩༩༽ ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་བྱེད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	51
༩༩༽ ཐ་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་ཆེ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ།	52
༩༽ རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་བཤད་པ།	52
༩༽ དེའི་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	53
༩༽ དབྱེ་བསྟུ་བཤད་པ།	53
༣༽ སྤྱི་བྱེ་བྲག་བཤད་པ།	54
༥༽ རྣམ་བཅུགས་བཤད་པ།	54
༦༽ སྒྲང་སེལ་བཤད་པ།	54
༧༽ ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བཤད་པ།	55
༩༽ འགལ་འབྲེལ་བཤད་པ།	56
༩༽ མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།	57

༡༠ ་ ཆོས་ཆོས་ཅན་བཤད་པ།	57
༡༡ ་ བཅོམ་བྱ་དང་ཅོམ་བྱེད་བཤད་པ།	57
༡༢ ་ ཤེས་བཅོམ་འཇུག་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	58
༡༣ ་ དེས་མཆོན་གཞན་ཡང་རྟོགས་བྱུང་བསྟན་པ།	59
༡༤ ་ ཁམས་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་བསྟུ་བ་བཤད་པ།	59

༥ རྟོན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པ།

བཞི་པ། ་ རྟོན་འབྲེལ་བཤད་པ།	62
༡༥ ་ རྟོན་ཀྱི་དོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།	62
༡༦ ་ དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	62
༡༧ ་ ཕྱིའི་རྟོན་འབྲེལ་བཤད་པ།	63
༡༨ ་ རང་གི་རྟོན་འབྲེལ་བཤད་པ།	63
༡༩ ་ རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་བཤད་པ།	63
(༡) མདོར་བསྟན་པ།	64
(༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ།	65

༡ རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	69
༢ རྒྱུན་མོང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་བཤད་པ།	70
༣ རྒྱུན་མོང་གི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུན་མོང་བའི་དོན་བཤད་པ།	70
༡ དངོས་བཤད་པ།	70
༢ དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ།	72
ཁ། རང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ།	73
ཀ། དབྱེ་བ་བཤད་པ།	73
༡ རྒྱུན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	73
། རྒྱུན་བསྟན་པ།	73
། རྒྱུན་གྱི་བྲག་རྩ་ཆེ་དུ་ལ་རྟོགས་དབྱེད་པ།	74
༡ རྒྱུན་གཅིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	75
ཁ། བསྟར་བ་བཤད་པ།	75
༡ བཞི་བྱ་སྤྱད་ཚུལ།	75
༢ བསྟར་བྱ་སྤྱད་ཚུལ།	76

༣ ་ གཉིས་སུ་སྤྱད་ཚུལ།	77
(༡) རྒྱ་ལྟུང་གཉིས་སུ་སྤྱད་ཚུལ།	77
(༢) སྤྱུག་ཀྱན་གཉིས་སུ་སྤྱད་ཚུལ།	77
༡ དངོས་བཤད་པ།	77
༢ ཞར་ལ་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	78
༡ གཤམ་དགོས་པ་བསྟན་ཅིང་སྐབས་བསྟུ་བ།	78

༥ གནས་དང་གནས་མིན་ལ་མཁས་པ།

ལྟ་བུ་ཤིང་གནས་དང་གནས་མིན་བཤད་པ།	79
༡ གནས་གནས་མིན་གྱི་ངོ་མོ་མདོར་བསྟན་པ།	79
༢ གནས་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཤད་པ།	80
༡ གནས་དབང་བཤད་པ།	80
༢ རིག་པའི་གནས་བཤད་པ།	81
༣ རིག་པའི་གནས་བཤད་པ།	81

ང དབྱ་མ་བའི་བྲུབ་མཐའ་བཤད་པ། 92

(༣) མཐུག་བསྐྱུ་བ། 94

༄ དབང་པོ་ལ་མཁས་པ།

བྲུག་པ། ་ དབང་པོ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་སྐབས། 95

༡ ་ དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་བཤད་པ། 95

༡ ་ དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་སུ་སྦྱར་བསྟན་པ། 95

༡ ་ ཉོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 96

༡ ་ དེ་དག་གི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། 98

༡ ་ ཟག་བཅས་ཟག་མེད་བྱུང་བ། 98

༡ ་ རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་མིན། 99

༡ ་ རང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད། 99

༡ ་ དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱུང་བ། 100

༡ ་ ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་མེད། 100

༤༽ མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་མིན།	101
༥༽ དབང་པོ་ཉིད་ཚུལ།	101
༦༽ འགག་ཚུལ།	102
༧༽ དག་སྤྱོད་གི་འབྲས་བྱ་བཞི་དབང་པོ་གང་གིས་ཐོབ་ཚུལ།	103
༨༽ གང་ཟག་ལ་ལྡན་ཚུལ།	105
༩༽ མང་ལྡན་ཉུང་ལྡན་གྱི་བྱང་པར་བཤད་བ།	106
༡༠༽ སྐབས་བསྟུ་བ།	107

༥ དུས་ལ་མཁས་པ།

བདུན་པ། དུས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་སྐབས།	108
༡༽ དུས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བརྒྱུད་བ།	108
༢༽ དུས་གྱི་ཡུན་ཚད་སྤྲོ་བ་ནས་བསྟན་བ།	108
༣༽ སྤྱིར་བསྟན་བ།	108
༤༽ བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་བ།	109

ག། དུས་སུ་འདོགས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།	111
༡། སྐད་ཅིག་གཉིས་སུ་འདོགས་ཚུལ།	111
༢། དུས་གསུམ་དུ་འདོགས་ཚུལ།	112
༣། ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོང་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ། ...	112
༤། ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	113
༥། ཟླ་བ་ཞག་ཟ་མ་ཉིན་མཆན་ཐུན་བཞི་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།	115
༨། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྐབས་བསྟུ་བ།	115
༡། འཛིག་ཉེན་ཐ་སྟོད་གྱི་དོན་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	116
༢། དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་དགོས་པ།	117

༥ བདེན་པ་ལ་མཁས་པ།

བརྒྱད་པ། ། བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་སྐབས།	119
༡། ཟླ་བ་དོར་དུ་བྱ་བའི་ཆ་ནས་བདེན་པ་བཞི་བཤད་པ།	119
༡། མདོར་བསྟན་པ་དང་།	119

༡༽ རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	119
།༡༽ ལྷག་བསྐལ་བཞེན་པ་བཤད་པ།	119
༡༽ ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྟེན་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།	119
༡ མདོར་བསྟན་པ།	119
༡ རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	120
༡༽ གང་དུ་སྐྱེ་བ་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།	120
༡༽ གང་སྐྱེ་བ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་བཤད་པ།	122
།༡༽ དེོས་བཤད་པ།	122
།༡༽ དེའི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་བཤད་པ།	125
༡༽ འདིར་མ་བཤད་པ་གཞན་དུ་ཁ་འཕང་བ།	125
༡༽ སྣོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	125
༡༽ དོགས་པ་གཞན་བཅད་པ།	126
༡༽ གནས་ཤིས་དེ་དག་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ།	127
༡ སྐྱེ་གནས་བཞི།	127

༡ སྤྲིང་བ་བཞི།	128
༢ ཟས་བཞི།	129
༣ མཐའ་བཞི།	131
༤ འཆི་འཕོ་ཚུ་ལ།	131
༥ རིགས་བྲུག།	132
༦ རྒྱུད་ལྔ།	132
༧ བྱང་པོ་གསུམ།	132
༨ རྩོམ་དོན་བཤད་པ།	133
༩ དལ་འབྱོར་བཅོ་བརྒྱད།	133
༡༠ སྤྲིབ་བ་གསུམ།	134
༡༡ འཁོར་ལོ་བཞི།	134
༡༢ སུན་ཆོགས་སྡེ་བཞི།	135
༡༣ མཐོང་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན།	135
༡༤ འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད།	136

༥ སྟོགས་མ་ལ།	136
༦ འཛིག་རྟེན་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས།	137
༧ རེ་སྟུག་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་དོན་བཤད་པ།	137
༨ རེ་གུན་འབྱུང་བདེན་པ་བཤད་པ།	139
༩ རེ་མདོར་བསྟན་པ།	139
༩ རེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	140
༩ ལས་ཀྱི་གུན་འབྱུང་བཤད་པ།	140
༩ རེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ལས་འབྱུང་རྩེ་བཤད་པ།	140
༩ རེ་ལས་དེའི་རྣམ་གངས་བཤད་པ།	140
༩ རེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་སྣ་ཆོགས་སྤྱིར་བསྟན་པ།	140
༩ དགོ་སྟོན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གསུམ།	140
༩ སེམས་བ་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས།	141
༩ རྟོག་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ།	142
༩ ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས།	142

༥ བདེ་བ་ཕྱོང་འགྲུར་སོགས་གསུམ།	142
༦ བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་མི་གཡོ་བ་གསུམ།	143
༧ རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་མི་གཡོ་བ་གསུམ།	143
༨ རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས།	144
༩ རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལས།	144
༡ མདོར་བསྟན་པ།	144
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	144
༡༠ སྡོམ་སྡོམ་མིན་པར་སྡོམ་དང་དེ་དག་གི་གཏོང་ཐོབ་བཤད་པ།	144
༡༡ ཞར་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཤད་པ།	145
༡ རྒྱ་དང་འཇུག་པའི་ཀུན་སྡོང་གི་རྣམ་པ་གཉིས།	150
༢ མཐོང་ཆོས་ཕྱོང་འགྲུར་སོགས་བཞི།	150
༣ རྒྱས་ལ་བསམགས་མ་བསམགས།	151
༤ འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས།	151
༥ དཀར་པ་སོགས་གསུམ།	152

༡༣ ལྷོ་བས་ཆེ་ཆུང་གཉིས།	153
༼༣༽ དགོ་སྤྱི་གུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱང་པར་བྱེས་ཏེ་བཤད་བ།	153
༡༽ དགོ་བ་བཤད་བ།	153
༢༽ མི་དགོ་བ་བཤད་བ།	155
ག༽ བྱང་མ་བསྟན་བཤད་བ།	157
༼༣༽ ལས་དགོ་སྤྱི་གི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་དམིགས་བསལ་ཏེ་བཟླ་བ།	159
༡༽ སྤྱིར་བསྟན་བ།	159
༡ བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གསུམ་སྟོས་པས་མཆོད་ནས་བསྟན་བ།	160
༣ ལས་སྤྱི་ཆུང་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་བ།	161
༢༽ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ།	161
༡ ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འགའ་ཞིག་བསྟན་བ།	161
༡ མི་དགོ་བ་བཅུ།	161
༣ དགོ་བ་བཅུ།	166
༣ མཆོམས་མེད་ལྷ།	167

༤ ཉེ་བ་ལ།	168
༥ ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་པའི་ལས།	169
༦ འཕྲོས་དོན་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་དངོས་བཤད་པ།	169
༧ ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ།	171
༨ སྤྱི་བསྟན་པ།	171
(༡) ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལས་འབྱུང་ཚུལ།	171
(༢) དབྱེ་བ་བཤད་པ།	172
(༣) མིང་གི་རྣམ་གངས་བཤད་པ།	172
༩ བྱེ་བྱེ་བཤད་པ།	172
༡ ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཤད་པ།	172
༢ བྱེད་ལས་བཤད་པ།	173
༣ ཟག་བཅས་སུ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ།	173
༤ མཛོར་བསྟན་པ།	173
༥ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	173

༡ དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོན་མ་ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ།	173
༡༽ དམིགས་པས་རྒྱས་ཚུལ།	174
༡༡༽ སྤྱིར་བསྟན་པ།	174
༡༢༽ བྱེ་ཟག་ཏུ་བཤད་པ།	175
༡༽ མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོན་མ་ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ།	176
༡༡༽ རྟོན་མོངས་པ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།	177
༡༢༽ ཆོར་བ་གང་དང་གང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།	178
༡༣༽ རྣམ་ཤེས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།	180
༡༤༽ ཞར་བྱུང་དུ་དངོས་སོ་ལ་དམིགས་ཚུལ་བཤད་པ།	181
༢ ཟག་པའི་སྒྲོ་བྱུག་ཏུ་དབྱེ་ཚུལ།	181
ག༡༽ རྟོན་མོངས་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།	182
(༡) རྣམ་གྲངས་དངོས་བཤད་པ།	182
༡ ཀུན་སྤྱོད་དགྲ།	182
༢ བ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ།	184

३ ཀུན་སྐྱོར་གསུམ།	184
༤ བོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལ།	185
༥ ཇི་མ་དུག།	185
༦ བག་ཉལ་བདུན།	186
༧ ཀུན་དགེས་བརྒྱད།	187
༨ ལྷ་ལོ་བཞི།	187
༩ ཉེར་ལེན་བཞི།	187
༡༠ མདུད་པ་བཞི།	188
༡༡ སྒྲིབ་པ་ལ།	189
༡༢ དུག་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་འཆིང་བ་གསུམ་སོགས། ...	189
༡༣ ཟག་པ་གསུམ།	191
༡༤ མཐོང་སྒྲོམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་རྣམ་གངས།	191
༡༥ མཛོད་ལུགས་ལྟར་བཤད་པ།	191
༡༦ ཀུན་བརྒྱས་ལུགས་ལྟར་བཤད་པ།	194

༡༥ ཟག་པ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	196
༡༽ མདོན་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལྟར་དབྱེ་བ།	196
༡༽ མདོན་བསྟན་པ།	196
ཁ༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	197
༡ ཟག་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	197
༡ ལྷ་མོ་བཞི་དང་སྦྱོར་བ་བཞིར་དབྱེ་བ།	197
༢ ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞིར་དབྱེ་བ།	198
༡༽ ཀུན་བདུས་ལུགས་ལྟར་དབྱེ་བ།	199
(༡) ཉོན་མོངས་སྒོང་ཚུལ་བཤད་པ།	200
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	200
༡༽ ཞར་བྱང་གཉིས་པོ་དང་སྤང་བའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།	201
༢༽ ལས་ཉོན་གཉིས་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་པར་འཇུག་བསྟུ་བ།	203
༡༽ འགོག་བདེན་བཤད་པ།	203
༡༽ རོ་བོ་རོས་བཟུང་།	203

ཁ། རྣམ་ཐངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	204
༡ རྩོགས་མ་རྩོགས་བཤད་པ།	204
༢ བརྟེན་དང་དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་བཤད་པ།	204
༣ རྩོག་བཅས་རྩོག་མེད་བཤད་པ།	205
༤ ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་དུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	205
ག། འགོག་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྟན་པ།	205
༡ འགོག་བདེན་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་སྦྱར་བསྟན་པ།	205
༢ འགོག་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བླ་བཤད་པ།	206
༣ རྩོག་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བླ་བཤད་པ།	206
༤ རྩོག་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བླ་བཤད་པ།	207
ག། མདོར་བསྟན་པ།	207
ཁ། རྩོག་བཤད་པ།	207
(༡) ལམ་ལྔ་སོ་སོར་བཤད་པ།	207
༡ རྩོགས་ལམ་བཤད་པ།	207
༢ རྩོག་ལམ་བཤད་པ།	208

༣ ་ མཐོང་ལམ་བཤད་པ།	210
༤ ་ ལྷོམ་ལམ་བཤད་པ།	213
༡ ་ མདོར་བསྟན་པ།	213
༢ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	213
༣ ་ འཛིག་རྟེན་གྱི་ལམ་བཤད་པ།	213
༡ ་ ཉེར་བསྟོགས་བཤད་པ།	213
༡ ་ དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།	216
༣ ་ དེ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ།	220
༡ ་ རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བསམ་གཏན།	220
༡ ་ དག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བྱད་པར།	221
༣ ་ ཞར་བྱང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱི་བསམ་གཏན་ཆད་མེད་པ་ཡོད་ཚུལ།	221
༣ ་ འདས་ལམ་གྱི་བསམ་གཏན་བཤད་པ།	222
༡ ་ དངོས་བཤད་པ།	222
༡ ་ དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་བཤད་པ།	224

༡ མཛོན་ཤེས་བཤད་པ།	224
༡ འགོག་སྒྲུལ་ས་བཤད་པ།	225
༣ ཐོད་ཀྱི་ཁྱེད་འཛིན་གསུམ་བཤད་པ།	226
གཤེན་འཛིན་ལམ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པ།	226
༡ རྒྱུ་འབྲས་གསུམ།	226
༡ རྒྱུ་འབྲས་གསུམ།	227
༣ རྒྱུ་འཛིན་གྱི་དགོས་པ།	227
༤ དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འཕགས་ལམ་བརྒྱུད།	228
༥ དཔེ་མཛོན་ལ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་འབྲས་པ་སོགས།	228
༦ དབང་མཛོན་ཐ་དད་པའི་ལམ།	229
༧ བསྐྱེད་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་འབྲས་པའི་ལམ།	229
༨ ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལམ།	230
༩ ལམ་གཞན་སྐྱེད་པ་གསུམ།	231
༤ མི་སྐྱེད་ལམ་བཤད་པ།	232
༡ རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པ།	232

༩༩ གྲེ་བཀ་ཏུ་བཤད་པ།	233
ག༩ ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱད་བར་བཤད་པ།	233
ཁ༩ མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་དངོས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཤད་པ།	234
ག༩ མི་སྒྲོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་བཅུ་བཤད་པ།	234
(༩) ལམ་ལྔ་ཐུན་མོང་དུ་དོན་བསྟུ་བ།	235
ག༩ འཕྲོས་དོན་བཤད་པ།	235
༡ དངོས་བཤད་པ།	235
༩ སྐབས་བསྟུ་བ།	261
༩༩ གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་ཆ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པ།	261
༡ བདེན་གཉིས་བཤད་པ།	261
༩ རབ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་བསྟུ་བ།	263

ལྷ ཐེག་པ་ལ་མཁའ་སྐྱོད་པ།

དགུ་པ། གནས་དགུ་པ་ཐེག་པ་བཤད་པ།	264
༩༩ གྲེ་བཀ་ཏུ་གྲེ་བཀ་ཏུ་མཛད་པསྟུ་བ།	264

༼ཁ༽ དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	264
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	264
༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	264
༼༡༽ ཐེག་པ་སྤྲ་མ་བཞི་པོ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།	264
༡༽ འཕྲིན་ལྷན་པའི་ཐེག་པ་བཤད་པ།	264
༡ ལྷ་མའི་ཐེག་པ།	265
༢ ཚདས་པའི་ཐེག་པ།	265
༣ དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ།	265
ཁ༽ འཕྲིན་ལྷན་ལས་འདས་པའི་ཐེག་པ་བཤད་པ།	266
༡ མདོར་བསྟན་པ།	266
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	266
༡༽ ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མདོར་བསྟུས་སུ་བཤད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ།	266
༡ དདོས་བཤད་པ།	266
༢ ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཤེས་བཅུ་བཤད་པ།	268

ཁ་ཤེས་རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐེག་པ་བཤད་པ།	269
༡༩༥ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ།	270
༡༥ མདོར་བསྟན་པ།	270
༡༦ རྒྱུས་པར་བཤད་པ།	271
༡༧ ཐེག་ཆེན་ཐེག་དམན་ལམ་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་པ།	271
༡༧ ཆེན་པོ་བདུན་གྱིས་འཕགས་པ།	271
༡༨ རྒྱ་མེད་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ།	273
༡༩ བྱ་བྱེད་པར་གསུམ་གྱིས་འཕགས་ཚུལ་བཤད་པ།	274
༡༩ ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དངོས་བཤད་པ།	276
༡༩ ལམ་ཉིད་བཤད་པ།	276
༢༠ མདོར་བསྟན་པ།	276
༢༡ རྒྱུས་པར་བཤད་པ།	277
༢༡ ལམ་གྱི་ངོ་མོ་མེ་ཐད་པ་བརྒྱད་ཅུ་བཤད་པ།	277
༢༢ འདུན་སོགས་བཞི་བཤད་པ།	277

༡༽ ལམ་ལ་འབྱུག་པའི་སྒོ་འདུན་སོགས་བཞི་བསྟན་པ།	277
༡༽ ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་གྲོམ་དུ་བསྟན་པ།	278
༣ བར་ཕྱིན་བྱུག་བཤད་པ།	279
༡༽ ཕྱིན་བྱུག་རང་རང་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ།	279
༡༽ དེ་དག་གི་བྱང་པར་བཤད་པ།	282
༡༽ དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དཔེ་བཤད་པ།	283
༩༽ ཕྱིན་བྱུག་ལས་བཅུར་དབྱེ་ཚུལ་བཤད་པ།	283
༤ ཚད་མེད་བཤད་པ།	285
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	285
༡༽ དེའི་བྱང་པར་བསྟན་པ།	285
༡༽ ཚད་མེད་དུ་འཛོག་པའི་འཕད་པ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།	286
༩༽ དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དཔེས་བསྟན་པ།	287
༥ མཛོན་ཤེས་ལྲ་བཤད་པ།	287
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	287

༡༽ བྱང་པར་བསྟན་པ།	288
༢༽ དཔེ་བསྟན་པ།	289
༣༽ ཞར་བྱང་མཛོན་ཤེས་བྱུག་བཤད་པ།	289
༥ བསྟུ་བ་དངོས་བཞི་བཤད་པ།	289
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	289
༢༽ དཔེ་བསྟན་པ།	290
༦ སོ་སེའི་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་བཤད་པ།	290
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	290
༢༽ དཔེ་བཤད་པ།	291
༧ རྟོན་པ་བཞི་བཤད་པ།	291
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	291
༢༽ དཔེ་བཤད་པ།	292
༨ ཚོགས་གཉིས་བཤད་པ།	293
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	293

༡ རྟེན་འགྲུབ་ལ།	293
༤ བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མོ་བདུན་ལ།	293
༡ རྟེན་འགྲུབ་ལ།	293
༩ རྟེན་འགྲུབ་ལྟར་བཞག་བཞི་ལ།	294
༡ རྟེན་འགྲུབ་ལ།	294
༢ རྟེན་འགྲུབ་ལ།	294
༣ རྟེན་འགྲུབ་ལ།	295
༤ རྟེན་འགྲུབ་ལ།	295
༥ རྟེན་འགྲུབ་ལ།	295
༦ རྟེན་འགྲུབ་ལ།	296
༧ རྟེན་འགྲུབ་ལ།	296
༨ རྟེན་འགྲུབ་ལྟར་བཞི་ལ།	296
༩ རྟེན་འགྲུབ་ཀྱི་རྟེན་འགྲུབ་ལྟར་བཞི་ལ།	297
༡༠ རྟེན་འགྲུབ་ལྟར་བཞི་ལ།	299

༩༥ ལྷོ་བས་ལྷ་བཤད་པ།	299
༩༦ བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་བཤད་པ།	300
༩༧ འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཤད་པ།	302
༡ བྱང་ཕྱོགས་དེའི་བྱང་པར་བཤད་པ།	304
༢ བྱང་ཕྱོགས་དེའི་དཔེ་བསྟན་པ།	307
༡༠ ཞི་ལྷག་བཤད་པ།	307
༡ རྟོག་པར་བཤད་པ།	307
༩༨ ཞི་གནས་བཤད་པ།	307
༡ རྩལ་གང་ཡིན་བཤད་པ།	308
༢ བཞག་ཐབས་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ།	309
༡ མེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་བཤད་པ།	309
༡ ལྷོ་བས་དྲུག་བཤད་པ།	310
༡ ཡིད་བྱེད་བཞི་བཤད་པ།	311
གཤམ་མེས་ཕྱོགས་གཡེང་བ་སྟོང་ཚུལ་བཤད་པ།	312

༩༩ ལྷག་མཐོང་བཤད་པ།	313
གཤེ ལྷག་མཐོང་དེའི་དཔེ་བཤད་པ།	313
༡༡ གཞུངས་སྒྲོ་བས་བཤད་པ།	314
༡༩ དངོས་བཤད་པ།	314
༩༩ གཞུངས་བཤད་པ།	314
གཤེ རོ་བོ་བཤད་པ།	314
༡ རྒྱ།	314
༩ རོ་བོ།	315
༩ རྒྱས་བྲ།	315
ཁ༩ རྒྱས་བྲས་བཤད་པ།	315
༡ གཞུངས་དུ་དབྱེ་བ།	315
༩ གཞུངས་དུ་དབྱེ་བ།	316
༩༩ རྒྲོ་བས་བཤད་པ།	319
༩༩ དཔེ་བཤད་པ།	321

༡༩ ཚུམ་གྱི་སྒྲིམ་བཞི་བཤད་པ།	321
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	321
༢༽ དཔེ་བཤད་པ།	322
༡༣ བཟོད་བ་གཅིག་ཕྱི་ལམ་བཤད་པ།	322
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	322
༢༽ དཔེ་བཤད་པ།	323
༡༤ ཐབས་མཁས་བཤད་པ།	323
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	323
༢༽ དཔེ་བཤད་པ།	325
ཁ༽ དེ་དག་ལམ་ལྔ་དང་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་པ།	325
༣༽ ལམ་དེ་དག་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་རིམ་བཤད་པ།	327
༡༽ སྒྱུར་བསྟན་པ།	327
༢༽ རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	328
༩༡༽ ལམ་གྱི་གཞི་རྟེན་རིགས་བཤད་པ།	328

༩༩ རེ་ལ་བཞེན་ནས་མོས་མོགས་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ།	330
༩༩ ལམ་བཟོད་ཚུལ་བཤད་པ།	334
༩༩ སློབ་པ་བཤད་པ།	334
༩༩ གཉེན་པོ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ས་བཅུ་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ།	334
༩༩ སྤང་བྱ་སློབ་གཉིས་སྤྱོད་ཚུལ་བཤད་པ།	335
༩༩ སའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་བཅོན་ཚུལ་བཤད་པ།	337
༩༩ རྣམ་གངས་གཞན་དུ་ཁ་འཕང་བ།	338
༩༩ འབྲས་བུ་གནས་འབྱུང་གི་རྣམ་གངས་བསྟན་པ།	339
༩༩ མི་སློབ་པའི་ལམ་བཤད་པ།	342
༩ ལམ་དེ་ཡིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།	343
༩ སྐྱ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྗེ་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ།	343
༩ སྐྱ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	347
༩ ཆོས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	347
༩ མདོར་བསྟན་པ།	348

༡ རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	348
༡༽ བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་བཤད་པ།	348
༡ བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན།	348
༡ ཆོད་མེད་བཞི།	349
༢ རྣམ་ཐར་བརྒྱན།	349
༣ སྟོམས་འབྲུག་དགུ།	350
༤ ཟེལ་གཞོན་བརྒྱན།	351
༥ ཟད་པར་བཅུ།	352
༦ ཉོན་མོངས་མེད་པ།	353
༧ སྟོན་ནས་མཁྱེན་པ།	354
༨ མངོན་ཤེས་བྱུག	355
༡༠ སོ་སོར་ཡང་དག་པ་རིག་པ།	355
༡༡ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དགའ་བ་བཞི།	355
༡༢ དབང་བཅུ།	356

༡༣ ལྷོ་བས་བཅུ།	357
༡༤ མི་འཛིགས་པ་བཞི།	360
༡༥ མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད།	362
༡༦ བསྐྱང་བ་མེད་པ།	364
༡༧ དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ།	364
༡༨ བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བ།	365
༡༩ བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ།	365
༢༠ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ།	365
༢༡ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ།	366
ཁ༣ རོངས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	367
༡ ཐུན་མིན་ངེས་པ་ལྔ་བཤད་པ།	367
༢ གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མཆོན་དཔེ་བཤད་པ།	368
༣ མདོར་བསྟན་པ།	368
ཁ༣ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	368

༡ མཚན་བཟང་མོ་གཉིས་བཤད་པ།	368
༢ དཔེ་བྲད་བརྒྱུ་ཅུ་བཤད་པ།	373
༣ མཚན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	377
༤ མཚན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྲལ་ཅུ་བཤད་པ།	379
༥ རྟེན་སྒྲུབ་སྒྱུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	384
༡ རྟེན་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་སྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ།	384
༢ རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོན་ལས་བསྟན་པ།	386
༣ ཡོན་ཏན་དེ་དག་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟན་ཏེ་འཇུག་བསྟུ་བ།	387
༦ ཐེག་པའི་རྣམ་གྲངས་བཤད་ནས་སྐབས་བསྟུ་བ།	388

༥ འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ལ་མཁས་པ།

བཅུ་པ། རྟེན་གནས་བཅུ་པ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་བཤད་པ།	389
༡ མཛོར་བསྟན་པ།	389
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	389

༡༽ འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	389
༡༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	389
༡༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	389
༡༣༽ རྒྱ་བྱུ་བཤད་པ།	389
༡ མདོར་བསྟན་པ།	389
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	390
༣༽ བྱེད་རྒྱ་བཤད་པ།	390
༡༤༽ བྱེད་རྒྱ་སྒྲིབ་བསྟན་པ།	390
༡༥༽ རྣམ་ཁངས་འགའ་ཞིག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	391
༡༽ ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་བཤད་པ།	392
༢༽ སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	393
༣༽ མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	394
༤༽ ཀྱན་འབྲེལ་རྒྱ་བཤད་པ།	395
༥༽ རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	395

ཁ། འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་བཤད་པ།	395
༡ རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ།	395
༢ བདག་པོའི་འབྲས་བུ།	396
༣ རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ།	396
༤ སྤྱིད་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ།	396
༥ རྣམ་པའི་འབྲས་བུ།	397
ག། རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་གིས་སྤྱིད་ཚུལ་བཤད་པ།	398
ང། རྒྱེན་བཞི་བཤད་པ།	399
༼༣༽ རྒྱ་འབྲས་རྒྱེན་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	400
༡༽ འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	403
༼༡༽ འདུས་མ་བྱས་སྤྱིར་བསྟན་པ།	403
༼༢༽ དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	410
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	410
ཁ། རྒྱས་པར་བཤད་པ།	411

༡ རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་བཤད་པ། 411

༢ རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་བཤད་པ། 413

༡༽ ཟུང་འཇུག་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་དངོས་བཤད་པ། 413

༢༽ ཟུང་འཇུག་གི་དོན་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པ། 416

༼༡༽ དོགས་པ་བསལ་ནས་བདེན་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ། 416

༼༢༽ དེ་ལྟར་ཉོགས་པའི་ཕན་ཡོན་བཅས་སྐབས་བསྐྱབ་པ། 422

༥ ཐེག་ཆེན་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྐབས།

༼གཉིས་པ༽ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་བཞིའི་དོན་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ། 423

༡༽ སྐབས་གོང་འོག་མཆོམས་སྐར་ཏེ་བརྗོད་དོན་མདོར་བསྟན་པ། 423

༢༽ དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 423

༼༣༽ འདུས་བྱས་མི་ཉག་པ་བསྟན་པ། 423

༣༽ འདུས་བྱས་མི་ཉག་པ་སྦྱར་བསྟན་པ། 424

༤༽ འཐད་པ་འགོད་པ། 425

༡ འདི་ལ་འཐད་པ་དགོད་པ།	425
༡ དེའི་ལན་བསྟན་པ།	426
ག༡ བྱིན་གྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་པ།	429
༡ བྱི་སྒོད་མི་རྟག་པར་བསྟན་པ།	429
༡ རང་བཅུད་མི་རྟག་པར་བཤད་པ།	430
༡༽ སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་མི་རྟག་པ་བཤད་པ།	430
༡༽ སེམས་མི་རྟག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།	431
ང༽ དེ་ལྟར་རྟགས་པའི་པན་ཡོན་བཤད་པ།	432
༼ཁ༽ ཟག་བཅས་སྤྱག་བསྐལ་བ་བཤད་པ།	433
༡ མདོར་བསྟན་པ།	433
༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	434
༡༽ སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་བཅིངས་ཚུལ་བཤད་པ།	434
༼༡༽ སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་བཤད་པ།	434
༼༡༽ འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་བཤད་པ།	435

༡༣༽ ཁྱབ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བཤད་པ།	437
༡༽ འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་སྦྱོན་རིག་པར་བྱ་ཚུལ་བཤད་པ།	438
༢༽ དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་བཤད་པ།	439
༡༤༽ མྱང་འདས་ཞི་བདེར་སྐྱབ་པ།	439
༡༽ དངོས་བཤད་པ།	439
༡༽ མྱང་འདས་སྤྱིར་བསྐྱབ་པ།	439
༡༡༽ རིགས་པའི་འཐད་པ་འགོད་པ།	439
༡༥༽ རོགས་ལན་བསྐྱོག་པ།	442
༡༽ མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་བྱུང་པར་བྱ་བསྐྱབ་པ།	444
༢༽ དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་བཤད་པ།	446
༡༨༽ ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་བསྐྱབ་པ།	447
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	447
༡༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	447
(༡) གང་ཟེག་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་པ།	447

༡༽ ཚ་བ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་བསྟན་པ།	447
༼༡༽ གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་བདག་འགོག་པ།	448
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	448
༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	448
༡ བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ།	448
༡ བདག་ཕྱང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ།	449
༼༡༽ དེས་མི་གྲུབ་པར་དོགས་པ་བསལ་པ།	449
༼༣༽ བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་གཞན་འགོག་པ།	450
༡༽ དེ་ལས་སྒྲོས་ཏེ་རྣམ་པ་བརྟན་ཤིང་རྟེན་རིགས་པ་བརྗོད་པ།	453
(༡) ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ།	454
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	454
༡༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	456
༼༡༽ རྒྱ་ལ་དཔྱོད་པ་རྗེ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ།	456
༡༽ མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་གི་རིགས་པ་བཤད་པ།	457

ཁ། ལྷ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་བཤད་པ།	463
ཁ། འབྲས་བུར་དབྱེད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་བཤད་པ།	468
༡ དངོས།	468
༡ རིགས་པ་བསལ་བ།	469
ཁ། རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ་གཅིག་བྱ་བ་ལ་བཤད་པ།	471
ཁ། ཐམས་ཅད་ལ་དབྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོ་བཤད་པ།	473
༣། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཐན་ཡོན་བསྟན་པ།	478
༣། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞི་བཤད་ཟིན་ནས་སྐབས་བསྟུ་བ།	479
 ༄ མོ་མེའི་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་བཤད་པའི་སྐབས།	
ཁ། གསུམ་པ། མོ་མེའི་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་བཤད་པ།	480
༡། སྐབས་ལྷ་ཕྱི་མཆོམས་སྐྱར་ཞིང་མཛོར་བསྟན་པ།	480
༡། དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	480
ཁ། དོན་མོ་མོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཤད་པ།	480

༩༣༽ ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཤད་པ།	481
༡༽ རྫོང་བྱེད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།	481
༢༽ དམ་ཆོས་དེའི་དམིགས་པ་འཆོལ་བ།	484
༩༣༽ དེས་པའི་ཆོག་སོ་སོའི་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཤད་པ།	487
༡༽ སྤྱིར་བསྟན་པ།	487
༢༽ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	488
༡ མིང་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཚུལ་གཞི་ཡི་གཏེ་བྱད་པར་བཤད་པ།	488
༡ མིང་ཆོག་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ།	489
༣ སྤྱི་ཡི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ།	489
༡༽ འཕགས་ཡུལ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།	489
༡༽ བོད་ཀྱི་བརྗོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།	490
༩༣༽ རྫོང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	490
༡༽ འཕགས་ཡུལ་དང་ཆ་མཚུངས་ཅམ་བཤད་པ།	490
༢༽ ཐུང་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	491

༡ རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ།	491
༡ ལྷག་བཅས་སོགས་གཞན་བཤད་པ།	492
ག༽ ཡང་འཇུག་གི་དོན་བཤད་པ།	493
ང༽ ཆེག་སྤྱད་གྱི་དོན་བཤད་པ།	495
ཅ༽ བརྗོད་འདོད་གྱི་སྐྱ་ཆེག་སྤྱར་ཚུལ་བསྟན་པ།	497
༼༡༽ མིང་དེས་གཞན་ལ་བད་འཕྲོད་ཚུལ་བཤད་པ།	498
༼༢༽ མིང་གི་བད་འདོགས་ཚུལ་བཤད་པ།	498
ག༽ འདོད་རྒྱལ་དང་རྗེས་གྲུབ་བཤད་པ།	498
ཁ༽ དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་བཤད་པ།	499
ག༽ བཤད་འཇུག་གི་ཁྱ་བཞིར་བཤད་པ།	501
ང༽ ལོག་བར་སྐྱབ་པ་དང་ལྗོས་སྐྱ་ཅན་སོགས་བཤད་པ།	501
ཟ༽ དག་ཁྱད་བར་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ངོས་བཟུང་བ།	502
༼༣༽ སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་བར་རིག་བཤད་པ།	504
ག༽ སྤྱིར་བསྟན་པ།	504

ཁ། བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།	505
༡ སློབས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་བཤད་པ།	505
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	505
༢༽ རྒྱས་བཤད་པ།	506
༡༡༽ རིགས་པ་སྐྱ་མ་གསུམ་བཤད་པ།	506
༡༡༽ བྱ་བྱེད་དང་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།	506
༡ བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།	506
༢ ལྟོས་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།	507
༣ ཐུན་མོང་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	507
༡༢༽ ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ།	508
༡༡༽ ཐ་སྙད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ།	508
ཁ། དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ།	509
༡༣༽ འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ།	511
༡༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	511

ཁ། རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	512
(༡) མངོན་སྲུང་ཆོད་མ་བཤད་པ།	512
༡། དངོས་བཤད་པ།	512
༡༡། དབང་པོ་མངོན་སྲུང་བཤད་པ།	512
༡༢། ཡིད་མངོན་སྲུང་བཤད་པ།	513
༡༣། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་བཤད་པ།	513
༡༤། རང་རིག་མངོན་སྲུང་བཤད་པ།	514
༢ ཡུལ་བཤད་པ།	514
༣ དགོས་པ་བཤད་པ།	515
(༢) རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་བཤད་པ།	516
༡། རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།	516
༡༡། རྗེས་རྗེས་སུ་དཔོག་བྱེད་སྐྱོད་འབྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་བཤད་པ།	517
༡༡། རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་དོས་བཟུང་པ།	517
ཁ། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ།	518

༡༩༽ ཏྲགས་གང་ལས་ཟླ་བ་ལྟེན་ཆུང་གསུམ་བཤད་པ།	520
༡༧༽ ཏྲགས་ཡང་དག་ཆུང་གསུམ་ཆང་བའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།	520
ཁ༽ མཆན་ཉིད་དེ་ལྟན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	522
༡༽ གཞན་དོན་ཟླ་བ་དཔག་བཤད་པ།	529
༡༩༽ མདོར་བསྟན་པ།	529
༡༩༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	530
༡༽ བསྐྱབ་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་བཤད་པ།	530
ཁ༽ རྒྱབ་བྱེད་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་འགོད་ཆུང་བཤད་པ།	530
༡ རྒྱབ་བཤད་བཞིན་ཆུང་།	530
༡ རྒྱབ་འབྱོར་བཞིན་ཆུང་།	531
༡ ཆུང་དེ་དང་ལྟན་པར་འབེལ་བའི་གཏམ་བྱ་ཆུང་།	531
ག༽ འཐད་རྒྱབ་ཀྱི་རིགས་པའི་ནམ་གངས་བསྟན་ཞིང་དོན་བསྟུ་བ།	534
༡ རྟོན་པ་བཞི་བཤད་པ།	535
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	535

༡༽ རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	535
༼༡༽ གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ།	535
༼༢༽ ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ།	535
༼༣༽ བླ་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ།	536
༡༽ མདོར་བསྟན་པ།	536
༢༽ རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	537
༡༽ དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྗེས་དགོངས་བཞི་དཔེར་མཆོན་ནས་བཤད་པ།	537
༡༽ དགོངས་པ་བཤད་པ།	537
༢༽ ལྗེས་དགོངས་པ་བཤད་པ།	538
༼༡༽ གཞུགས་པ་ལྗེས་དགོངས་པ་བཤད་པ།	538
༼༢༽ མཆོན་ཉིད་ལྗེས་དགོངས་པ་བཤད་པ།	539
༼༣༽ གཉེན་པོ་ལྗེས་དགོངས་པ་བཤད་པ།	539
༡༽ གཉེན་པོ་དགོངས་པ་བརྒྱད་བསྟན་པ།	539
༢༽ དོན་ལྡན་གྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བརྒྱད་བའི་པན་ཡོན་བཤད་པ།	541
༼༤༽ བསྐྱར་བ་ལྗེས་དགོངས་པ་བཤད་པ།	543

༡༽ དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་བྱང་ངེས་འབྱེད་པར་གདམས་པ།	544
ག༽ དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་ནས་དོན་བསྟུ་བ།	545
༧༽ རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ།	545
༢ སྟོབས་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གྲོལ་ཚུལ་བསྟན་པ།	546
ག༽ སྟོབས་བསྟུ་བ།	548
གསུམ་པ། མ་མར་དགེ་བ་འབྱུག་དོན་བཤད་པ།	548
༡ དབུ་ནས་ཞབས་སུ་བསྟུས་པའི་དོན་བསྟུས་ཤིང་གདམས་ཏེ་དོན་ཆེན་བསྟན་པ།	548
༢ མཆོན་དོན་ལས་བརྩམ་སྟེ་དགོས་པ་ཁུད་པར་ཅན་གྱི་བསྟུགས་པ་བརྗོད་པ།	549
༣ དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་བརྩམ་པའི་དགེ་བ་བསྟོན་པ།	550
༡༽ དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་རྩོམ་པ།	550
༢༽ ཚུལ་ཇི་ལྟར་བརྩམ་པ།	551
༣༽ དེ་ལྟར་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོན་པ།	551
༧༽ རང་གཞན་ལ་པན་པའི་སྟོན་ལས་འདེབས་པ།	551
༧༽ མཛད་བྱང་།	552

པར་སྤྱང་སྟོན་ཆེག

ཀྱུན་མཁྱེན་མི་པམ་རྒྱ་མཆོའི་མཛད་ཀྱིས་

སྙིང་བསྐྱུས་བཞུགས་སོ།།

སྒྲ་འགྲུར་བསྟན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་མི་པམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་
མཆོ་ནི། ཡབ་ལྷ་རིགས་འཇུ་མགོན་པོ་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་སྤྲུག་པོ་
གདོང་བཟའ་སྤིང་ཆུང་མའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་རྩ་ལོར།
མདོ་ཁམས་སྐྱེ་སྤྱང་དལ་འབབ་ཀྱི་འགྲམ་ཡ་ཆུའི་དིང་ཆུང་དུ་གྲགས་པའི་
སར་སྐྱེ་བལྟམས། ཉིད་ཀྱི་ཁུ་བོ་དཔོན་སྐྱ་མ་བསྐྱེད་རྒྱས་ཀྱིས་མི་པམ་
རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པའི་མཆན་ཀྱི་ཅོད་པན་གསོལ། སྐྱེ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་དད་
བ་དང་ངེས་འབྱུང་ཤེས་རབ་སྙིང་རྩེ་སོགས་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལྟན་སྐྱེས་སུ་མངལ། དབྱང་གངས་དུག་བདུན་ནས་
སྒོམ་གསུམ་རྣམ་ངེས་ཐུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང་ཅིས་དཀར་ནག་གི་སྒོན་
འགོ་སོགས་གསལ། བཅུ་སྐྱོར་ནས་འབྲི་སྒོག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པས་
ལྷགས་ཚོམ་ཀྱང་ཅི་རིགས་གནང་། བཅུ་གཉིས་པའི་ཐོག་ཨོ་རྒྱན་སྤོན་

ཁོལ་སྒྲིང་པའི་ཚོས་བརྒྱད་ཟེ་ཆེན་བསྟན་གཉིས་དར་རྒྱས་སྒྲིང་གི་དགོན་
ལག་འཇུ་མོ་ཉོར་གསང་སྒྲགས་ཚོས་སྒྲིང་དུ་བྲུ་བཅུན་དཔྱུས་མའི་ཚུས་
དུ་བཞུགས་པས་སྐབས་དེར་བཅུན་ཚུང་མཁས་པ་ཞེས་ཀྱན་གྱིས་
བསྒྲགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར། བཙེ་ལྷ་པར་དབྱངས་འཆར་གྱི་དཔེ་རྟིང་
ཞེག་ལ་ཞག་ཤས་གཟིགས་ཏེ་འཇམ་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མ་
ལུས་པར་མཐུན། འཇུ་ཉུང་རི་ཁོད་དུ་ཆོ་བ་བཙེ་བརྒྱད་རིང་འཇམ་དཔལ་
སྤྱ་སོང་བསྐྱབས་ཤིང་རིལ་བྱའི་ལས་སྦྱོར་མཛད་པས་རྟགས་མཚན་ཁྱད་
པར་ཅན་བརྟེན་ཏེ། དེ་ནས་བརྒྱུད་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་
པའི་གཞུང་གང་གཟིགས་ལ་མི་མཐུན་པ་མ་རྒྱུད་བས་བཤད་ལུང་ཅམ་
ལས་སྒོ་བ་གཉིར་བསྐྱབ་སྤྱང་མ་སྦྱོང་གསུངས། བཅུ་བདུན་སྐབས་ཉག་
རིང་ཕྱེ་གཟར་གྱིས་འབྲོག་ཕྱེ་མཐའ་དག་མགོ་ལོག་དུ་གནས་སྒོས་པས་
རྗེ་ཉིད་ཀྱང་དེར་བྱོན། དུས་འདི་ཅམ་ནས་ས་རིས་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་པར་
གྲགས། བཙེ་བརྒྱད་པར་སྤྱོད་འགྱུར་བཟང་དང་སྟན་དུ་བོད་དབྱས་
སྒྲགས་སུ་གནས་སྒྲོར་ལ་བྱོན་ཅིང་། སྐབས་དེར་དགའ་ལྗན་དུ་ཆོ་བ་

གཅིག་ཅེས་གྲ་སར་བཞུགས། དེ་ནས་ལྷོ་གནས་རྒྱས་པར་བྱོན་པའི་ལམ་
ཞོར་ལྷོ་བྲག་མཁར་རྩུང་ལེབས་པའི་ཆེ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་གནས་འགྱུར་
ཏེ་གང་སྤང་བ་དེ་སྤྲོད་དུ་ཤར་ནས་བདེ་ཤོད་གྱི་ཉམས་འབར་བ་ཞག་ཤས་
བར་བྱང་བ་ནི་གནས་དེའི་བྱིན་རྒྱལས་འབྲ་གསུངས། བྱང་ལམ་དུ་ཀུན་
གཞིགས་དབྱངས་འཆར་ཆེན་མོ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ཞེས་པའི་སྒྲིགས་བམ་
ཕྱག་ཏུ་འཕྱོར་བའི་དག་སྤང་བྱང་རྩུལ་གཞུང་དེའི་ག་ཤམ་དུ་གསལ།
ཕྱིར་ལེབས་ཏེ་ལམ་སྐྱབས་མགོན་དབང་ཆེན་དགེས་རབ་རྡོ་རྗེའི་མདུན་
ནས་མ་ཉིའི་འཇམ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་གསན་པས་དབང་གནང་དུས་
དང་རྗེས་སུ་མཐུའི་ལས་སྦྱོར་གནང་སྐབས་གཉིས་ཀར་གཞུང་ནས་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གྲུབ་པའི་ཉགས་མཆོན་མངོན་དུ་གྱུར་པས་མཐུན་རབ་
གྱི་བརྗོད་བཞད། དཔལ་སྤུལ་ཨོ་རྒྱན་འཛིགས་མེད་ཆོས་གྱི་དབང་པོ་ལས་
ཞག་ལྗེའི་ཁོངས་སུ་སྦྱོད་འཇུག་ཤས་རབ་ལེའུ་གསན་པས་ཆོག་དོན་གྱི་
ཆ་མཐའ་དག་དབྱིས་བྱིན་པར་བུགས་སུ་རྩུད་ཅིང་བྱིས་ཤེར་རྟེན་སོགས་
ཀྱང་མཛད། བྱང་པར་ཆེ་རབས་ལས་གྱིས་འབྲེལ་བའི་རིགས་བདག་

བརྒྱའོད་གསལ་མདོ་ལྷགས་གླིང་པའམ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅའི་
དབང་པོའི་ཞབས་པད་མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟེན་པས། རང་ཐུགས་
ཀྱི་སྤྲས་གཅིག་ལྷུང་དགོངས་ཏེ་ཐོག་མར་མ་ཉིའི་འཇམ་དཀར་གྱི་རྗེས་
སུ་གནང་བས་ཆོས་སྒྲོ་ཕྱིས་པ་ནས་བཟུང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་གཙུག་ལག་གི་སྒྲོ་དུ་མ་དང་། ཉེ་བརྒྱད་དུ་བྱོན་པའི་མདོ་ལྷགས་
ཀྱི་གཞུང་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་རིགས། གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་བཀའ་
གཉེར་དག་སྤང་རི་སྟེང་པའི་སྤྲིན་གྲོལ་རྒྱུ་བཏེན་མན་དག་ཕྱག་བཞེས་
དམར་ཁྲིད་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱལ། གཞན་ཡང་སྤྱི་
རྗེས་ཅི་རིགས་པར་འཇམ་མགོན་སྒྲོ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ལས་སྤྱི་ཚན་བྲ་པ་
དང་། དདུལ་ཚུ་བཙོ་བཤུའི་ལག་ལེན་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་།
འཇམ་དབལ་ཆེ་བདག་ལྷགས་འདྲ་ལྷགས་སྤྲིག་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྤྲིན་གྲོལ་རིགས། རྗེས་ཆེན་ཆེན་མཁན་བརྒྱ་བརྒྱ་སོགས་དགེ་བའི་
བཞེས་གཉེན་དུ་མ་ལས་མདོ་ལྷགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་སྒྲོར་
མཐའ་ཡས་པ་གསན་པར་མཛད། དེ་ཡང་གསན་པ་ཅམ་དུ་མ་བཞག་

པར་སྤྲུགས་ཉམས་སྲུ་ལེགས་པར་བཞེས། རྒྱ་སྐྱེ་ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
ནས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་གོམས་པའི་དཀར་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཉིད། རྒྱུན་ལྔ་མའི་སྤྲུགས་རྩེ་དང་དགོངས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་པ་འཕོ་བའི་
སྤྲོ་བས་ཀྱིས་ཡོངས་སྲུ་སད་པས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་
ཀྱི་གནས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་མཐའ་དག་ཉོན་པ་བཞི་དང་མི་
འགལ་བར་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྤྲུགས་སྲུ་ཚུད་
དེ། རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བས་
སྤྲོ་བས་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
འཇུ་དཔོན་འཇིགས་མེད་དོ་རྩེ་ལས་མདོ་སྤྱད་པའི་རྩ་བའི་ལུང་ཅམ་ཞིག་
གསན་ནས། དེ་འཕྲལ་པར་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་བཤད་པ་མཛད་པ་དང་།
འབྲུམ་གསར་དགོ་བཤེས་དག་དབང་འབྱུང་གནས་ལས་དབྱེ་མ་འཇུག་
པ་གསན་དུས་བཤད་ལུང་ཅམ་ལས་འོ་བརྒྱལ་གནང་མི་དགོས་ཚུལ་
ཁྱེས་པར། བཤད་ལུང་གནང་འཕྲལ་དེ་ཉོན་ནས་རྒྱུགས་སྤུལ་གསུངས་
པས། འཇུག་པའི་མགོ་ནས་མར་བཤད་པ་མཛད་པས། དགོ་བཤེས་

གྱིས་ཐུན་ནི་དག་བཤེས་གྱི་མིང་ཐོབ་ནའང་འདྲི་སྒྲོ་གོས་གྱི་ཆལས་
ཅམ་ཡང་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱགས་པ་མཛད།
དཔོན་སྒྲོ་བ་སྒྲོ་གཏེར་དབང་པོའི་མདུན་ནས་ཆད་མ་རིག་གཏེར་དང་།
གསོལ་དཔོན་བརྒྱལ་ས་བྱམས་ཆོས་བྱང་ས་སོགས་གཞུང་སྤེལ་མའི་
བཤའ་ལུང་གི་རྒྱུ་ཅམ་གསན་ནས། དེ་འབྲལ་པར་ལ་བཤའ་བ་རྒྱས་
པར་གནང་བས་མཆོན་མདོ་རྒྱད་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་དོན་
མཐའ་དག་ཐུགས་ལས་རང་བཞོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱུང་བས། གཞུང་ལུགས་
རབ་འབྲམས་སྤྱོད་པ་དུ་མའི་ཆོགས་དབུས་སུ་འཛིགས་མེད་སེང་གེ་ལྟ་
བུར་བག་ཡངས་སུ་རྒྱ་ཞིང་། འཆད་པ་དང་། འབེལ་བ་དང་། གཞུང་
འབྲེལ་ཚུལ་པ་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ནི་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྦྲུང་དུ་བྱུང་
བ་ལ་སུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད། རྗེ་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་ཐུན་ཆུང་དུའི་
དུས་སུ་གསར་རྟེན་གྱི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བཟང་ལ་མང་བ་བཞུགས་
ཏེ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་སྐབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། རང་ནས་དཔལ་
སྤུལ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་སྤྱོད་འཇུག་ཤེར་ལེ་ཅམ་ལས་གཞན་ཆེར་

ཐོས་པ་མ་བྱུང་། བྱིས་སྒྲ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷའི་བཀའ་ངོན་གྱིས་དཀའ་
ལས་ཆེར་མ་དགོས་པར་དཔེ་བསྟུགས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་གི་དཀའ་
གནད་རྣམས་ཁྲོལ་བར་བྱུང་། དེ་ཡང་བསྐྱབ་གཉེར་གསར་པའི་དུས་སུ་
གསར་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་རྣམས་ཤེས་སྤྲོད་བར་བྱུང་ཞིང་སྤྱ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་
རྣམས་ནི་གོ་དཀའ་བར་བྱུང་ཡང་། རང་གིས་མི་གོ་བ་མ་གཏོགས་རིག་
འཛིན་བརྒྱད་པའི་གཞུང་ཟབ་མོ་འདི་རྣམས་ལ་ངོན་གྱི་གོ་བའི་གནད་ཆེན་
པོ་དེ་ཡོད་པེས་སྙམ་པ་ལས་ཐེ་ཆོམ་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་སྐྱེ་མ་སྤོང་།
དེའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱིས་རང་གི་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་གྱུར་ཏེ། བྱིས་
བལྟས་དུས་ཟབ་གནད་མཐའ་དག་སྤྱ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེ་
རྣམས་ནས་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་པེས་ཤེས་
ལྷག་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་སྐྱབས་མགོན་རྗེ་རྗེ་འཆང་མཁའ་
བཙུང་རིན་པོ་ཆེས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེའང་གྱིས་ཞེས་བཀའ་པེབས་
པས། སྒྲ་མའི་བཀའ་སྐྱབ་པ་དང་རང་གི་སྒྲོ་བྱོས་གོམས་ཆེད་རྒྱལ་བསྟན་
རིན་པོ་ཆེ་འབའ་ཞིག་སྟོང་ལ་བཅངས་ནས་མདོ་སྐྱོར་སོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་

འཕེལ་བྱེད་པའི་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་རང་ལུགས་ཀྱི་འདོད་པ་ཅུང་
བཏོན་ནས་ཅུང་ཟད་རེ་བཤད་པས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱིས་འགོག་བྱེད་ལྟ་
བུར་གོ་ནས་ཕྱིས་འདིར་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ནས་ཚུད་ཡིག་སོགས་མང་དུ་
བྱུང་མོད། དོན་དུ་རང་གི་ཀུན་སྨོང་ལ་ནི་སྒྲ་མའི་བཀའ་ལུང་སྒྲུབ་པ་དང་།
དེར་སངས་ལྷ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་པ་རེ་མའི་མར་མེ་ཅུང་འགྱུར་ཉེ་ཞིང་།
པལ་ཆེར་གཞན་ལུགས་ཀྱི་ལད་མོ་སྒྲོ་བ་ཅུང་ལས་རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའི་གནད་ཅི་ཡིན་ཅུང་ལ་ཡང་རྟོག་པ་ཞུགས་ནས་འདྲི་མཁན་དགོན་
འདུག་པས་ཅུང་ཟད་པན་དུ་རེ་ནས་བྱིས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ལུགས་
ལ་སྤང་ཞེན་དང་། རང་བསྟོད་ཀྱི་སྒྲུལ་ས་པ་སོགས་ཀྱི་ཀུན་སྨོང་ནི་མི་
ལམ་ཅུང་དུ་འདྲེས་སྒྲུ་མ་སྤྱོད་བཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གཟེགས་ཀྱང་མི་ཁྲིལ་བར་ཡོད་ཅིང་། ཚུད་ལན་སོགས་འབྲི་བ་འདི་དག་
ཀྱང་རང་ཉིད་འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་གསལ་ཤེས་བྱའི་ཟབ་མོ་མཐའ་
དག་རྟོགས་པར་ག་ལ་རུས་ཀྱང་། གང་འཐད་པ་དང་མི་འཐད་པ་དག་
བདེ་བར་གསལ་པའི་བཀའ་འདྲི་མ་མེད་པ་དང་དེའི་དགོངས་འབྲེལ་

འཕགས་པོད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་སྒྲིན་མེ་ལ་བརྟེན་
ནས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་
དབྱེད་དེ་སྤྲོས་ན་སྤྲོས་སྤྲོས་ལ་པན་ཆ་མེད་པས་གཞན་དག་ལ་འང་ཅུང་
པན་པའང་འབྱུང་སྲིད་ལ། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་
པར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་ཟབ་མོ་བསྐྱེད་པར་
བགྱིས་པ་ཞིག་ན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐར་ལམ་ཀྱི་སྒྲོ་འགོགས་པ་དང་། གཞན་
མང་པོ་ཡང་དེར་སྐྱར་བས་གཏན་དུ་སྤང་ཆབས་དང་ཉེས་སྒྲིན་དེ་ལས་ཆེ་
བ་གཞན་མེད་པས་ན། ཆོས་སྤྱན་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་སྤང་རིགས་ཡང་
དག་དང་མཐུན་པར་སྤྱན་སྤང་བར་གྱུར་ན་ནི། དེ་ཉིད་སྤྱན་པ་བཞིན་དུ་
བསྟེན་བྱ་ཡིན་ཀྱི་སྤང་ཞེན་ཀྱིས་སྤྱན་ཅི་ཕྱིན་ནས་ཡང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས།
གཟུ་བོའི་སྒྲོས་བཟོ་སྒྲིང་ཅུང་ཟད་བགྱིས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་འཕགས་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་ཡོངས་
སྤྱོད་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་གཞན་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་པ་སོགས་ནི་དོན་ཆེན་པོ་
དང་འབྲེལ་བ་ཅན་ཏེ། མཁས་མཆོག་སྒྲོ་བཟང་རབ་གསལ་དང་། རྗེ་འདི་

ཉིད་གཉིས་ཀྱང་པན་ཚུན་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྐྱེས་བཟང་པོ་བསྐྱར་རེས་
ཀྱིས་འབེལ་བའི་མཐར་པན་ཚུན་སྐྱགས་ཡིད་གཅིག་འབྲེས་སུ་གྱུར་ཏེ་
བསྐྱགས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཐོར་བར་མཛད། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
གཟིགས་སྐྱབས་མནལ་ལམ་དུ་ངོ་བོ་ས་པཎ་ཡིན་རྒྱུ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱ་གར་
པཎ་བྱུང་ཀྱི་ཆས་ཅན་ཤང་ཙེ་ཅུང་ཟད་གྲུག་པ་ཞིག་གིས་ཆོད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་ལ་མི་ཤེས་རྒྱ་ཅི་ཡོད། དགག་སྐྱབ་གཉིས་རེད་གསུངས་ཏེ་ཆོད་
འགྲེལ་ཀྱི་དཔེ་ཞིག་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བྱས་ཉིད་ཀྱི་བྲག་ཏུ་གནང་ནས་
འདི་གཉིས་མཉམ་དུ་སྒྲེམས་ཤིག་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བསྐྱམས་མ་
ཐག་རལ་གྱི་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ན་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཡོད་སྣང་ཤར་བ་ལ། རལ་གྱི་དེ་གཅིག་གཡུག་པས་ཐོགས་པ་མེད་པར་
ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་ཆོད་པའི་སྐྱགས་སྣང་གསལ་བར་བྱུང་། ཕྱིར་
ནང་ནས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་གསུངས།
འདུལ་བ་མདོ་རྩ་ལ་ཐོག་མར་ལན་གཅིག་གཟིགས་པས་ཅུང་གོ་དཀའ་བ་
འདྲ་ཞིག་བྱུང་བར། རྗེས་སུ་བཀའ་འགྱུར་ཆོར་གཅིག་དཔེ་ལྟས་གཟིགས་

སྐབས་འདུལ་པོད་བཙུ་གསུམ་པོ་ཆར་གཅིག་གཟིགས་པ་དེས་མདོ་ཅ་
ལ་མི་ཤེས་རྒྱ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་གསུངས། དེའང་པོད་སྤྲུལ་གྱི་ཁྱད་
སོགས་ཟབ་གནད་ཐུན་མེན་རྣམས་ནི་དཔེ་སོགས་ལ་བལྟས་པ་མིན་པར་
བསྟེན་སྐྱབ་ལ་བཞུགས་དུས་རིག་པའི་ཅ་ཁ་བྱེ་བ་དང་། སྤྲུལ་དང་ལྟག་
པའི་སྤྱི་བྱེན་རྒྱལ་ལས་རང་བབ་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་ཤར་ཏེ་མ་བྲིས་
ཐབས་མེད་བྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས། སྐབས་ཤིག་གི་དུས་
ཆོས་དག་བར་མེ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆོས་མདོ་སྤྲུལ་རིག་གནས་དང་
བཅས་པའི་གཞུང་བཟང་རྒྱན་གང་དགོན་དང་གནད་གང་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་
སྤྲུལ་པམ་རྣམས་མཆོད་སྟེགས་སུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་མཆོད་
འདུལ་རྒྱས་པར་གནང་། དེའི་མདུན་དུ་གཤམ་ཅེའི་གདན་མཐོ་བར་མེ་འདི་
ཉིད་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས། ལུས་ཀྱི་འདི་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བྱིད་ལ་གཏད་
པ་ཡིན་པས། ལྷན་ཆད་འཆད་པ་དང་ཚྱོད་པ་དང་ཚྱོམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་
ནས་མི་ཉམས་པར་བྱུངས་ལ། འདིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདིར་རྒྱལ་བསྟན་
རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་གསལ་བར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་

དབང་བསྐྱར། གྲོལ་དཀར་གྱི་ཞལ་ཐང་། མཚན་བཟང་དང་འབྲེལ་བའི་
བརྟན་བཞུགས་བཀའ་ཚུལ་ཐུག་བྱིས་མ་སོགས་སྐྱབས་ལུང་ཐུགས་རྟེན་
འགང་ཆེ་བ་དང་། དབང་རྟགས་སུ་རྩིས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་པཎ་ལྷན་རིང་
བཅས་བསྐྱེད་ནས་དོན་གྱི་ཀྲུལ་ཆབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་ཞིང་གཟེངས་
བསྟོད་མཛད། ཕྱིས་སུའང་རྩིས་ཀྱི་བཞེས་གཞན་ལ་གསུང་འཕྲོས་སུ་
ད་ལྟའི་དུས་འདིར་སའི་སྟེང་ན་སྤྲ་མ་མི་པམ་ལས་མཁས་པ་མེད། ཁོང་
གི་སྐྱེས་རབས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་བྱིས་ན་ཤེར་ཕྱིན་བུ་སྟེ་ཅམ་གྱིས་
མི་ཆད་པ་འབྲི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་ད་ལྟ་མི་མཉེས་པར་འདུག་ཅེས་
གསུངས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཁྱད་མ་ལས་ཐོས། འཇམ་མགོན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
མཚོས་ཀྱང་མ་རྒྱ་བརྩེ་ཏ་མི་པམ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉིད་
མཛད་ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་དང་། བཀའ་བརྒྱད་རྣམ་བཤད་སོགས་གྱི་
བཤད་ལུང་ཀྱང་གསལ། རི་ཞིག་ན་གསར་ཕྱོགས་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
འཇམ་པ་མདོ་ཐུགས་ཀྱིས་སྟོན་འདུག་ཤེར་ལའི་འབྲེལ་པ་ལ་མི་འཐད་
པའི་ཆ་བརྟེན་པ་ལ། མཁས་བཙུན་གྲུབ་པའི་བླ་མཚོ་གདམས་སྤྱལ་རིན་

པོ་ཆེ་དཔང་པོར་བཞག་ནས་ཞག་དུ་མར་བཤོ་སྐྱང་གནང་བའི་ཆོ། ཕལ་
གྲིས་རང་རང་གི་འདོད་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གཏམ་སྒྲ་བ་ཙམ་ལས་
རྒྱལ་པམ་མ་འབྱེད་པའི་ཆོ། སྒྲ་མ་རིག་མཆོག་ནས་དཔལ་སྒྲུལ་རིན་པོ་
ཆེར་དེ་གཉིས་གང་རྒྱལ་ཞུས་པར། ངས་ནི་རྗེས་གཅོད་མི་ཤེས། ཆར་
གཅོད་མི་ཤེས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་དཔེར། བྱ་པས་མི་བསྟོད་དབངས་བསྟོད།
བྱ་མོ་མས་མི་བསྟོད་གནས་ཀྱིས་བསྟོད་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། ང་ལ་མདོ་
སྒྲགས་ཀྱི་བྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོད་བ་སྒྲ་མའི་དུས་སྒྲ་མ་མི་པམ་གྱི་ཐུགས་
དམ་རྟེན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་དེའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་ཞིག་
བྱུང་བ་སྒྲ་མའི་ཐུགས་ཀར་འབྲེལ་འདུག་པ་གསལ་བར་མཐོང་ཟེར་བས་
དེའི་ནང་དུ་དོན་འདུས་འདུག་གསུངས། སྐབས་དེར་ཡང་དཔལ་སྒྲུལ་
རིན་པོ་ཆེས། འཇམ་པ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ཡི་
གཟུགས་ཞེས་པར་འབྲེལ་བ་བྱིས་འདུག་པ་ལ། ལ་ལས་དགག་པ་དང་
ལ་ལས་སྒྲུབ་པར་གོ་བ་ཞིག་སྒྲུང་བས་འདི་ཐད་ནས་ཀྱང་བཤོ་སྐྱང་རེ་
མཛོད་ཅེས་བཀའ་ཤེབས་པ་བཞིན་མཛད་པས་རྗེ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་ཞིང་།

རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་གི་བཤམ་འགྲེལ་ཚུམ་པའི་བཀའ་གནང་སོང་ཞེས་རྗེ་
འདི་གཉིས་ཀའི་ཞལ་སློབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོ་བོའི་རིགས་བདག་སྤིང་སྤྱོད་མ་
ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་སོ། ། བྱིས་སྐྱབ་གནས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་དཀར་མོ་སྟག་ཆང་དུ་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
བཅུ་གས་ཏེ། གཙོ་བོར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཕོག་པའི་ལྷ་སྐལ་འཇམ་དཔལ་
གཤེན་རྗེ་ཆེ་བདག་གི་བསྟེན་པ་གནང་སྐབས་གཞུང་ནས་བཤམ་པའི་
རྟགས་ཐམས་ཅད་མ་བྱུང་བ་མེད་ཅེས་དང་། ལར་ཡང་མཆོམས་ལ་ལོ་
མང་གི་སྐལ་བཟང་གཞུང་ནས་བཤམ་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅེ་
གཅིག་པ་ལས་རང་བཞིན་ཁ་ཡང་མིག་ཡང་གིས་བསྟེན་པ་སྤེལ་སྐོར་
གཅིག་ཅུ་ཡང་བསྐྱེད་མ་སྤོང་གསུངས། སྐབས་ཤིག་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་
ཆའི་མདུན་དུ་བྱོན་པས། ཞལ་ནས་བྱིད་མཆོམས་ལ་བཞུགས་སྐབས་
ཉམས་ལེན་རྗེ་འབྲུ་མཇུག་ཅིང་ཡོད་གསུངས་པར། དཔེ་གྲིས་སློབ་གཉེར་
བྱེད་དུས་དབྱེད་པ་དབྱིས་བྱིན་པ་ཞིག་དང་། ཡི་དམ་གྱི་བསྟེན་མཆོམས་
བྱེད་དུས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་བྱིན་པ་ཞིག་ཨོ་ཐོན་གཟབ་གཟབ་བྱེད་ཀྱིན་

ཡོད་ཞུས་པས། དེ་ཚོ་དཀའ་མོ་རེད། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་ཅི་ཡང་མི་
བྱེད་པར་རང་ཁར་སྡོད་རྒྱུ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་དེ། ཁོ་བོ་ནི་དེ་བཞིན་བྱས་
ཏེ་བསྐྱད་པས་སེམས་ངོ་ཟེར་བའི་དཀར་ཤེས་དམར་མདངས་ཅན་ཞིག་མ་
མཐོང་ཡང་། ད་ནི་ཤི་རུང་ཡང་བག་ཆོ་རྒྱལ་ཅམ་ཞིག་མི་འདུག་གསུངས་
ནས་བཞད་མོ་མཛད། དེ་ལྷ་མའི་གདམས་ངག་ཡིན་པར་གོ་བྱུང་
གསུངས། རྫོགས་རིམ་རྫོ་རྫེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པས་ལས་རྒྱུད་གི་
རྒྱ་བ་པལ་ཆར་དབྱ་མའི་དབྱིངས་སུ་དག་སྟེ་བདེ་སྟོང་དགའ་བཞི་དང་
སྟོང་བཞིས་བྱངས་པའི་དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉུག་མ་ལྟན་ཅིག་
སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྟར། བྱེད་པར་
རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀ་དག་ཁྲིགས་ཆོད་དང་། ལྟན་བྱུབ་ཐོད་གལ་གྱི་ནལ་
འཁྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་ཡིད་དཔྱོད་དུ་མ་ལུས་པར་མངོན་སུམ་
ཆད་ལ་ཐེབས་ཏེ་སྤང་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཤེས་གྱི་རོལ་བ་ལ་དབང་བསྐྱུར།
ནང་གི་ཅ་ཁམས་ཡི་གེ་སྤྲིན་གྱི་འཁོར་ལོར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྟོབས་
གྱིས་སྒོམ་བྱུང་གི་མཁྱེན་རབ་སྟོང་ནས་བརྗོད་ཏེ་ཟབ་དོན་མཐའ་དག་

དགོངས་གཏེར་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པར་མཛད་པའང་། བྱིན་
རྒྱལ་ས་ཀྱི་འབྲུག་སྐོ་དང་པ་སྐྱེད་པ་བསྟོད་ཆོག་ས་དང་རྟོག་ས་བརྗོད་ཀྱི་
སྐོར། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ལོ་སྐོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར།
ནམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱི་འབྲུག་འོག་ས་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནང་དོན་རིག་པའི་
སྐོར། བསྟན་པ་ཡུན་དུ་གནས་ཤིང་བདེ་ལེགས་ཏྲ་བ་ཁྱུ་ཁྱུ་ཀྱི་
རྟོན་འབྲུང་བསྟོ་སྟོན་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་སྐོར་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ས་བཅད་བཞི་ལ་ནང་
གསེས་དབྱེ་བ་དུ་མང་འབྲུང་བའི་སྐོག་ས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོན་བཟང་
སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་གངས་སུ་བཞུགས་པས་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
སྤྱ་འབྲུང་བའི་བསྟན་པར་འཆི་ཁ་མ་ལ་སྟོག་གི་བྱངས་བསྟུལ་བ་བཞིན་
དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་གཙོ་བོར་རིམ་བཤག་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་དང་། ཐུན་
མཆོངས་སུ་མན་ངག་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་རི་སྟེད་པ་སྟུལ་བཞིན་དུ་
བཞུགས་པ་ལས། རྒྱ་བྱི་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་སྐྱུ་མཆོངས་
གྲོལ། དེའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་སྐོར་ནས་འབྲུལ་ངན་འགའ་རེས་ཐུགས་སྟན་
བྱུང་རྟེན་གྱིས་ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་སྐོ་བྱུང་དུ་བྲག་གིས་གནང་བ་འདི་

ལྟར། བ་མོ་མཆུ་ཤྲི་ས་ཏུ་ཡ། མངོན་དགའ་ལ་སོགས་དག་པའི་ཞིང་
ནམས་སྟ། །རྒྱལ་སྲས་སྟོད་པ་རྒྱ་མཚོར་དབང་ཐོབ་ནས། །མཁའ་ཁྱབ་
འགོ་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས། །ནམ་མཁའ་ཇི་སྟིང་འཛིན་པར་དམ་
བཅའ་ལོ། །ལས་ཀྱིས་མནར་བའི་སྟིགས་དུས་ཆོས་སྤྱོད་བདག་།མི་ལོ་བཅུ་
བདུན་ནང་ཅའི་ནད་བླ་པོས། །བར་མེད་སྟུག་བསྐལ་ཆེ་ཡང་ད་བར་
དུ། །སྤྱོད་ལུས་གཞེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིང་འདིར་བསྐྱད། །དེ་ནི་ཤི་ལ་དགའ་
བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །ཐ་མའི་གཏམ་ཆོག་ཡི་གའི་རིས་སུ་བྱི། །ཞེས་
སོགས་ཞལ་ཆེམས་ཕྱག་བྱིས་སུ་གནང་ནས་སྤྲས་ཏེ་འཛོག་པར་མཛད།
ཟླ་བ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ནང་དུ་མི་འཁྲུགས་པའི་གཟུངས་འབྱུང་
སྟེ་གཉིས་ཅུ་ལྡགས་བཟླས་གནང་ཞིང་། ཉེ་གནས་ཟླ་མ་འོད་གསལ་
ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཞལ་འཕྲོས་ཅི་རིགས་དང་། སྐབས་ཤིག་ན་དེང་སང་སྟེར་
བདེན་པར་བཤད་ན་ཉན་མཁན་མེད། རྩལ་པར་བཤད་ན་ཐམས་ཅད་
བདེན་པར་འཛིན་པས། དེ་སྟོན་སུ་ལའང་མ་སྤྲས། བཟོ་སོ་སྟེ་ཐ་མལ་བ་
ཞིག་མེན། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བ་ཟླངས་

བ་ཞིག་ཡིན། ད་རེས་ཀྱིས་རྟོན་འདྲིར་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གསལ་
སྤྲུགས་སྤྱི་འགྱུར་བའི་བསྟན་པ་ལ་པན་ཆེན་འདོགས་དགོས་ཡོད་ཀྱང་།
སྤྱིར་རྟོན་མ་པ་ནམས་བསོད་ནམས་དམན་པས་བར་ཆད་ཀྱི་འཆེ་བ་མང་
བ་དང་། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟོན་ནས་ནད་ཆབ་ཆེ་
བ་སོགས་གང་ཅིས་པན་ཐོགས་བསམ་པ་ཅམ་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་འབྲེལ་
རྒྱུ་སོགས་ཅི་རིགས་བྱུང་སོང་། ད་དུང་མའི་སྤྱི་དོན་གསལ་རྒྱས་ཞིག་
བྲི་འདུན་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་སོང་། དེ་མ་བྱུང་ཀྱང་ཁྱད་ཆེན་པོ་མེད་ཅིང་།
གཉུག་སེམས་སྒྲོར་དེ་མཐའ་ཇོགས་བྱུང་བ་ཞིག་བྱུང་ན་རིས་མེད་བསྟན་
པ་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་དོན་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ཨེ་
འབྱུང་སྟམ་ཡང་ད་རེས་མ་བྱུང་ལ། ད་ནི་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་མཐའ་འཁོབ་སྒྲ་
སྒྲོས་བསྟན་ཞབས་སྤྱད་ཉེ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྤྱི་བ་དངོས་ལེན་པ་
ལ་པན་ཐོགས་ཅི་ཡང་མི་འདུག སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མཆེད་བཞུགས་པའི་
དུས་ཅམ་ཡིན་ན་བསྟན་འགྲོ་ལ་པན་པ་ཅི་རིགས་འབྱུང་སྤྱི་མོད། ད་ནི་
དུས་དབང་གིས་དེ་འདྲའི་རིགས་དཀའ་གཤེས་འདྲིའི་འོག་ཏུ་མ་དག་པའི་

ཞིང་དུ་སྐྱེ་བ་གཏན་ནས་ལེན་རྒྱུ་མིན། དག་པའི་ཞིང་ཁམས་འབའ་ཞིག་
དུ་བསྐྱད་ནས་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གང་འདུལ་སྤུལ་པའི་རོལ་གར་ནི་
འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་
འབྱུང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སོགས་པེབས། ཆོས་ཉིད་གཉིས་སྐྱོར་ནས་
བཟུང་ད་ནི་འདུ་འབྱུགས་ཀྱི་ནད་སོགས་དྲག་ཟེན་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་
ཆོར་བ་གཏན་ནས་མེད། ཉིན་མཆན་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བ་
འཇའ་ཟེར་ཐིག་ལེ་སྐྱེ་དང་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་འཆར་གྱིན་
འདུག་གསུངས། རྩོགས་ཀྱི་དད་འདུས་སློབ་མ་དང་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ལ་
མཇལ་ཁ་གནང་ཞིང་སློན་ལམ་མཛད། བསྟན་འགྲུའི་དོན་དུ་ཞབས་བད་
བརྟན་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པས། ད་ནི་མི་སྣོད་ངེས་ཅན་ཡིན། སྐྱེ་བ་ཡང་མི་
ལེན། བྱང་ཤམ་རྩ་ལར་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགྲུང་གངས་
དུག་ཅུ་རེ་བདུན་པ་ཚུ་བྱིས་སྐྱེའི་ཆོས་ཉིད་དགྲུ་ལ་ཞབས་སེམས་སྐྱེལ་
ཕྱག་མཉམ་གཞག་ཆོས་འཆད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་དེ་ཐུགས་ཐག་མེད་
གཏོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེར་སྐྱེ་གཏུང་རིན་

པོ་ཆེ་ཞུགས་ལ་སྤུལ་བས་འཇའ་འོད་ཀྱི་གྲུར་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་
ལྷས་བཟང་དེར་འདུས་ཀྱན་གྱི་མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་ཞིང་། གཤེགས་རྗེས་
ཀྱི་བྱ་བ་ནམས་སྒྲ་མ་འོད་གསལ་ནས་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཐབས་ལ་བཅོཙ་པར་མཛད་དོ། །རྗེ་འདིའི་ཞལ་སྟོབ་ཀྱི་
གཙོ་བོ་རྫོགས་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ། གཏེར་སྟོན་བསོད་ཀྱིས།
རྫོགས་སྤུལ་ལྷ་བ་དང་དགེ་མང་། ཞེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་དང་རྒྱལ་ཚབ།
ཀམ་ཐོག་སི་རྒྱ། དཔལ་ཡུལ་རྒྱ་སྤུལ། ཨ་འཛོམ་འབྲུག་པ། གྲུབ་དབང་
ཤུག་ཕྱི། རོར་དཔོན་སྟོབ་སོགས། མདོར་ན་ཀམ་དཔལ་ཞེ་རྫོགས་དཔལ་
སྤངས་སྡེ་དགའི་དགོན་ཆེན་རེབ་གོང་བར་གྱི་ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་གི་
སྤུལ་སྤྱེས་སྤྱེས་ཆེན། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱ་བའི་མཁས་པ།
བསྟན་པ་གསུམ་ལྡན་གྱི་མཁན་པོ། དེམ་གཉིས་གདིང་ལྡན་གྱི་ཐུགས་
པ། ཆེ་སྟོས་བཏང་གི་བྱ་བལ་སོགས་གསུང་གི་སྤྲས་སུ་གྱུར་པ་བཟང་
གིས་མི་ལང་ཞིང་། ཐུགས་སྤྲས་སྤྱེས་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲ་མའི་ཕྱིན་
ལས་སྤེལ་བ་ལ་བཅོཙ་པ་ཆེ་ཐང་དུ་སྤྱེད་བཞིན་པའོ། །རྗེ་འདིས་ས་

གཏེར་དངོས་སུ་བཞེས་པའི་བླགས་ཚེལ་མ་གནང་ཡང་དགོས་པ་བྱད་
པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་རྫོགས་མན་ངག་ལས་ཆོགས་སོགས་
སྤར་མ་གྲགས་པ་མང་པོ་ཞིག་དགོངས་གཏེར་དུ་བརྗོད་པ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲེལ་བར་མཛད་པ་སྟེ། དོན་ལ་གཏེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅོ་དགོངས་པའི་གྲོང་མཛོད་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་བའི་
གཏེར་སྟོན་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

“སྐབས་ཐེ་བུད་འཛེམས་ཅིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཐེ་ལྷར་གསལ་བ་ལྷར་བཞོད་པའོ།

༡༡། །མཁས་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་
བསྟན་བཅས་བཞུགས་སོ།།

ན་མོ་ལྷུང་མཆོ་བྱི་རྩོན་སུ་ཡ།

འདིར་སྒོ་བས་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་འབྱུང་གནས། སོ་
སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་བཞིའི་མཛོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མངོན་
བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཁས་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་
བའི་བསྟན་བཅས་འདི་འཆད་བ་ལ།

ཐོག་མར་དགེ་བ་བསྟན་བཅས་ཚུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་
ལག་བཟང་པོ། བར་དུ་དགེ་བ་བཅུ་བྱ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་སྤྱན་
སྤྲུལ་ཆོག་པ་ལ། ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་
བ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་ལ། རོན་དང་ལྷན་པའི་བསྟན་
བཅས་ཀྱི་མཆན་སྟོས་ལ། གཞུང་ཚུལ་པའི་དང་པོར་ཕྱག་འཆལ་

བ། གཞུང་གི་དོན་དང་མཐུན་པར་ཤིས་པ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་དོན་དང་ལྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་སྟོན་པ།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བཞེད་ཀྱི་ན་ཡི་ཨ་བ་ཏུ་ར་ཐུ་ཁ་རྩ་མ་ལུ་སྟ།
བོད་སྐད་དུ། མཁས་པའི་ཚུལ་ལ་འདུག་པའི་སྟོ་ཞེས་བྱ་བའི་
བསྟན་བཅོས།

གཉིས་པ་གཞུང་ཚུལ་པའི་དང་པོར་བྱག་འཆལ་བ།

དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་དང་མཐུན་པར་ཤིས་པར་བརྗོད་པ།

དོན་བཅུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་ཚུད་གྱུར་ཅིང་།

བྱག་རྒྱ་བཞི་ཡི་དོན་ནི་འགོ་ལ་སྟོན།

ཆོག་དོན་དེ་མེད་ཆོས་རབ་སྒྲུང་བའི་གཏེར།

སྤྱི་བའི་ཉི་མ་སྟོང་ལ་འདུག་པར་མཛོད།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་ཆེ་བ་མཁས་
བྱའི་གནས་བཅུའི་རྣམ་གྲངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཟབ་པ་ཐེག་པ་

ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞིའི་དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་པབ་པ།
 ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞིའི་
 སྒྲོན་ས་ལེགས་པར་འཛིན་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁུངས་དང་
 འབྲེལ་བར་དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་བཅས་ཏེ་མདོར་བསྟན། དེ་དག་
 གི་དོན་རྣམས་པར་སྤྱེ་ཞིང་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

འདིར་ཤེས་བྱའི་གནས་མ་ཞོར་བར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
 ཤེས་རབ་འཛོལ་བར་འདོད་པས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་
 རྣམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་པར་བྱ་བའི་གནས་བཅུ་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེན་ཕྱང་པོ་ལ་མཁས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དང་། གནས་དང་གནས་
 མ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། དུས་དང་། བདེན་པ་དང་། ཐེག་པ་
 དང་། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅུ་ལོ། །འདི་
 བཅུ་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བཅུ་
 ལྟོག་པ་སོགས་ལྟ་བ་ངན་པའི་རྫོངས་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་ཞིང་། རི་

ལྷ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་སྒོ་བྲིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དེདག་གི་དོན་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་བཤད་པ་ལ། ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པ། དེ་
བཞིན་དུ་ཁམས་དང་། སྦྱི་མཆེད་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དང་། གནས་
དང་གནས་མིན། དབང་པོ་དང་། དུས་དང་། བདེན་པ་དང་། ཐེག་པ་
དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་མཁས་པ་དང་བརྩུ་ལས།
དང་པོ་ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། མིང་གི་རྣམ་
གངས་བསྟན་ཅིང་སྐབས་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ།

ཕུང་པོ་ནི་ལྷ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་
དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ལོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཕུང་པོའི་སྒྲ་དོན་དང་། དབྱེ་བ་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ།

གཟུགས་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དུས་གསུམ་དང་། ཡུལ་ཉེ་རིང་
སོགས་དང་། རྣམ་པ་བཟང་ངན་སོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ་

གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་བཞག་པ་དེ་བཞིན་ཚོར་བ་སོགས་ལའང་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དུ་མ་སྤངས་པས་ན་ཕུང་པོ་ཞིས་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེའི་བཤའ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོར་བ་དང་།
འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ལྔ་ལས།
དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤའ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལ་གཟུགས་སྤྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ལ་དབྱེ་
ན། རྒྱ་གཟུགས་བཞི། འབྲས་གཟུགས་བཅུ་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤའ་ལ། རྒྱ་གཟུགས་བཞི་བཤའ་པ། འབྲས་
གཟུགས་བཅུ་གཅིག་བཤའ་པ་གཉིས། དང་པོ།

རྒྱ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ། སའི་ཁམས་ནི་སྤྱི་ཞིང་གཞི་
འཛིན་པའི་ལས་བྱེད་པ། རྒྱ་ཁམས་གཤེར་ཞིང་སྤྱད་པ། མེ་ཁམས་
རྩོ་ཞིང་སྒྲིན་པ། རྒྱང་ཁམས་གཡོ་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་འབྲས་གཟུགས་བཅུ་གཅིག་བཤའ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་གཟུགས་
སྤྱུང་འཛིན་པའི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་སོ་

སའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། གཞུགས་རྩལ་གྱི་མཐའ་བཤད་པ་
གསུམ། དང་པོ།

འབྲས་གཞུགས་བཅུ་གཅིག་ནི། དབང་པོ་ལྔ་དང་། དོན་ལྔ་དང་
བཅུ། མངོད་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཞུགས་དང་བཅུ་
གཅིག ། ཀུན་བདུས་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་དང་
བཅུ་གཅིག་གོ།

གཞུགས་སྤང་འདི་དག་རིག་པ་དང་དབྱུང་པའི་སྒོ་ནས་
གཞུགས་སུ་ཡོད་པར་བཞག་སྟེ། དང་པོ་ལག་པ་དང་དབྱུག་པ་དང་
རྒྱང་སོགས་ཀྱིས་བྱུག་རིག་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་པ་མཉམ་པར་
བཞག་པའམ་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱིས་གཞུགས་འདི་ནི་
འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཀའ་བར་བཟུང་བས་སོ།།

གཉིས་པ་དེདག་སོ་སའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ལུལ་ཅན་དབང་པོ་ལྔ་དང་། ལུལ་
དོན་ལྔ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུགས་གསུམ་གྱི་དང་པོ།

དེ་ལ་དབང་པོ་ལྔ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ན་

བ་སྒྲུ་ལྷེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལོ། །དབང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་དག་རང་རང་གི་
ལེས་པའི་བདག་རྒྱུན་སྤྱོད་མོང་མེན་པ་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་
བ་སྟེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཟར་མའི་མེ་ཉོག་ལྟ་བུ། རྒྱ་བའི་དབང་པོ་
གྲོ་གའི་འཛེར་བུ་གཟུགས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲུ་པའི་དབང་པོ་ཟངས་ཀྱི་མོ་ཁབ་
ག་ལེབས་པ་ལྟ་བུ། ལྷེ་པའི་དབང་པོ་ལྷ་བ་བཀས་པ་ལྟ་བུ། ལུས་ཀྱི་
དབང་པོ་བྱ་རེག་ན་འཇམ་གྱི་པགས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྷུ་ལ་དོན་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ། བྱེ་བྲག་རྩ་བ་འད་པ་
གཉིས། དང་པོ།

དོན་ལྷ་ནི། གཟུགས་སྒྲིབ་རྩ་རྩེ་བྱེ་བྲག་ལོ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་བ་འད་པ། གཟུགས་སྒྲིབ་རྩ་རྩེ་བྱེ་བྲག་ལོ།

གཟུགས་ནི་མིག་གི་ལྷུ་ལ་ཉེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཁ་དོག་དང་།
དབྱེ་བས་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱོད་སེར་དཀར་དམར་ཅ་
བའི་ཁ་དོག་བཞི། དེའི་ཡན་ལག་རྩ། སྤྱོད་དང་རྩ་བ། རྩལ་དང་
ཁྱུག་སྒྲ། ཉི་འོད་གྱིབ་མ། སྤང་བ་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་། ཡང་མཛོན་

བར་སྐབས་ཡོད་པ་ཞེས་པ་གཟུགས་དེ་གཞན་ལ་ཐོགས་པར་
 གྱེད་པའི་རིག་བྱ་དང་བལ་བ་བར་སྐབས་སྐྱེ་སིང་པོ་ལྟ་བུ་གཟུགས་
 བརྟན་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་ཆ་འདྲའོ། །ཕྱག་འཆའ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད། སྤང་གི་རྣམ་མཁའ་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་
 རྣམས་ཏེ་འདི་རྣམས་ཀྱང་གཟུགས་སུ་བསྐྱུ་བའི་ཆེད་དུ་བཤད་
 རོ། །ཅ་བའི་ཁ་དོག་གི་ཆ་ཤས་འདྲེས་པ་ལས་བྱེ་བྲག་གི་ཡན་
 ལག་མང་དུ་འགྱུར་རོ།

དབྱིབས་གཟུགས་ལ། རིང་པོ། བྱང་དུ། ལྷམ་པ། ལྷམ་པོ། མཐོ་
 བ། དམའ་བ། སྤ་བ། རགས་པ། བྱལ་ལེ་བ། བྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིར་བསྟན་ཏེ། རང་གི་དབྱེ་བ་ལ། བྱ་གསུམ། ཟླ་གསུམ།
 འཛོང་མོ་སོགས་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དེ་དག་
 བཟང་ངན་བར་མ་གསུམ་དུ་འདུའོ།

གཉིས་པ་སྟོ།

སྤྱི་ནི་རྣ་བའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ལ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་

སེམས་ཅན་གྱི་ངག་དང་སེ་གོལ་གྱི་སྤྲ་ལྟ་བུ། མ་ཟིན་པའི་འབྲུང་བའི་
 རྒྱ་ལས་བྱུང་བ། རྒྱ་སྤང་དང་རྒྱ་སོགས་གྱི་སྤྲ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་
 ལས་བྱུང་བ་རྒྱ་བྱུང་བའི་སྤྲ་ལྟ་བུ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དོན་རྒྱུད་
 པར་བྱེད་པ། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་དོན་རྒྱུད་པར་མི་བྱེད་པ། དོན་
 རྒྱུད་བྱེད་ལ་འཛིན་ཏེན་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ། འཕགས་པས་ཐ་སྙད་
 བཏགས་པ་སོགས་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་སྟོན་མི་སྟོན་
 བར་མའི་དབྱེ་བ་རྣམས་སོ།།

གསུམ་པ་མི

དེ་ནི་སྟེང་ལྟུང་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ཞིམ་མི་ཞིམ། ཆ་མཉམ་པ། ལྟན་
 སྟེས། སྤྲ་བྱུང་ངོ་།།

བཞི་པ་མི

དེ་ནི་སྟེང་ལྟུང་ཏེ། མངར་བ། སྤྲ་བ། ལན་མྱ་བ། ཁ་བ། ཆ་
 བ། བསྐྱ་བ་བྱུག་དང་། དེ་དག་འབྲེས་པ་ལས་ནང་གི་དབྱེ་བ་དུ་མར་
 འགྱུར་རོ། །ཡང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་དང་། ལྟན་

སྒྲེས་དང་། སྒྲུང་བྱེད་གི་དབྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།

ལྷ་པ་ལྟེན།

རེག་བྱ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ། རྒྱ་ལྷུང་བ་བཞིའི་རེག་བྱ་དང་།
འབྲས་བྱ་ལ། འཇམ་རྩལ་ལྷེ་ཡང་བཞེས་སྒྲོམ་བྱང་བ་བདུན་དང་།
མཉེན་པ། ལྷོད་པ། དམ་པ། ཆེན་པ། ར་པ། ཀ་པ། འཆི་པ། ངལ་
སོས་པ། སྒྲུང་ས་ཆེ་བ་ཞེས་མི་འདིགས་པ་སྟེ་ལུས་སྟོབས་དང་ལྷན་
ནས་མ་ཁྱུས་པའོ། །འདི་དག་གིས་མཆོན་ནས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་དང་ནང་
གི་རེག་བྱ་སྒྲོང་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཞེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ། སྒྲིར་
བསྟན་པ་དང་། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྷ་སྟེ། བསྟན་པ་ལས་གྱུར་
པ་ཞེས་པ་རྩལ་སྒྲ་རབ་ཀྱི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་ཀྱིས་
ཞེས་པར་བྱ་བ་ཅི་མ་མོ། །མཛོན་པར་སྐབས་ཡོད་པའམ་གསལ་བ་ནི་

གོང་བཤད་ལྟར་གཞན་ལ་མི་ཐོགས་པའོ། །ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་
ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སོ། །ཀུན་
བཏགས་པའི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་བརྒྱན་དང་མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་
ལྟ་བུའོ། །དབང་འབྱོར་པའི་གཟུགས་ནི་བསམ་གཏན་ལ་དབང་འབྱོར་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་ཟད་པར་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །དབང་འབྱོར་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་སེམས་ཁོ་ནའི་སྟོབས་ཀྱིས་
སྒྲུང་བ་ལ་ནི་རྩལ་སྒྲན་བསགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་
རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
དེ་ལྟར་རྒྱུར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་འདི་གཟུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། འདི་
ནི་སྟོམ་སྟོམ་མིན་བར་སྟོམ་ཐོབ་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཤིག་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་སྐབས་སུ་འང་རྒྱན་མ་ཆད་པར་
ཡོད་པས་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མིན་པ་དང་། དང་པོར་རང་རྒྱུད་

ཀྱིས་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྐྱེ་ཁིང་། ཟེན་འབྲུང་དེ་
ལ་བཏེན་ཏེ་རི་སྤྱོད་ཏེན་ཉམས་པ་འཕམ་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་
རྒྱུན་ཆགས་པར་འབྲུང་བ་ཡིན་པ་དང་། རོ་བོ་དག་མི་དག་གང་རུང་དུ་
ངེས་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཆོན་གསུམ་
པོ་དེས་གཟུགས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་དང་བས་ཕྱག་འཆའ་བ་འཕམ་མདོ་འདོན་པ་དང་། སྤང་
བས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཆོག་རྩལ་སྤྲོ་བ་ལྟ་བུའི་ལས་ནི། རྒྱ་
ལུས་ངག་གི་རྒྱལ་རྣམས་ལས་ཡན་གར་དུ་མེད་ཀྱང་། ལུས་ངག་
གཡོ་བ་དང་བཀོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་བྱད་པར་བ་དེ་ལ་ལས་སུ་
འཛོག་དགོས་སོ། །ལས་དེས་ནི་རང་ཀྱན་ནས་སྒོང་བྱེད་ལུས་
ངག་གི་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོགས་པ་རྣམས་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་དེ། རི་
ལྟར་ན་རྟེན་དུ་མ་རྟ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་བཀོད་པ་མཐོང་བ་ན།
རྟེན་རྣམས་མཐོང་བ་ཡིན་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་མཐོང་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་
མོད། རྟེན་རྣམས་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་རྣམས་བཀོད་ལུགས་

ཀྱི་དབྱིབས་དེ་ཡང་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ།།

རིག་བྱེད་མིན་གཟུགས་ཀྱང་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་
པ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་འབྲེལ་ཡང་། དེས་རང་ཀྱན་ནས་སྒོང་
བྱེད་ལུས་ངག་གི་ཆ་དེ་རང་གི་སྐྱུ་ཡིན་པར་གཞན་ལ་རིག་པར་མི་
བྱེད་དེ། སྒོམ་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོམ་པ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་དེའི་ལུས་
སོགས་མཐོང་བ་ཅིམ་གྱིས་མི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ།། །དེས་ན་འདི་ལ་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་
ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ།།

གསུམ་པ་གཟུགས་མཐའ་བཤད་པ།

དབང་དོན་བརྩ་པོ་དེ་དག་རྩལ་སྒན་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་སྤྱོད་རབ་ཆ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྩི་རྒྱས་
སྤྱོད་འགྱུར་ཏེ། རི་རྩལ་ན་རྩལ་སྤྱོད་རབ་བདུན་ལ་རྩལ་སྒན་གཅིག་ཅེས་
བྱའོ། །དེ་བཞིན་བདུན་འགྱུར་གྱིས། ལྷགས་སྐྱེ་རི་བོང་ལུག་སྒྲང་། ཉི་
ཟེར་གྱི་རྩལ་དང་། སྒོམ་དང་། ཤིག་དང་། ལྷན་དང་སོར་ཆོགས་ཀྱི་

ཆོད་གྱི་བར་དུའོ། །སོར་མོ་ཉིར་བཞི་ལ་ཁྱུ་གང་ངོ། །ཁྱུ་བཞི་ལ་གཞུ་
འདོམ་གང་ངོ། །གཞུ་འདོམ་ལྷ་བརྒྱུ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གྱི་ཆོད་ཅེས་
བྱའོ། །རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དབག་ཆོད་གཅིག་སྟེ། དབག་ཆོད་
དེས་རི་སྒྲིང་སོགས་གྱི་ཆོད་འཇལ་བར་བྱེད་དོ།

འདོད་ཁམས་ན་དབང་པོ་དང་སྐྱ་མེད་བའི་རྩལ་གོང་ལ་ཡང་
འབྱུང་བཞི་དང་གཞུགས་བྱི་རོ་རིག་གི་རྩལ་བརྒྱད་ཡོད་ལ། སྐྱ་ཡོད་
ན་སྐྱ་རྩལ་དང་དགུ། ལྷས་དབང་ཡོད་ན་དེའི་རྩལ་དང་བཅུ། དབང་
པོ་གཞན་ཡོད་ན་ལྷས་དབང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡོད་པས་རྩལ་རིགས་
མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་ཆོར་ཕྱང་བཞད་པ།

ཆོར་བ་ནི་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཆོར་བའི་
ཕྱང་པོ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་མཁ། བདེ་བ་
ཡོད་བདེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་མི་བདེ་གཉིས་སུ་སྒྲིང་ན་ཆོར་བ་བཏང་
སྟོམས་དང་དེ་ལྟེན། ཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མིག་ན་སྐྱ་སྟེ་ལྷས་

ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་བྱུག་དང་། དེ་ལ་བདེ་
སྤྱུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་ཆོར་བ་
བཅོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་སྒོ་ལྗེ་ཤེས་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལུས་ཆོར། ཡིད་
ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་སེམས་ཆོར། ལུས་ལ་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་ཆོར་བ་ཟང་ཟིང་བཅས་པ། སྲིད་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཟང་ཟིང་
མེད་པའི་ཆོར་བ། འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཞེན་
པ་ཉེན་པའི་ཆོར་བ། ཞེན་པ་མེད་པ་མངོན་འབྱུང་ཉེན་པའི་ཆོར་བ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་འདུཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞད་པ།

འདུཤེས་ནི་མཆོན་མར་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུཤེས་སོགས་ཡིད་ཀྱི་
བར་གྱི་བྱུག་གོ། ཡང་དོན་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པ་སྟེ་སེར་སོགས་
སྤང་བ་འཛིན་པ། ཐ་སྙད་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པ་སྟེས་པ་བྱད་མེད་

སོགས་སུ་རྟོག་པ་སྟེ། རང་གི་དབྱེ་བ་ནི་ཤེས་བྱའི་གངས་སྟེང་དོ།

ཡང་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཐ་སྙད་ལ་མི་མཁས་
 པ་སྟེ་གཟུགས་མཐོང་ཡང་བད་ལ་མ་བྱང་བས་བད་མི་ཤེས་པ་དང་།
 མཚན་མེད་གྱི་དབྱེངས་དང་། སྲིད་ཅེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་
 ཤེས་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་
 དོ། །མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་གོ། །ཅུང་
 སྲིད་འདུ་ཤེས་ནི་འདུ་ཤེས་གང་གིས་འདོད་ཁམས་ཤེས་པ། དེ་བཞིན་
 དུ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འདུ་ཤེས་ནི་གཟུགས་ཁམས་ཤེས་པ། ཚད་མེད་པའི་
 འདུ་ཤེས་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་རྣམས་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཤེས་
 པ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཤེས་པ་
 ཉི་ལྟག་ཏུ་དབྱེ་བ་སོགས་སོ། །

བཞི་པ་འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ།

འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན།
 ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་དེ། དེ་

ལ་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་སེམས་བྱུང་ནམས་དང་
མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཐོབ་པ་སོགས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་
ནམས་སོ།།

གཉིས་པ་^{ཐེག་ལའང་།} མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་། ལྡན་མིན་
འདུ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། རོན་བསྐྱ་
གསུམ། དང་པོ།

དེ་ཡང་སེམས་བྱུང་ལྔ་བརྒྱ་དགའི་གཅིག་ཡོད་ལ་ལྔ་བ་ལྔ་སོ་སོར་
བཅིན་དང་ལྔར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་^{རྒྱས་བཤད་ལ།} ཀྱན་འགོ་ལྔ། དུལ་ངེས་ལྔ། དག་བ་བརྒྱ་
གཅིག་། ཚེ་ཉོན་རྒྱག་དང་། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། གཞན་འགྱུར་བཞི། དང་པོ།

སེམས་བྱུང་ཀྱན་འགོ་ལྔ་ནི། སེམས་པ་དང་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རེག་པ་ལྔ་ལས་ཆོར་འདུ་གཉིས་གོང་དུ་བཤད་
ཟེན་ལ་དེ་དག་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོར་མི་བསྐྱ་
སྟེ་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །སེམས་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་ལ་

གཡོ་ཁིང་འབྲུག་པ་སྟེ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་སེམས་
 བ་སོགས་བྱུག་གོ། །ཡིད་བྱེད་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་བ།
 དེག་པ་ནི་གསུམ་འདུས་ནས་དབང་པོའི་འགྲུར་བ་ཡོངས་སུ་གཙོད་
 བ་ཆོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འདི་ལྟ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 འབྱུང་བས་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཡུལ་ངེས་ལ།

ཡུལ་ངེས་བྱེད་ལྟ་ནི། འདུན་པ་མོས་པ་བྲན་པ་ཏིང་འཛིན་ཤེས་
 རབ་གོ། །དེ་ལ་འདུན་པ་ནི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དེ་དང་ལྡན་པར་
 བྱེད་པ་བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་པའི་རྟེན་བྱེད་བ། མོས་པ་ནི་ངེས་པའི་
 དངོས་པོ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་མི་འཕྲོག་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་
 བོ། །བྲན་པ་ནི་འདིས་པའི་དོན་མི་བཟེད་པ་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་
 བོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བརྟག་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
 ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་མོ། །ཤེས་རབ་ནི་བརྟག་པའི་ཆོས་
 རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་སོམ་ཉི་ལྟོག་པའི་ལས་ཅན་མོ། །གོང་

གི་བརྩ་པོ་འདི་ལ་སེམས་གྱི་ས་མང་པོ་བརྩ་ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་དག་སེམས་བརྩ་གཅིག་ནི།

དག་བའི་སེམས་བྱུང་བརྩ་གཅིག་ལས། དད་པ་ནི་ཡང་དག་
བའི་གནས་ལ་དང་འདོད་ཡིད་ཆེས་བ་སྟེ་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་
པའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་གཞོབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་
སྤྱད་ཞིའི་ལེགས་པ་སྦྱབ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྱང་བ་ནི་ལུས་
སེམས་དག་བ་ལ་བཀོལ་བརྟུབ་པའི་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ་གནས་ངན་
ལེན་འཛོམས་པའོ། །བཏང་སྟོམས་ནི་ཆགས་སྤང་གཉི་ཟུག་མེད་
པར་སེམས་རྒྱལ་དུ་གནས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་
པའི་ལས་ཅན་ནོ།

ངོ་ཆ་ཤེས་པ་ནི་བདག་གམ་ཆོས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པ་ཉེས་སྦྱོད་སྦྱོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་
ནོ། །ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི་གཞན་ནམ་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །མ་ཆགས་པ་ནི་སྤྱིད་པ་

དང་སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་མ་ཆགས་པ་སྟེ་ཉེས་སྲོད་ལ་མི་འཇུག་པར་
 བྱེད་པའོ། །ཞེ་སྤང་མེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་
 ཆོས་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མེད་པ་སྟེ་ཉེས་སྲོད་ལ་མི་འཇུག་
 པར་བྱེད་པའོ། །གཏི་ཐུག་མེད་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྒོ་ནས་
 དོན་ལ་མ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་ཉེས་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་
 པར་མི་འཆེ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ་རྩེ་བའི་
 སེམས་ཏེ། གཞན་ལ་མཐོ་མི་བཅུ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །བཙོན་
 འབྲུས་ནི་དགེ་བའི་གནས་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྒྲོ་བས་འཇུག་པ་
 ཉེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ།

མཁོ་བ་ཅན་ཉེས་ཉེ།

མི་དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་ལ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐུག་ཉེ་བའི་
 ཉོན་མོངས་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྩ་ཉོན་ཐུག་གི་མ་རིག་པ་ནི་
 ལས་འབྲས་དང་བདེན་པ་དགོན་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་མི་ཤེས་པ་
 ཉེ། ཀུན་ཉོན་རྣམས་འབྱུང་བར་བྱེད་པའོ། །འདོད་ཆགས་ནི་ཁམས་

གསུམ་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་སྲིད་པའི་སྤྱག་
 བསྐལ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ལ་འདོད་ཁམས་པའི་འདོད་ཆགས་
 ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་
 ཆགས་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཉིས་སུ་ཡང་གསུངས་
 སོ། །ཁོང་ཁོ་བ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤྱག་བསྐལ་
 ཀྱི་གཞི་ལ་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་པ་སྟེ། བདེ་བར་རེག་པ་ལ་མི་
 གནས་ཤིང་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ང་རྒྱལ་ནི་འཇིག་ལྷ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་མཐོ་བའི་རྣམ་པར་ཁེངས་པ་སྟེ། གཞན་ལ་མ་
 གུས་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བདུན་
 ཡོད་དོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི་བདེན་པའི་དོན་ལ་ཡིད་གཉིས་བྱ་བ་སྟེ། དགོ་
 བའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འབྱུག་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །ལྷ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལྷ་བ་སྟེ། ལྷ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །དེ་
 ལྷར་ཅ་ཉོན་ལྷག་གོ།

ལྷ་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྷ་སྟེ། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་

བའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་ལྷ་བ་སྟེ། ལྷ་བ་གཞན་
 གྱི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །མཐར་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ནི། བདག་གམ་ཕུང་
 པོ་ལྷ་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་འཛིན་པ་སྟེ། དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ངེས་
 བར་འབྱུང་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ལོག་པར་ལྷ་བ་
 བློ། ལས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཡོད་པའི་དོན་ལ་མེད་པར་ལྷ་བ་སྟེ། དག་
 ཅ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་ནི་གོང་
 གི་ལྷ་བ་ངན་པ་གསུམ་དང་ལྷ་བའི་གནས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་ལ་
 མཆོག་དང་དམ་པར་ལྷ་བ་སྟེ་ལྷ་བ་ངན་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་
 པའོ། །རྩལ་ཁྲིམས་དང་བརྩལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི། འདག་གོལ་
 མ་ཡིན་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་དང་བརྩལ་ཞུགས་དང་དེའི་གནས་ཕུང་ལྷ་
 ལ་འདག་གོལ་ངེས་འབྱིན་དུ་ལྷ་བ་སྟེ། ངལ་བ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་
 བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །མཆོག་འཛིན་གཉིས་པོ་འདིས་དངོས་པོའི་
 རྩལ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་ལྷ་བ་ངན་དང་། ཐར་པའི་ཐབས་
 མིན་པའི་ལམ་ངན་ལ་ཞེན་པ་ཀུན་གྲང་མཆོན་པར་བྱེད་དོ། །ལྷ་བ་

ལྷ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། ལྷ་བ་ལྷ་དང་
ལྷ་མིན་ལྷ་སྟེ་ཅ་ཉོན་བརྩ་པོ་དེ་ལས། མཆོག་འཛིན་གཉིས་དང་
ལོག་ལྷ་ཐེ་ཆོས་བཞི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་མ་བྲུག་ལ་ཀུན་
བརྟགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་གཉིས་ཡོད་དོ།

ལྷ་བ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ནི།

ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ལས། ཁྲོ་བ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་འཕེལ་ཏེ་བརྟེན་བ་སོགས་
གཞོད་བ་དངོས་སུ་ཤོམ་བར་བྱེད་པའོ། །འཁོན་དུ་འཛིན་བ་ནི་ཁོང་
ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་བ་གཞོད་པའི་བསམ་བ་རྒྱན་མི་གཏོང་ཞིང་
མི་བཟོད་བར་བྱེད་པའོ། །འཆོག་བ་ནི་ཁྲོ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་གྱི་རྒྱ་
ལས་མི་བཟོད་བར་ཆོག་རྩལ་སྦྲེས་བར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་འཆོ་བ་
ནི་ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ། སྦྱང་བཅེ་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་མཐོ་
བཅམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཕྱག་དོག་ནི་ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ།
རང་རྟེན་བཀྱར་སོགས་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་གྱི་སྤུན་ཆོགས་
ལ་མི་བཟོད་བར་སེམས་ཁོང་ནས་འབྲུགས་པ། ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་

སེམས་རྒྱལ་དུ་མི་གནས་ལ་ཉེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །གཡོ་ནི་རྟེན་
 བཀྱར་སོགས་ལ་ཆགས་པས་རང་གི་ཉེས་པ་སྤྲས་ཏེ་ཉེས་རྒྱུན་
 གྲོང་བའི་སེམས་བྱ་བྱ་བ་ཆགས་སྤང་གཏི་ཐུག་གི་ཆར་གཏོགས་
 པ་སྟེ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའོ། །སྤྱི་
 བོ་རྟེན་བཀྱར་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རང་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་
 འཆོས་ནས་བདེན་པ་མིན་པས་གཞན་སྤྱི་བྱེད་ཚོངས་ཆགས་ཀྱི་
 ཆར་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་ལོག་
 འཆོ་སྤྱབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ངོ་ཆ་མེད་པ་ནི་བདག་རྒྱ་མཚན་
 དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲིག་པ་ལ་མི་འཛེམ་པ་དུག་གསུམ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་
 པ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་
 གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་མི་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་འཛེམ་པ་མེད་
 པར་འཇུག་པ་དུག་གསུམ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ། ཉོན་མོངས་ཀྱང་
 ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །འཆབ་པ་ནི་གཏི་ཐུག་དང་ཆགས་པའི་ཆར་
 གཏོགས་པ་ལེགས་པར་བསྐྱལ་བ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་རང་གི་ཉེས་པ་

སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་སྟེ། འགྲོད་པ་དང་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་
 གྲེད་པའོ། །མེར་སྣ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཡོ་བྱད་སོགས་
 བདོག་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམ་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་ཡོ་བྱད་མི་བསྐྱུང་བར་
 གྲེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་ནད་མེད་པ་དང་ལང་ཆོ་སོགས་རང་རྒྱད་
 ལ་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱན་ཆོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དགའ་
 ཞིང་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་རང་མགྲུས་འཐེགས་༼འགྲིངས་པའི་དོན་རྟོ།༽ བ་
 སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་རྟེན་གྲེད་པའོ། །མ་དད་པ་ནི་གཏི་
 ཐུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡང་དག་པའི་གནས་དང་དགེ་ཆོས་ལ་མི་
 མོས་པ་ལེ་ལོའི་རྟེན་གྲེད་པའོ། །ལེ་ལོ་ནི་ཉལ་སྟེལ་འཕྲས་སོགས་
 ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ནས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་
 མི་སྟོ་ཞིང་འཇུག་པ་ལྟོད་པར་གྲེད་པ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་སོ། །བག་མེད་པ་ནི་དུག་གསུམ་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱ་ལས་དགེ་སྤྱི་གསལ་དོར་ལ་གཞོབ་པ་ལྟར་མི་ལེན་པ་བག་ཡོད་
 པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ། མི་དགེ་འཕེལ་ཞིང་དགེ་བ་འགྲིབ་པའི་

ལས་ཅན་ནོ། །བརྗེད་ངས་ནི་དགོ་བའི་དམིགས་པ་མི་གསལ་བར་
 བརྗེད་པ། ནན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་དན་པ་འཆལ་བ་སེམས་གཡེང་བའི་རྟེན་བྱེད་
 པའོ། །ཤེས་བཞིན་མིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
 གཡེང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་
 འཇུག་པར་བབ་བབ་དུ་འཇུག་པ་སྟེ་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་
 པའོ། །རྟུགས་པ་ནི་གཏི་ཐུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ལུས་སེམས་ལྷི་
 བའི་རྣམ་པས་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་མི་རུས་པར་ནང་དུ་སྦྱད་ཅིང་
 སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ཁྲིད་
 པ་ནི་སྦྱག་པའི་མཆན་མའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 ཆར་གཏོགས་པ་སེམས་ལུལ་ལ་འཕྲོ་བས་ལས་སུ་མི་རུང་ཞིང་མ་
 ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའོ། །རྣམ་པར་གཡེང་
 བ་ནི་དུག་གསུམ་གྱི་ཆར་གཏོགས་པ་སེམས་ལུལ་ལ་གཡོ་ཞིང་
 འཕྲན་ཏེ་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མི་གནས་པར་བྱེད་པ་

སྟེ། འདི་ལ་བྱི་དང་ནང་དང་མཚན་མའི་གཡེང་བ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉི་ཤུ་ནི་ཅ་ཉོན་གྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་དེ་དང་ཉེ་བས་
ཉེ་ཉོན་ཞེས་བྱ་ལོ།

རྒྱག་པ་གཞན་འགྱུར་བཞི་ནི།

གཞན་འགྱུར་བཞི་ལས་གཉིད་ནི་གཉིད་ཀྱི་རྩ་ལ་བརྟེན་ནས་
དགེ་མི་དགེ་རིགས་མི་རིགས་དུས་དུས་མིན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱེད་
མེད་པར་སྒོ་ལྷའི་ཤེས་པ་ནང་དུ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་གཏི་ཐུག་གི་ཆར་
གཏོགས་པ་བྱ་བ་ཤོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལོ། །འགྱོད་པ་ནི་སྤར་བྱས་
བ་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བའི་རྣམ་པས་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་སེམས་
གནས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལོ། །རྟོག་པ་ནི་སེམས་པ་དང་
ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བའི་
ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ། དོན་འོལ་སྤྱི་ཅམ་འཛིན་པ་ཅིང་བའི་རྣམ་
པ་ཅན། རྒྱང་རིང་པོའི་གཞུགས་ལ་ཁམ་པོར་དང་བུམ་པའི་བྲུང་མ་
བྱེ་བར་དེ་ཅམ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དཔྱོད་པ་ནི་སེམས་པ་དང་ཤེས་

རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེའི་བྱང་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡིད་གྱིས་
གཞིག་ནས་བཟུང་བ་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ་བྱམ་པ་གསར་པ་ཟེ་
གས་(1)པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོང་དང་བསམ་པའི་
བྱང་པར་གྱིས་དགེ་སྤྲིག་ལུང་མ་བསྟན་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བས་
གཞན་འགྱུར་བཞི་ཞེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ།

སེམས་བྱང་འདི་དག་གིས་སྤྱིར་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་། དགེ་
སྤྲིག་གི་སེམས་བྱང་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་འབྱེད་པའི་གཙོ་བོར་
གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སེམས་དང་འདྲ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་
འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་བྱང་པར་ལས། སྐྱོ་བ་དང་མི་སྐྱོ་བ། དཀའ་བ་དང་
མི་དཀའ་བ། བཟོད་པ་དང་མི་བཟོད་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཤིན་
ཏུ་མང་པོར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ནི་སེམས་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདྲ་བྱེད་དོ།

(1) རྒྱལ་སྤྱི་པར་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྐབས་ ༡༥-༡ རྩོམ་གསུམ།

གཉིས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ། དེར་འཛོག་པའི་འཐད་པ།
འཐད་པ་དེ་ལྡན་གྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་དབྱེ་བ། དེས་མཆོན་ཏེ་
ཤེས་པར་བྱ་བ་གསུམ། དང་པོ།

སེམས་བྱུང་ལྟ་བུའི་འདུ་བྱེད་མིན་ཡང་འདུས་བྱས་སུ་ནི་
གཏོགས་དགོས་ཤིང་བེམས་ཤེས་གང་རུང་དུ་བསྐྱུ་བར་མི་འོས་
པའི་ཆོས་ལ་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་
གྱི་ཆོས་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བེམས་ཤེས་ལྡན་མིན་གསུམ་
གྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྩལ་དུ་
བྱུང་བ་བེམས་པོ་འོ། །གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པོ། །དེ་གཉིས་
མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པོ།

ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་གང་ཞེ་ན། རང་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་མི་དགེ་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་གང་ཞེ་ག་སྟར་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་
ཐོབ་པ་དེའི་རྒྱན་ལྡན་པ་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་

བའི་ཆོས་ཡིན་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཡིན་བས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅེས་
 བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བ་ལས་ཉམས་ཏེ་
 འགྲིབ་བར་གྱུར་བ་ལ་མ་ཐོབ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཅན་སོ་སེའི་
 དེས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་སྐལ་བ་མཉམ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མམ་
 དེས་མཐུན་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་བའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་དགོ་
 རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་ཁམས་གོང་མའི་འདོད་ཆགས་
 དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་སེམས་
 བྱང་རྒྱན་བརྟན་བ་མ་ཡིན་བ་འཇུག་ཤེས་བྱ་ག་པོ་ནམས་གནས་
 སྐབས་སུ་འགོག་བར་བྱེད་བ་སྟེ། སེམས་སེམས་བྱང་ཁེགས་བའི་
 གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་བུ་སྟོམས་འཇུག་གི་རུས་བས་སྟོན་མེད་གསར་
 དུ་ཐོབ་ཅིང་། ཡང་དེ་ལས་ལྡངས་ཏེ་འགག་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་འགག་ཡོད་
 ཀྱང་དེ་བེམས་ཤེས་གང་ཡང་མིན་བའི་ཆོས་ཡིན་བས་ལྡན་མིན་འདུ་
 བྱེད་དུ་བཞག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོམས་འཇུག་དེས་འཕངས་ནས་
 འདུ་ཤེས་མེད་བའི་ལྟ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་བ་འདུ་ཤེས་མེད་བ་

བ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྲིད་ཅེས་སེམས་ལས་གྲུབ་དུ་
བསྐྱེད་དེ་བདག་མེད་བ་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྟོན་དུ་བཏང་
བས་སེམས་བྱུང་བརྟན་བ་མེན་བ་རྣམས་དང་བརྟན་བ་ལས་ཁ་ཅིག་
སྟེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་བ་རྣམས་ཁེགས་པའོ། །འདི་གསུམ་ལྟན་
མེན་འདུ་བྱེད་དུ་འཛོག་པའི་སྐབས་ན་རྩི་སྲིད་སེམས་སེམས་བྱུང་
འགོག་པའི་རྒྱས་བ་དེ་ལ་གོ་དགོས་སོ། །བརྟན་བ་ཀྱན་གཞི་ནི་འདུ་
ཤེས་མེད་བ་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་མི་ཁེགས་ཏེ་དེའི་
དབང་གིས་སེམས་སྦྲར་ཡང་སྟེ་བར་བྱུང་ངོ་། །

སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ངེས་མཐུན་པར་སྟོན་ལས་ཀྱི་
དབང་གིས་ཅི་ཅུམ་གནས་པའི་དུས་ངེས་བ་ཆེ་ཞེས་བརྗོད་བ་གང་
ཡིན་པའོ། །སྟེ་བ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྦྲར་མ་བྱུང་བ་ལས་ད་ལྟར་
བྱུང་བའོ། །གནས་བ་ནི་དེའི་རྒྱན་གནས་པའོ། །ཁ་བ་ནི་རྒྱན་གཞན་
དུ་འགྱུར་བའོ། །མི་རྟག་བ་ནི་རྒྱན་འཛིག་བ་སྟེ་འདི་བཞི་ལ་འདུས་
བྱས་སུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་ཞེས་བྱའོ། །མིང་གི་ཆོགས་

ནི་ཀ་བྱམ་སོགས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་བཟོད་པའི་བཟོའོ། །ཆོག་གི་
 ཆོགས་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་སྦྱར་ཏེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་
 གླ་དྲགས་སོ། །ཡི་གའི་ཆོགས་ནི་མིང་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཚམ་གཞིར་
 གྱུར་པའི་ཡིག་འབྲུ་ཨ་ལ་སོགས་པའོ། །འདི་གསུམ་སྐད་གདངས་
 གྱིས་བསྐྱུས་ན་ཡང་སྒྲ་ཅམ་དང་མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་སེམས་ཀྱི་
 བཟོར་བཏགས་ནས་བཟོད་བྱ་བྱང་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱས་པ་ཅན་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གཏོགས་པའོ།

མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཅུ་བཞི་པོ་འདི་ཅམ་གསུངས་སོ།།

མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་སྔ་མ་བཅུ་བཞིའི་སྟེང་དུ། སོ་སའི་སྐྱེ་
 བོ་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པའོ། །འདི་ནི་བེམ་ཤེས་ལྡན་པ་ལ་
 བཏགས་པའི་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གོ།

འདུག་པ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འདུག་
 པའོ། །སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའོ། །འབྲོར་
 འབྲེལ་བ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །མཁྱོགས་པ་ནི་

རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱར་བར་བྱང་བའོ། །གོ་རིམ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
 རེ་རེ་ནས་རིམ་བཞིན་འབྱུང་བའོ། །དུས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱན་
 ཏུ་འབྱུང་བའི་ཡུན་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །ཡུལ་ནི་ཕྱོགས་བཅུ་པོ་
 ཐམས་ཅད་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ལས་བཏགས་བའོ། །གྲངས་
 བེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ལ་ཅེ་བཟངས་⁽²⁾ཏེ་བཞག་
 བའོ། །ཆོགས་པ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འཁྱེན་འདུས་པའི་གནས་
 སྐབས་ལས་སོ། །

གསུམ་པ་དེས་མཆོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱས།

ཉེར་བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་མཆོན་ནས་བཅས་ཤེས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཆོས་འདུས་བྱས་སུ་བསྟུ་དགོས་ལ་བཅས་
 ཤེས་གང་རུང་དུ་བསྟུར་མི་འོས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྔ་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱང་པོ།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱང་པོ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་ངོ་
 བོ་སོ་སོར་རིག་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་

(2) ཆོས་པའི་ལན་མ། བོག་ཆོས། ༡༩-༦ རྒྱུ་ལས།

ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་ས་ཐུག་
 རྟེ། བདག་རྒྱུན་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སློབ་གང་
 གིས་གཟུགས་ཤེས་པ་ནས། བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེས་པའི་སློབ་གང་གིས་རང་ཡུལ་ཐུན་མེན་ཆོས་ཁམས་དང་དེ་ལས་
 གཞན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པའི་བར་དུ་ལོ།

སེམས་ཅམ་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཆོག་ས་བརྒྱད་
 ཏུ་བཞེད་དེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྟག་ཏུ་རྫོམ་སེམས་པ་གང་
 ཞིག་ཀྱང་དུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་ནས། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་
 དང་། ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། བདག་ཏུ་ཆགས་པ་དང་། མ་རིག་
 པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་བཞི་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་ནི།
 འཕགས་ལམ་མངོན་གྱུར་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། མི་
 སློབ་པའི་ས་མ་གཏོགས་པར་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
 ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་ཅེས་བྱའོ།

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་

བསྐྱོས་པའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་འཛིན་པ་སེམས་ཀྱི་གཞི་གསལ་
 རིག་ཅམ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་སྟེ། འདི་ལ་གནས་དོན་ལུས་སུ་སྤང་བ་
 འབྱུང་བུ་གི་ས་བོན་ཅམ་དུ་གནས་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་གཞི་དང་ལེན་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། གནས་དོན་ལུས་སུ་སྤང་ཡང་
 མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་ལྟར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེར་སྤང་བ་ཅམ་
 དུ་ཟད་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་ཀུན་གཞི་འམ་དེའི་རྣམ་ཤེས་
 ཞེས་ཀྱང་བྲོ།

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་
 གངས་ཅམ་དུ་བཞེད་པ་ཡོད་ལ། ཡང་སེམས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
 ཤེས། ཡིད་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བྱུག་གི་
 མིང་དུ་བཞེད་དོ།

གསུམ་པ་ཕྱང་པའི་རྣམ་གངས་བཅས་སྐབས་བསྐྱབ་ནི།

དེ་ལྟར་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེས་འདུས་བྲས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱས་པའི་སྤྱིར་ན། དེ་ལས་བརྩམས་ཏེ་དུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་

གངས་དང་རྩམ་གཞག་མང་པོ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པས། ཕུང་པོ་
 ལྷ་པོ་དེ་ལ་དུས་དང་གཏམ་གྱི་གཞི་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་
 བཅས་པ། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་དང་ལྷ་བའི་
 གནས་དང་སྲིད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 རྫོགས་ཉི་བར་ལེན་པས་ཟག་བཅས་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་འཐབ་པ་
 དང་བཅས་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

ཕུང་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་སྐབས་སོ། །

༄ གཉིས་པ་ཁམས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ལ། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་
 རོས་བཟུང་བ། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བ་ཤད་པ། སྐབས་བསྟུ་བ། དང་
 བོ་ལ། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་བཤམ་པ། ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་ན། ཁམས་ཀྱི་
 མིང་ཅན་གཞན་འདིར་འདྲུ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ།

ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལས་ཁམས་བཙེ་
 བཞག་སྟེ། གང་ཞེན་མིག་གི་ཁམས་ནས་ལུས་ཁམས་ཀྱི་བར་ལྷ་
 དང་། གཟུགས་ནས་རིག་བྱའི་བར་ཀྱི་ཁམས་ལྷ་སྟེ་བཙེ་ལོ། །རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་ཏེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནས་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་དྲུག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་
 བདུན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་པ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དྲུག་པོ་འགག་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིད་ཤེས་སྦྱེད་པའི་དབང་པོ་
 ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ། ཆོར་བ་འདྲུ་ཤེས་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་
 སྤང་པོ་གསུམ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དང་།
 འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །

འདུས་མ་བྱས་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་སོ་
 སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པ་དང་ནམ་མཁའ་དང་གསུམ་དུ་
 མཛོད་ལས་བཤད། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཁམས་བདུན་དུ་འདོད།

ཡང་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྒྲུན་ཏེ་བཞིར་
 བཞེད། ཀུན་བདུས་སུ། དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 གསུམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
 གི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཁྲིགས་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཏེ། གོང་གི་
 གསུམ་དང་བསྟོམས་པས་འདུས་མ་བྱས་བརྒྱད་དུ་བཞེད་དོ།

དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་
 རབ་སོགས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ལས་སྤང་བུ་ཉོན་མོངས་སོགས་
 གཏན་དུ་བྲལ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆའོ། །བརྟགས་མིན་འགོག་
 པ་ནི། སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཁྲིགས་པ་མིན་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་མ་
 ཆང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ན་གང་མེད་པ་སྟེ་རྟ་ཡི་མགོ་ལ་རུ་ལྟ་
 བུའོ། །སྟོགས་གང་ན་བུམ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སོགས་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་

ཐམས་ཅད་འདྲིར་འདུའོ། །ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་རུང་མེད་ཅིང་
 བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་འབྱེད་པ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའོ། །དག་སོགས་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། །མི་གཡོ་བ་ནི་
 འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་
 པ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་
 གཟུགས་ལྔ་དང་། ཆོར་འདུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་དང་། འདུས་
 མ་བྱས་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན།

དེ་ལྟར་མིག་གི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། མིག་
 ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནས། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བར་དྲུག་ཆོན་གསུམ་སྟེ་བཙོ་
 བརྒྱད་པོ་དེ་ལས། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དྲུག་པོ་ཡུལ་ལ་འཛིན་
 པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལ་འགྲུག་སམ་ས་ཐོན་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་དྲུག་པོ་གཟུང་བའི་དང་། མིག་ཤེས་
 ནས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བར་དྲུག་པོ་ཡུལ་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་

རིགས་སམ་ས་བོན་གྱི་དོན་ཏེ་ཁམས་ཞེས་པ་རྒྱུ་ལམ་རིགས་དང་
ས་བོན་གྱི་དོན་ཅན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱིས་མིང་ཅན་གཞན་འདིར་འདྲ་ཚུལ།

གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཁམས་དུག་པ་ཞེས་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུང་ནམ་
མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་གསུངས་པ་དེ་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་
བཞི་དང་། ཉང་གི་བུ་ག་སྟོང་པའི་ཆ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་། རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། དེས་མཆོན་པའི་ཁམས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་
པའི་དབྱེ་བ་གཞན་དག་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་མ་
འདུས་པ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན།
བསྟན་དུ་ཡོད་མེད། རོགས་བཅས་རོགས་མེད། ཟག་བཅས་ཟག་མེད།
ཁམས་གསུམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར། དགེ་སྤྲིག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
བྱད་པར། བྱི་ནང་གི་བྱད་པར། དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་བཅས་དམིགས་
མེད་ཀྱི། རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བས་ཟེན་མ་

ཟིན། ཉག་མི་ཉག་ །འཛིན་པ་དང་གཟུང་བ། ཉོག་དཔྱིད་དང་བཅས་
མ་བཅས། རྩལ་ཕྱན་བསགས་པ་ཡིན་མིན། གཙོད་བྱེད་གཙད་བྱ་
ཡིན་མིན། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་མིན། བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་བྱུང་
བར། ཞར་བྱུང་དབང་པོའི་བྱུང་བར་བཅས་ །བོའི་བྱུང་ལས་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན།

ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས། གཟུགས་ཅན་
དུ་གཉོགས་པ་དབང་ལྔ་དོན་ལྔའི་ཁམས་བཅུ་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་
ཐོགས་གཅིག་སྟེ། ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་མིན་པའོ།

གཉིས་པ་བསྟན་དུ་ཡོད་ཅིང།

མིག་ལམ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་གཟུགས་ཁམས་གཅིག་སྟེ།
ལྷག་མ་བསྟན་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད།

ཕན་ཚུན་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་དབང་ལྔ་ཡུལ་ལྔ་སྟེ་
གཟུགས་ཅན་བཅུ་ལས་ལྷག་མ་རྣམས་ཐོགས་པ་མེད་པའོ།

མཁོ་བ་ཐག་བཅས་ཐག་མེད།

ཐག་མེད་ནི་ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཡིད་ཤེས་དང་ཆོས་ཁམས་
 གྱི་སེམས་བྱུང་ལམ་བདེན་དུ་གཏོགས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནམས་
 ཡིན་ལ་དེ་ནམས་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་ལྷག་མ་ནམས་ཉོན་མོངས་
 སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐག་བཅས་སོ།།

ཐ་མ་ཁམས་གསུམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་བ་དཔྱད་པ་དཔྱད་པ་

འདོད་པ་ན་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་ན་བྲི་
 རོ་དང་སྒྲ་སྒྲེའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་གཏོགས་པ་བརྩ་བཞི་ཡོད།
 གཟུགས་མེད་ན་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཡོད་དོ།།

དུག་པ་དགོ་ཕྱི་ལྷང་མ་བསྟན་ཀྱི་བྱུང་བ་དཔྱད་པ་

སེམས་ཁམས་བདུན་དང་གཟུགས་སྐྱེ་དང་ཆོས་ཁམས་བརྩ་ལ་
 དགོ་མི་དགོ་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་ཆར་ཡོད། ལྷག་མ་ནམས་ལྷང་དུ་
 མ་བསྟན་པའོ།།

བདུན་པ་ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར།

གཟུགས་སྤྱི་རྩི་རྩི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་བྱུག་ཕྱི། ལྷག་མ་བཅུ་
གཉིས་ནི་ནང་གི་ལོ།

བརྒྱད་པ་དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར།

དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སེམས་ཁམས་བདུན་དང་། ཆོས་
ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །ལྷག་མ་རྣམས་
དམིགས་པ་མེད་པ་ལོ།

དགུ་པ་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར།

རྟོག་བཅས་ནི་ཡིད་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་སེམས་བྱུང་གི་ཆ་རྟོག་བཅས་རྣམས་སོ། །

བཅུ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བས་ཟིན་མ་ཟིན།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བས་ཟིན་པ་དབང་པོ་ལྔ་དང་། བྱེ་གི་
གཟུགས་དྲི་རྩི་རྩི་དགུ་ལོ།

བཅུ་གཅིག་པ་རྟག་མི་རྟག་

ཆོས་ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་ཡིན་ལ།
གཞན་རྣམས་འདུས་བྱས་དང་མི་རྟག་པ་ལོ།

བཅུ་གཉིས་པ་འཛིན་པ་དང་གཟུང་བ།

དབང་པོ་ལྷ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་ནི་འཛིན་པ་དང་། གཞན་
རྣམས་གཟུང་བ་ལོ།

བཅུ་གསུམ་པ་རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་མ་བཅས།

རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
ལྷ་ལོ། ཡིད་ཡིད་ཁམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་
བཅས། གཉིས་མེད། རྟོག་མེད་དཔྱད་བཅས་གསུམ་ཡོད། དེ་དག་
གི་ལྷ་ག་མ་རྣམས་རྟོག་དཔྱད་མེད་པ་ལོ།

བཅུ་བཞི་པ་རྟལ་སྒྲན་བསགས་པ་ཡིན་མིན།

གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་ནི་རྟལ་སྒྲན་བསགས་པ་ལོ། ལྷ་ག་
མ་ནི་མ་བསགས་པ་ལོ།

བཅོ་ལྔ་པ་གཙོད་བྱེད་གཙང་བྱ་ཡིན་མིན།

གཙོད་བྱེད་ཡིན་པ་དང་གཙང་བྱ་ཡིན་པ་གཟུགས་ཅི་རོ་རེག་
བཞི་ཁོ་ན་སྟེ། སྟེག་འཇལ་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།།

བཅུ་དྲུག་པ་མཐོང་སྟོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་མིན།

གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་མིག་ཤེས་སོགས་ལྔ་ནི་སྟོམ་པས་སྤང་
བྱ། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་མཐོང་སྟོམ་གྱིས་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་མིན་
པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ།།

བཅུ་བདུན་པ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར།

བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་ན། རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱས་བྱུང་
ནི་ནང་གི་དབང་པོ་ལྔ་འོ། །རང་གི་རིགས་འབྲེེ་རྒྱ་མཐུན་དང་
རྣམ་སྟོན་ལས་སྦྱེས་པ་སེམས་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཁམས་གྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཏེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་བརྒྱད་པོ་
དེའི་ཆ་འགའོ། །སྤྱི་ལ་རྒྱན་མེད་པས་རྣམ་སྟོན་ལས་སྦྱེས་པ་མིན་
ལ། དབྱངས་སྟོན་མི་སྟོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མགོན་པའི་དབྱིབས་

སོགས་ནམ་སྒྲིན་ལས་སྐྱེས་པའོ། །འདི་དག་གི་ལྷག་མ་དབང་པོའི་
 ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ནམས་ལ་རྒྱ་མཐུན་རྒྱས་བྱུང་ནམ་སྒྲིན་ལས་
 བྱུང་བ་གསུམ་ཡོད་ལ། བྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་ནམས་རྒྱ་མཐུན་ཁོན་
 ལས་སོ། །རྒྱས་བྱུང་ཞེས་པ་ལུས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་བཞི་ནི། ཟས་དང་།
 བཀྲ་མཉེ་བྱེད་བྱེས་སོགས་ལེགས་པར་བྱ་བ་དང་། གཉིད་དང་ཉིང་
 དེ་འཛིན་བཞི་འོ། །

བཙེ་བརྒྱད་པ་དབང་པོའི་བྱུང་པར་ལ། རྟེན་བཅས་དང་དེ་
 མཚུངས་ཀྱི་བྱུང་པར། ཁམས་གོང་འོག་གི་དབང་པོའི་བྱུང་པར།
 ལྷའི་མིག་དང་ན་བ་ཐོབ་ཚུལ། དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་
 པར། མ་བཤད་པ་གཞན་དུ་ཁ་འཕང་བ་དང་ལྷ་ཡོད་དོ། །དང་སོ།

དབང་པོ་ནམས་ལ་རང་གི་ཤེས་པ་དངོས་སུ་རྟེན་པའི་བྱ་བ་
 བྱེད་བཞིན་པ་སད་ཅིང་གཟུགས་ལ་རྟོག་པའི་མིག་དབང་གི་གནས་
 སྐབས་ལྟ་བུ་ལ་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་དང་། དེ་ལྟ་མིན་པ་གཉིད་ལོག་
 པའི་མིག་དབང་ལྟ་བུ་ལ་དེ་མཚུངས་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་གོང་ལོག་གི་དབང་པོའི་བྱུང་པ་ར།

ཁམས་གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་བརྟེན་པ་མེན་ཏེ། རང་
ས་ན་མིག་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་འོག་མའི་
མིག་དབང་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མི་མཐོང་སྟེ་སྟེ་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
བའང་དེ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་ལྟའི་མིག་དང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

འདོད་པའི་ཁམས་པས་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟའི་མིག་རྒྱ་བའི་
ན། བསམ་གཏན་དེ་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་འབྱུང་བ་གྱུར་བྱས་པའི་
དབང་པོ་དྲངས་པ་རང་གི་མིག་དང་རྒྱ་བའི་ཐན་གོར་དུ་འབྱུང་སྟེ།
དབང་པོ་དེ་ནི་ཏྲག་ཏུ་རྟེན་བཅས་ཡིན་ལ། ཞར་འོན་ལྟ་བུའི་མ་ཆང་
བ་མེད་ཅིང་། ཐག་རིང་བ་དང་སྟེ་པའི་གཟུགས་དང་། བསྐྱེད་ཅིང་
བར་ཆོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དབང་པོས་རང་ས་དང་འདོད་པའི་སྟོན་ལུལ་
ཤེས་པ་སོགས་འབྱེད་ཏེ།

མཉི་པ་དེ་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པ་ལ།

ལྷ་འི་མིག་དེ་ལྷ་བྱ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡོད་པས་སྟོང་གཉིས་
དང་། རང་རྒྱལ་བསེ་བྱ་ལྷ་བྱས་སྟོང་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་གངས་མེད་པའི་བར་དུ་གཟིགས་སོ། །ལྷ་འི་མིག་དེ་ཆེ་འདྲིང་
བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མིན་ཀྱང་། སྟོན་བསྐྱོམས་པ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྤྲེས་པ་སྤྲེ་བས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེས་
བར་སྤྲིད་མི་མཐོང་ཞེས་བཤད་དོ།

ལྷ་པ་མ་བཤད་པ་གཞན་དུ་ཁ་འཕང་བ།

དེ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གོང་འོག་གི་དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་འབྱུང་
ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་རབ་དབྱེའི་སྐབས་བརྩ་བ་ནི།

ཁམས་ཀྱི་སྐབས་སོ།

༥ གསུམ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྐབས་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་
 དང་། བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ། ཞར་བྱུང་དུ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བསྟན་པ་
 བཤད་ཅིང་སྐབས་བསྟན་པ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་
 གཉིས་ངོས་བཟུང་བ། དེའི་ངོས་ཆེག་བསྟན་པ། དེར་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་འདུ་ཚུལ། དེའི་རབ་དབྱེ་གཞན་དུ་ཁ་འཕང་བ་དང་བཞི།
 དང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ངོས་བཟུང་བ།

སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ནི། མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་
 གོན་གཅིག་སྟེ། སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱ་ཚུལ་ཙམ་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་ནི་དེ་དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་།
 ཆོས་ཁམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་ནི། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་
 བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
 བསྟན་པ། ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བར་བཅུ་གཉིས་སོ།

གཉིས་པ་དེའི་ངེས་ཆོག་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་ནང་གི་བྱུག་པོ་འཛིན་པ་དང་།
གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་ཕྱིའི་བྱུག་ནི་གཟུང་བ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་
ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་སྐྱེས་ཞིང་མཆེད་པའི་སྒོར་གྱུར་པས་
སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་དེར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུ་ཚུལ།

སྤང་པོ་ལྲས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཀྱང་། འདུས་མ་
བྱས་མ་བསྐྱས་ལ། ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ནི་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་འདི་
གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུའོ།

བཞི་པ་དེའི་རབ་དབྱེ་གཞན་དུ་ཁ་འཕང་བ།

གོང་དུ་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
དོན་གྱིས་ཤེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ། ཁམས་ཐ་མ་གཉིས་ལས་
འཛོམས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་

བྱེད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན། བ་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཙོ་ཆེ་བ་བྱེད་བྱ་ཏུ་
བཞད། དེས་མཆོན་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ།

སྐབས་འདིར་ཡིད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆོད་ལས་འཕྲོས་ཏེ་བ་སྟོད་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་
ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཤེས། དབང་ལྡན་ཡང་རྣམ་ཤེས་དང་རྗེས་
སྤྱི་འཕྲོ་ལྟོག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ནང་དུ་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་གིས་
བསྐྱུས་ཤིང་རང་རིག་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྒོ་
ལྷའི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་རང་དང་བཅས་པ་ཡང་འགྱུར་བས། ཡིད་
ནི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱིས་
ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་སོ་ཅིག་ལ་བ་སྟོད་བྱེད་དུ་རུང་ཞིང་། དེའི་སྒོ་
ནས་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་མ་སྒོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡིད་ནི་
ཆོས་ཀྱན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་
པ་དང་། འདུག་ལྟོག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ། ཡིད་དེ་དགོན་ན་ཤེས་པ་

གཞན་ཡང་དགེ་བ་སོགས་དང་། ཡིད་དེའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་
ཤེས་པ་གཞན་ཡུལ་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱིར་ཡིད་ནི་
གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་ཡིད་འགྲོ་སྟེ། །ཡིད་མགྱོགས་ཡིད་ནི་གཙོ་བོ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།

གཉིས་པ། བ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཙོ་ཆེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་འདི་ལ་རྟོག་བཅས་དང་
རྟོག་མེད་དང་། དེའི་ཚུལ་ཀྱི་ཁྱད་པར། དབྱེ་བསྟུ། སྟེ་བྱེ་བྲག། །རྩ་
བཏགས། སྒྲུང་སེལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན། འགལ་འབྲེལ། མཆོན་མཆོན་
གཞི་གསུམ། ཆོས་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད། ཤེས་བརྗོད་
འཇུག་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ།

དང་པོ་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད།

དེའི་བྱིར་ཤེས་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྟོང་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ཆོས་སུ་འདུའོ། །སྟོང་ལ་སྟོང་ལྡེ་རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་
མེད་ཡིན་ལ། ཡིད་ལ་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོག་

མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་མ་འདྲེས་པ། རང་དུས་
ཀྱི་རང་མཆོན་མིང་གི་སྒྲ་དང་འདྲེས་སུ་མི་རུང་བའོ།

གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་གྱི་བྱང་པ།

རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་བྱམ་པ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་
གི་དོན་གྱི་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་ཡིད་ངོར་སྒྲར་བ་སྟེ། འདི་ནི་མིང་གི་སྒྲ་དང་
འདྲེས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་དོན་སྤྱིའམ་སྒྲ་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
བདེ་ལ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་སྒྲ་བསྐྱེས་ནས་བཟུང་བ་དེའི་སྟོ་
ནས་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་བསྐྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་སྟེ།

ཤེས་བྱ་དང་། དེའི་དབྱེ་བ་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་དང་།
དངོས་པོ་ལ་བཅས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལྟ་
བུའི་ཐ་སྟོན་དང་། དེ་དག་གོང་མ་གོང་མར་བསྐྱུ་བ་དང་།

མཞི་པ་སྤྱི་བྱེད་ག

ཤེས་བྱ་དང་དངོས་པོ་ནི་བེམས་པོ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་དང་།
བེམ་པོ་སོགས་དེའི་བྱེད་བྱ་ཡིན་པ་དང་།

ལྷ་པ་རྩམ་བཏགས།

བཏགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་རྩམ་སྤྱོད་པ་སྟོན་པོ་ལྷ་
བྱ་དང་། བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་དང་།

རྒྱག་པ་སྤྲང་སེག

རྟོག་མེད་ཤེས་པ་རྣམས་སྤྲང་བའི་སྟོན་པ་རྩམ་ལ་འཇུག་པ་
དང་། རྟོག་བཅས་ཀྱིས་དེ་མིན་གཞན་རྣམ་པར་བསལ་བས། གཞན་
སེལ་ལས། རྣམ་བཅད་དམ། གཞན་ལས་ལྟོག་པའི་སྟོན་པ་བཏགས་
པ་རྣམས་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འབྲའི་བཏགས་པ་དེ་
ལ་ལྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་སེལ་དེ་ལ་དོན་རང་མཆོན་དེ་གཞན་
ལས་ལོག་པའི་ངོ་ཐོར་གནས་པའི་ཆ་ནས་དོན་རང་མཆོན་གྱི་
གཞན་སེལ་དང་། གཞན་སེལ་བ་དང་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་པ་

གཞན་སེལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །སེལ་བའམ་རྣམ་བཅད་དེའི་སྟོབས་
 གྱིས། གཞན་བྱམ་པ་མིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ན། བྱམ་པ་རང་ཉིད་
 ཡོངས་གཙོ་དུ་བྱུང་བ་ཅིང་། བྱམ་པའི་སྤྲོད་ན་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་
 པའི་ཆ་ནས་བྱས་པ། ཉག་པ་ལས་ལོག་པའི་ཆ་ནས་མི་ཉག་པ་
 སོགས་སྟོག་པའི་ཆོས་དུ་མར་འབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དོ།

བདུན་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན།

ཡང་ཡུལ་ཅན་སྟོ་ལ་རིགས་བཞི་སྟེ། མ་རྟོགས། ལོག་རྟོག་ཐེ་
 ཆོམ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའོ། །མ་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ། མངོན་
 སུམ་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། རེས་དཔག་ཆད་མ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་
 ཡིད་དཔྱིད་གཉིས་ནི། ཡིད་ཤེས་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་མི་རྣམས་པའི་ཆ་
 རས་བཞག་པའོ། །ལོག་རྟོག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །ཐེ་ཆོམ་
 བེ་ཅེ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་སྟོགས་མ་ཆོད་པའོ། །ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པ་ལ་རྒྱ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རེས་དཔག་ཆད་མ་གཉིས་
 སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཅད་ཤེས་ཏེ་ངེས་ཤེས་སོ།

ཡུལ་ལ་སྤྲང་ཡུལ་ནི་རྟོག་མེད་ཤེས་བའི་ཡུལ་གཟུགས་
 སོགས་ལྟ་བུ་ཞེན་ཡུལ་ནི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་བས་དོན་སྤྱི་ལ་ཡུལ་
 ཏུ་ཞེན་པ། དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་སྦྱིས་བུའི་འཇུག་ལྗོག་གི་ཡུལ་ཏུ་
 བྱེད་བའི་ཆ་ནས་འཇུག་ཡུལ། སྒོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་
 བའི་ཆ་ནས་གཟུང་ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ལྟར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 རྣམ་གཞག་དང་།

བརྒྱད་པ་འགལ་འབྲེལ།

ཡང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། འགལ་བ་གཉིས་ཏེ་རྒྱུན་
 རྒྱས་མཚུངས་སུ་མི་འགྲོགས་པ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལ་བདག་འཛིན་དང་བདག་མེད་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་སྒོ་འགལ་དང་།
 ཆ་རེག་གང་རེག་ལྟ་བུ་དོན་འགལ་དང་གཉིས་ཡོད། བན་ཚུན་སྤང་
 འགལ་ལ་དངོས་འགལ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ། བརྒྱད་འགལ་འགལ་
 རྒྱུ་འབྲེལ་བྱ་དང་འགལ་རྒྱ་ཅིག་ཤོས་ཏེ། རྟག་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་
 གཉིས་སོ། །འབྲེལ་བ་ལ་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་ལྗོག་པ་ཐ་དད་ཀྱང་བྱམ་

པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཐོ་ཐ་དད་མེད་པ་ལྟ་བུ་བདག་གཅིག་འབྲེལ། མེ་དུ་ལྟ་
བུ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་སྤྱོད་ཡོད་དོ།

དག་པ་མཆོད་མཆོད་གཞི་གསུམ།

ཡང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བཏགས་དོན་ལྟོ་ལྟོ་བ་བུམ་པ་འཛོག་
བྱེད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དེས་བཞག་པའི་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་མཆོད་བྱ། དེ་
གཉིས་གང་ལ་སྦྱབ་པའི་གཞིར་མཆོད་བྱའི་བྱེ་བྱག་ལས་གསེར་གྱི་
ལྟོ་ལྟོ་བའི་གོང་བུ་འཛོན་པ་མཆོད་གཞི་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཆོད་
མཆོད་གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་།

བུ་པ་ཆོས་ཆོས་ཅན།

ཡང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཁ་
བྱེད་དང་ལྟོ་བ་འདབ་མ་སོགས་དང་བུས་མི་ཉག་སོགས་ཆོས་ཇི་
སྟེད་ཡོད་པ་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ཞེས་བུ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་།

བུ་གཅིག་པ་བཟོད་བཟོད་བྱེད་

ཡང་བཟོད་བཟོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། བཏག་བུ་སྤྱི་རོལ་

གྱི་དོན་དང་། དེའི་དོན་སྤྱི་སྤྱོལ་སྤྱང་བའི་སྤྱང་བརྟགས་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱེས་ནས་བརྟུན་མས་དོན་ལ་འབྱོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་
 དབྱུང་ན་མིང་གི་སྐྱས་དངོས་ཀྱི་བརྟུང་བྱ་དོན་སྤྱི། ཞེན་པས་བརྟུང་
 བྱ་དོན་རང་མཆོན། དངོས་ཀྱི་རྟུང་བྱེད་སྐྱ་སྤྱི། ཞེན་པས་རྟུང་བྱེད་
 སྐྱ་རང་མཆོན་ཡིན་ཀྱང་། ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱིས་སྐྱ་དང་སྐྱ་སྤྱི་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ཏེ་རྟུང་བྱེད་དང་། དོན་དང་དོན་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེས་ཏེ་བརྟུང་བྱར་བཟུང་ནས། རྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལས་བརྟུང་
 བྱའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་
 གྱི་རྟུང་གཞག་འདི་དག་ལ་བརྟུང་ནས་ཤེས་བྱའི་དོན་ལ་མ་ཆོངས་
 བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

བཏུ་གཉིས་པའི་སྤྱོད་འཇུག་གསུམ།

ཐ་སྙད་དེ་ལ་ཤེས་བརྟུང་འཇུག་གསུམ་ཏུ་བཞག་པ་ནི་སེམས་
 དང་ངག་དང་ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སོ། །ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་
 དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་མཛོང་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མཛོང་བའི་

ཐ་སྙད། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ལས་ཐོས་པ་དང་། རང་གི་
ཡིད་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་། རང་རིག་པས་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་པ་ལས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞི་དང་། ཡང་ཡིན་ཡོད་དུ་སྐྱབ་
པ་དང་། མེད་མ་ཡིན་དུ་དགག་པ་སྟེ། སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ཐ་སྙད་དགག་
སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིའོ།

གསུམ་པ་དེས་མཆོན་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བ།

འདི་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཡང་། གཟུགས་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་ནི་སྐྱེ་མཆོད་དང་ཁམས་བརྩ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་
སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆོད་པའི་གཟུགས་འདི་ཕྱང་ལྗེ་ནང་ཆོན་གྱི་གཟུགས་སུ་བརྗོད་
ཀྱི་ཡུལ་ལྗེ་ནང་ཆོན་གྱི་གཟུགས་ཁོ་ན་མིན་ནོ། །གཟུགས་བརྟན་

དང་སྐྱ་བརྟན་ལྟ་བུ་མིག་ནི་ཤེས་པ་འི་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་པར་ཐ་སྟད་
 དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་གཟུགས་སྐྱ་རང་
 མཆོན་པ་གང་ཡང་མེད་པས་མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་ཙམ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བསྟུ་ཡི། གཟུགས་སྐྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མི་
 བསྟུ་ལོ། །ཡུལ་ལྗེ་གྲེ་བྲག་ཏུ་བྱུར་པའི་གཟུགས་ལ། བསྟན་ཡོད་
 ཐོགས་བཅས་ནི་ཀ་བུམ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལོ། །བསྟན་
 མེད་ཐོགས་བཅས་ནི་དབང་ཉེན་མིག་སོགས་མཐོང་བྱ་འདྲིའི་ནང་
 བཞེན་ཏུ་བྱངས་པ་ཉི་འོད་ལྟར་ཡོད་པ་པལ་པས་དབང་པོས་གཟུང་
 དུ་མེད་ཀྱང་ཐོགས་བཅས་སུ་འདོད་དོ། །བསྟན་མེད་ཐོགས་
 མེད་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ཉི་དེ་གསུམ་ཙམ་
 གསུངས་ཀྱང་། གཟུགས་བརྟན་ལ་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
 གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཙམ་འདོགས་བྱང་བར་མངོན་ནོ། །རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་
 ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །ཕྱང་པོ་གཞན་གསུམ་དང་། གཟུགས་ཕྱང་གི་

ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་
དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་
སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་།
ཆོས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུའོ།

ཡང་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔར་འདུ་སྟེ། སྒྲ་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་
ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྒྲ་རི་སྒྲ་བ་ཤད་པ་བཞིན་ནོ། །གཙོ་བོ་
སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོག་སྟེ། བྱ་གཞི་བརྒྱུད་པོ་
དེའོ། །འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི་ནི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཉེ་ཆོར་བ་
དང་འདུ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་སེམས་བྱུང་ད་གཅིག་གོ། །ལྷན་མིན་
འདུ་བྱེད་ནི་སྒྲ་བ་ཤད་པ་བཞིན་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་ནི་
ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྒྲ་བ་ཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྐབས་སོ། །

༥ བཞི་བ་རྟེན་འབྲེལ་ལ། རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། དེའི་དོན་
 རྒྱས་པར་བཤད། དགོངས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་དང་
 གསུམ། དང་པོ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་དང་ནང་གིས་
 བསྐྱུས་པའི་ཆོས་འདི་ནམས་རྒྱ་མེད་པར་བྱུང་བ་མ་ཡིན། རྒྱ་མེན་པ་
 བདག་དང་དུས་དང་དབང་ལྷན་སོགས་བྱེད་པོ་རྟག་པ་གཞན་གྱི་
 རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། རང་རང་གི་རྒྱ་རྟེན་རྟེན་འབྲེལ་ཆོགས་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཚུལ་འདི་ལྟ་བུར་སྐྱེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཐུན་མོང་མེན་པའི་
 རང་ལུགས་སོ། །དེ་ལ་ཕྱིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ས་བོན་ལས་སྐྱུ་གྱ་
 སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་ལ། ནང་
 གི་ཆོས་སེམས་ཅན་མཆོག་དམན་བར་མའི་བྱང་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་
 རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འབྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ནང་གི་

རྟེན་འབྲེལ་དང་། དེ་གཉིས་སྐྱུ་མོང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་བཤད་
བ་གསུམ། དང་པོ་^{ཕྱི་རྟེན་འབྲེལ།}

དེ་རི་ལྟར་ན་ཕྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་བདུན་དང་།
རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་དྲུག་གི་ཚུལ་གྱིས་ས་བོན་ལས་སྐྱ་གུ་སོགས་
འབྱུང་བའི་དཔེས་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་
ནི། ས་བོན་དང་། སྐྱ་གུ་དང་། འདབ་མ་དང་། རྟོང་བྱ་དང་། སྐྱ་
གུ་དང་། སྟོང་པོ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་ནམས་སྤྲ་མ་ལས་
ཕྱི་མ་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྟེན་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་
སོ། །རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་ནི། ས་ཚུ་མེ་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་དུས་དང་དྲུག་
སྟེ། རིམ་བཤུར་རྟེན་བ་དང་སྐྱ་ད་བ་དང་སྐྱེན་བ་དང་འཕེལ་བ་
དང་གོ་འབྲེད་བ་དང་རིམ་འགྱུར་བར་བྱེད་དེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་
རྟེན་འདི་དག་གིས་སྐྱ་གུ་ནས་འབྲས་བུའི་བར་དུ་བདུན་པོ་འབྱུང་
བའི་ཐོགས་བྱེད་དོ།

གཉིས་བ་^{ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ།} རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་དང་། རྟེན་དང་འབྲེལ་

བའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། དང་པོ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་མདོར་བསྟན།
རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ།

ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ཏེ། གང་ཞེན་མདོ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་ལ། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་
འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདྲ་བྱེད་རྣམས། འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་མིང་
དང་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུག །རིག་པ། ཚོར་བ། སྲིད་པ།
ལེན་པ། སྲིད་པ། སྐྱེ་བ། ཆ་ཤིའི་བར་དུ་སྦྲར་ཞིང་། བྱ་ངན་དང་། སྐྱེ་
སྒྲགས་འདོན་པ་དང་། སྒྲག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།
འཁྲུགས་པ་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་
འབའ་ཞིག་པོ་འདི་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་འགགས་
པས་འདྲ་བྱེད་འགགས་སོགས་ནས། སྐྱེ་བ་འགགས་པས་ཆ་ཤི་
དང་བྱ་ངན་སོགས་སྒྲག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་

འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར།

བདེན་དོན་མི་ཤེས་ཤིང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་རང་སའི་ཕྱང་པོ་
 རྣམས་ལ། རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་རིམ་པོ་དང་གཅིག་
 ཕྱུ་དང་སེམས་ཅན་དང་བདག་གིར་འདྲུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་
 བོའི་རང་བཞིན་དང་མི་མཐུན་པར་བྱེན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣོངས་
 བ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་རྟོག་དེ་ལ་མ་རིག་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡོད་ན་དེའི་
 དབང་གིས་ཆགས་སྤང་གཉི་ཐུག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ལས་བསོད་
 རྣམས་དགེ་བ་དང་། བསོད་ནམས་མིན་པ་མི་དགེ་བ་དང་། མི་
 གཡོ་བའི་ལས་རྣམས་འབྱུང་བས་ནི། རྣམ་ཤེས་ལ་ཡང་སྲིད་གྱི་
 ས་བོན་འདེབས་པས་འདྲུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བས་མཐོ་རིས་གྱི་
 རྟེན་དང་བདེ་བ། མི་དགེ་བས་ངན་སོང་གི་རྟེན་དང་སྐྱག་བསྐྱུལ།
 མི་གཡོ་བས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་ཡང་སྲིད་འདྲུ་བྱེད་དོ། །འདྲུ་

བྱེད་དེས་སྤྱི་མའི་སྤྱིད་པའི་སྤྱི་གནས་སུ་འགོ་བའི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་
 བར་བྱེད་དེ། ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ལ་བཞག་
 པ་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྣམ་ཞིག་རྒྱུ་ཚོགས་ནས་སྤྱིད་
 པའི་སྤྱི་གནས་སུ་སྤྱིད་པ་འཕངས་འབྲས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
 དེ་གཉིས་ཀ་དོན་དུ་ཡང་སྤྱིད་འབྲུབ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
 གཅིག་གོ། རྣམ་ཤེས་དེའི་དབང་གིས་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་
 བ་ན་རྣམ་ཤེས་དང་ཚོར་འདུ་འདུ་བྱེད་དེ་མིང་བཞི་དང་། དེ་དང་ལྟན་
 ཅིག་པའི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞུགས་ཏེ་མིང་གཞུགས་གྱི་
 ཡན་ལག་དེ་དག་མདུང་བྱིས་ལྟར་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 སྤྱིད་པའི་ལུས་ཀྱན་ནས་འཛིན་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་མིང་གཞུགས་
 གྱི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནང་གི་མིག་སོགས་སྤྱི་མཆོད་
 གྱི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་ལུས་དབང་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ལུས་
 གྱི་འབྱུང་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སོགས་
 གྱི་འབྱུང་པ་ནི་རེག་པའི་ཡན་ལག་གོ། །རེག་པ་དེ་ལས་ཚོར་པ་

བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་
 འབྱུང་བ་ནི་ཆོར་བའི་ཡན་ལག་གོ། ཆོར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོར་
 བ་བདེ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་སྲེད། མི་བདེ་བ་ལ་
 འདོར་བར་འདོད་པའི་འཛིགས་སྲེད། བཏང་སྟོམས་ལ་རང་གར་
 གནས་ཤིང་། གཞུགས་ནས་ཆོས་གྱི་བར་ཡུལ་དུ་གཤི་དེ་ལ་སྲེད་པ་
 སྐྱེ་སྟེ། མདོར་ན་ཆོར་བའི་རྒྱུ་ལས་ཡུལ་གྱི་རོ་མུང་བ་དང་དགའ་ཞིང་
 ཞེན་པ་སྐྱེ་བས་ཡུལ་སྤྱད་པ་ནི་སྲེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། །འདི་ལ་
 འདོད་གཞུགས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྲེད་པ་གསུམ་སོགས་སུ་དབྱེར་
 ཡོད་དོ། །སྲེད་པ་དེ་ལས་བདག་སྤྱག་པ་དང་བདེ་བའི་ངོ་བོ་ལས་
 འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བརྟེན་ཆགས་ཀྱི་སྲེད་པ་ལྷག་པར་
 འཕེལ་ཏེ། ཡུལ་དང་དུ་ལེན་པ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི་ལེན་པའི་ཡན་
 ལག་སྟེ། འདི་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་ན། འདོད་པ་དང་ལྷ་བ་དང་ཚུལ་
 བྱིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་བདག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཉེ་བར་ལེན་
 པ་བཞིར་ཡང་གསུངས་སོ། །ལེན་པ་དེས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་

གློ་ནས་སྲིད་པ་སྤྱི་མ་འབྲུག་པའི་ལས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་སྲིད་པའི་
 ཡན་ལག་ཏེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པ་གསུམ་སོགས་སུ་དབྱེར་
 ཡོད་དོ། །སྲིད་པ་དེའི་མཐུས་ནམ་ཞིག་སྤྱི་ཆོགས་པ་ན། ཡང་
 སྲིད་གྱི་སྤྱི་གནས་དེར་དངོས་སུ་དང་པོར་སྤྱི་བ་དང་ལུས་རྫོགས་
 བ་དང་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ནི་སྤྱི་བའི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་ནི་རྟེན་
 དེ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཅི་སྟེད་སྤྱོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བ་དེ་
 ལས་ཕྱད་པའི་རྒྱན་འབྲུར་བའི་ག་བ་དང་། རྒྱན་འགགས་པའི་ཤི་བ་
 དང་། དེས་མཆོན་ནས་ནང་གི་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་ཕྱ་ངན་དང་། དེ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཆོག་སྤྱི་བ་སྤྱི་སྤྱུགས་འདོན་པ། གློ་ལྗེ་ཤེས་པ་
 དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ། ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བ། གཞན་ཡང་ཉམས་སུ་མི་བདེ་བའི་ཉེ་ཉོན་རྣམས་
 འབྱུང་བ་འབྲུགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོར་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱད་པོ་
 ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་ནི་འཁོར་བར་སྤྱི་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །སྤྱི་བ་
 དེ་ཡང་སྲིད་པ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཡན་ལག་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་འདི་དག་

ཡོད་པས་བྱི་མ་བྱི་མ་དག་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་འབྱུང་ལ། སྡེ་མ་དག་
སྐྱེས་པས་བྱི་མ་སྐྱེ་བའི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། སྡེ་མ་མེད་པ་དང་
མ་སྐྱེས་པ་ན་བྱི་མ་འདི་མི་འབྱུང་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། སྤྱག་བསྐྱེལ་
གྱི་ཕུང་པོ་འགག་པར་འབྱུང་རོ།

གཉིས་པ་རྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ།

རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་ནི་མ་རིག་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་
དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་ནང་གི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོགས་
བྱས་ནས་སྐྱེ་ལ། ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་གཞི་
མིང་གཟུགས་སོགས་བདུན་ནི། ནང་གི་སའི་ཁམས་སྤྱོད་དང་། རྩ་
གཤེར་བ་དང་། མེ་རྩོ་བས་ཟས་སོགས་འཇུ་བ་དང་། དབུགས་འབྱེན་
རུབ་སོགས་རྒྱུང་གི་ཁམས་དང་། གོ་འབྲེད་པའི་བྱ་ག་རྣམས་ནམ་
མཁའི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཏེ་ཁམས་བྱུག་གིས་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྟེན་བྱས་ནས་སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ། །མིག་ཤེས་ནི་
རྟེན་མིག་དབང་དང་། དམིགས་པ་གཟུགས་དང་། མངོན་པར་སྣང་

བ་དང་། མི་སྒྲིབ་པ་ནམ་མཁའ་དང་། བསམ་པ་ཡིད་བྱེད་ལྡན་ལྟ་
 ཅིག་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་གཞན་ལ་འད་ཅི་རིགས་སུ་
 སྤྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་སུ་མོང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་བཤད་པ་
 ལ། བྱེ་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སུ་མོང་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་། བང་
 གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་
 དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལྟར་བྱེ་དང་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་རི་
 ཅམ་ཆོག་པ་དགོས་པ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཆང་ན་མི་སྐྱེ་ལ།
 ཆང་ན་ངེས་པར་སྐྱེ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུ་ལ་
 ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་རྒྱུ་གྱི་འབྱུག་པ་འདི་ལ་བྱེད་པ་པོ་
 བདག་དང་དབང་ཕྱུག་ཐོགས་གང་ཡང་མེད་ལ། རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་
 རང་འབྲས་འདི་དག་སྐྱེད་དོ་སྦྱུང་དུ་མི་རྟོག་། འབྲས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་
 བདག་འདིས་སྐྱེད་དོ་སྦྱུང་དུ་མི་རྟོག་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་

ཁྱད་པར་ལྷ་ལྷན་དུ་འབྱུང་སྟེ། གང་ཞེ་ན། ས་བོན་མ་འགགས་
 པར་ཡོད་བཞིན་སྟུ་གུ་སྟེ་བ་མིན་པར་ས་བོན་འགགས་ནས་སྟུ་གུ་
 སྟེ་བའི་ཕྱིར་རྟག་བ་མིན་པ་དང་། ས་བོན་འགགས་ཏེ་རྒྱན་ཆད་བ་
 ལས་སྟེ་བ་མིན་པར་ས་བོན་འགག་བ་དང་སྟུ་གུ་སྟེ་བ་སྤང་མདའི་
 མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བས་ཆད་བ་མིན་པ་
 དང་། ས་སྟུག་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཅིག་མིན་
 པས་སྤྲ་མ་བྱི་མར་འཕོས་བ་མིན་པ་དང་། ས་བོན་རྒྱུང་དུས་འབྲས་
 བུ་ཆེ་བ་འབྱེན་པས་རྒྱ་རྒྱུང་དུས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུག་བ་དང་།
 གོ་ཡི་ས་བོན་ལས་གོ་ཡི་སྟུ་གུ་དང་། དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་
 དང་འབྲས་བུ་འབྲས་བའི་རྒྱུད་དམ་རྒྱ་མཐུན་བ་ལྷ་ཡི་ཚུལ་དུ་བྱི་ནང་
 གི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེ་ཇི་ལྟར་ན།

ཁ་ཐོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། །མེ་ཤེལ་ས་བོན་སྦྱར་དང་སྤྲས།།
 སྤང་བོ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ཡང་། །མི་འཕོ་བར་ཡང་མཁས་
 རྟགས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་རྟེན་གསལ་པའི་པན་ཡོན།

དེ་ལྟར་རྟེན་གསལ་ན་ཆོས་འདི་དག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲུང་བ་བསྒྲུ་
 མེད་ཅེས་ལས། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་
 མ་བྱུང་བས་མ་སྐྱེས་པ། དུས་དང་དབང་ལྷན་སོགས་བྱེད་པོས་མ་
 བྱས་པ། སློག་དང་གང་ཟག་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་བདག་དང་ཆོས་
 གྱི་ངོ་བོ་མེད་པ། གསོག་དང་གསོབ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་
 བས། བདག་སྟོན་དང་ད་ལྟ་བྱི་མར་ངེ་ལྟར་གྱུར་པའི་མཐའ་ལ་རྟོག་
 པ་སོགས་གྱི་གཡོ་བ་དང་བྲལ་ཏེ་བྱིས་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་བཟོད་པ་
 དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་སྤྲེལ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་
 རྟོན་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྲག་རྩ་བ་འདྲ་བ་ལ། དགྲེ་བ་
དང་། བསྐྱ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྦྱར་བསྐྱ་བ་དང་།
གྲེ་བྲག་ཆེ་དུ་ལ་རྩོགས་དབྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།

དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ནི་མ་དེག་པ་མ་
སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུ་གྱིས་འཇུག་སྟེ། སྟོན་གྱི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མ་དེག་
པ་དང་འདྲེ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ད་ལྟའི་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་
ཉོན་མོངས་སྟེད་ལེན་གྱིས་ཡང་སྟོན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་
པ་སྟོན་པའི་བར་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་སྤྲད་མའི་ཆེ་ལས་དང་མཐུན་
བར་གནས་ངེས་གང་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་ཅིང་། རྟེན་དེས་འཁོར་བའི་སྤྱད་
བསྐྱལ་ཆ་ཤི་སོགས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་རྟེན་དེ་ལ་ཡང་།
གཞུགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྣམ་ཤེས་ནས་སྟོན་པའི་
བར་འབྱུང་ཞིང་། གཞུགས་མེད་དུ་སྦྱེ་བ་ན་རྣམ་ཤེས་ནས་མིང་
བཞིའི་ཕྱང་པོས་བསྐྱས་པའི་སྟོན་པའི་བར་དུ་འབྱུང་ལ། གང་དང་

གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་དེའི་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤི་འབྱུང་སྟེ། སྤར་ཡང་ལས་
 ཉོན་གྱིས་འཕངས་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་ལེན་པས། དེ་ལྟར་མགལ་མེད་
 འཁོར་ལོ་དང་ཐོ་ཚུན་བྱུང་མོ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་སྲིད་པར་ཡང་
 བས་ཡང་དུ་འཁོར་ཁིང་འབྱུན་པར་འབྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ བྲེ་བྲག་ཆོ་དུ་ལ་རྫོགས་དབྱངས།

དེ་ལྟར་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་ཚུལ་སྤྱིར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
 ཆོ་དུ་ལ་རྫོགས་དབྱངས་ན་སྟོན་དང་། ད་ལྟ་བྱི་མའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་ལ་
 རྫོགས་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་དང་། ཆོ་སྟོན་མའི་གནས་སྐབས་
 གྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱུས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། སྲིད་ལེན་གྱི་དབང་གིས་
 ལས་འདུ་བྱེད་པ་དག་གིས་འཕངས་པའི་བྱི་མའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁིང་
 དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ནས་སྲིད་པའི་བར་དང་ཆ་ཤི་ཡང་འབྱུང་བས་ཆོ་
 གཉིས་གྱིས་རྫོགས་པའང་ཡོད་རོ། །གང་ལྟར་ཡང་གཅིག་ལ་གཅིག་
 བརྟེན་ནས་རྒྱན་ཆགས་པར་འབྱུང་བས་འདི་ལ་རྒྱན་ཆགས་པའི་
 རྟོན་འབྲེལ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུ་མཉམ་ཉེན་འབྲེལ།

གཞན་ཡང་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་གཉིས་ཆང་ཚུ་ལ།
 མོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། མི་ཤེས་པས་འཇུག་པ་མ་རིག་
 བ། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དེ་འདྲ་བྱེད་པ། དེ་དུས་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ། དེ་
 དུས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུག་མཆོན་བསྐྱེད་པ་སོགས་
 ཀྱི་རིག་པ། དེ་དུས་རང་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱད་མྱོང་ཁེང་ཆོར་བ། དེ་ལ་
 དགའ་བས་འཇུག་ཅིང་སྟེན་པ། དེ་ལ་བྱི་མའི་ཆ་དང་དུ་ལེན་པ།
 ལས་བྱེད་དུས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེན་པ། དེ་ལས་ད་ལྟ་དང་བྱི་མའི་ཆ་སྐྱེ་
 བ། དེ་གྱུར་ཁེང་འགག་པ་ཆེ་ཤིང་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་དུ་འདོད་དེ་རྒྱུ་
 ཅིག་མཉམ་ཉེན་འབྲེལ་ལོ།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ། བཞིར་སྤྱད་པ། གསུམ་དུ་སྤྱད་པ། གཉིས་
 སྤྱད་པ་ལོ། ། དང་པོ།

རྒྱུ་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་
 བསྐྱེས་ན། མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་འཕེན་

བའི་ཡན་ལག། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་བཞི་འཕངས་
འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་
ཡན་ལག། སྐྱེ་བ་དང་གཤི་གཉིས་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་
བཞིར་འགྲུང་རོ།

གཉིས་པ་གསུམ་ཏུ་སྒྱུད་པ།

ཡང་གསུམ་ཏུ་སྒྱུད་དེ་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་
གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པའོ། །འདྲུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་ནི་ལས་
སོ། །སྐྱལ་མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་གཞི་བདུན་ནོ། །འདི་གསུམ་
ལ་རིམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་
ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། ཆོའམ་སྐྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་ཞེས་འདོགས་ཏེ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དང་། ལས་ཀྱི་
གཞན་དབང་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་གཞན་དབང་ཞེས་གྲུང་བརྗོད་
རོ། །ཉོན་མོངས་གསུམ་ལས་ལས་གཉིས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་སྤྱག་

བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་བདུན་བྱུང་ཞིང་། བདུན་པོ་ལས་སྦྱར་ཡང་ཉོན་མོངས་
དང་ལས་འབྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་རྒྱུན་གྱིས་འཁོར་རོ།

གསུམ་པ་གཉིས་སུ་སྤྱད་པ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་སྤྱད་པ། རྩལ་ཀྱན་
གཉིས་སུ་སྤྱད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལས་ཉོན་ལྔ་དང་རྣམ་ཤེས་
རྣམས་ནི་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྟེ། མ་དེག་
པ་དང་། ལས་དང་། སྟོན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་བཞི་པོ། །སྟོན་ལེན་
གཉིས་སྟོན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་སྟོན་པ་གཉིས་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
རྣམ་ཤེས་ནི་ས་བོན་ལྟ་བུ། ལས་ཞིང་ས། སྟོན་པ་རྒྱན། མ་དེག་པ་
འདེབས་བྱེད་དང་ལུད་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིས་སྟོན་པའི་སྐྱེ་གནས་
རྣམས་སུ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་བྱ་འབྲུབ་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་རྩལ་ཀྱན་གཉིས་སུ་སྤྱད་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་རྣམ་བྱུང་གི་
རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་

ལུགས་འབྱུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་བསྐྱེད་ནས་ལས་ཉོན་ལྔ་ནི་རྒྱ་

ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་བསྐྱུས་ལ། ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྲུག་བདེན་
གྱིས་བསྐྱུས་པའོ།

གཉིས་པ་ (ཞར་ལ་རྣམ་བུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུན་བ།)

ལྷགས་ལྷོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་ན། ལས་ཉོན་ལྷ་ལྷོག་པ་ལམ་
བདེན་དང་། སྤྲུག་བསྐྱུས་ཀྱི་གཞི་བདུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འགོག་པ་
འགོག་བདེན་ཏེ་བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ (དགོས་པ་བསྐྱུན་ཅིང་སྐབས་བསྐྱུ་བ།)

དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་ནང་ན་གཅེས་པ་ཐབ་མོར་གྱུར་པ་སྟེ། སུས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲུལ་གྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་
འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཆོས་མཐོང་ཞིང་། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་སངས་
རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སོ། །

༥ ལྷ་པ་གནས་དང་གནས་མིན་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་སྐབས་
ལ། གནས་གནས་མིན་གྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། དེ་ཉིད་དཔེས་མཆོད་
ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
བ་སྟེ། རྒྱ་གང་ལས་གང་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་བྱུང་པར། དགེ་
བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་བྱུང་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་བ་དང་།
འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་རང་གི་སྤྱ་གྲུ་སྟེ་ལ་ནས་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་མི་སྟེ་
བ་ལྟ་བུ་དང་། གང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་
པ་གནས་ཡིན་ལ། བདག་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་
གནས་མིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ཆ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་གང་བ་གནས་
མེད་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གནས་དང་
གནས་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་དེའི་དཔེ་མཆོད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པར་ལ། གཞན་དབང་བདུན་བཤད་
པ། རིག་པའི་གནས་བཅུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་མཆོད་བྱེད་ཅམ་དུ་གཞན་དབང་བདུན་གསུངས་ཏེ། མི་འདོད་
པ་གཞན་དབང་མི་དགའི་ལས་ཀྱིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ། འདོད་
པ་གཞན་དབང་དགའི་ལས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ། རྣམ་
པར་དག་པ་གཞན་དབང་སྐྱིབ་པ་མ་སྤངས་པར་རྣམ་དག་མི་འཐོབ་
པ་ལྟ་བུ། མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་གཞན་དབང་འབྲུག་ཆེ་མེད་པའི་ལས་
བསགས་པས་སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་སྐྱར་རེ་རེ་ལས་བྱུང་རེ་ལྟར་
ཅིག་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། དབང་བྱེད་པ་གཞན་དབང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཉེན་
ཀྱིས་འཁོར་ལོ་སོགས་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ལ་དབང་བྱེད་མི་རུས་པ་
ལྟ་བུ། འཐོབ་པ་གཞན་དབང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཉེན་ལ་རང་སངས་རྒྱས་
མི་འཐོབ་པ་ལྟ་བུ། གུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཞན་དབང་འཕགས་པས་སོག་
གཅོད་སོགས་མི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དག་ནི་གནས་དང་གནས་
མིན་གྱི་གཞན་དབང་གིས་བྱས་ཀྱི། རང་གང་འདོད་དུ་ཅི་དགར་བྱེད་

དུ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་འདིས་མཆོན་
 བས། ཆོས་རྣམས་ལ་གང་དང་ཅི་ཞིག་གནས་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་
 ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་དང་།
 ལམ་ལས་འགོག་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གནས་ཡོད་དང་། ལམ་ལས་
 སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལས་འགོག་པ་འབྱུང་བ་གནས་མེད་
 སོགས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་བཞིན་འཇུག་ལྡོག་
 གིས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདིའི་ཁོངས་སུ་འདུ་སྟེ།

གཉིས་པ་རིག་པའི་གནས་བཅུ་བཞི་ལ། རིག་པའི་གནས་བཅུ་སྟེར་བཤད་
 པ། རྣམ་རིག་པའི་བྱ་བ་མཐའི་གནད་མདོར་བསྐྱེད་བརྗོད་པ་དང་
 གཉིས། དང་པོ།

མདོར་ན་ཞེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་གནས་དང་
 གནས་མིན་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། བཟོ་རིག་པས་གང་ལ་བྱ་བའི་
 དོན་ལེགས་པ་དང་མི་ལེགས་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་པར་བྱེད་
 པ་དང་། གསོ་དབྱུད་ཀྱི་རིག་པས་ནད་ཞི་བ་དང་མི་ཞི་བའི་གཉེན་

བོ་སོགས་ཤེས་པ་དང་། སྐྱ་རིག་པས་མིང་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 དང་། དེ་ལ་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་དང་། དེ་ལས་རྣམ་འགྱུར་རིམ་གྱི་སྦྱར་བའི་
 གནས་གནས་མིན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚད་མ་རིག་པས་བསྐྱབ་
 བྱ་གང་ཞིག་སྦྱབ་བྱེད་གང་ལས་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པ་
 དང་། རང་རིག་པས་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་ཤེས་ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་
 གཙོ་བོ་ལམ་དང་འགོག་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་མངོན་བརྗོད་ཀྱིས་དོན་གང་ལ་མིང་སྙེ་ཆོགས་འདུག་མི་
 འདུག །ཅིས་ཀྱིས་གངས་སོགས་རིམ་གྱི་སྦྱར་བའི་གནས། ལྗོས་གང་ཀྱིས་
 སྐད་རིགས་སྙེ་ཆོགས། སྙན་ངག་གིས་བརྗོད་པ་མངོས་མི་མངོས།
 སྤེབ་སྦྱོར་ཀྱིས་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ཕྱི་ཡང་སོགས་ཀྱི་གནས་གནས་
 མིན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི།

གཉིས་པ་ནང་རིག་པའི་བྱུང་མཐའ་མདོར་བསྟུན་བརྗོད་པ་ལ། དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་།
 དགོས་པ་དེ་ལྟན་གྱི་བྱུང་མཐའ་དངོས་པ་འདད་པ་གཉིས། དང་པོ།
 འདིར་ནི་ནང་རིག་པ་ལས་བྱུང་པའི་མཐའ་མདོར་བསྟུན་པ་
 ཅམ་ཞིག་པ་འདད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཤེས་ན་གནས་གནས་མིན་གྱི་དོན་
 ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་བྱུང་མཐའ་དངོས་པ་འདད་པ་ལ། བྱི་བ་དང་ནང་པའི་
 བྱུང་པར་མདོར་བསྟན། དེ་དག་གི་བྱུང་མཐའ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
 དེ་ལས་གནས་གནས་མིན་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་བྱུང་ཚུལ་བསྟན་
 པས་མཐུག་བསྟུ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ།

དེ་ཡང་བྱུང་པའི་མཐའ་ལ་སྤང་བྱ་བྱི་རོལ་བ་དང་། སྤང་བྱ་ནང་
 པ་གཉིས། བྱི་ནང་ཅམ་གྱི་བྱུང་པར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐབས་
 གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱིས་འབྲེད་དོ།

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་བྱུང་མཐའ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤང་བྱ་བྱི་རོལ་པའི་བྱུང་
 མཐའ་དང་། སྤང་བྱ་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་གཉིས། དང་པོ་འདི་ལ་རྟག་

ཆད་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བས་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་བཀག་པ་གཉིས་
སྤྲོ་ཡོད། དང་པོ་ནི།

དེ་དག་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ། བྱེ་རོལ་པ་ལ་ལྟ་བུ་གྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་
སོགས་དབྱེ་སྒྲིམ་མང་ཡང་། བསྐྱ་ན་ཏྭ་སྒྲེ་ལྷ་ར་འདུས་ཤིང་སོ་སོའི་
འདོད་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཅ་བ་བསྐྱས་ན་ཏྭ་
ཆད་སྤྲོ་བ་གཉིས་སྤྲོ་འདུའོ། །དེ་ལ་ཏྭ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་
དང་དུས་དང་དབང་སྤྲུག་ཆངས་པ་བྱུང་བ་འཇུག་སོགས་གང་ཡིན་
པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་ལྟ་ཞིང་དེ་ཉིད་ཏྭ་སྤྲོ་བར་འདོད།
ཏྭ་སྤྲོ་བ་དེ་འདྲ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཕྱིར་ལྟ་ཞིང་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དང་
བསམ་གཏན་སྒྲིམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་དོ། །ཆད་པར་སྤྲོ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་ཀྱི་ལས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ད་ལྟའི་འཇིག་
རྟེན་འདི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་སྟེ། སེམས་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་སྤྲོ་
བྱུང་དུ་བྱུང་ཞིང་། འཆི་བའི་དུས་ན་རྒྱན་ཆད་པས་ཐར་པ་སྤྲུབ་
ཕྱིར་ལམ་ལ་འབད་པ་སོགས་དོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། འདི་ཀྱན་གྱང་

བདག་ཡོད་པར་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དེ་བཞག་པ།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་དབྱེད་ན། རྒྱ་རྟག་པ་དེ་འབྲས་འཛིག་
 ཉེན་སྦྱིད་པའི་དོན་མི་བྱེད་དེ། འཛིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་
 བསྦྱིད་པར་མ་དམིགས་ལ། རིམ་གྱིས་བསྦྱིད་ན་རྒྱ་མི་རྟག་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཡང་བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་གཞན་ཡོད་ན་བྱེད་པོ་ཐུག་མེད་
 དུ་གྱུར་ཞིང་མི་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། མེད་ན་དེ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་བསྒྲིབ་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་དེས་བསམ་བཞིན་
 བྱས་ན་བསམ་པའི་གཞན་དབང་ཅན་དང་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ།
 སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་བྱེད་པ་མི་རིགས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །བསམ་བཞིན་མི་བྱེད་ན་རང་དབང་མེད་པ་དང་། དེ་མཆོད་
 གྲང་པན་པར་མི་འགྱུར་བ་སོགས་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྒྲིབ་ཏུ་མས་
 བེགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་དེ། གལ་ཏེ་
 བྱུང་ན་དེ་འབྲ་ཡུལ་དུས་ཀུན་ན་རྟག་ཏུ་བྱུང་མེད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་

ཏེ། རྩུ་མེད་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྲིད་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྤྱ་གུ་སོགས་ཡུལ་དང་དུས་གང་ན་ཡང་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ས་བོན་དང་རྩུ་སོགས་ཆོགས་ཀྱང་དེའི་རྩུ་མ་ཡིན་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་དེ་གང་གིས་ཀྱང་སྤྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟ་ན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་གང་དུ་རྩུ་རྩེན་ཆོགས་པའི་ཡུལ་དུས་
 དེ་ན་ཡོད་ཅིང་། མ་ཆོགས་པ་ན་མེད་པས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རྩུ་ལས་བྱུང་བར་གྲུབ་པོ། །ཡང་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་རྣམ་ཤེས་
 གསར་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འདོད་ན། རང་གིས་ཆོས་རྣམས་རྩུ་མེད་དུ་
 ཁས་སྦྱངས་པ་ཡང་ཉམས་ལ། ད་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རང་གི་ཉེར་ལེན་
 གྱི་རྩུ་རྣམ་ཤེས་སྲ་མ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་རྩུན་འདུག་པར་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། སྲར་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྩུ་མེད་པར་བཤམས་པོ་ལས་འབྱུང་མི་
 སྲིད་དེ། རོ་ལས་སྤྱ་གུ་དང་། ལུན་པ་ལས་སྤང་བ་བཞིན་ནོ།།

རྣམ་ཤེས་གསལ་རིག་གི་རྩུན་འདི་མྱོག་སོགས་བྱང་བ་ལྟར་སྲ་
 མ་སྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་དག་བྱུང་ཞིང་རྩུན་མི་འཆད་པར་མཐོང་
 བ་རྩུ་ཆང་བཞིན་འཆི་བའི་ཆོ་ངི་ལྟར་རྩུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་

བོན་སྐྱོན་མེད་པས་ཚུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་འཕ། སྤང་ཆེན་
 བོའི་རྒྱུ་འབྲུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བེ་རང་རང་གི་རྒྱ་ཡོད་ན་སྐྱེ་ལ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྲུང་བ་ཉིད་དུ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་མཐོང་བའི་བྱིར།
 དབང་ཕྱུག་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་མེད་པར་ཡང་
 མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་རྟེན་ནས་འབྲུང་བའི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ལ་
 བདག་དང་བྱེད་པ་པོ་མེད་དེ་སྤང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་
 མ་དམིགས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་
 གཉིས། དང་པོ།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱེ་མདོ་དབུ་སེམས་བཞི་ལས།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། བྱེ་སྤྲོ་བ་དང་། མདོ་སྤྲེ་བ། སེམས་ཅོམ་བ།

དབུ་མ་པ་བཞི་ལས་དང་པོ་བྱེ་སྤྲོ་བ།

བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔ་དང་དུས་གསུམ་སོགས་རྩས་
 ཡོད་དུ་འདོད་དེ། གཞི་གྲུབ་པ་རྣམས་དེ་དང་དེའི་ཆོས་སུ་ཡོད་པས་

ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འདོད། དེ་ལ་བཙམ་པའམ་སྒྲོས་གཞན་བསལ་
ན་གཞིག་ཏུ་བྱང་བ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་
དང་། གཞིག་ཏུ་མེད་པ་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་གཉིས་
ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་སྟེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ཚུལ་གཞིའོ། །ཀུན་རྫོབ་
དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པས་མི་སྟོང་པར་འདོད། གང་ཟག་གི་བདག་ནི་ཕྱང་བོ་ལས་
གཅིག་ཐ་དད་དུ་མེད་པས་རྣམས་སུ་མེད་པ་དང་། མིག་དབང་སོགས་
ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་རྣམས་མེད་
རྟེན་ཅེར་དུ་འཛིན་པ་དང་། རང་རིག་མི་འདོད་པ་དང་། སྐྱེ་སོགས་
མཆོད་ཉིད་རྣམས་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་འདོད་པ་སོགས། ཐ་
སྟོང་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་མདོ་སྟེ་བ།

མདོ་སྟེ་པས་ནི་ཆ་མེད་གཉིས་དང་བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་གོང་
དང་འབྲེལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་རྣམས་སུ་

བྱུང་བ་མེད་དེ་ཀྱན་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །ལྡན་མིན་ནི་བཅས་ཤེས་
 གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རང་རྒྱ་བྱུང་
 བར་ལོགས་སུ་མེད་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལས་
 བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །སྤྲ་མའི་ཡུལ་དབང་ཤེས་གསུམ་ཆོགས་པའི་
 རྒྱ་ལས་ད་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་སོགས་སྐྱེས་ཤིང་། ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་
 གྱི་རྣམ་པར་སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་དེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དངོས་སུ་མི་འཛིན་ཏེ་
 ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་སྒྲོག་ན་ཡོད་པའོ། །ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་རང་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱན་བཞི་
 ལས་སྐྱེས་ཤིང་རང་གི་ངོ་བོས་སྐྱད་ཅིག་གིས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཏེ། དངོས་པོ་དང་དེའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ་ལྡོག་
 པའི་སྒྲོ་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཕྱི་དོན་གཞལ་
 བ་ལ་དངོས་སྐྱབས་གྱི་རིགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། བཏགས་པ་རྣམས་
 ལ་ཇས་སུ་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་
 པོའི་དོན་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཞལ་བའི་ཚུལ་འགའ་ཞིག་གིས་

གྲེ་སྤྲི་གྲུབ་མཐའ་ལས་འབགས་སོ། །ལྷན་མིན་རྣམས་བཏགས་
 བ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྟོན་དོན་མཐུན་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་སྟངས་ན་ཡོད་པའི་
 ཆོས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ་གྲེ་སྤྲིས་ཀྱི་བཏགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་
 བ་དངོས་པོའི་སྟངས་ན་མི་རྟག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་གནད་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཐ་
 སྟོན་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་

སེམས་ཅན་པས་ནི། འདི་ལྟར་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་
 པའི་དུས་ནས་རྣམ་རྟོག་སྒྲ་ཆོགས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཉིད་
 ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལས་སེམས་ཀྱི་
 གཞིའི་ཤེས་པ་ཉིད་གནས་དོན་ལུས་ཀྱི་སྤྱང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་ཤར་
 བ་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་པས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཅན་
 གྱི། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་སྤྱང་བ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་པ་ལས་གཞན་
 པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་རགས་པ་རྣམས་བསེལ་

བའི་མཐའ་ཚྱོམ་གཞི་ཆ་མེད་གཉིས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མི་འགྲུབ་
 རྟེ། རྩལ་ཆ་མེད་ཀྱིས་རགས་པ་ཚྱོམ་པའི་ཆོ། དབུས་རྩལ་གཅིག་
 ལ་ཕྱོགས་རྩལ་བྱག་གམ་བཅུས་བསྐྱོར་བ་ན། རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་
 རེག་པའི་ཆ་རེ་ཡོད་ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། མེད་ན་སྤ་རྩལ་ཅི་
 ཅུ་མོ་ཆོགས་ཀྱང་རེ་ཆེར་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་ཆ་མེད་གཞིག་
 ཏུ་མི་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་སྟེ་བཏགས་པ་ཅུ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དུས་མཐའི་
 ཆ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་སྤ་ཕྱིའི་ཆ་མེད་ལ་ཕྱོགས་པའི་ཆ་ཐ་དད་
 ཡོད་ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། མེད་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་དུ་ཅུ་
 བསགས་ཀྱང་རྒྱན་རིང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་སྐད་ཅིག་ཅུ་ཏུ་འགྱུར་
 རོ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་
 རང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅུ་མོ། །འདི་སྤ་བྱའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤང་
 བ་འདི་ལ་གཞན་དབང་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞན་དབང་
 གིས་སྤང་བ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་དབང་གི་སྤང་བ་འདི་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་

གྱི་ཆོས་སྣ་ཆོག་གས་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་སློབ་ཏུ་གས་པའི་
 བདག་གཉིས་ནི་ཀུན་བཏགས་སོ། །ཀུན་བཏགས་པའི་སློབ་ཡུལ་
 བདག་གཉིས་པོ་དེས་གཞན་དབང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་སྟོང་པ་
 བེ་ཡོངས་གྲུབ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་སློབ་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་མིན་
 པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་རང་གསལ་ཅམ་ཞིག་དོན་
 དམ་པར་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

མཁོ་བ་དབྱུག་པ།

དབྱུ་མ་པས་ངེ་ལྟར་འདིར་ནི་ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དེ་ལ་
 འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་
 གྱི་སྣང་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཚུངས་ཤིང་། སློབ་པའི་
 ཡུལ་མིན་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་རྗེས་སུ་ཡོད་པའང་བཏགས་པ་ཅམ་
 རྟེ། གང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་ཅིང་དམིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པན་
 ཆོད། དེའི་ངོ་བོ་ལ་བཏགས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
 འགྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་པའི་

དབང་གིས་སྒྲིབ་བ་བསྐྱུ་མེད་དུ་ཤར་བ་ཙམ་ལས། རང་གི་ངོ་མོས་
 བདེན་པར་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གནས་
 སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་བ་དང་རྟེན་འབྱུང་ལྡོག་པ་ཙམ་གྱི་སྟོན་ས་ཐ་
 དད་དུ་བཞག་ཀྱང་། རོ་མོ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱུང་པར་བྱུང་དུ་ཞུགས་པའི་
 དོན་སྟོས་བྲལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་རྟག་ཆད་དང་སྒྲིབ་སྟོང་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་
 བ་དབྱུ་མའི་ལམ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་ཞིང་རྟོགས་བྱ་དེའི་ངང་ན་
 སྟོང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པར་གྱུར་པའམ། ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དང་།
 ཟུང་དུ་ཞུགས་པ་དང་། མཉམ་པར་གྱུར་པ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་པས་
 གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་གཏན་ལ་པབ་པས་ན་བྱུང་མཐའ་ཀྱན་
 གྱི་ནང་ན་སྒྲིབ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྲེ་མདོ་གཉིས་ཐེག་དམན་དང་།
 དབྱུ་སེམས་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱུང་མཐའ་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་
 དམ་པའི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས། ལམ་ལྔ་ས་བཅུར་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས། འབྲས་བུ་མི་གནས་པའི་

ཐུང་འདས་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དབྱ་སེམས་སོགས་ནང་གི་བྱེ་བྲག་ལས་འདོད་ཚུལ་མང་
 ཡང་། འདིར་སྤྱིའི་གནད་ཅུ་བརྗོད་པའོ།

གསུམ་པ་མཐུག་བསྟུ་བ།

དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་མཐའ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྗེ་བཟང་དུ་གྱུར་པའི་
 ཚུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ། གུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་དང་གནས་
 མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་དང་གནས་མིན་བཤད་
 པའི་སྐབས་སོ། །

༥ རྒྱལ་པ་དབང་པོ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་སྐབས་ལ། དབང་
པོ་ཉིར་གཉིས་བཤའ་བ། དེ་དག་གི་རབ་དབྱེ་བཤའ་བ་གཉིས། དེ་
གཉིས་སྐབས་བསྐྱུ་བ་གསུམ་དང་པོ་དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་བཤའ་བ། དབང་པོ་ཉིར་
གཉིས་སུ་སྦྱར་བསྟན་ལ། དེ་ལས་ཉོག་པ་དཀར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤའ་བ་
གཉིས། དང་པོ།

དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ན་
བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་རྒྱལ་གིས་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་
པ་ལ་དབང་བྱེད། རྒྱལ་གི་དབང་པོས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་
དབང་བྱེད། པོ་དབང་དང་མོ་དབང་གིས་སོ་སོའི་ཉེན་ཅན་དུ་བྱེད་པ་
དང་མངལ་ནས་སྦྱེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ལ་དབང་བྱེད། ཆོར་བ་བདེ་
བའི་དབང་པོ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ། ཡིད་བདེ། ཡིད་མི་བདེ།
བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷས་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུར་ལོངས་སྟོན་
པ་ལ་དབང་བྱེད། དད་བཙུན་བྲན་པ་ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་
པོ་ལྷས་འཛིན་ཉེན་པའི་དགེ་བཤམ་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད། ཀུན་ཤེས་

བྱེད་པ། གུན་ཤེས་པ། གུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཞེས་མཐོང་སྒྲོམ་
མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ དེ་ལས་རྟོགས་དགའ་བ་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

དེ་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོ་བྱུག་ནི་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ལ། དེ་
ལས་བྱེད་པར་དུ་དབང་པོ་བྱུག་གི་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་ཡིད་དབང་ནི་ཡིད་
ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྟེན་ཅུ་ཡིན་ལ། འདིར་བཤད་པའི་ཡིད་དབང་ནི་
རྟེན་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཤེས་ལ་ཡང་གོ་དགོས་སོ། །དེ་བྱུག་
གིས་རང་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་ནི། མིག་དང་ན་བའི་དབང་པོས་ཡུལ་མ་
སྤད་པར་རྒྱུ་ནས་འཛིན་ཅིང་། ཡུལ་རང་ལས་ཆེ་ཆུང་ངེས་མེད་
འཛིན། ལྷ་ལྷེ་ལུས་དབང་གསུམ་གྱིས་སྤད་ནས་འཛིན་ལ་ཡུལ་ཆེ་
ཆུང་རང་དང་མཉམ་པ་འཛིན་ཏེ་འདི་དག་གི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་པན་
ཚུན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྤད་མ་སྤད་
དཔྱད་དུ་ཡོད་དོ། །ཡིད་དབང་ནི་རང་ཡུལ་ཆོས་ཁམས་ཅུ་མ་

ཟད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། དེས་ཡུལ་གང་དང་
 གང་བཟུང་བ་ལ་རེག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་སྟེ། སྒྲ་དྲགས་ཆོག་གི་
 རེག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་སྐད་མ་སྐད་དང་
 ཡུལ་རང་ལས་ཆེ་ཆུང་དབྱེད་དུ་མེད་དེ། ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ནི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཡིན་ནོ། །སོ་དབང་དང་མོ་
 དབང་ནི། ལུས་དབང་གི་བྱེ་བྲག་མཐེ་བོང་ལྟ་བུ་དང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་
 སོ་མོ་འདུ་འཕྲད་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱོད་བ་སོགས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་པའོ། །ཆོར་
 བ་ལྟ་དང་དད་སོགས་དང་སོག་ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཀྱན་
 ཤེས་བྱེད་པ་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཆོར་བ་
 བདེ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་ཡིད་དབང་དང་དགུ་པོ་དེ་
 ལ་བརྗོད་པའོ། །སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དགུ་ལ་ཀྱན་ཤེས་པའི་
 དབང་པོ། མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དགུ་ལ་ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་
 པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དབང་པོ་ལ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་། གཙོ་

སེམས་ཅན་གཅིག་དང་། སེམས་བྱང་བརྩ་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
དུ་གཏོགས་པ་གཅིག་དང་། སེམས་སེམས་བྱང་དགུ་ལས་བཏགས་
པ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ་ཉེར་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བྱང་
པར། རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་མིན། རང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
བྱ་ཡོད་མེད། དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱང་པར། ཁམས་
གསུམ་ན་ཡོད་མེད། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་མིན། དབང་པོ་རྟེན་
ཚུལ། འགག་ཚུལ། དག་སྤྱོད་གི་འབྲས་བྱ་བཞི་པོ་དབང་པོ་གང་
གིས་ཐོབ་ཚུལ། གང་ཟག་ལ་ལྷན་ཚུལ། མང་ལྷན་ཉུང་ལྷན་གྱི་
བྱང་པར་བཅས་བརྩ་གཅིག་པོ་ནི་རིམ་པར་དང་པོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བྱང་པར།

དབང་པོ་དེ་དག་གི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ལ། ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
སོགས་གསུམ་ནི་ཟག་མེད་དོ། །གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྟོག་དང་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡོད་མི་བདེ་བཅས་བརྩ་པོ་སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་
ཟག་བཅས་སོ། །དེའི་ལྷག་མ་ཆོར་བ་གསུམ་དང་དད་སོགས་ལྷ་

ཡིད་དང་དགུ་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་རྣམས་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་མིན།

སྟོག་ནི་རྣམས་སྤྱོད་ལས་སྤྱེས་པ། དད་སོགས་ལྷ་ཀྱན་ཤེས་
སོགས་གསུམ་ཡིད་མི་བདེ་ནི་རྣམས་སྤྱོད་མིན་པའོ།

དེ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་ནི་རྟོག་པ་ཅམ་གྱིས་རང་འདོད་གྱིས་འཇུག་
བས་རང་ཉིད་རྣམས་སྤྱོད་གྱི་འབྲས་བྱ་མིན་ལ། དགོ་མི་དགོ་གང་
རུང་དུ་ངེས་པས་རང་གིས་རྣམས་སྤྱོད་གྱི་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་དང་
བཅས་པའོ་ཞེས་བྱེ་སྤྱོད་འདོད་ཀྱང་། རྣམས་སྤྱོད་གྱི་ཆ་ལྷུང་མ་
བསྟན་ཡང་ཡོད་དགོས་པར་མངོན་ནོ་སྟེ། འདི་དག་གི་ཞིབ་ཆ་
གཞན་དུ་བཞད་པར་བྱའོ། །གོང་གི་སྟུག་མ་བཅུ་གཉིས་ལས།
གཟུགས་ཅན་བདུན་རྣམས་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱས་བྱུང་རྣམས་
རྣམས་སྤྱོད་མིན་ཀྱང་ཟེར།

གསུམ་པ་རང་ལ་རྣམས་སྤྱོད་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡོད་མེད།

ཡིད་དང་ཆོར་བ་གཞན་བཞི་ལ་ནི་དགོ་མི་དགོ་ལྷུང་མ་བསྟན་

གསུམ་ཡོད་པས། དགེ་མི་དགེ་ཟག་བཅས་ཆམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་
 དང་། བྱང་མ་བསྟན་ཆམས་ལ་ཆམ་སྒྲིན་མེད་པའོ། །དད་སོགས་ལྔ་
 ཟག་བཅས་ཆམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་དང་ཆོར་བ་
 དད་སོགས་ལྔ་པོ་ཆམས་ལ་ཆམ་སྒྲིན་མེད་དོ། །ཆམ་སྒྲིན་ནི་འཁོར་
 བའི་ཆམ་སྒྲིན་ལ་འཛིན་དགོས་སོ།།

མཁོ་པ་དགེ་མི་དགེ་བྱང་མ་བསྟན་གྱི་བྱང་པ་

དད་སོགས་ལྔ་དང་ཀྱན་ཤེས་སོགས་གསུམ་དགེ་བའོ། །ཡིད་
 དང་ཆོར་བ་བདེ་སོགས་ལ་དགེ་མི་དགེ་བྱང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་
 དོ། །གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྒོག་དབང་དང་བརྒྱད་ནི་བྱང་མ་
 བསྟན་ནོ།།

ལྔ་པ་ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་མེད།

དེ་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་བརྩུ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་
 འདོད་པར་གཏོགས་པ་ན་ཡོད། དེ་ལས་པོ་མེད་དབང་པོ་དང་སྤྱག་
 བསྐལ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གཟུགས་ཁམས་ན་ཡང་ཡོད།

གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་བཏང་སྟོམས་མིན་པའི་ཆོར་བ་གཞན་
བཞི་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་གཟུགས་མེད་ན་ཡོད། ཟག་
མེད་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་སུ་གཏོགས་པ་མིན་ཡང་།
ཁམས་གསུམ་པའི་རྒྱད་ལ་མི་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།

དྲུག་པ་མཐོང་སྟོམ་ལས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཡིན་མིན།

ཡིད་དང་ཆོར་བ་བདེ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་བཞི་ལ་མཐོང་
སྤང་སྟོམ་སྤང་སྤང་བྱ་མིན་པ་གསུམ་ཡོད། ཡིད་མི་བདེ་ནི་མཐོང་
སྟོམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱའོ། ཁོང་བཤད་ལྟར་གཟུགས་ཅན་བདུན་
སོགས་བརྩ་ནི་སྟོམ་པས་སྤང་བྱའོ། །དད་སོགས་ལྷ་ཟག་བཅས་
སྟོམ་སྤང་། ཟག་མེད་སྤང་བྱ་མིན་ནོ། །དེ་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་
སྤང་བྱ་མིན་ནོ།

བདུན་པ་དབང་པོ་རྟེན་ཚུལ།

དབང་པོ་དེ་དག་རྟེན་ཚུལ་ནི། འདོད་ཁམས་སུ་མངལ་སྦྱེས་
སོགས་ཀྱི་དང་པོར་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་དབང་པོ་ལུས་སྟོག་གཉིས་རྟེན།

རྩམ་སྦྱེས་མཆན་མེད་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ལྟ་བུས་མིག་
 སོགས་ལྟ་སྦྱོག་དང་བྱུག་ཅིག་ཆར་རྟེན། མཆན་གཅིག་པ་རྩམ་སྦྱེས་
 འདོད་ལྟ་རྣམས་ལྟ་བུས་སྤྲ་མ་བྱུག་གི་སྟེང་དུ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་
 རུང་སྟེ་བདུན་རྟེན། རྩམ་སྦྱེས་མཆན་གཉིས་པ་ངན་སོང་ལ་སྲིད་
 བས་དེ་ལྟ་ན་བརྒྱད་རྟེན་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་དེའི་མིག་སོགས་
 ལྟ་སྦྱོག་དང་བྱུག་རྟེན་དོ། །གཟུགས་མེད་ན་སྦྱོག་དབང་གཅིག་ལུ་
 གསར་བྱ་རྟེན་དོ། །

བརྒྱད་པ་འགག་ཚུལ།

ཡང་གཟུགས་མེད་དུ་འཆི་བ་ན་སྦྱོག་དང་ཡིད་དང་བཏང་
 རྟེན་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་གོ། །གཟུགས་ཁམས་
 ན་དེ་གསུམ་དང་མིག་སོགས་ལྟ་སྟེ་བརྒྱད་དུས་གཅིག་འགག་
 གོ། །རྩམ་སྦྱེས་རྣམས་ཅིག་ཆར་འཆི་བས། མཆན་གཉིས་པ་ལ་
 སྤྲ་མ་བརྒྱད་ལ་མཆན་གཉིས་བསྐྱེད་པས་བཅུ་འགག་གོ། །མཆན་
 གཅིག་ལ་དགུ་དང་། མཆན་མེད་ལ་བརྒྱད་དོ། །མངལ་སྦྱེས་སོགས་

འཛིན་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་ལུས་ཡིད་སྲོག་བཏང་སྟོམས་བཞི་ཅིག་
 ཆར་འགག་གོ། །དེ་རྣམས་ནི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱབ་དང་ཉོན་
 མོངས་པས་འཆི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དག་སེམས་སྐྱེས་ཐོབ་
 ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་དད་སོགས་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པས་
 གཞུགས་མེད་དུ་བརྒྱད་འགག་པ་སོགས་སོ།།

དགུ་པ་དག་སྐྱོང་གི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དབང་པོ་གང་གིས་ཐོབ་ཚུགས།

དབང་པོ་གང་གིས་རྒྱུན་ཁྲུགས་སོགས་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་
 ཚུལ་དབྱེད་ན། རྒྱུན་ཁྲུགས་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི།
 ཡིད་དང་དད་སོགས་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བྱུག་གི་སྐྱེད་དུ། རྒྱུན་ཁྲུགས་ནི་འདོད་
 ཁམས་ལ་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་སྡོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་
 སྟོམས་དང་། མཐོང་ལམ་སྐྱེད་ཅིག་བཅོམ་ལྟ་བུ་པར་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པ་
 དང་བཅུ་བྱུག་པར་ཀྱན་ཤེས་ཏེ་དགུས་ཐོབ་སོ།།

དག་བཅོམ་པ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞིར་
 བརྟེན་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ན་བདེ་

བ། དེ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ས་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་བཏང་སྟོམས་ཏེ།
 དེ་གསུམ་གང་རུང་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྗེར་ཉིང་ཀུན་ཤེས་པ་
 དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་སྟེ་དགུས་ཐོབ་པོ།།

ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ནི། ཡིད་དང་དད་སོགས་ཐུག་
 གི་སྟེང་དུ། ཕྱིར་འོང་རིམ་གྱིས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
 འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་མི་སྟོགས་མེད་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་
 བདུན། འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན་དེའི་དད་སོགས་ལྡ་ལ་ཀུན་ཤེས་
 གྱི་མིང་ཐོབ་པས་དེ་དང་བརྒྱད་གྱིས་སོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
 གྱིས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གིས་མཐོང་ལམ་དུ་ཕྱིར་འོང་རང་
 འབྲས་ཐོབ་པ་ལ་བརྒྱད་པོའི་སྟེང་དུ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་དགུའོ།།

ཕྱིར་མི་འོང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
 མཐར་གྱིས་ཐོབ་ན། དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་རྣམ་གྲོལ་
 དགུ་པའི་ཆེ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ལུས་པས་མི་སྟོགས་མེད་ཀྱི་
 བཏང་སྟོམས་དང་བདུན་ནོ།།

ཡང་མཐར་གྱིས་པ་དབང་རྒྱལ་འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན་དེ་སྟེང་
 གུན་ཤེས་དང་བརྒྱད། གལ་ཏེ་དབང་ཚོན་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་
 གྲང་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་ན་ཡང་དེ་དང་
 བརྒྱད་དོ། །དབང་ཚོན་འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན་བཏང་སྟོམས་ཡིད་
 བདེ་གཉིས་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་གུན་ཤེས་དང་དགུས་
 ཐོབ་པོ། །ཡང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གིས་རང་འབྲས་ཐོབ་ན། ཆོར་
 བ་གསུམ་གང་རུང་དང་། གུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། གུན་ཤེས་པ་དང་
 དགུས་ཐོབ་པོ། །

བཅུ་པ་གང་ཟག་གང་ལ་ལྟན་ཚུལ།

ལྟན་ཚུལ་ནི། བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་དང་སྟོག་གང་རུང་དང་
 ལྟན་ན། གསུམ་ཀ་ངེས་པར་ལྟན་ནོ། །བདེ་བ་དང་ལུས་དབང་
 ལྟན་ན། སྤར་གྱི་གསུམ་སྟེང་རང་རང་དང་བཞི་ལྟན་ནོ། །མིག་
 སོགས་ལྟན་ན་གོང་གི་གསུམ་དང་ལུས་དང་རང་དང་ལྟན་ལྟན་
 ནོ། །ཡིད་བདེ་དང་ལྟན་ན་གོང་གི་གསུམ་ལུས་དང་རང་བཅས་

ལྷ་ལྷན་ནོ། །སྤྱག་བསྐལ་ལྷན་པ་ལ་གོང་གི་གསུམ་དང་ལུས་
 དང་བདེ་ཡིད་བདེ་རང་བཅས་བདུན་ལྷན་ནོ། །པོ་མོའི་དབང་པོ་
 གང་རུང་དང་ལྷན་པ་ལ་གོང་གི་བདུན་སྟེང་རང་དང་བརྒྱད་ལྷན་
 ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་ཡང་གོང་གི་བདུན་སྟེང་རང་བསྐྱུན་ཏེ་
 བརྒྱད། དད་སོགས་ལྷ་ལ་གོང་གསུམ་སྟེང་ལྷ་པོ་བསྐྱུན་ཏེ་བརྒྱད་
 ནོ། །ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་ལྷན་ན། ཟག་མེད་དབྱ་དང་སོགས་
 དང་རང་བཅས་བརྟུ་གཅིག་ལྷན་ནོ། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་འདོད་པའི་
 ཉེན་ཅན་ཡིན་པས། གོང་གི་བརྟུ་གཅིག་པོའི་སྟེང་དུ་ལུས་དང་
 སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱུན་པས་བརྟུ་གསུམ་དང་ལྷན་ནོ། །

བརྟུ་གཅིག་པའང་ལྷན་ཅུང་ལྷན་གྱི་ཅད་པ་ད།

མང་ལྷན་ཅུང་ལྷན་གྱི་བྱེད་པར་ནི། དགེ་ཅ་མེད་པའི་ནང་ན་
 དབང་པོ་ཅུང་བ་དང་ལྷན་པ་དག །ལུས་དང་ཆོར་བ་ལྷ་སོགས་དང་
 ཡིད་བཅས་བརྒྱད་དང་ལྷན་ནོ། །གཟུགས་མེད་གྱི་བྱིས་པ་ཡང་
 བཏང་སྟོམས་སོགས་ཡིད་གསུམ་དང་དད་སོགས་ལྷ་སྟེ་བརྒྱད་དང་

ལྡན་ནོ། །མང་པོ་ལྡན་པ་ལ་སོ་སྐྱེ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་ངི་མེད་
གསུམ་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་དགུ་ལྡན་ནོ། །ཡང་ན་འཕགས་པ་
ཆགས་བཅས་མཚན་གཅིག་པ་ལ་ངི་མེད་ཕྱི་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་
པའི་བཅུ་དགུ་ལྡན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྐབས་བསྐྱུ་བ།

དབང་པོའི་སྐབས་སོ།

༥ བདུན་པ་དུས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་སྐབས་ལ། དུས་
གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། དེའི་ཡུན་ཆད་ཕྱ་བ་ནས་བསྟན་
བ། དེ་ལ་དུས་སུ་འདོགས་ཚུལ་གྱི་ནམ་གངས་བཤད། དེ་ལྟར་
ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་དང་བཞི།
དང་པོ་དུས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།

དུས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྤྱད་ཟེན་
བ་ལ་འདས་པའི་དུས་ཞེས་སྟོན་བྱུང་ཟེན་ནས་འགགས་པའོ། །རྒྱ་
སྤྱད་ལ་འབྲས་བྱ་སྤྱད་མ་ཟེན་བ་ད་ལྟ་བའི་དུས་སོ། །རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་
ད་ལྟ་རྒྱ་མ་ཆད་བས་འབྲས་བྱ་ཡང་སྤྱད་དུ་མེད་པ་ལ། མ་འོངས་
པའི་དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་པོ་དག་ནི་དངོས་པོ་
ནམས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་གཞག་གི་སྟོ་
ནས་བཏགས་པའོ།

གཉིས་པ་དེའི་ཡུན་ཆད་ཕྱ་བ་ནས་བསྟན་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་བ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
བ་གཉིས། དང་པོ།

དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དུས་དེ་དག་ཡུན་རིང་ཐུང་གི་ཆད་

ཀྱི་སྐོ་ནས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ། དེའི་ཡུན་
 ཞེས་པ་འདས་ད་ལྟ་མ་འོངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་མའི་ཐང་བ་
 རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བཤད་ན། དུས་ཀྱི་མཐའ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་སྔ་
 ཕྱིའི་ཆ་དཔྱར་མེད་པ་ལ་དུས་མཐའ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱའོ།

དུས་མཐའ་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ལྷུ་ལ་དེ་ཡི་སྐྱད་ཅིག་
 གཅིག་དེའི་སྐྱད་ཅིག་བྱུག་ཅུ་ལ་ཐང་ཅིག་ཐང་ཅིག་སྐྱམ་ཅུ་ལ་ཡུད་
 ཅམ་གཅིག་ཡུད་ཅམ་སྐྱམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཉིན་ཞག་སྐྱམ་
 ཅུར་ལྷ་བ་གཅིག་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཅེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ན།

སྐར་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ནས་སྐྱེས་བུ་དར་མ་ཁམས་སྟོམས་པའི་
 དབྱུགས་འབྱིན་རྩལ་རྣལ་མ་བྱུང་རེ་གཅིག་ཏུ་བཅིས་པ་ལ་དབྱུགས་
 གཅིག་ཅེས་བྱ། དབྱུགས་བྱུག་ལ་ཚུ་སྤང་གཅིག་ཚུ་སྤང་བྱུག་ཅུ་ལ་
 ཚུ་ཆོད་གཅིག་ཚུ་ཆོད་བྱུག་ཅུ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་
 བསྟུན་ཏེ་གོ་བ་དེར་བཞོད་ན། ཞག་གཅིག་ལ་དུས་མཐའ་སྐྱད་ཅིག་མ་

ས་ཡ་དུག་དང་འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་ཁྲི་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །དབྲུག་ས་ཉི་ཁྲི་
 ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཡོད། དབྲུག་ས་རེའི་ཡུན་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
 མ་སྲུམ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །དབྲུག་ས་འབྲིན་རྩལ་རེའི་ཡུན་ལ་སྐྱེས་བུ་
 བླ་མེད་ཐ་མལ་བའི་རྩ་ལན་ལྔ་འཕར་བ་ཡིན་པས། ཡུད་ཅམ་གཅིག་
 ལ་ཚུ་ཆོད་གཉིས་ཡོད། ཚུ་སྤང་ལྟར་ན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད། ཐང་
 ཅིག་རེ་ནི་ཚུ་སྤང་བཞིའི་ཡུན་ནོ། །དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ནི་རྩ་ལན་
 གཉིས་འཕར་ཡུན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བཅིས་ན་རྩ་རེ་རེ་འཕར་ཡུན་དང་སེ་གོ་ལ་རན་པར་
 གཏོགས་པ་དུས་མཉམ་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་ཡུན་ལ་ཤོ་མང་གི་འདབ་
 མ་དུག་ཚུ་ཐམ་པ་བཅེགས་པ་ཁབ་ཀྱིས་སྤྲུག་པས་འདབ་མ་རེ་རེ་
 འབྲུག་ས་པའི་ཡུན་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཆོད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
 གྱེ། འདབ་མ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་འབྲུག་ས་པ་ལས་ཅིག་ཆར་འབྲུག་ས་
 མི་སྤྲོད་པས་རེ་རེ་འབྲུག་ས་པའི་ཡུན་དེ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་ནས་
 ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དུག་ཚུ་བཞི་དང་རྩ་ལྔར་གསུངས་པ་བཅིས་ན་

གཞུང་དང་མི་འགྲིགས་པས་དགོངས་པ་བརྟག་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་དུས་སུ་འདོགས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སུ་
འདོགས་ཚུལ། དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་ཚུལ། ཆགས་གནས་འཛིག་
སྟངས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག །ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག །ཁྲ་བ་
ཞག་བ་མ་ཉིན་མཆན་ཐུན་བཞི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལྟ་བུ་པོ་རིམ་
བར་དང་པོ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སུ་འདོགས་ཚུལ།

སྐད་ཅིག་མ་འདི་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་དང་། བྱ་ཚོགས་
གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་གོང་དུ་བཤད་པ་དུས་ཀྱི་
ཐུང་མཐའོ། །གཉིས་པ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མགོ་བརྩམས་ནས་
ཡོངས་སུ་ཚོགས་པའི་བར་གྱི་ཡུན་ལ་འཛོག་པས་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་
རིང་ཐུང་མ་ངས་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་དེ། ཐུང་བ་སེ་གོལ་ཅམ་གཏོགས་
པའི་བྱ་བ་ཚོགས་པ་ལ་ཡང་དེའི་མིང་ཐོབ་ཅིང་། རིང་བ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས་མཐར་ཁྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཛོན་དུ་
མཛད་པའི་བར་ལ་ཡང་བྱ་བ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་

རུང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དུས་གསུམ་དུ་འཛོལ་ཚུལ།

དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུན་ལ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པའི་དབང་གིས་དུས་སུ་བརྒྱ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། རེས་ད་ལྟ་རང་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ད་ལྟ་བ། དེའི་སྤར་བྱང་ཐམས་ཅད་འདས་པ། རེས་སུ་འོང་འགྱུར་མ་འོངས་པར་བརྗོད་དེ་སྐད་ཅིག་ལ་དབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །རེས་བསྐལ་པ་འདི་ཆགས་ནས་མ་སྟོང་གི་བར་ལ་ད་ལྟ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྤར་བྱང་བ་འདས་མ་འོངས་སུ་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་འདོགས་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་དུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྡོས་བསྡོམས་ཏེ་ཐ་སྙད་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་བྱེད་རུང་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཆགས་གནས་འཛོལ་སྟོང་སྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག།

དེའི་ཕྱིར་འཛོལ་རྟེན་ལ་བརྟེན་ཏེ། བསྐལ་པ་ལ་ཆགས་གནས་འཛོལ་སྟོང་གི་བསྐལ་པ་བཞི་དང་། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཡ་ཐོག་དང་མ་ཐོག་དང་། བར་ཁྱུག་དང་། ཡར་

འཕེལ་བ་དང་། མར་འགྲིབ་བ་དང་། ཐ་མར་ནད་མཆོན་ཟུ་གཏི་
 བསྐྱལ་བ་དང་། མེ་ཆུ་རྒྱང་གིས་འཛིག་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡང་
 རྫོགས་ལྡན་དང་། ལུས་ལྡན་དང་། ཉིས་ལྡན་དང་། ཚོད་ལྡན་བཞི་
 དང་། བསྟན་པའི་དབང་དུས་བྱས་ཏེ་འབྲས་བྱ་དང་། སྦྱབ་བ་དང་།
 ལུང་དང་། རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་དུས་ཏེ་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་
 ཟུན་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་། སྒྲོན་མའི་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

མཁོ་པ་ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

ཉི་ཟླའི་བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 བྱེད་དེ། ཉི་མས་རྒྱང་འགྲོས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་འཁོར་བའི་ཡུན་ལ་ཆུ་
 ཆོད་དུག་ཅུ་ཐམ་པར་ངེས་པ་ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་། རང་འགྲོས་
 ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་ཆ་བཙོ་ལྷ་འཕེལ་འགྲིབ་རེའི་ཡུན་ལ་ཆེས་
 ཞག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་རིང་མུང་ཡོད་
 གྲང་། དཀར་ནག་གི་སྒྲིགས་ཀྱི་མཐར་དོན་ལ་ཉིན་ཞག་གི་ཆད་ལས་

ཅུང་ཐུང་བ་དང་། ཉི་མས་རང་འགྲོས་ཀྱིས་བྲིས་རེ་རེ་འཁོར་བའི་
 ཡུན་སྐུམ་ཅུང་བཅད་པ་ལ་བྲིས་ཞག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཉིན་ཞག་གི་ཆད་
 ལས་ཅུང་རིང་བའོ། །ཞག་འདི་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ལོ་གཅིག་གི་
 དུས་རྒྱུས་བཞག་སྟེ། ཉིན་ཆེས་བསྐྱུན་ནས་ཆེས་ཀྱི་ཆད་ལྷག་
 དང་། ཆེས་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁྲ་བ་རེ་དང་བྲིས་ཞག་གི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁྲ་བ་གཉིས་རིང་ཐུང་མ་སྟོམས་པའི་དབང་གིས་
 ཁྲ་བཞོལ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཉི་མ་བྲིས་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟོན་པའི་དབང་
 གིས་གླིང་བཞིར་དུས་བཞི་འབྱུང་བ་དང་། ཁྲ་བའི་ཆ་འཕེལ་འགྲིབ་
 གྱི་དབང་གིས་དཀར་ནག་གི་ཕྱོགས་དང་། གོ་ལའི་སྒྲུང་འགྲོས་ཀྱིས་
 ཉི་མ་འཆར་ཚུལ་ལས་ཉིན་ཞག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལེགས་པར་
 མ་བཅིས་ན་མཐར་དཀར་ནག་གི་ཕྱོགས་དང་། དབྱིད་སོགས་
 དུས་བཞི་ལོག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྐར་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཞིབ་
 པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཞིན་ནོ།།

ལུ་པ་རྒྱུ་ལ་ཞག་ཅེན་མཚན་ཐུན་བཞི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས།

དེ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ཞག་སྐུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ།
 དེའི་སྤྱོད་དང་ཕྱི་དོ་ཟན་ཟེའི་དུས་གཉིས་སུ་བཅིས་པས་ཟ་མ་བདུན་
 བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཞེས་དང་། ཡང་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ། ཉིན་ཞག་གཅིག་
 ལ་ཡང་ཐོ་རངས་དང་སྤྱོད་སོགས་སུ་བྱེ་བས། ཐུན་བཞི་དང་། དུག་
 དང་། བརྒྱད་དང་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱ་བ་རེ་ལ་དཀར་
 རྩོགས་ནག་རྩོགས། ལོ་གཅིག་ལ་དབྱར་དགུན་སྟོན་དབྱིད་བཞི་
 དང་། དགུན་སྟོན་དགུན་སྦྲད་སོགས་དུས་དུག་དང་། སྟོ་བྱང་གི་
 བཟོད་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དོ། །བགྲང་བྱ་ལོ་
 དང་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཅིག་དང་བཅུ་དང་བརྒྱ་སོགས་
 བཅུ་འགྲུར་གྱིས་གྲངས་མེད་པའི་བར་དུ་བཅིས་པའི་སྟོན་ས་ཡུན་གྱི་
 ཚད་ཐམས་ཅད་གཞལ་རུས་སོ། །

བཞི་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྐབས་བསྐྱེད་
 བ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་། དོན་

དམ་བའི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་
གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལྟར་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་བསྐྱལ་བ་འདི་
ཙམ་ན་སངས་རྒྱས་འདི་བྱོན་ནོའོཞེས་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་དང་
བསྐྱལ་བ་འདི་ཙམ་ན་འདི་འབྲུང་ངོ་ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
གི་ལམ་ལས་རང་འབྲས་དུས་ཅི་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པ། འགྲོ་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཆེ་ཆད་ཅི་ཙམ་ཡིན་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་
པོ་རྣམས་དུས་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱེ་འགག་གི་སྤང་བ་རིམ་བྱུང་ཙམ་
ཡིན་པར་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

ཡང་ནང་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱེ་བ་དང་།
བྱིས་པ་དང་། གཞོན་ནུ་དང་། དར་བབས་དང་། ན་ཆོད་ཡོལ་བ་
དང་། སྐས་པ་དང་། འཁོགས་པ་དང་། ཤེ་བའི་དུས་སྤུ་བཞག་པ་
དང་། སྤྱི་ཚེས་ལ། ས་ཐོན་དང་སྤུ་གྱུའི་དུས་སོགས་དང་། བྱ་བ་ལ་
ལྟོས་ནས་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ། བར་དུ་ཆོགས་བསགས་པ། ཐ་

མར་སངས་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གཞག་པལ་མོ་ཆེ་
དུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དུ་ཚུད་དགོས་པ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་ དོན་དམ་བའི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ།

ད་ལྟ་རི་ལྟར་སྤང་བའི་དངོས་པོ་ལ་ད་ལྟའི་དུས་སུ་འདོགས་
ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་མ་འོངས་སུ་ཡང་སེམས་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་ཡང་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་པལ་ཆེར་རྒྱས་པ། པལ་
ཆེར་གཞིན་པ། པལ་ཆེར་སྐྱེ་བ་སོགས་མི་འབྲེལ་བའི་རང་དུས་གང་
ཡིན་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་རྣམས་འདས་པ། ལྷི་
ལོགས་སུ་འབྱུང་བ་རྣམས་མ་འོངས་པར་འཛོག་པ་ནི། རང་གི་སྤང་
ཚུལ་ཅུང་ལས་དུས་སུ་བཏགས་པ་ཅུང་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་དུས་ཞེས་
རྟོགས་སུ་བྱུང་བ་གང་ཡང་མེད་པ་མི་ལམ་ན་དུས་རིང་བྱུང་སྤྱོད་གས་
སྤང་བ་ལྟར་རང་གི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཆོས་ཁ་ཅིག་འདས་པ། ཁ་
ཅིག་ད་ལྟ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་མ་འོངས་པར་བཞག་ནས་སྤང་གི་གནས་
ལུགས་ལ་ཆོས་གང་ཡང་སྤང་འགག་པ་མེད་ལ། ད་ལྟར་སྐྱེ་བའང་

མེད། མ་འོངས་པ་ན་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མེད་དེ་དུས་གསུམ་
 མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་དུས་ལ་ཡང་དག་པར་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་
 སྟེ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་དུས་གསུམ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་
 དུས་བསྐྱེད་ཏེ་བཞེར་གསུངས་པ་ཡང་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། རྩོགས་
 རྣམས་ཀྱང་དུས་དེ་དང་འབྲ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་
 འགྱུར་ཞིང་གནས་ལུགས་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་རོ།
 དུས་ཀྱི་སྐབས་སོ།།

༥ བརྒྱད་པ་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་སྐབས་ལ། སྒང་
 རྡོར་དུ་བྱ་བའི་ཆ་ནས་བདེན་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་
 པར་བྱ་བའི་ཆ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མདོར་
 བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ།

བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ལ། སྒང་རྡོར་དུ་བྱ་བའི་ཆ་ནས་
 བདེན་པ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་
 འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་
 བདེན་པའོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱག་བསྐལ་། ཀུན་འབྱུང་། འགོག་པ། ལམ་
 གྱི་བདེན་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྟོག་མ་དག་པའི་སྣོད་
 བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟོག་བཤད་པ་དང་། དེ་སྤྱག་བསྐལ་བཞི་དུ་བདེན་
 པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྟོག་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟོག་བཤད་པ་ལ།
 མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ།

སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་གཞི་ནི་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ལས་ཉོན་
 གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཟག་བཅས་འབྲས་བྱུང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་དོ།

གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་བཞད་པ་ལ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་།
གང་ལ་སྐྱེ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་སྟོན་ནི་འོག་གཞི་རྒྱུད་དང་ཆུ་དང་ས་ཡི་
དགྱིལ་འཁོར་དང་། སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་ཐན་བརྒྱད། ལྷགས་རི་ལུ་ཁྱུད།
ལན་ཚུའི་རྒྱ་མཚོར་བཅས་པ་དང་། རི་རབ་དང་། རི་བདུན། མཚོ་
བདུན་དང་། འདོད་ལྷ་དུག་དང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་གནས་རིས་
རྣམས་ནས་མཁའ་ལ་ཆགས་པའི་བར་གྱི་འོག་གཞི་དང་གནས་
ཁང་སོགས་ལ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་
གནས་པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡི་དྲགས་དང་དཔྱལ་
བ་པ་ནི་ས་འོག་ས་དགྱིལ་གྱི་གནས་སུ་ཆགས། དུད་འགྲོ་བྱིང་ན་
གནས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་གནས། ཁ་འཁོར་གྱི་དུད་
འགྲོ་པལ་ཆེར་ས་རྒྱ་ཤིང་སོགས་དང་ལྷ་མི་ལྷ་ཡི་གནས་སོགས་
ན་གནས། ཉི་ཆའི་དཔྱལ་བ་དང་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡི་དྲགས་
རྣམས་ཀྱང་ས་འོག་དང་མི་ཡི་གནས་སོགས་མ་ངེས་པ་ན་ཡོད།

ལྷ་མིན་ནི་དེ་རབ་གྱི་ཁོང་གསེང་དང་གསེང་གྱི་ས་གཞིར་བྱུག་གི་
བར་དུ་གནས། ལྷ་པལ་ཆེར་རོལ་མཆོ་སོགས་རྒྱ་མཆོར་གནས་
སོ། །སའི་འོག་ན་གནས་པ་འདི་རྣམས་ལ། ས་འོག་པ་ཞེས་བྱའོ།

མི་རྣམས་ནི་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕྱན་བརྒྱད་ལ་གནས། འདོད་ལྷ་
བྱུག་གི་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་རྣམས་དེ་རབ་གྱི་སྤྱིང་ན་གནས།
རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་དེས་གྱི་ལྷ་ནི་དེ་རབ་གྱི་བང་དེམ་བཞི་དང་། དེ་
བདུན་གྱི་ཁ་བྱེད་དང་། གོ་ལའི་རྒྱུད་གི་གཞི་སོགས་ལ་གནས་
ཏེ། འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ས་སྤྱིང་ན་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྤུམ་ཅུ་
ཅ་གསུམ་པའི་སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིང་ནས་སྤྱིང་དུ་འཐབ་བྲལ་
སོགས་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་སྤྱིང་ན་གྱེན་དུ་བཅེགས་ཏེ་ཆངས་
དེས་ནས་འོག་མིན་པའི་བར་དུ་གཟུགས་ཁམས་བརྒྱ་བདུན་
གནས་སོ། །གཟུགས་མེད་ལ་གནས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་། འདི་
ཐམས་ཅད་ལ་ས་སྤྱིང་འཛིག་ཏེན་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ། དངོས་དང་། དེའི་རྣམ་གཞག་
འགའ་ཞིག །དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ།

གང་སྐྱེ་བ་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱས་པ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མནར་མེད་ནས་གཞན་འབྱུང་ལ་
དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་ཏེ། འདོད་ལྟ་བུ་གཞི་མེད་བཅུ་གཉིས། དཔྱལ་བ་
བཅུ་བྱུག །དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲུགས་བཅས་གནས་རིས་སོ་བྱུག་
གས། ལྷ་མིན་ལོགས་སུ་བྱེ་ན་སོ་བདུན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ལྷ་
རྣམས་ལས་དབང་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ལྷ་ལའང་གཏོགས་ལ། སལ་
ཆེར་དུད་འགྲོར་གཏོགས་པའོ། །འགྲོ་བ་སོ་སོའི་ནང་གི་དབྱེ་བ་
ཆད་མེད་ཡོད་དོ།

དཔྱལ་བ་ལ་ཡང་སོས་ཐིག་ནག་བསྐྱས་འཛོམས་དུ་འབོད་དུ་
འབོད་ཆེ་བ་ཆད་པར་དུ་ཆད་པ་མནར་མེད་དེ་ཆད་དཔྱལ་བརྟུན། ཨ་
ཚུ་ཟེར་བ། གྱི་རུད་ཟེར་བ། སོ་ཐམ་བ། ཚུ་བྱར་ཅན། ཚུ་བྱར་རྩོལ་
བ། བརྒྱ་ལྟར་གས་བ། བརྒྱ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་བ། ལྷ་ལྟར་ལྟར་གས་བ།

བ་སྟེ་གང་དཔུལ་བརྒྱད། ཚ་དཔུལ་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར་ཉེ་འཁོར་བཞི་
 བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་དཔུལ་བའི་ཉེ་འཁོར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་
 སོ། ཉི་ཆེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགྲོ་ཡང་
 རིགས་བསྐྱས་པའོ། །མི་ལ་ལུས་འཕགས་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་།
 བ་ལང་སྤྱོད། སྤྱི་མི་སྟན་ཏེ་སྤྱིང་བཞི། དེ་དག་ལ་སྤྱིང་གཡོག་གཉིས་
 དེ་སྟེ། ལུས་དང་ལུས་འཕགས་སོགས་བརྒྱད་དོ།

ལྟ་མིན་ནི། ལྷ་མཆོམས་མན་ཆད་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ཁོང་གསེང་
 བས་གསེང་གྱི་ས་གཞིའི་བར་དུ། སྟང་ནས་མར། སྤྱི་གཅན། དཀར་
 སྤྱིང་། མགུལ་སྤྱིང་། ཐགས་བཟང་རིས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བཞིའི་རིས་སུ་
 གནས་པའོ། །འདོད་ལྟ་རིགས་དྲུག་ནི། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས། ལུས་
 རྩ་ཆ་གསུམ་པ། འཐབ་བྲལ། དགའ་ལྡན། འཕྱུལ་དགའ། གཞན་
 འཕྱུལ་དབང་བྱེད་དྲུག་སྟེ། དགའ་ལྡན་ན་བྱམས་པ་བཞུགས་ལ།
 གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ན་བདུད་སྟོག་ཅན་གནས་པའོ། །རྒྱལ་
 ཆེན་བཞིའི་རིས་ནི། རི་རབ་བང་རིམ་བཞིའི་སྟང་མ་ལ། རྒྱལ་ཆེན་

བཞི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་གནས། དེའི་འོག་གི་བར་རིམ་ལ་ཡས་
ནས་མར་རིམ་པ་ལྟར། ཏྲག་ཐྱོས་དང་། བྲང་ཐོགས་དང་། གཞོང་
ཐོགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཡོད་དོ། །རི་བདུན་གྱི་ཁ་བྱེད་དང་། ཉི་ཟླ་སྐར་
མ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཟུགས་ཁམས་ནི་གཞན་འབྲུལ་པའི་སྟངས་གི་རྣམ་མཁལ་
ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གསུམ་གྱི་འོག་མ་ཆངས་རིས་
ཡོད་དོ། །དེའི་སྟངས་རྣམས་པ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ལྷ། དེའི་སྟངས་
ཆངས་ཆེན་ཏེ་གསུམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟངས་རྣམས་སྟངས་དུ་བཅེགས་
ཏེ་གནས་པས་མས་ནས་ཡར་བབྱངས་ཏེ། གཉིས་པར་འོད་རླངས་
ཆད་མེད་འོད་འོད་གསལ་གསུམ། གསུམ་པར་དགེ་རླངས་ཆད་
མེད་དགེ་དགེ་རྒྱས་གསུམ། བཞི་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྤྱིན་མེད་
འོད། བསོད་ནམས་སྤྱིས་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་
ལ་སྟག་གི་གནས་ཡིན་པས་གཙང་མ་ལྷ་ནི། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་
བ། ལེན་དུ་མཐོང་བ། བྱ་ལོ་སྤངས་བ། ཀུན་གྱི་སྟངས་རྣམས་མེན་ནོ།།

གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་བཞི་ནི། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས།
རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་པ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཏེ་སྐྱེ་
མཆེད་སྐྱ་བཞི་ལོ། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་པ་ལ་སྲིད་
པའི་རྩེ་མོའང་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་དེའི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ལ། འདིར་མ་བཤད་པ་གཞན་
དུ་ཁ་འཕང་བ། སྤྱང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག །དེ་ལ་
དོགས་པ་གཞན་བཅད་པ། གནས་རིས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ཚུལ་
སོགས་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་བཞི་ལས། དང་པོ།

གནས་རིས་སོ་སོའི་ཆེ་ཆད་དང་། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་བྱང་
པར། བདེ་སྤྱུག་གི་སྤྱང་བ་སོགས་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སྤྱང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག

སྤྱང་བཞི་རི་རབ་འདོད་ལྟ་དུག་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དང་
བཅས་པ་ལ་སྤྱང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་སྤྱང་

ལ་དང་པོ་སྤྱི་ཕུད་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ཞེས་བྲལ། །དེ་སྟོང་ལ་བར་མའི་
 སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
 ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེ་ན་སྤྱིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་
 གྱེ་བ་སྤག་བརྒྱ་སྟེ་ཐེར་འབྲུམ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུ་
 གཅིག་གི་གདུལ་ཞིང་ངོ་།།

གསུམ་པ་དེ་ལ་དོགས་པ་གཞན་བཅད་པ།

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་མི་མཐའ་དེ་གྱི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་
 གྱི། གཞན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་སྤྲང་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་
 བཤེས་གྱི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་དབང་གིས། རྣམ་མཁའི་
 ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ། ཞིང་ལ་ལ་ཆགས་བཞིན་པ། ལ་ལ་གནས་
 པ། ལ་ལ་འཛིག་པ། ལ་ལ་དག་པ། ལ་ལ་མ་དག་པ། དེ་བཞིན་དུ་
 རྒྱ་ཆེ་རྒྱང་དང་དབྱིབས་དང་བཀོད་པ་མི་འབྲ་བ་སྣ་ཆོགས་བསམ་
 གྱིས་མི་བྲལ་པ་ཡོད་དེ་སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་ལ་མ་དག་
 པའི་ཞིང་རྣམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པས་བསྐྱས་ལ། དག་པའི་

ཞིང་གི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་གནས་ངེས་དེ་དག་ཏུ་སྤྱི་ཚུལ་ལོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ལ། འདི་ལ་སྤྱི་གནས་བཞི།
སྲིད་པ་བཞི། ཟས་བཞི། མཐའ་བཞི། འཆི་འཕོ་ཚུལ། རིགས་དྲུག
རྒྱུད་ལ། ཕྱང་པོ་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྤྱི་གནས་བཞི།

གོང་དུ་སྣོད་བཅུད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་གང་དུ་སྤྱི་
བའི་སྤྱི་གནས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྩས་སྤྱིས་དང་། རྩོད་གཤེར་
སྤྱིས་དང་། མངལ་སྤྱིས་དང་། རྩོང་སྤྱིས་བཞི་གང་རུང་དུ་ཐོག་
མར་སྤྱི་བ་ལེན་ཏེ། བཞི་པོ་དེ་གོང་མ་གོང་མ་བཟང་ངོ་། །རྩས་ཏེ་
སྤྱི་བས་དང་པོར་སྤྱི་མཆེད་དྲུག་ཅིག་ཆར་རྫོགས་ལ། མཐར་ཅིག་
ཆར་འགག་སྟེ་རོ་མེད་ངོ་། །གཞན་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྤྱི་འཆི་
བྱེད་ལ་རོ་ཡོད་ངོ་། །མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སྤྱི་གནས་བཞི་ལས་སྤྱིས་
པ་ཡོད། དཔྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་
བརྩས་ཏེ་སྤྱི་བའོ། །ཡི་དྲུགས་པལ་མོ་ཆེ་རྩས་སྤྱིས་དང་། མངལ་

ནས་སྐྱེ་བའང་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་སློང་བཞི།

དེ་ཡང་སྐྱེ་སློང་དང་། དེ་ནས་འཆི་བ་མ་བྱུང་གི་བར་སྡོན་དུས་
 གྱི་སློང་པ་དང་། འཆི་སློང་དང་། བར་སློང་བཞིའི་གནས་སྐབས་
 ཅན་ལོ། །སློང་པ་བར་མ་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་
 སྤེལ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གང་དུ་
 སྐྱེ་ཡང་སློང་པ་སྤྲ་མ་འགགས་ལ་བྱི་མར་དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་པའི་
 བར་དེར་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་གི་ལུས། རི་བྲག་
 སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་ལ། ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་དང་བཅས་པ། རི་
 ཟ་བའི་རིགས་ཅན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཆ་བྱད་སློང་པ་སྤྲ་མའི་གཟུགས་
 དང་། བྱི་མ་སྐྱེ་འགྲུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུའང་གསུངས་ལ། ཡང་
 དང་པོར་སྤྲ་མའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤར་གྱི་ལུས་ལྟར་སྤང་
 བ་དང་། དེ་ནས་དེ་མི་གསལ་བར་བྱི་མའི་ཤ་ཚུགས་སུ་སྤང་ཞེས་
 གཞུང་རྣམས་ལས་གསུངས། ཆོ་ཆད་ནི་རིང་མཐའ་ཞག་ཞེ་དགྲུང་

གསུངས་ཏེ། བདུན་རེའི་ནང་དུ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་གྱི་
 རས་ཡང་རེ་རེ་སྐྱེ་བར་གསུངས། བར་སྲིད་གྲུབ་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་
 བ་ལེན་པ་ལས་མི་ལྟོག་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་། ཅི་སྟེ་
 རྒྱུན་དང་ལྡན་ན་ལྟོག་པར་ཐེག་པ་གོང་མའི་གཞུང་ལས་གསུངས།
 དེའི་ཁ་དོག་ནི་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ན་ཕྱར་བ་ནག་པོའམ་ཐུན་ནག་ལྟ་
 བྱ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་ན་སྒྲུལ་བྱ་དཀར་པོ་དང་ཆེ་འོད་ལྟ་བུར་
 གསུང་། དེ་ལ་ལས་ཀྱི་སྤང་བ་སྤྲོ་ཆོགས་མ་ངེས་པ་འཆར་ཞིང་།
 དེ་ན་གནས་བཞིན་ལས་བསགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་
 སོ། །དེ་གང་གིས་མཐོང་ན་གང་དུ་སྐྱེ་བ་མཚུངས་པ་དེ་དག་ནང་
 ཕན་ཚུན་དུ་མཐོང་ལ་གཞན་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་
 ཟུག་གཉིད་ཀྟོད་པ་ཐེ་ཆོམ་ཡིད་མི་བདེ་སོགས་སྐྱོན་བཅུ་གཅིག་
 དང་བྲལ་བས་མཐོང་ངོ་།།

གསུམ་པ་ཟས་པའི།

སྐྱེས་ནས་འགོ་བ་རྣམས་གནས་ངེས་དེ་དག་དུ་ཟས་བཞིས་

གནས་པར་བྱེད་དེ། ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རེག་པའི་ཟས་དང་། སེམས་
 པའི་ཟས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་སོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་དྲི་
 རོ་རེག་བྱ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དེ། དེ་དག་སྣ་ལྟེ་ལུས་གྱིས་ཁམ་
 ཏུ་བྱས་ཏེ་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་འདུས་པའི་སེམས་
 བྱང་རེག་པ་དང་། སེམས་བྱང་སེམས་པ་དང་། གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་
 དང་གསུམ་གྱིས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་
 ཆོ་འདིར་བརྟེན་པ་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ། ཁམ་ཟས། རྟེན་སེམས་
 སེམས་བྱང་རྒྱས་པ་རེག་པ། ཕྱི་མའི་སྲིད་པ་གཞན་འཕེན་པ་
 སེམས་པ། སྲིད་པ་ཕྱི་མ་མངོན་ཏུ་འབྱུང་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཟས་ཏེ་
 བཞིར་གསུངས་སོ། །ཟས་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་བྱང་བ་རྣམས་འཆོ་
 ཞིང་གནས་པར་བྱེད་ལ། སྲིད་པ་འཆོལ་བ་བར་སྲིད་པ་རྣམས་ལ་
 བན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་
 ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད། གཞན་གསུམ་ཁམས་ཀྱན་ན་ཡོད་དོ།

བཞི་པ་མཐའ་བཞི།

གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་མཐའ་འཆི་བ། འདུས་པའི་མཐའ་
འབྲལ་བ། འབྱོར་པའི་མཐའ་ཁྱད་པ། མཐོ་བའི་མཐའ་སྦྱང་བ་
སྟེ་མཐའ་བཞིས་མ་བསྐྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་
འབྱུང་བར་བྱའོ།

ལྷ་པ་འཆི་འཕོ་ཚུ་ག།

དགེ་ཅ་ཆད་པ་དང་། སྤྲུལ་མཆོམས་སྦྱར་བ། ཁམས་དང་
ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་ཉམས་པ། འཆི་
འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནམས། ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཁོ་ནས་བྱེད་
དོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་
ནས་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཤེས་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་བཞིན་པ་དང་།
སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་གནས་བཞིན་འཆི་མི་སྲིད་དེ། དེ་
ལས་ལྷང་སྟེ་འཆི་འོ། །སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ནི། འདུ་ཤེས་
མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་

འབྲུག་གསུམ་ལྟ་བུའོ།

རྒྱལ་པོ་ལོག་པའི་རྒྱལ་བོ།

འགྲོ་བ་དེ་དག་རིགས་བསྐྱུས་ན། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུང་
འགྲོ་སྟེ་ངན་སོང་གསུམ་དང་། མི་དང་ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་མཐོ་རིས་
གསུམ་དང་བསྐྱེམས་པས་རིགས་དྲུག་གོ།

འབྲུག་པ་རྒྱུད་ལ།

ཡང་ལྟ་མིན་སྟོད་རིས་ལྟ་དང་། སྤང་དུང་འགྲོར་བསྐྱུས་ཏེ། ལྟ་
མི་ངན་སོང་གསུམ་ལ་ལམ་རྒྱུད་ལྟ་ཞེས་བྱའོ།

འབྲུག་པ་ལྟ་བུ་གསུམ།

ཡང་འཕགས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ངེས་པའི་ཕུང་པོ། དགོ་
ཅ་ཆད་པ་དང་མཚམས་མེད་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཕུང་
པོ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྣམས་མ་ངེས་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ་གསུམ་དུ་
བཞག་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ནི། འདི་ལ་ནང་གསེས་དལ་འབྱོར་བཙོ་
བརྒྱད། སྤྱི་བ་པ་གསུམ། འཁོར་ལོ་བཞི། བུན་ཚོགས་སྡེ་བཞི། མཐོ་མེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན།

འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད། སྤྱི་གསེས་མ་ལྔ། འཛིག་རྟེན་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་བརྒྱད་ལས། དང་པོ།

སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དེའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འགའ་
ཞིག་བཤད་པ་ལ། དམ་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་བའི་རྟེན་བྱུང་པར་
ཅན་ནི་དལ་འབྱོར་བཙོ་བརྒྱད་ཆང་བ་སྟེ། ངན་སོང་གསུམ་དང་
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་སྟེ་མི་མ་ཡིན་པའི་མི་ཁོམས་པའི་གནས་
བཞི། མཐའ་འཁོབ་སྐྱ་སྟོ། ལོག་ལྷ་ཅན་གྱི་རིགས། སངས་རྒྱས་
མ་གྱོན་པའི་ཞིང་། དབང་ཤེས་སྒྲུན་སྒྲུག་བརྒྱ་མི་འཇལ་བ་སྟེ་མིའི་
མི་ཁོམས་པ་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་པོ་བྲལ་བའི་དལ་བ་བརྒྱད་དང་། རང་
མིར་གྱུར། དབང་པོ་ཆང་། ཆོས་དར་བའི་ཡུལ་དབུས་སྐྱེས། ལས་
ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ། དད་པ་ཡོད་པ་སྟེ་རང་འབྱོར་ལྔ། སངས་
རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན། ཆོས་གསུངས། བསྟན་པ་གནས། དེ་ལ་
འཇུག་པ་ཡོད། ཆོས་སྟོན་པ་ཡོད་པ་སྟེ་གཞན་འབྱོར་ལྔ་བཅས་

བཅོ་བརྒྱད་ཆང་བའོ།

གཉིས་པ་སྐྱབ་གསུམ།

མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བའི་གོགས་སྐྱབ་པ་
གསུམ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་ལྟ་མིན་སྐྱེ་མི་སྟན་དུ་སྐྱེས་པ་ཏྲ་བུ་ཉེན་
གྱི་དབང་གིས་ལམ་མི་སྐྱེ་བ་རྣམ་སྟེན་གྱི་སྐྱབ་པ། མཆོམས་མེད་ལྷ་
དང་ཆོས་སྟོང་སོགས་བྱས་པས་བདེན་པ་མཐོང་མི་རུས་པ་ལས་གྱི་
སྐྱབ་པ། ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་བྲག་པོ་རྒྱན་ཆགས་པས་ལམ་ལ་འཇུག་
མི་རུས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པའོ།

གསུམ་པ་འཁོར་ལོ་བཞི།

ལམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཐུན་རྒྱུ་འཁོར་ལོ་བཞི་
ནི། འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལྟ་མིའི་འགོ་
བ་ན་གནས་པ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བཏེན་
པ། བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་ཆོས་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་པ། ཆེ་རབས་སྟོན་དུ་
བསོད་ནམས་བགྱིས་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་བཞིའོ།

འཛིན་པ་ཕྱུག་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་

སྐྱེས་བུ་ནམས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བུ་ཕྱུག་སྐྱེས་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ལྟེ་
 བཞིན། མཛོད་མཐོངས་ལེགས་སྐྱབ་པའི་ཆོས་དང་། གནས་ཐོགས་
 གྲགས་ནོར་སྐྱབ་པ་སོགས་དོན་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་གནས་
 སྐབས་སུ་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། མཐར་ཐུག་ཐར་པ་ཐོབ་པ་སྟེ།
 ཆོས་དོན་འདོད་ཐར་བཞིན།

ལྷ་པ་མཐོངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན།

མཐོངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་ནི། ཆོ་རིང་བ། ཉན་མེད་བ།
 གཞུགས་བཟང་བ། སྐལ་བ་བཟང་བ། རིགས་མཐོ་བ། རོར་མང་བ།
 ཤེས་རབ་ཆེ་བ་བདུན་ཏེ། རིགས་མཐོ་ཞིང་བཙུན་པ་རིགས་བཟང་
 བའོ། །ཀྱུན་ཀྱིས་བཙུ་ཞིང་དབང་ཆེ་བ་དང་དོན་གྲུབ་པ་སོགས་སྐལ་
 བ་བཟང་བ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གཞན་ཐམས་ཅད་འདིའི་ནང་དུ་སྤྱད་རུང་
 རོ། །འདི་དག་དགེ་བ་གང་ལས་ཀྱང་འབྱུང་མེད་གཙོ་བོར་གཞན་
 ལ་སྟོག་གི་སྐྱབས་བྱེད་ཅིང་སྟོག་ལ་འཆེ་བ་ལས་སྟོག་པས་ཆོ་རིང་

བ། ཉན་པ་ལ་སྒྲན་དང་གཡོག་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་པན་བཏགས་
 པ་དང་། གཞན་ལ་བཞེག་པ་སོགས་སྤངས་པས་ནད་མེད་བ། ཁྱོ་བ་
 སྤངས་ཏེ་བཟོད་པར་བྱས་པས་གཟུགས་བཟང་བ། སྤག་དོག་སྤངས་
 པས་སྐལ་པ་བཟང་བ། དམ་པ་བཀྱར་ཞིང་ང་རྒྱལ་སྤངས་པས་
 དེགས་མཐོ་བ། རྒྱ་བ་སྤངས་ཤིང་སྦྱོན་པ་བྱིན་པས་ནོར་ཕུན་ཕུམ་
 ཆོགས་པ། ལྷང་དོར་འབྲི་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་བྱིན་པས་
 ཤེས་རབ་འཛོམ་པར་གསུངས་སོ།

རྒྱག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་བརྒྱད།

འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནི། རྟེན་བདེ་གཤགས་བསྟོད་བཞི་
 འདོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་ལ། དེ་དག་གི་ལྗོགས་སྟོགས་བཞི་མི་འདོད་
 པའོ། །དེའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་པ་ནམས་ཚུལ་པ་སྣ་ཆོགས་
 དང་། ཚུད་པ་སོགས་འབྱུང་བས་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་པའི་ཆོས་སོ།

བདུན་པ་སྟོགས་མ་ལ།

ཚུད་དུས་ཀྱི་སྟོགས་མ་ལྔ་ནི། སྟོག་རྒྱད་པ་ཆེའི་སྟོགས་མ་ཆེ་

ཐུང་བ། མོངས་སྟོང་རྒྱད་པ་དུས་ཀྱི་སྟིགས་མ་འབྲུ་རྣམས་རོ་རུས་
 རྒྱང་ཞིང་མི་སྟོན་པ་སོགས་སོ། །ཁྱིམ་པའི་དགེ་ཕྱོགས་རྒྱད་བྱེད་
 ཉོན་མོངས་པའི་སྟིགས་མ། རབ་བྱུང་གི་དགེ་ཕྱོགས་རྒྱད་པ་ལྟ་བུའི་
 སྟིགས་མ། ལུས་རྒྱད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྟིགས་མ་སྟེ། གཟུགས་སྟོ་
 བད་མེད་སོགས་ཉམས་པའི་སྟིགས་མ་ལྟ་བུའོ།

བརྒྱད་པ་འཛིག་ཉེན་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས།

འཛིག་ཉེན་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི། རྒྱ་འབྲས་ཡོད་
 བར་ཤེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། དགེ་བ་བརྒྱུད་ལམ། རིག་པའི་
 གནས། དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །འདིར་དེ་ཅི་མ་ལས་མ་སྟོས་སོ།

གཉིས་པ་སྟུག་བདེན་གྱི་འཐད་པ་དགོད་པ་ནི།

དེ་ཡང་མ་དག་པའི་སྟོང་བརྒྱད་རྣམས་སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་
 གཞིར་སྟོན་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ཞེས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། འདི་
 དག་སྟུག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་དག་གི་ཉེན་དུ་སྦྱར་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞེན་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལྟར་སྦྱང་བ་ཐམས་ཅད་

ཀྱང་མཐར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཚ་གང་བགེས་སྒྲིམ་ནད་
 སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 དང་། ཟག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་དག་སྲིད་པ་ཉི་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་འདྲུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་གསུམ་པོས་བཅིངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞིགས་ངོར་ཟག་
 བཅས་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ཉིད་དུ་བདེན་པའོ།

གཞན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་བརྒྱད་དེ། རྩེ་བ་དང་། ག་བ་དང་།
 ར་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མི་འདོད་པ་
 སོག་ཏུ་བབ་པ་དང་། འདོད་པ་བཅས་ཀྱང་མ་རྟེན་པ་དང་། མདོར་
 ར་ཟག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་སྤྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
 ཕྱིར་རོ། །སྤྱ་མ་གསུམ་དང་བསྐྱེད་པ་ན་རྣམ་གངས་བརྩ་གཅིག་
 ཡོད་ཀྱང་འདི་བརྒྱད་སྤྱ་མ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གཞན་
 ཡང་གནས་ངེས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དཔྱལ་བ་ལ་ཚ་གང་།
 ཡི་དྲགས་ལ་བགེས་སྒྲིམ། དུད་འགོ་ལ་སྒྲུན་ཚོངས་དང་། གཅིག་

ལ་གཅིག་ཟ་བ། ཁ་འཐོར་རྣམས་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་གསོད་པ། ལྷ་
 མིན་ལ་འཐབ་ཅོད། མི་ལ་སྐྱེ་ཆ་ན་འཆི་དང་ཡོངས་འཆོལ། ལྷ་ལ་
 འཕོ་ལྷ་འཕོགས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་
 པ་ཡོད་དོ། །ཟག་བཅས་གྱི་ཆོས་འདི་དག་སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་
 པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པར་གནས་
 པའི་ཕྱིར་སྟོང་པོ་མེད་པ་དང་། ཡིད་བརྟན་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ལ་
 སྤྱག་བསྐལ་བ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་
 བཤད། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པར་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ།

རྒྱ་གང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
 བློ། ཟག་བཅས་འཁོར་བའི་ཕྱང་པོ་འདི་དག་རྒྱ་མེད་པ་དང་། བདག་
 དང་དུས་དང་དབང་ཕྱག་སོགས་རྒྱ་མིན་པ་གཞན་ལས་མ་བྱུང་སྟེ།
 ལས་ཉོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་ནས་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཞེས་
 སུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ལས་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་། ཉོན་མོངས་
པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་
ལས་ལས་བྱུང་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། ལས་དེའི་རྣམ་གྲངས་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ།

རི་ལྟར་བྱུང་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ།
གནས་རྣམས་ནི་སྤང་འགྱུར་ཐུན་མོང་བའི་ལས་དང་། སོ་སའི་
ལུས་དང་བདེ་སྤྱད་ནི་མྱོང་འགྱུར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ལས་དེའི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་
སྤྱིར་བསྟན། དགོ་སྤྱིག་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་བྲག་ཕྱེས་
ཏི་བཤད། དགོ་སྤྱིག་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་དམིགས་
བསལ་བརྗོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་སྤྱིར་བསྟན་པ་འདི་ལ་
ནང་གསེས་སུ་ཕྱི་བར་འདོད་ན་དགོ་སྤྱིག་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ལས་
གསུམ། ཡང་སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས། ཡང་སྒོ་

གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས། བདེ་བ་
 གྲོང་འགྱུར་སོགས་གསུམ། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་
 མེན་པ་མི་གཡོ་བ་གསུམ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་
 མེན་པའི་ལས་གཉིས། རྒྱ་དང་འཇུག་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་
 གཉིས། མཐོང་ཆོས་གྲོང་འགྱུར་སོགས་བཞི། བྱས་ལ་བསགས་
 མ་བསགས་གཉིས། འཕེན་རྫོགས་གཉིས། དཀར་བ་སོགས་
 གསུམ། ལྟོབས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པ་རྣམས་སོ་སོའི་སྐབས་
 གྲིས་གསལ་བ་ལས། དང་པོ་དགེ་སྤྱི་གུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གསུམ།

ལས་དེ་དག་ལ་རྣམ་གངས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མཐོང་རིས་ཀྱི་རྟེན་དང་
 བདེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་དང་། ངན་སོང་གི་རྟེན་དང་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་སྐྱེད་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་
 སྐྱེད་པ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ།

གཉིས་པ་སེམས་བདང་བསམ་བཤེས་ལས་གཉིས།

ལས་དེ་དག་སེམས་གྲིས་བསམ་ཞིང་ལུས་ངག་གིས་འཇུག་

པའི་བྱིར་སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། དེས་བསྐྱེད་པ་ལུས་ངག་གི་
ལས་གཉིས་སུ་ཡང་དབྱེད།

གསུམ་པ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ།

ཡང་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་སྟེ། དེ་
གསུམ་དག་བ་ལ་ལེགས་སྤྱད་དང་གཙང་བྱེད། མི་དག་བ་ལ་ཉེས་
སྤྱད་དང་མི་གཙང་བ་སོགས་སུ་བརྗོད་དོ།

མཁོ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས།

ཡང་འཁོར་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དག་མི་དག་ཐམས་ཅད་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས། འབྲས་བུ་སྤྱང་འདས་སྐྱེད་པའི་ལས་ལམ་
བདེན་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་
པའི་གཉེན་པོ།

ལྷ་པ་བདེ་བ་སྤྱང་འགྲུང་སོགས་གསུམ།

ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་སྤྱང་འགྲུང་
ཀྱི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་དུ་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བ་

མྱོང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་དགོ་བའོ། །བདེ་མིན་སྤྱག་མིན་མྱོང་འགྱུར་ནི་
 བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་
 ལས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་འགྱུར་ནི་འདོད་ཁམས་སྤྱག་བསྐྱེད་
 མྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་མི་དགོ་བའོ།

རྒྱག་པ་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་མི་གཡོ་བ་གསུམ།

ཡང་གསུམ་སྟེ། བསོད་ནམས་ནི་འདོད་པར་བདེ་བ་མྱོང་བྱེད་
 དགོ་བ། བསོད་ནམས་མིན་པ་འདོད་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་བའི་མི་
 དགོ་བ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
 དགོ་བ་སྟེ། དེ་དག་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྦྲིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་
 ཕྱིར་རོ།

བདུན་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང། རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལས་གཉིས། དང་སོ།

ཡང་ལས་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་ལྷན་
 དག་གི་ལས་རིག་བྱེད་དེ། དེ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་
 གསུམ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལས་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་
བཤད་གཉིས། དང་པོ།

རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལས་ནི་སྟོམ་པ་སྟོམ་མིན། བར་མའི་སྟོམ་
སྟོམ་མིན་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པ་སྟེ།

བྱ་བ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཟེན་འབྱུང་གི་རྒྱས་བྱུང་པའི་གཟུགས་
རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡོད་པའོ། །འདི་དག་མི་དག་གང་རུང་དུ་ངེས་ཀྱི་
ལུང་མ་བསྟན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། སྟོམ་སྟོམ་མིན་བར་སྟོམ་དང་དེ་དག་
གི་གཏོང་ཐོབ། ཞར་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་
བཤད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མདོར་བསྟུས་པའོ། །དང་པོ་སྟོམ་སྟོམ་མིན་བར་

སྟོམ་དང་དེ་དག་གི་གཏོང་ཐོབ།

སྟོམ་པ་ནི་རི་སྟོང་འཆོའི་མཐའ་ཅན་དག་བ་ལ་ཞུགས་
པའོ། །སྟོམ་མིན་ནི་རི་སྟོང་འཆོའི་མཐའ་ཅན་མི་དག་བ་ལ་ཞུགས་
པའོ། །བར་མའི་སྟོམ་པ་ནི་དུས་རི་འདོད་ཅིག་ཏུ་དག་བའམ་མི་

དགོ་བ་གང་ཡིན་ལ་ཞུགས་པ་ཐོབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་
 བར་དུ་ཟས་མ་ཐོས་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆེལ་བར་བྱེད་
 རོ་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་གཅིག་གི་བར་དུ་དགོ་བའི་སྟམ་པ་ཐོབ་པ་དང་།
 ཡང་རྒྱ་གཅིག་གི་བར་དུ་ལོག་པར་གཡེམ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་དམ་
 བཅས་པས་ཐོབ་པ་མི་དགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ཞིང་དང་བསམ་
 པ་དང་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་གོ། །བར་མའི་དགོ་མི་དགོ་ནི་དུས་
 སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་དགོ་
 མི་དགོ་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་སྟམ་སྟམ་མིན་གང་ཡང་མིན་ཏེ་དེ་དུས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཐག་མེད་ཀྱི་སྟམ་པ་བཤད་པ་སོགས།

སྟམ་པ་ལ་སོ་ཐར་ཀྱི་སྟམ་པ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟམ་པ། ཟག་
 མེད་ཀྱི་སྟམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ། སོ་ཐར་རིགས་
 བརྒྱད་དེ། དགོ་སྟོང་པ་མ་གཉིས། དགོ་རྩུལ་པ་མ་གཉིས། དགོ་
 སྟོབ་མ། དགོ་བསྟེན་པ་མ་གཉིས། བསྟེན་གནས་སོ། །དེ་དག་ཆོ་ག་

བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལས་ཐོབ་པོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 བྱང་སེམས་དང་རིག་འཛིན་གྱི་སྡོམ་པ་དག་ཀྱང་སོ་སོའི་གཞུང་
 ལས་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཁམས་གོང་
 མའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དེ་ལས་མ་
 ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་མི་དགོ་བ་ལ་འཇུག་པ་ངང་གིས་ཁེགས་པ་ཐོབ་
 པའོ། །ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་ས་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 མི་དགོ་བ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་གཏན་དུ་ལྡོག་པ་ཐོབ་པའོ། །

སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་དགོ་སྟོང་སོགས་ཇི་སྟེན་འཆོའི་མཐའ་ཅན་
 རྣམས། ཞི་བ་དང་བརྟེན་འཕྲོད་པའི་བྱང་དུ་བསྐྱབ་པ་ལུལ་བས་གཏོང་
 ལ། གཞན་ཡང་དགོ་ཅ་ཆད་པས་བསྐྱང་འདོད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་མེད་པ་
 དང་། མཆོན་གཉིས་ཅིག་ཆར་བྱང་བས་སྡོམ་པའི་ལུས་རྟེན་ཅན་དུ་
 མི་བྱང་བས་ཀྱང་གཏོང་ངོ། །བསྟན་གནས་ནི། དང་པོ་ཁས་སྒྲུང་བ་
 བཞིན་མཆོན་འདས་ནས་གཏོང་ངོ། །

སྡོམ་མིན་ནི་ཤན་པ་སོགས་སྟེག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་

རང་གིས་ཀྱང་ལས་འདིས་བདག་ཇི་སྲིད་དུ་འཆོ་བར་བྱའོ་སྟེ་པ་
 ལས་སྡོམ་སེམས་མེད་པ་དག་བྱ་བ་དེ་ལ་དང་པོར་ཞུགས་པ་ཙམ་
 གྱིས་ཐོབ་ལ། གཞན་དེ་འབྲེ་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་མིན་ཡང་། རྩོམ་
 སོགས་བྱའོ་སྟེ་པ་དུ་ཁས་སྒྲུང་བ་ལས་ཐོབ་ཅིང་། ཇི་སྲིད་སྡོམ་མིན་
 དེའི་གཉེན་པོ་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ན་གཏོང་ལ། ཞི་བ་ན་ཡང་གཏོང་
 རོ། །མཚན་གཉིས་བྱུང་བས་ཀྱང་གཏོང་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཕྱིར་
 སྡོམ་སྡོམ་མིན་འདི་དག་བྱ་བ་བྱེད་རུང་མི་བྱེད་རུང་རྒྱུ་ཆགས་སུ་
 འཕེལ་བས་དག་མི་དག་ལྷག་པར་ཆེ་བའི་ཕྱིར་སྡོམ་མིན་སྤངས་ཏེ་
 སྡོམ་པ་ལ་གནས་པར་ནན་ཏན་བྱ་དགོས་སོ། །

བར་སྡོམ་ནི་བསམ་བའི་འཕེན་ཤུགས་ཆད་པའམ། ཁས་སྒྲུངས་
 ལས་ལྡོག་པའམ། འབྲུག་པའི་བྱ་བ་ཆད་པའམ། དོན་གཙུག་ལག་
 ཁང་དང་རྒྱ་སོགས་ལྟ་བུ་ཆད་པ་དང་། ཆེ་འཕྲོས་པ་རྣམས་གྱིས་
 གཏོང་ལ། དག་ཅེ་ཆད་པ་ལས་དག་བའི་སྡོམ་པ་གཏོང་རོ། །ཁོ་
 མོའི་དབང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཟེ་མ། ཡོད་ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ནིང་།

མཆན་གཉིས་ཅིག་ཆར་ཡོད་པ། སྤྱི་མི་སྟན་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་
 པའི་མི་རྣམས་ལ་སྡོམ་མིན་སྡོམ་པ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡོད། འདོད་
 པའི་སྟན་རྣམས་ལ་བར་སྡོམ་ཡོད། མི་རྣམས་ལ་སོ་ཐར་བསམ་གཏན་
 ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡོད། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྟན་རྣམས་
 ལ་བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད།

ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་མ་གཏོགས་པ་ལ་
 ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་འཕགས་པ་ལ་རང་ས་ན་འབྱུང་བ་མེད་
 པས་སྡོམ་པ་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་སྤར་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཟག་མེད་
 སྡོམ་པ་གཏོང་བྱུ་མ་བྱུང་བས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་
 ལྟན་པར་འདོད་དོ། །ཆངས་ཆེན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཅན་ཏེ་
 ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བྱས་སོ་སྟམ་དུ་སེམས་པས་འཕགས་པ་
 དག་དེར་མི་སྐྱེ་བས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་བྱེ་སྦྱས་
 འདོད། ཐེག་ཆེན་ལས་བྱང་སེམས་རྣམས་དེར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་
 ཡོད་པར་བཞེད་དོ།

བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་སྒྲིམས་འབྲུག་ལས་ཉམས་པ་དག་
 གིས་གཏོང་ལ། ས་འཕྲོས་པ་ལས་རང་སས་བསྐྱས་པ་ཐོབ་ཅིང་
 ས་གཞན་གྱིས་བསྐྱས་པ་གཏོང་བ་ཅིང་མོ། །ཟག་མེད་ལ་གཏན་
 ཉམས་མེད་ཀྱང་། ཐེག་དམན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལས་རེ་ཞིག་
 ཉམས་པ་ལས་གཏོང་ཡང་དེ་ནི་རྩལ་པོ་ཆེ་ལྟོག་འབྲེད་པ་ལྟར་སྒྱར་
 དུ་སོར་ཆུད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བཤད། ཉམས་པ་འདི་ནི་དམན་
 ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་གནས་སྐབས་ཉམས་ཆུལ་ཅིང་མོ། །དབང་
 པོ་རྩལ་པོ་རྣམས་པོར་འཕྲོས་པ་དང་། འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ཆེ་
 སྒྲིམས་བསྐྱས་པ་གཏོང་ལ་བྱི་མས་བསྐྱས་པ་ཐོབ་པ་ཅིང་གྱིས་
 དབྱེ་བ་མཛད་དོ།

ཡིད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་སེམས་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་
 པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་སྒྲིམ་པ་འང་འཕྲོས་པར་བྱེད་ལ།
 བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བའོ། །ཡིད་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་

བཞིན་ལ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།

བརྒྱད་པ་རྒྱུད་འཇུག་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་གཉིས།

ཡང་ལས་རྣམས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ལ།
དང་པོར་ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་། དེ་ནས་ལས་དེ་དག་ལ་
འཇུག་པ་རྣམ་ཞེས་ཆོག་ས་དུག་གིས་གྲོགས་བྱས་ནས་འཇུག་པ་དེ་
དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་ཡོད་དོ།

དགྲ་པ་མཐོང་ཆོས་སྒྲོང་འགྲུར་སོགས་བཞི།

ལས་དེ་དག་ནམ་སྒྲོང་ཚུལ་ལས་མཐོང་ཆོས་སྒྲོང་འགྲུར་གྱི་
ལས་ནི་ཆེ་དེ་ལ་བྱས་པའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཆེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲིན་པ་
རྣམས་ཏེ། བྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། འགོག་སྒྲིམས་དང་། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཐོབ་པ་
ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་པན་གཞོད་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་དང་
དགེ་འདུན་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་སོགས་ཞིང་དང་བསམ་པ་དུག་པོ་
དང་ལས་སྟོབས་ལྡན་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལྟ་བུའོ།

སྐྱེས་ནས་སྤྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་ལྟ་
བུ་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཁོ་ན་ལ་སློན་ངེས་པ། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིང་
འགྱུར་དེ་པན་ཆད་དུ་སྤྱིང་བའི་ལས་རྣམས་སོ། །སྤྱིང་བར་མ་ངེས་
པའི་ལས་བསགས་ཀྱང་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་ནས་
རྣམ་སློན་འབྲེན་པར་མ་ངེས་པ་སྟེ་བཞིར་གསུངས་སོ། །

བརྩམ་བྱས་ལ་བསགས་མ་བསགས་གཉིས།

ཡང་བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ནི་ཀུན་སྤྱོད་བླ་པོས་བསམ་
བཞིན་བྱེད་པ། དངོས་གཞིའི་ལས་དེ་རྫོགས་པར་བྱས་པ། རྗེས་སུ་
འགྲོད་པ་མེད་ཅིང་ཡི་རངས་པ། དེ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་
པ། འབྲས་བུ་སློན་ངེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དུག་ཆང་བ་ལ་བརྗོད་
དོ། །བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་ནི་གོང་གི་དུག་མ་ཆང་བས་
ལས་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་སློན་པར་མ་ངེས་པའོ། །

བརྩམ་གཅིག་པ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས།

ཡང་གཉིས་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་གནས་ངེས་གང་དུ་སྐྱེ་བར་

བྱེད་པའི་ལས་སོ། །རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་བདེ་བ་དང་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་སྐྱེད་ཅིང་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
 ལས་སོ། །འདི་དག་ལ་འཕེན་བྱེད་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་
 ཡང་ཡོད། དུ་མས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་
 བ་གཅིག་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་བྱེད་ལ་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱ་ཞིང་། འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། བཀ་
 རུང་རེ་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

འཕེན་གཉིས་བ་དཀར་བ་སོགས་གསུངས།

ཡང་གསུམ་སྟེ་ལས་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀ་དཀར་བ་གཟུགས་
 ཁམས་དང་གོང་མ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ལས། གཉིས་ཀ་ནག་པ་འདོད་པར་
 སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བྱེད། འདེས་མ་འདོད་པར་བདེ་སྤྱག་སྟེལ་མར་སྤྱོད་
 བྱེད་གྱི་ལས་ཏེ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དཀར་ནག་འདེས་པ་མིན་ཀྱང་བྱེད་ལས་
 ལས་དེ་ལྟར་བཞག་གོ། །དཀར་ནག་གི་ལས་དེ་དག་ཟད་པར་བྱེད་པ་
 ཟག་མེད་གྱི་ལས་ནི་མི་དཀར་མི་གནག་པའོ།

བཅུ་གསུམ་པ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གཉིས།

དགེ་སྤྲིག་གང་ཡང་ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་ནན་ཏན་གྱིས་རྒྱན་
དུ་བྱེད་པ་སོགས་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་དགེ་སྤྲིག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གསུམ་གྱི་བྱང་
པར་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དགེ་བ། མི་དགེ་བ། ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
གྱི་དང་ལོ།

དེ་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་བྱང་པར་ཅི་ཞིག་གིས་འབྱེད་
ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ནི་དད་སོགས་དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་གོ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོས་རྣམས་འབྲེལ་བའི་དགེ་
བ། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ། དེ་དག་གིས་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་སྟོང་བའི་དགེ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
མྱང་འདས་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དགེ་བ་དེ་དག་
ཐོབ་ཚུལ་ལ། སྟོན་གོམས་པའི་རྒྱས་ཆེ་འདིར་ངང་གིས་དགེ་བ་
བྱེད་པ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་དགེ་བ། སྦྱོར་བའི་དགེ་བ་ནི་དམ་

བ་བསྟེན་ཞིང་ཆོས་མཉན་བསམ་སྐྱབ་པ་ལས་ཐོབ་པ། མདུན་དུ་
 བྱས་པའི་དགོ་བ་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཉེན་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ་མཆོད་པ་
 བྱེད་པ། བན་འདོགས་པའི་དགོ་བ་བསྐྱ་དངོས་བཞིས་སེམས་ཅན་
 ལ་པན་འདོགས་པ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དགོ་བ་བསོད་ནམས་བྱ་
 བའི་དངོས་པོས་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་སྦྱེད་པ། གཉེན་པོའི་དགོ་
 བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་སྟུན་
 འབྲེན་པ་དང་ཐག་བསྐྱང་བ་དང་སྦྱོང་བ་དང་འབྲུལ་བར་བྱེད་པའི་
 ལམ་ལ་བརྩོན་པའོ། །ཉེ་བར་ཞི་བའི་དགོ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་
 བ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་
 གྱི་སྤང་འདས་དང་མི་གནས་པའི་སྤང་ལས་འདས་པ་རྣམས་
 སོ། །རྒྱ་མཐུན་པའི་དགོ་བ་ནི་ཉེར་ཞི་སྤང་ལས་འདས་པ་ཐོབ་
 བ་དེའི་དབང་གིས་འཇིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་མངོན་ཤེས་སོགས་
 ཡོན་ཏན་འབྱུང་པའོ། །

གཉིས་པ་མི་དགེ་བ།

མི་དགེ་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ། འདོད་ཁམས་འདིར་འཛིག་ལྟ་
 དང་མཐར་ལྟ་དེ་གཉིས་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་མ་དེག་པ་ནི། བསྐྱིབ་ལུང་
 མ་བསྐྱན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་
 བ་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་བའི་བྱེད་ཐམས་ཅད་
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བའོ། །དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྟན་ཐམས་ཅད་
 འབྲེལ་བའི་མི་དགེ་བ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་མི་
 དགེ་བ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་
 ཐམས་ཅད་སྦྱོང་བའི་མི་དགེ་བ། དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་འཁོར་
 བའོ། །དེ་ཡང་སྡོན་གྱི་མི་དགེ་བ་གོམས་པས་ཆེ་འདིར་ཐོབ་པ་
 སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་མི་དགེ་བ། ཆེ་འདིར་དགེ་བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ལས་ལ་
 བཅོན་པ་སྦྱོར་བའི་མི་དགེ་བ། འཆེ་བའམ་ལྟ་ངན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྟ་ཉོན་
 བྱེད་ཅིང་མཆོད་སྦྱོན་ངན་པ་བྱེད་པ་མདུན་དུ་བྱས་པའི་མི་དགེ་བ།
 སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་མི་དགེ་བ།

སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྒྲོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མི་འདོད་པ་འབྱེན་པ་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའི་མི་དག་ལ། དག་བའི་གཉེན་པོ་འཕམ་མི་མཐུན་པ་སྤྲིག་པ་
བྱེད་པ་རྣམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དག་ལ། དག་བའི་བར་ཆད་
བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བར་ཆད་བྱེད་པའི་མི་དག་བཤོ།

ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བསྐྱིབ་
ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ་རྒྱུད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱབ་པས་ཉོན་
མོངས་དེ་དག་གིས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱེན་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར་མི་དག་བ་མིན་ནོ།

ཟག་མེད་ལ་སྐྱིབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་སྐྱིབ་པ་ཡིན་
ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ལ་མི་བསྐྱིབ་པ་མི་སྲིད་དོ། གོང་དུ་བསྟན་པའི་
དག་མི་དགའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ན་མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱིས།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་གསུམ། །དེས་བསྐྱེད་ལས་
ནི་མི་དག་བཤོ། །མ་ཆགས་མི་སྤང་གཏི་ཐུག་མེད། །དེས་བསྐྱེད་
ལས་ནི་དག་བཤོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངས་པར་བྱ་ཞིང་།

གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན།

དུག་གསུམ་དང་དེ་མེད་པའི་སེམས་གསུམ་གང་ཡང་མིན་
 པའི་སེམས་ཀྱིས་རང་གར་ཞུགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ནི་ལུང་
 མ་བསྟན་ནོ། །རི་ལྟར་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན། དེ་ལའང་ངོ་མོ་ཉིད་
 ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་
 དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་དང་། སློག་དབང་དང་རིས་མཐུན་
 པ་དང་མིང་ཆེག་ཡི་གེའི་ཆོགས་རྣམས་སོ། །འབྲེལ་བས་ལུང་
 མ་བསྟན་ནི། ལྷང་བ་དང་དྲངས་པ་གང་ཡང་མིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་
 ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་མིང་ཆེག་ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་ཟེན་པའི་སེམས་
 སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་སོ། །རྗེས་འབྲེལ་ནི་དེས་བརྗོད་པའི་
 བག་ཆགས་སོ། །དེས་བསྐྱང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་བསྐྱང་བའི་
 ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །

དོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི། ཉམ་མཁའ་དང་བརྟགས་
 མིན་འགོག་པའོ། །དེ་ལའང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི། མི་

དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་རྣམས་སོ། །སྦྱར་
 བས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བའི་སེམས་གང་
 ཡང་མིན་པས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོད་ལམ་དང་བཟོའི་གནས་སོ། །མདུན་
 དུ་བྱས་པས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། ཨ་ཁཱེ་བའམ་ལྟ་ངན་མ་ཡིན་
 བར་འཛིག་ཏེན་པའི་ལྟའི་ཏེན་གང་རུང་བྱེད་པ་དང་། དེར་སྦྱོ་བོ་
 རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་མིན་པ་མི་སྦྱེ་བར་རང་ག་བའི་ལས་བྱེད་
 པའོ། །ཕན་འདོགས་པས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། ་⁽³⁾ བན་དང་བྱེད་
 དང་ཆུང་མ་སོགས་ལ་སྤང་བའམ་དྲངས་པ་མེད་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་
 པའོ། །ཉེ་བར་སྤྱད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཡང་མིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྦྱོད་རྣམས་
 སྤྱད་པའོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། དཔེར་ན་བཟོ་
 གནས་གོམས་པས་སྤང་མའི་ཆེ་དེ་ལ་གོམས་པ་སྤྱར་དུ་རྫོགས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །གཉེན་པོས་ལུང་མ་བསྟན་ནི། དཔེར་ན་སོ་སོར་མ་
 བརྟགས་པའི་སྤྲོད་བསྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་མ་བསྟན་

(3) བྱག་ཆགས་ནང་གི་ཆེག་དེ་མ་ཕྱིའི་ཤིང་པར་ནང་མི་རྣམས་ཡང་། ཞེ་ཆེན་ཤིང་པར། ༡༩-༩ ནང་དུ་གསལ།

ནི། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཏེ་ནི་
གནས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་མི་འབྱེན་པའོ། །རྒྱ་མཐུན་པས་
ལུང་མ་བསྟན་ནི། སྤྱལ་པའི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའོ།

བསྐྱས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ལུང་མ་བསྟན་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་
སྟོན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོ་གནས་དང་། སྤྱལ་
པའི་སེམས་བཞིས་བསྐྱས་པ་དེ་དག་གོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་བཟོ་
གནས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གསུམ་ཡོད་དོ། །ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་
པ་ལ། ཁྱི་བ་མཐའ་གང་རུང་དུ་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་ཆོར་བ་བདེ་
སྤྱུག་གང་དུའང་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། བྱ་བས་འཇུག་ལྡོག་གང་
དུའང་ལུང་མ་བསྟན་པ་སོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་དགེ་
སྤྱིག་གང་དུའང་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལས་དགེ་སྤྱིག་གི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་དམིགས་
བསལ་ཏེ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གསུམ་སོགས་སྐྱོས་

པས་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་དང་། ལས་སྟོན་ཚུལ་འཕྲོས་དོན་བཅས་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

ཡང་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། སྦྱོན་པ་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་དངོས་པོ་གསུམ་དང་། ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དགེ་
བ་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེད་
དུ་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན། སྦྱོར་ལམ་པའི་དགེ་བ་ནི་ངས་
པར་འབྱེད་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ངས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
ཏེ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། ཐར་ཆ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལྷ་ངན་ལ་
དམིགས་ཏེ་སྦྱབ་པའི་ཆ་ནས་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཡང་གཡོ་ལས་
སྦྱོས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ལ་ཡོན་པོ་དང་། ཞེ་སྤང་ལས་སྦྱོས་
པའི་དེ་གསུམ་སྦྱོན་ཅན་དང་། འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱོས་པའི་དེ་
གསུམ་ལ་སྟོགས་མའི་ལས་ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་
པ་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལས་སྤྱི་ཚུལ་འཕྲོས་དོན་བཅས་བཤད་པ།

སྤྱི་པ་ར་ངས་པའི་ལས་ནི་ཆུད་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་ཐོབ་
པ་ལ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ་
འདོད་པའི་ལས་དང་། དག་བཙུམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གོང་མར་
སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་གོགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད་དེ། དེ་དག་ཐོབ་པ་ན་
ཆད་ལས་དེ་དག་སྤོང་བའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྤྱི་པ་དུ་སྤྱི་
པར་ཚུམ་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འགའ་
ཞིག་བསྟན་པ་དང་། འཕྲོས་དོན་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་དངོས་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་། དགེ་བ་བཅུ། མཆོམས་
མེད་ལ། ཉེ་བ་ལ། ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་པའི་ལས་
བཞི་རྣམས་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱིས་གསལ། མི་དགེ་བཅུའི་སྐབས་
ན་ནང་གསེས་འགའ་ཞིག་དབྱེར་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་སྟོས་
སོ། །དང་པོ་མི་དགེ་བ་བཅུ།

སྤྱི་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ལ་ནང་གི་དབྱེ་བ་ཆད་མེད་ཀྱང་། གཙོ་

སོ་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་ནས་དགེ་མི་དགེ་བཅུ་གསུངས་ཏེ། གང་ཞེན། མི་
 དགེ་བ་བཅུ་ནི་བརྒྱབ་སེམས་ཞེས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཅ་བ་ལས་
 བྱང་བའི་སེམས་གང་ཞེན། །པ་རོལ་གྱི་བདོག་པ་ལ་རང་གིར་འདོད་
 པའོ། །གཞོད་སེམས་ནི་ཞེ་སྤང་གི་ཅ་བ་ཅན་པ་རོལ་སྤྱག་བསྐྱལ་
 བར་འདོད་པའོ། །ལོག་ལྟ་ནི་གཉི་ཟུག་ལས་སྦྱེས་ཤིང་དེ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བའོ། །དེ་གསུམ་ཡིད་ཀྱི་
 ལས་ཏེ། ལས་གཞན་བདུན་པོའི་ལས་ཡང་ཡིན་ནོ།

པ་རོལ་གྱི་སློག་བསམ་བཞིན་གཅོད་པ། གཞན་གྱི་ནོར་མ་བྱིན་
 པར་ལེན་པ། གཞན་གྱི་བྱང་མེད་སོགས་བགྲོད་བྱ་མིན་པ་ལ་འདོད་
 པས་ལོག་པར་གཡམ་པ་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ།

ཤེས་བཞིན་མི་བདེན་པའི་རྩོན་སྤྱོད་པ། པ་རོལ་མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་
 ཆོག་སྤྱོད་པ་ལྟ་མ། གཞན་གྱི་སྤྱིང་ལ་མི་འཐད་པའི་ཆོག་ངན་པ་སྤྱོད་པ་
 ཆོག་རྩུབ། དེ་གསུམ་མིན་པའི་ཆོག་གང་ཞེན་ཉོན་མོངས་པས་
 ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བརྗོད་པ་དག་ཀྱལ་བ་བཞི་ནི་དག་གི་ལས་སོ།

སློག་གཅོད་སོགས་དེ་དག་དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཀུན་
 བས་བསྐྱངས་ཏེ་འབྱུང་ལ། གསོད་པ་གཞོད་སེམས་ཆིག་རྩ་
 རྣམས་ཞེ་སྤང་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད། ལོག་གཡེམ་བརྒྱབ་སེམས་མ་
 བྱེན་ལེན་རྣམས་ཆགས་པས་དང་། ལོག་ལྟ་གཏི་ཐུག་དང་། རྩན་
 སྤ་མ་ངག་འབྲུལ་རྣམས་ཆགས་སོགས་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་པས་
 རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་གཞི་བསམ་སྦྱར་བ་མཐར་ཐུག་ཆང་
 བས་ལས་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། གཞི་ནི་སློག་གཅོད་སོགས་ཞེ་སྤང་
 གིས་མཐར་ཐིན་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ནི་སེམས་ཅན་དང་། ཆགས་
 པས་མཐར་ཐིན་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ནི་ལོངས་སྦྱོང་དང་། ལོག་ལྟའི་
 གཞི་ནི་མིང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། རྩན་སོགས་
 བཞིའི་གཞི་ནི་མིང་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྦྲ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་གཞིར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་དེ་དག་ལ། བསམ་
 བཞིན་དུ་ལས་སོ་སོའི་སྦྱར་བ་བརྒྱུ་མཁུ་ཤིང་མཐར་ལོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་བྱུང་བར་བྱས་པའོ། །དག་མི་དག་གང་ཡང་རང་གིས་བགྱིས་

པ་དང་། གཞན་ལ་བགྱིད་དུ་བརྟུག་ན་ཡང་འདྲའོ།

མི་དགོ་བརྟུ་པོ་དེ་དག་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུས་གཅིག་
འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་གྱུར་ཅམ་
གཅིག་དང་། གཞོད་སེམས་དང་ལྷན་པས་སློག་གཅོད་ན་གཉིས་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་སོགས་ནས། གཞོད་བརྟུ་བ་གང་རུང་མངོན་གྱུར་
གྱིས་དུག་གཞན་ལ་བཅོལ་ནས་འདོད་ལོག་རང་གིས་སློད་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་
པོ་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བས་དགྲ་དང་བརྟུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་
དོ། །དགོ་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་པ་དགོ་བ་ལ་བརྟུ་སེམས་དང་
གཞོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་འབྲལ་མེད་དུ་ཡོད་པས་གཅིག་ཁོ་ན་
འབྱུང་བ་མེད་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ།

མི་དགོ་བརྟུ་པོ་དེ་ལས་དཔྱལ་བ་ན་ཀྲལ་པ་ཆོག་རྩལ་གཞོད་
སེམས་གསུམ་ལྷན་པ་དང་མངོན་གྱུར་གཉིས་ཀའི་སློ་ནས་ཡོད།
བརྟུ་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་ལྷན་པ་ཅམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ལས་འབྲས་

མངོན་དུ་གྱུར་པས་ལོག་ལྟ་མངོན་གྱུར་མེད་པ་དང་། གཞན་བསད་
 གྱུར་མི་འཆི་བ་དང་། ལོངས་སྟོང་ཡིད་འོང་མེད་པས་བརྟུ་བ་མེད་
 བ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་མེད་དོ། །སྒྲི་མི་སྒྲན་ན་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལྟན་
 པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད། ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུ་ལེན་པ་སོགས་
 བཀྲལ་བ་དངོས་སུ་ཡོད། གཞན་མེད་དོ། །འདོད་པ་གཞན་ན་མི་
 དགོ་བཅུ་པོ་ལྟན་པའམ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་དོ།

མི་དགོ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་རེ་རེའི་ཡང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་
 བྱས་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་དང་། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་བྱེད་པ་
 རྒྱ་མཐུན་སྒྲིག་པ་གང་བྱེད་དེ་ཆེ་རབས་ཀྱི་མ་རྣམས་སུ་སྤར་གོམས་
 པའི་དབང་གིས་ཡང་བྱེད་འདོད་པ། མྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་སྒྲིག་བཅད་
 པས་ཆེ་བྱུང་བ། མ་བྱིན་པ་ལེན་པས་དབྱལ་བ་སོགས་དང་། བདག་
 པའི་འབྲས་བྱ་སྒྲི་བའི་ཡུལ་སྒྲིག་ལ་འཆི་བ་ཅན་དུ་སྒྲི་བར་བྱེད་པ་
 སོགས་བཞི་རེ་འབྱེན་པར་འགྱུར་དོ། །དེ་དག་གྱུང་རྒྱུའི་ལས་ལམ་
 རྒྱུགས་ཚུལ་ཆེ་ཆུང་དང་མཐུན་པར་འབྲས་བྱ་མྱོང་བར་འགྱུར་དོ།

གཉིས་པ་དགེ་བ་བཟུ།

མི་དགེ་བ་བཟུ་སྤྱོད་བ་སློག་མི་གཅོད་པ་སོགས་བཟུ་ནི་དགེ་
 བ་བཟུ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་རྒྱ་སྟེ་སོ་སོར་
 འབྲས་བུ་བཞི་མི་དགེ་བ་ལས་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་དུ་འབྱུང་བ་
 ཞེས་པར་བྱ་སྟེ་ཉེས་སྤྱོད་སྤང་བའི་དགེ་བ་བཟུ་ལོ། །སློག་གཅོད་པ་
 སོགས་སྤང་བ་དེ་ཡང་དངོས་དང་དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་མཐུན་པ་མའི་བར་
 དུ་སྤངས་ཏེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས། འབྲས་བུ་རྩེ་བཟང་དུ་འབྱུང་
 བའི་ཚུལ་རྣམས་མདོ་སྟེ་བྱ་བ་ཉེར་བཞག་སོགས་ལས་གསུངས་
 བ་བཞིན་དུ་ཞེས་པར་བྱ་ལོ།

ཡང་སློག་མི་གཅོད་པ་ཅེས་དུ་མ་ཟད་གཞན་གྱི་སློག་བསྐྱབ་པ།
 དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་གཏོང་བ། རང་ཆངས་པར་སྤྱོད་ཅིང་གཞན་ལོག་
 གཡེམ་ལས་བརྒྱུད་པ། དང་པོར་སྤྱོད་པ། བླ་མས་དབྱེ་བ་བརྒྱུ་
 བ། དོན་དང་ཐུན་པ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཆོག་བརྗོད་པ། ཆོག་ཡིད་དུ་
 འཐད་པས་གཞན་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པ། གཏོང་སེམས་གོམས་པ།

བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་གོམས་པ་རྣམས་ནི་དག་
བཅུ་བྱད་པར་ཅན་ཏེ་དག་བ་ཆོས་སྤྱད་སྤྱབ་པའི་ཆ་ནས་བརྗོད་པ་སྟེ་
པན་ཡོན་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའོ།

གསུམ་པ་མཆོམས་མེད་ལ།

ཡང་གང་ཞིག་བྱས་པས་ཆེ་འདིར་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བའི་
གོགས་ཆེ་ཤོས་བྱེད་ཅིང་གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་པར་ཤི་ན་ཆེ་འདི་
འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་མནར་མེད་
དུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མཆོམས་མེད་པ་ལྟའི་ལས་ནི། བ་གསོད་པ།
མ་གསོད་པ། དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་དབྱུང་བ། དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་
དབྱེན་བྱེད་པ་ལྟོ།

འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་བཞིན་དུ་
དེའི་ཉན་ཐོས་བཞི་གངས་ལོངས་པ་པན་ཆད་སྟོན་པ་དང་ལམ་
གཞན་ལ་ཁྲིད་དེ་འབྱེད་པའོ། །ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་དག་འདུན་གྱི་

མེ་གཞན་འབྱེད་པའོ།

མཁོ་བའི་ལྷ་ལ།

མཆམས་མེད་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཉི་བ་ལྷ་ནི། མ་ཡང་ཡིན་ལ་
 དག་བཅོམ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ལོག་གིས་སུན་ལྷུང་བ། བྱང་སེམས་
 དེས་གནས་གསོད་པ། འཕགས་པ་སློབ་པ་གསོད་པ། དག་འདུན་
 གྱི་འདུ་བའི་སྒྲོ་འཕྲོག་པ། མཆོད་རྟེན་བཞེག་པའོ། །མི་དག་བཅུ་
 བར་ན་ལོག་ལྟ་སྟེ་དེས་དག་ཅ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་དབང་
 གིས་དེའི་རྒྱུད་ལ་དག་བ་གང་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་ལ་མནར་
 མེད་པར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་མིའི་རྟེན་ལ་ཆད་ལྟ་བུའི་བསྟན་
 བཅོམ་ངན་པ་ཐོས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ལས། མེད་པ་སྐྱུང་བ་ཅམ་མིན་
 པར། ལྟ་བ་སྐྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་དེས་སོ་སྟམ་དུ་
 བསམ་པ་བཏན་པོར་སྐྱེས་པས་དག་ཅ་ཆད་དོ། །ཡང་རྒྱུན་ལ་བཏོན་
 ཉེ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་ཞིང་ཡོད་ལས་ཆེ་སྟམ་པས་
 མཆམས་སྐྱུར་ཞིང་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཆེན་དག་ཅ་སྐྱར་ཡང་ལྷན་

པར་འགྲུར་རོ།

ལྷ་པ་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་པའི་ལས་བཞི།

ཡང་ཆེ་འདྲར་ཆོངས་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱེད་པའི་ལས་བཞི་ནི།
 སྒྲོན་མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཔ།
 ཕྱོགས་བཞིའི་དག་འདུན་ལ་ཀྱན་དགའ་ར་བ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་
 འབྲུལ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དབྱེ་བ་བརྒྱུམ་བ། བྱམས་པ་
 ཆོད་མེད་བསྐྱེམས་པའོ། །ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་མདོ་ལས་
 གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན།

ཞིང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་པ་མ་དང་ནད་པ་དང་ཆོས་སྤྲོ་བ་དང་
 སྐྱེ་མཐའི་བྱང་སེམས་ལ་བྱས་པའི་ཡོན་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་།
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཆེར་
 འཕགས་ཤིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞིང་ནི་འོག་ནས་འོག་དུ་བཞེན་པ་
 དང་ཡི་དྲགས་སྤྱི་དང་། འཇུར་འགོག་གི་ཡི་དྲགས་ལ་སྤྱིན་པ་བྱས་

བ་པན་ཡོན་ཆེ་བ་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

སྡིག་པ་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ལོག་ལྟས་དག་ཅ་ཆད་པ་དང་། དམ་
པའི་ཆོས་སྒྲིང་བ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཞོད་པ་བསྒྲིས་
པ་སོགས་ནི་ཆེས་སྤྱི་ཞིང་མི་བཟད་པ་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་
ཀུན་གྱི་ནང་ན་ཆེས་འཕགས་ཤིང་བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བ་འདྲ་བྱེད་པ་ནི། སྤྱི་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ།
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འཆད་པ་
སོགས་ཏེ་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་དག་སྡིག་གང་ལ་ཡང་བསམ་པ་མཉམ་པར་
ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་བཞིན་དུ་འདྲ་བར་ཐོབ་པ་
དམག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དག་སྡིག་གང་ལ་འང་རྗེས་སུ་ཡི་
རངས་ན་བྱེད་པོ་དང་འདྲ་བར་ཐོབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོད་ན་དག་
སྡིག་གང་ཡང་འཇོད་པ་དང་། ཐབས་མཁས་ན་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་
སྦྱར་དུ་བྱང་བ་དང་། དག་ཅ་ཆུང་དུ་ཡང་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་བ་

སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱ་བ་ཏུ་བཤད་པ། ལས་ཉོན་ཀུན་འབྱུང་ཐུན་མོང་དུ་མཐུག་བསྟུ་བ་
གསུམ། དང་པོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལས་འབྱུང་
ཚུལ། དེའི་དབྱེ་བ། མིང་གི་རྣམ་གངས་དང་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟ་བུར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཡང་དང་པོར་
ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། མཐར་ཡང་སྟེད་སོགས་ཉོན་
མོངས་པས་གསོས་མ་བཏབ་ན་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པས་ཉོན་
མོངས་ནི་སྤྱི་གང་དུ་གནས་པར་ཚུ་ཡོད་པ་དང་། ཤིང་རྣམས་སྐྱེ་བའི་
ཅ་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱི་གྲ་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་དང་། ལོ་འབྲས་རྣམས་སྐྱེད་
པའི་ལྗེན་པ་ལྟ་བུ་འཁོར་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཀྱང་དུས་
དང་ས་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་སྟེད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པའི་སྟེད་པ་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་སུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེའི་དབྱེ་བ།

ཉོན་མོངས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་བྱུག་གམ་བཅུར་གོང་དུ་བཞུགས་པ་
བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་མིང་གི་ནུས་གངས།

དེ་དག་སྤྱོད་པ་ནས་སྦྱེ་ཞིང་ཆེར་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་སྤྱོད་རྒྱས་ཞེས་
ཀྱང་བྱའོ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་བཞུགས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྦྱེ་བའི་
རྒྱ་བཞུགས་པ། དེའི་བྱེད་ལས་བཞུགས་པ། དེའི་དབང་གིས་ཐག་བཅས་
སུ་འགྱུར་ཚུལ་བཞུགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་དེ་དག་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་
མ་སྤང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་སྦྱེ་བའི་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་།
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་གསུམ་ཆོག་ནས་སྦྱེ་
བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་དེའི་བྱེད་ལས་བཞད་པ།

ཉོན་མོངས་དེའི་བྱེད་ལས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་རྩ་མ་ཞི་བར་
བྱེད་པའོ།།

གསུམ་པ་དེའི་དབང་གིས་ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་ཚུལ་བཞད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་
པར་བཞད་པ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་བཞད་པ་
གསུམ། དང་པོ།

དེ་ཡང་འདིས་འཁོར་བར་ཟག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་དེ་དག་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གང་རུང་གི་སྒྲིན་པ་ལྟར་འཕྲོད་ཅིང་གནས་ཐོབ་ལ། རྒྱས་སུ་
རུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གང་ཞི་
ན་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ་དེ་མ་གཏོགས་
པའི་ཆོས་གཞན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཞད་པ་ལ། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲི་
ནས་ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ། དེ་ལས་ཟག་པའི་སྒྲི་རྩལ་རྩལ་བྱེད་ཚུལ་

གཉིས། དང་པོ་ལ་དམིགས་པས་རྒྱས་ཚུལ་དང་། མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་
 ཏུ་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལ་དམིགས་པས་ངེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྤང་པོ་ལྔ་ལ་
 དམིགས་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་ཞིང་དེའི་དབང་གིས་རྩ་ཉོན་
 དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ལམ་དང་འགོག་པ་དང་
 འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཅམ་ཡོད་
 གྱང་། དེ་དག་གཞིར་བྱས་ནས་མི་རྒྱས་ཏེ། ལམ་དང་འགོག་པ་ནི་
 ཟག་བཅས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས། དེ་ལ་འདུན་པ་འདོད་ཆགས་
 མིན་ལ། ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་སོགས་
 ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་ལ། གཞོད་པ་
 མི་བྱེད་པས་ཞེ་སྤང་ཡང་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཞི་བ་ཡིན་པས་
 ང་རྒྱལ་དང་། ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་དག་པ་ཡིན་པས་ལྟ་བ་མཆོག་
 འཛིན་སོགས་ལྟ་བ་གཞན་བཅས་དང་། ཐར་པའི་ཐབས་མཆོག་

གྲུང་ཡིན་པས་དེ་ལ་མཆོག་འཛིན་བྱས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་
 འཁྲུགས་མཆོག་འཛིན་རྒྱས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་
 བདེ་སྤྱད་གི་ཉེན་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་མི་རྒྱས་སོ།།

གཉིས་པ་ བྱེ་བྱེ་གཏུ་ལྟེན་པ།

དམིགས་པས་རྒྱས་ཚུལ་ལ་ཡང་། སྤྱད་བདེན་མཐོང་བས་སྤང་
 བྱ་ལྟ་བ་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་ཀུན་བདེན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལོག་ལྟ་
 དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་དང་། དེ་རྣམས་དང་མཚུངས་
 ལྟན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ཅ་ཉོན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་
 ཉེ་བརྟུ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་སྤང་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདོད་པ་
 སོགས་རང་སའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་པོ་མཐའ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་དམིགས་
 ཤིང་དེ་དག་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་དོ། །བརྟུ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་འཛིག་
 མཐར་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱད་མ་དགུས་ནི་ཁམས་གོང་མའི་
 ཟག་བཅས་ལ་ཡང་དམིགས་ཏེ་ཚུལ་བརྟུལ་གཞན་རྒྱུད་གྱི་དེ་ལ་
 ཡང་དམིགས་པ་ཡོད་ལ། གཞན་སེམས་ཅན་དུ་བརྟུང་བ་ཅུ་མ་འཛིག་

ལྟ་མིན་ཞིང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མཐར་ལྟ་འང་མེད་ཅེས་ཟེར། ཀུན་འགྲོ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་བྱུང་བའི་སྐྱེ་སོགས་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ལ་འང་ཀུན་འགྲོའི་མིང་ཐོགས་སོ། ། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་རིས་སུ་གྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མིན་ནོ། །

མདོར་ན་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་མ་རིག་པ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ལ་གོང་མར་ཡང་དམིགས། ལྟ་བ་མ་རྣམས་དེ་ལྟ་མིན་པའོ། ། འགོག་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལོག་ལྟ་གཉིས་དང་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། མ་འབྲེས་པའི་མ་རིག་པ་བྱུག་གིས་ནི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། ། དེ་ལྟར་ཁམས་གོང་མ་དང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ནི་བདག་གིར་མ་བྱས་པ་དང་། ཟག་མེད་ནི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚུངས་ལྟན་གྱི་མོན་ས་རྒྱས་ཚུལ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གང་དང་གང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། ཆོར་བ་གང་དང་གང་མཚུངས་

པར་ལྡན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 པ། ཞར་བྱང་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ཚུལ་བཅས་བཞིར་ཡོད་
 ཇོ། ། དང་པོ་ཉོན་མོངས་པ་གང་དང་གང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་དང་
 སེམས་བྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཏེ་
 ཉོན་མོངས་རྣམས་མ་སྤང་གི་བར་དུ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནང་པན་ཚུན་
 གང་དང་གང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ་གང་དང་མི་ལྡན་ཞེ་ན། འདོད་
 ཆགས་ནི། ཁོང་ཁོ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་། དེ་
 གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁོ་ནི་ཆགས་སྟེམས་ལྟ་བ་
 གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་ཁོང་ཁོ་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་། ལྟ་བའང་དེ་
 དང་འབྲེལ། ཐེ་ཆོམ་ཆགས་སྟེམས་ལྟ་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་
 པར་མི་ལྡན་ཏེ། གོང་བཤད་དེ་དག་གི་ལྷན་མ་གཞན་རྣམས་དང་

དེ་དག་པན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་ངོ། །ཁྱོ་བ་སོགས་ཉེ་ཉོན་
 རྣམས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྡན། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འདྲིས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། མ་
 འདྲིས་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྫོངས་པ་འབའ་
 ཞིག་སྐྱེས་པའོ། །ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་ནི་མི་དགེ་ཐམས་
 ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །སྤྱགས་རྒྱུད་མ་དད་བག་མེད་ལེ་
 ལོ་ལྟ་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་དུ་རུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ཚོར་བ་གང་དང་གང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།

ཡང་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་ནི། འདོད་
 ཆགས་ནི་འདོད་ཁམས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་
 བདེ་དང་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པར་བདེ་བ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་བཏང་
 སྟོམས་དང་ལྡན་ནོ། །ཁོང་ཁྱོ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིད་མི་བདེ་བཏང་
 སྟོམས་གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་འདོད་པར་བདེ་ཡིད་བདེ་བཏང་

སྟོམས་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་སུའང་དེ་གསུམ་
 དང་། གསུམ་པར་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས། བཞི་བ་ཡན་ཆད་
 བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་ངོ་། །འཛིག་མཐར་མཆོག་འཛིན་གཉིས་
 ཉེ་ལྟ་བ་བཞི་ནི་ང་རྒྱལ་དང་འབྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལོག་ལྟ་ནི་
 འདོད་པར་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་། གཟུགས་
 གཟུགས་མེད་ན་ཆོར་བ་གང་ཡོད་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 བོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི་འདོད་པར་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས། ཁམས་
 གོང་མ་གཉིས་ན་ཆོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་ལྡན་བོ། །མ་རིག་པ་
 ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་ས་
 གསུམ་ན་ཆོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་ལྡན་བོ། །མ་འབྲེས་པའི་མ་
 རིག་པ་ནི་འདོད་པར་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས། དེ་ཡན་ཆད་
 རང་སར་ཆོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་དུ་བྱང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་

ཆེ་བཏང་སྟོམས་ཐ་མལ་པར་འདུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱབ་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོད་པ་ཕྱག་དོག་ཁོ་བ་རྣམ་འཆེ་འཁོན་
 འཛིན་འཆིག་པ་རྣམས་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན། སེར་སྣ་
 ཡིད་བདེ་དང་ལྡན། གཡོ་སྦྱ་འཆབ་གཉིད་བཞི་ནི། ཡིད་བདེ་མི་
 བདེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་རུང་། རྒྱགས་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ།
 ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ནི་དེ་ཀྱན་དང་ལྡན་རུང་ངོ་། །དོ་ཆ་མེད་
 གྲེལ་མེད་རྒྱགས་ཀྟོད་བཞི་ནི་ཆོར་བ་ལྷ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་
 འདུག་རུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།

ཡང་རྣམ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཆགས་
 ལྡང་ཚོངས་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས་ན་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་རུང་ལ། ཆགས་ཚོངས་གཉིས་ནི་གཟུགས་
 ཁམས་ན་སྣ་ལྗེའི་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་བཞི་དང་། གཟུགས་
 མེད་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་ངོ་། །ང་རྒྱལ་ལྟ་བ་ཐེ་ཆོམ་

གསུམ་ནི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོན་དང་ལྡན་ནོ།

མཁོ་པ་ཞང་བྱང་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ཚུལ།

ཡང་འདྲ་ད་ཆགས་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་གསུམ་ནི་འདྲ་ད་པར་དངོས་
པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
པར་མིན་ནོ། །ཁམས་གོང་མའི་ད་རྒྱལ་དང་ཆགས་པ་ཡང་དེ་དང་
འབྲེལ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་འང་འཇུག་རུང་ངོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཟག་པའི་སྒོ་བྱུག་ཏུ་དབྱེ་ཚུལ།

ཡང་ཟག་པའི་སྒོ་བྱུག་ཏུ་བྱེ་ན། ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཟག་
པའི་ངོ་བོ། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་
ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ། དེའི་བདག་རྒྱུན་མིག་སོགས་ཟག་པ་དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉེན། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་
ཟག་པས་བཅིངས་བ། ཟག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དེའི་གནས་ངན་
ལེན། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མིན་པར་ཟག་
པ་དང་འཕྲོད་པའམ། ཡང་ན་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་

མོངས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟག་པའི་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་
ཆོས་ནི་ཟག་བཅས་སོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་ལ། དངོས་དང་། དེ་དག་སྤོང་ཚུ་ལ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། ཀུན་སྦྱོར་དགྲ། བ་མའི་ཆ་མཐུན་ལ། ཡང་ཀུན་
སྦྱོར་གསུམ། བོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལ། ཇི་མ་དུག །བག་ཉལ་བདུན།
ཀུན་དགེས་བརྒྱད། ཚུ་བོ་བཞི། ཉེར་ལེན་བཞི། མདུད་པ་བཞི། སྤྱི་བ་
པ་ལ། དུག་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འཆིང་བ་གསུམ་སོགས་
དང་། ཟག་པ་གསུམ། མཐོང་སྒོམ་གྱིས་སྤང་བའི་རྣམ་གྲངས།
ཡང་ཟག་པ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ལས་སྤྲ་མ་རྣམས་སོ་
སོའི་སྐབས་ཀྱིས་གསལ་ལ། དང་པོ་ཀུན་སྦྱོར་དགྲ།

ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཀུན་སྦྱོར་
དགྲ་ནི། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་
འདོད་ཆགས་ཏེ། དེས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཡིད་མི་འབྱུང་བས་དགེ་བ་
མི་སྦྱོད་ཅིང་མི་དགེ་བ་བསྐྱབ་པས་བྱི་མ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་ཀུན་ཏུ་

སྦྱོར་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་
 པའི་ཀུན་སྦྱོར་དང་། ལྷ་བ་འཛིག་མཐར་ལོག་གསུམ་ལ་ལྷ་བའི་ཀུན་
 སྦྱོར་ཞེས་དང་། མཆོག་འཛིན་གཉིས་ལ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་
 ཞེས་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། སྤག་དོག་དང་། སེར་སྒྲའི་ཀུན་སྦྱོར་ཉེ་དེ་
 དེས་ཀྱང་མི་དགེ་བ་སྦྱོད་པས་རྒྱ་བྱས་ནས་སྤེམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་
 སྦྱོར་བའི་སྤྱིར་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་
 བསྐྱིབས་ཏེ། ཆགས་པས་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་དང་། ཁོང་ཁྱོས་སེམས་
 བཏང་སྒྲོམས་སུ་འདུག་པ་ལ་བསྐྱིབ་ཅིང་། ལྷག་མ་བདུན་གྱིས་བྱུན་
 མོང་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བསྐྱིབ་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ང་རྒྱལ་གྱིས་
 འཛིག་ལྷའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པ་དང་། མ་རིག་པས་འཛིག་ལྷ་
 དེའི་གཞི་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་བས་འགོག་པ་མངོན་བྱེད་ཤེས་པ་དང་།
 མཆོག་འཛིན་གྱིས་ལམ་ཡང་དག་ཤེས་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་དགོན་
 མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་། སྤག་དོག་གིས་རྟོན་བཀྱར་གྱི་ཉེས་
 དམིགས་ཤེས་པ་དང་། སེར་སྒྲའི་ཡོ་བྱད་བསྐྱེད་པ་ཡོངས་སུ་

ཤེས་པ་ལ་བསྐྱབས་ནས་དག་པ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་མི་དག་བ་སྤྱོད་
 བས་འཁོར་བར་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་
 སྤྱིབ་པ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་མ་མའི་ཆ་མཐུན་ལ།

ཡང་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ལྟ་བུ། འཛིག་ལྟ། ཚུལ་
 བྱིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། ཐེ་ཆོམ། འདོད་འདུན། གཞོད་
 སེམས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཐ་མ་འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཁོ་
 བ་ལ་ཡོད་པ་འདོད་འདུན་དང་གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་
 བ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ལ། ལྷག་མ་གསུམ་མ་སྤངས་ན་འདོད་
 ཁམས་པ་ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་བྱིར་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ལྟ་
 སྤངས་ན་བྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཀུན་སྤྱོད་གསུམ།

ཡང་འཛིག་ལྟ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན།
 ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་སྤངས་པས། རྒྱན་ཞུགས་སུ་འགྱུར་བར་

གསུངས་པ་ནི། དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡང་ཡོད་མོད་
 ཀྱི་འདི་གསུམ་ལམ་བཟོད་པ་ལ་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་བ་
 དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་པས་གོགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཀྱན་སྦྱར་
 ཡིན་པས་གཙུག་ལྷན་འདི་གསུམ་སྤངས་ན་གཞན་ཡང་སྤང་བར་དོན་
 གྱིས་མཆོན་ནས་གསུངས་པའོ།

བཞི་པ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ།

ཡང་གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀྱན་སྦྱར་ལྷ་སྤངས་པས་
 འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ། གཟུགས་
 ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། རྟོག་
 པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། ར་རྒྱལ་ལྷོ།

ལྷ་པ་ཐེ་ཆ་ལྷ།

གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་མ་རྩལ་སྟེ། སྦྱ་དང་གཡོ་དང་
 རྒྱགས་པ་དང་འཆིག་པ་དང་འཁོན་འཛིན་དང་རྣམ་འཆི་སྟེ། འདི་
 དག་གང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱད་ཀྱང་བྱི་མར་བྱེད་དོ།

རྒྱལ་པ་བག་ཉལ་བདུན།

ཡང་བག་ལ་ཉལ་བདུན་ཏེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་
 ཉལ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་བག་ཉལ་དང་། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་
 ཉལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བུ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བག་ཉལ་ཏེ།
 འདི་དག་སོ་སོའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ལ་བག་
 ཉལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་འཆོལ་བ་མ་སྤངས་པས་འདོད་པའི་
 འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་བག་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །སྲིད་
 པ་འཆོལ་བ་མ་སྤངས་པས་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཉལ་རྒྱས་
 པར་འགྱུར་རོ། །ལོག་པའི་ཆངས་སྡོད་འཆོལ་བ་མ་སྤངས་པས་ང་
 རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བུ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བག་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་
 རྩེད་ཅུ་ཅུ་ཆུང་གིས་ཁེངས་པ་དང་། བདེན་པ་ལ་ཕྱོངས་ནས་ལོག་པའི་
 ཐར་པ་དང་དེའི་ཐབས་ལ་རྟོག་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་ཐ་བར་འགྱུར་རོ། །

བདེན་པ་ཀུན་དཀྱིས་བརྒྱད།

ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་བརྒྱད་དེ། ཟུགས་གཉིད་མོད་འབྱོད་ཐག་
 དོག་སེར་སྒྲ་དོ་ཆ་མེད་ཁྲིལ་མེད་པའོ། །འདི་དག་གིས་ཞི་གནས་
 དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་ཡང་སེམས་ལ་དཀྱི་བར་བྱེད་
 པས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་སོ།།

བརྒྱད་པ་རྩ་བོ་བཞི།

ཡང་རྩ་བོ་བཞི་ནི། འདོད་པའི་རྩ་བོ་འདོད་པ་འཆོལ་བ་ལ་
 བྱགས་པའམ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། སྲིད་པའི་རྩ་བོ་ཁམས་
 གོང་མའི་དེ་དང་། ལྟ་བའི་རྩ་བོ་དང་། མ་རིག་པའི་རྩ་བོའོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་དེ་བཞི་ལ་འདོད་པའི་སྦྱར་བ་སོགས་བཞིར་བརྗོད་དོ།།

དཔྱད་པ་ཉེར་ལེན་བཞི།

ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་སྟེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ། དེ་བཞིན་དུ་
 ལྟ་བ། རྩལ་ཁྲིམས་བརྒྱལ་བྱགས། བདག་དུ་སྦྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 བཞི་སྟེ། དང་པོས་ནི་འདོད་པ་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པའི་རྒྱས་ཁྲིམ་པ་

ནམས་དང་ཚོད་པ་བྱེད་ཅིང་སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་
ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་ནས་རབ་བྱུང་ནམས་དང་ཚོད་པ་སོགས་སོ། །གསུམ་
པ་ལོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཐ་དད་པས་ལྷ་སྟེགས་
ཅན་ནང་པན་ཚུན་ཚོད་པ་དང་། བཞི་པ་ལྟ་བུའི་གནས་འཛིག་ལྟ་ལ་
ཆགས་ནས་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་དང་ཚོད་པ་སོགས་བྱེད་པའོ།

བརྟུལ་མདུད་པ་བཞི།

མདུད་པ་བཞི་སྟེ། བརྟུལ་སེམས། གཞོད་སེམས། ཚུལ་ཁྲིམས་
བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། འདི་བདེན་ནོ་ཞེས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ། དེ་རེ་རེའི་མཐར། ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་
ཞེས་སྦྱར་བ་བཞི་པོ་དེས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་བྱིར་མདུད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
གཡེངས་པའི་རྒྱ་བཞི་ནི། ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་རྒྱས་གཡེངས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོད་པ་ལེགས་པར་མི་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་དག་པོས་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་

མིན་པར་ཤེས་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱས་སེམས་གཡེང་བར་བྱེད་དོ།

བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱིབ་པ་ལ།

སྐྱིབ་པ་ལ་སྤྱི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་།
 ཟུག་གཉིད་དང་། རྟོན་འགྲོད་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྐྱིབ་པ་འདི་དག་
 གིས་གོང་གི་མིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་དུས་དང་།
 ལེགས་པར་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པའི་དུས་དང་། ཞི་གནས་གྱི་དུས་དང་།
 སེམས་རབ་དུ་འཛིན་པའི་དུས་དང་། བཏང་སྟོམས་གྱི་དུས་ན་དག་
 བའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །ཟུག་གཉིད་གཉིས། རྟོན་
 འགྲོད་གཉིས་བྱ་བ་མཚུངས་པས་གཅིག་དུ་བྱས་པའོ།

བཅུ་གཉིས་པ་དུག་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་པ་དང་སྐྱེད་པ་གསུམ།

ཡང་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་ཟུག་གསུམ་ལ་རང་རྒྱུད་
 བཅིངས་པས་འཆིང་བ་གསུམ་ཞེས་གྲུང་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་གྱི་
 འཆིང་བ། ཞེ་སྤང་གི་འཆིང་བ། གཉི་ཟུག་གི་འཆིང་བ་ཞེས་བྱ་
 ཞིང་། འོག་མ་རྣམས་སུ་འང་དེ་བཞིན་སྤར་བར་བྱའོ། །སྤྱི་གོམས་

བས་ད་ལྟར་སྐྱོད་ཅིང་དེ་མ་སྤངས་པར་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་
 དང་། འབྲལ་བར་དཀའ་བའི་ཐ་བ་གསུམ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། དེ་བཞིན་
 དུ་དེ་གསུམ་ལ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་ངེ་མ་གསུམ་དང་། དེ་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་རིང་པོར་སྐྱེ་འཆི་སྤྱོད་བས་སྡིག་པ་གསུམ་
 དང་། དེ་དག་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་མཆོག་གསུམ་དང་བདེན་
 བཞི་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བས་བྱུག་རྩ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གིས་འཁོར་
 དང་འཇིགས་པ་དང་གཡེང་བ་མང་བར་གནས་པར་བྱེད་པས་
 འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལྷོ་ཡང་སོགས་གསུམ་དང་། ཡང་དེ་དག་གིས་
 སྒོ་གསུམ་ལོག་པར་སྐྱོད་པར་བྱེད་པས་ཉེས་སྐྱོད་གསུམ་དང་། དེ་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པས་ཐོངས་པས་ན་ཐོངས་པ་གསུམ་
 དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བས་
 ཡོངས་གདུང་གསུམ་དང་། དེ་དག་གིས་སྲིད་པའི་ནགས་སུ་སྐྱེ་བ་
 ལྷ་ཆོགས་ལེན་པས་ནགས་སྐྱོར་གསུམ་དང་། ཐར་པའི་གོགས་སུ་
 གྱུར་པས་གོགས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་འབྲུགས་པ་གསུམ་དང་།

འཐབ་པ་གསུམ་དང་། ཏུག་གསུམ་དང་། རིམས་ནད་གསུམ་ཞེས་
སོགས་སུ་བརྗོད་དོ།

བཙུ་གསུམ་པ་ཟག་པ་གསུམ།

ཡང་ཟག་པ་གསུམ་སྟེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་ལ་པ་འདོད་
པའི་ཁམས་ན་སེམས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་ཏེ། རྣམ་པར་འཕྲོ་ཞིང་ཟག་
པར་བྱེད་པ་འདོད་པའི་ཟག་པ། མཉམ་བཞག་གི་ས་པ་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ན་སེམས་ཁ་ནང་ཏུ་བལྟས་ཏེ་ཟག་པ་སྤྱི་བའི་ཟག་པ། ཟག་
པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་དང་གསུམ་ཏུ་གསུངས་
སོ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་གི་ཁོང་ཁྱོ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་
ལ། གཞན་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དོ།

བཙུ་བཞི་པ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ལ། མཛོད་ཀྱི་
ལུགས་དང་། གུན་བརྟམ་གྱི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ།

ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་སྤང་བྱར་བྱར་པ་ཏུ་ཡོད་ཅེ་ན། མཐོང་ལམ་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གུན་

འབྱུང་འགོག་པ་ལམ་བདེན་བཞི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་བཞི་དང་།
 དེ་སྤང་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་དང་བཅས་ཏེ་རིས་ལྡར་དབྱེ་བ་
 ལས། འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་སྤྱག་བདེན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལྟ་
 བ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་འཛིག་མཐར་ལོག་
 གསུམ་མ་རིག་ཐེ་ཆོམ་ལྟ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་
 དངོས་སུ་ལོག་པར་བྱགས་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་འབྲས་སྤྱར་ཉེར་ལེན་
 གྱི་སྤང་པོ་འདི་བདག་མེད་ཅིང་རྟག་ཆད་མེད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་
 པ་ལ། མོངས་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རྟག་ཆད་ཏུ་ལྟ་བ་དང་།
 རྟུ་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། བདེན་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདོད་ཆགས་དང་རྒྱལ་དང་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི།
 ལོག་པ་ལ་ལོག་བྱགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདག་དང་ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་མེད་
 པ་ལ་བདག་ཏུ་བརྩུང་བ་སོགས་ལོག་པ་དེ་ལ་ཆགས་ཤིང་རྒྱལ་
 དུ་བྱེད་ལ། དེའི་ལྟ་བ་དང་། ཐབས་མིན་པ་ལ་ཡང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོང་ཁྱོ་ནི་དབང་གིས་ལོག་བྱགས་ཏེ་བདག་ཏུ་འཛིན་

པའི་དབང་གིས་རང་རང་མི་མཐུན་པ་ལ་ཁོ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལ་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་ཕྱང་
 སོ་ལ་བདག་ཏུ་མི་ལྟ་ལ། དེའི་དབང་གིས་བདག་དེ་ཉག་ཆད་དུ་མི་
 འཛིན་ཞིང་། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཕྱང་སོ་ཙམ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
 བྱས་མེན་པས་དེའི་མཆོག་འཛིན་གྲང་མི་འབྱུང་ལ། དེ་གསུམ་མ་
 གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བདུན་སྤང་བར་བཞེད། འགོག་པ་ལ་ཡང་དེ་
 དང་འབྲས་ལྟར་བདུན་ནོ།

ལམ་བདེན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ལ་བདུན་པའི་སྤྲོད་དུ་ལམ་ལོག་
 པ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་ལྟ་བ་དེ་འདིས་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་
 བརྟུལ་བྱས་མཆོག་འཛིན་གྲང་སྤང་བྱར་འདོད་པས་བརྒྱད་དུ་
 བཟོད་དོ། །འགོག་ལམ་ལ་ཁོང་ཁོ་ཡང་དངོས་སུ་ལོག་བྱས་ཡོད་
 དེ་འགོག་ལམ་དེ་ལ་སྐྱག་ནས་སྤང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་གྲང་བདག་
 ལྟའི་དབང་གིས་སྐྱག་ཅིང་སྤང་བར་འབྲའོ་སྟམ་མོ།

དེ་ལྟར་ན་འདོད་པར་མཐོང་སྤང་སོ་གཉིས། ཁམས་གོང་མ་

གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོ་མེད་པས་ཉེར་བརྒྱད་ཉེར་བརྒྱད་རེ་སྟེ་ཁམས་
གསུམ་ན་ཁྱོན་བསྟོམས་པས་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་བྱ་བརྒྱད། འདོད་
པ་ན་སྟོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོ་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་
བཞི་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་
རེ་གསུམ་རེ་ཡོད་པས། ཁྱོན་བསྟོམས་ན་སྟོམ་སྤང་བཅུ་ལོ།

དེ་ལྟར་འདོད་པར་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ཆར་བསྟོམས་པས་སོ་
བྲལ། །གཟུགས་ཁམས་ན་སོ་གཅིག་ །གཟུགས་མེད་ན་ཡང་སོ་
གཅིག་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་བསྟོམས་ན་དགུ་བཅུ་གོ་
བརྒྱད་དུ་ཡོད་པ་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་སོ།

གཉིས་པ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུགས།

མངོན་པ་ཀུན་བདུས་ལྟར་ན། ལྟ་བུ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་བཅུ་
སོ་དེ་ཐམས་ཅད་བདེན་བཞི་ལ་བྱད་མེད་པར་འབྱུག་སྟེ། གཞི་དེ་
དག་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། ཉག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་དང་། དག་གོ་ལ་
གྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ལམ་ལ་མཆོག་འཛིན་ཡོད་པས་སོ་སོའི་བདེན་པ་

མཐོང་བས་དེ་དག་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ལ་བྱད་མེད་པར་བཞེད་དེ་དོན་
 ལ་དེ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་པར་མཐོང་སྤང་
 བཞི་བཅུ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོ་མེད་པས་སོ་དུག་པ་
 ཚན་གཉིས་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་ན་མཐོང་བས་སྤང་བའི་ཉོན་མོངས་
 བ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དོ། །སྒྲོམ་སྤང་ལ་འཛིག་མཐར་གཉིས་
 ལྟན་སྒྲེས་ཀྱང་ཡོད་པས་འདོད་ཆགས་སོགས་གོང་གི་སྒྲོམ་སྤང་
 བཞི་བཅས་འདོད་པ་ན་སྒྲོམ་སྤང་དུག། །གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོ་
 མེད་པས་ལྷ་རེ་ལྷ་རེ་སྟེ་བྱོན་སྒྲོམ་སྤང་བཅུ་དུག་ཏུ་བཞེད་དོ། །

མཐོང་སྒྲོམ་གྱིས་སྤང་བུ་དེ་དག་ཁམས་དང་སའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་
 བ་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྒྲོམ་སྤང་ལ་ཁམས་དང་ས་དང་རྣམ་
 པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་འདོད་པར་སྒྲོམ་སྤང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་
 སོ་གསུམ་ལ་ནང་གསེས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་སྒྲོར་དགུས་སྟེ་བས་
 ལྷ་བཅུ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་བསམ་གཟུགས་གྱིས་བརྒྱད་སོ་
 རེ་རེར་ཡང་སྒྲོར་དགུར་སྟེ་ནས། དེ་རྣམས་སུ་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་

བ་ལྷ་རེ་བཅིས་པས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། འདོད་པ་དང་བསྔོམས་པས་
ཁམས་གསུམ་ན་སྒོམ་སྤང་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་བཞི་ཡོད་དོ།

ཡང་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ནང་གསེས་དགུ་རེར་བྱེ་བས་
གྲ་གཅིག་ལ་སྒོམ་སྤང་ལྷ་རེ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པས་གྲ་གཅིག་
བ་ཆོན་ལྷ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྷ། དེ་སྤྱིང་འདོད་པའི་ས་དགུའི་ཁོང་ཁྱོ་
དགུ་བསྒྲན་པས་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་བཞི་སྟེ་ཅི་ལྷགས་ཙམ་མ་གཏོགས་
སྤང་དང་དོན་གཅིག་གོ།

བཙེ་ལྷ་བ་ཟག་པ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། མངོན་པ་འོག་
མའི་ལྷགས་དང་། གོང་མ་ལྟར་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མངོར་
བསྒྲན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལས་མངོད་ཀྱི་ལྷགས་ལྟར་བྱས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་
སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་ཆར་བསྔོམས་པ་གོ་བརྒྱད་པའི་སྤྱིང་དུ་འདོད་པའི་
སྤང་བྱ་ལ་གོང་བཤད་ཀྱན་དགེས་བརྒྱད་ལ་ཁྱོ་བ་དང་འཆབ་
བ་བཅས་ཀྱན་དགེས་བཅུར་བྱས་པ་བསྒྲན་ནས་སྤང་བྱ་དེ་དག་

ཐམས་ཅད་བསྐྱེམས་པས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་དགོས་པའི་
དབང་གིས་ཟག་པ་གསུམ་དང་། ལྷ་པོ་བཞི་དང་། སྦྱར་བ་བཞི་
དང་། ཉེར་ལེན་བཞིར་དབྱེ་བ་ལས།

གཉིས་པ་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ལ། ཟག་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ལྷ་
པོ་བཞི་དང་སྦྱར་བ་བཞིར་དབྱེ་བ། ཉེར་ལེན་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ།

དང་པོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་བཙུ་ལ་མ་རིག་པའི་ཟག་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བའོ། །དེའི་ལྷག་མ་འདོད་པའི་
ཟག་པ་ཞེ་གཅིག །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཉེར་དུག་ཆོན་གཉིས་ཏེ་
སྤྲིད་པའི་ཟག་པ་ལྷ་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་
སྤྲིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་པའི་བར་གྱི་སྤྲིད་པར་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་མའི་
སྟོན་པ་ཟག་པར་བྱེད་པས་ན་ཟག་པ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་པོ་བཞི་དང་སྦྱར་བ་བཞིར་དབྱེ་བ།

ལྷ་པོ་བཞི་ནི་མ་རིག་པ་བཙུ་ལ་མ་རིག་པའི་ལྷ་པོ་ཡང་ཟེར་

ལ། སྦྱར་བ་ཡང་ཟེར་རོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་སོ་དྲུག་ལོགས་
 སུ་ཕྱེ་བ་ལ་ལྟ་བའི་ཚུ་བོ་དང་སྦྱར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་གི་ལྟ་བ་མ་
 འདོད་པའི་ཚུ་བོ་འཕ་སྦྱར་བ་ཉེར་དགུ། །སྲིད་པའི་ཚུ་སྦྱར་ཉེར་བརྒྱད་
 ཡོད་དེ། སྦྱེ་དགུ་རྣམས་འབྲེར་ཞིང་གནས་མེན་དུ་སྦྱར་བའི་གཙུག་
 བོའི་ཕྱིར་སྐྱབས་འདིར་ལྟ་བ་རྣམས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་བའོ། །དེ་ཡང་འདི་
 དག་གིས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོར་རྒྱན་སྟོགས་སུ་འབྲེར་བར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཚུ་བོ་དང་། འཁོར་བའི་འདམ་དུ་རྣམ་ཤེས་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་སྦྱར་བ་ཞེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞིར་དབྱེ་བ།

ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་
 ཅམ་གྲོགས་མེད་རྒྱང་པས་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་སྦྱེ་བ་ཉེ་བར་ལེན་
 པ་མེན་ཕྱིར་རྒྱར་བསྐྱེད་ལ། ལྟ་བ་དང་རྩལ་བྱིས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་
 མཆོག་འཛིན་གྱིས་ནི་ཕྱིར་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པའི་བརྒྱལ་
 ཞུགས་དེས་བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལོགས་

སུ་ཕྱེ་སྟེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོ་བཞི། སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 སོ་བརྒྱད། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སུམ་ཅུ། ཚུལ་
 གྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཉེ་བར་ལེན་པ་བྲལ་གོ། །དེ་
 དག་ནི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེར་ལེན་ཞེས་བྲ་
 སྟེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དགོས་པའི་དབང་གིས་དབྱེ་
 བ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་་མཛོན་པ་གོང་མའི་ལྟ་བུ་བྲེ་བ།

གལ་ཏེ་མཛོན་པ་གོང་མའི་ལྟ་བུ་གཞིར་བཞག་ནས་
 གོང་ལྟར་དབྱེ་བར་འདོད་ན། མཛོང་བསྐྱེམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བརྒྱ་
 ཉེར་བརྒྱད་ལ་འདོད་པར་ཀུན་དགྱིས་བཅུ་བསྟན་ཏེ་བརྒྱ་དང་
 སོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་དེ་ལས། མ་རིག་པའི་ཐག་པ་བཙེ་ལ།
 འདོད་པའི་ཐག་པ་ང་གཅིག་། སྲིད་པའི་ཐག་པ་དོན་གཉིས་སུ་
 གྱུར་ཞིང་། མ་རིག་པའི་ཚུ་སྦྱར་བཙེ་ལ། ལྟ་བའི་ཚུ་སྦྱར་རེ་
 བྲལ། འདོད་པའི་ཚུ་སྦྱར་ཉེར་དགུ། སྲིད་པའི་ཚུ་སྦྱར་ཉེར་བརྒྱད།

འདོད་པའི་ཉེར་ལེན་སོ་བཞི། སྲིད་པ་ཉེར་ལེན་སོ་བརྒྱད། ལྟ་བ་
 ཉེར་ལེན་ང་བཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཁྱུགས་མཆོག་འཛིན་ཉེ་
 བར་ལེན་པ་བརྟུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྤོང་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་
 བྱང་གཉེན་སོ་དང་སྤང་བའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལ་མཐོང་བས་སྤང་བུ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་རྣམས་ཉེ་
 ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གཞན་དུ་རྟོག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་
 ལ། ཞེན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། ལྟ་བའི་གནས་དང་། ལྟ་བ་དེ་ལ་
 ལོག་པར་ཁྱུགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་
 བ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྤང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་། ངན་སོང་བའི་
 བྱང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱའོ། །བསྐྱོམ་
 པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་ལྟན་སྐྱེས་གང་ཞིག་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་
 རྣམས་སོ། །སྤང་བུ་མིན་པ་ནི་ཟག་མེད་དོ། །རྩི་ལྟར་སྤངས་ན་ཉོན་

མོངས་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་གཞི་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་
 དང་། དེའི་ཉེས་དམིགས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་དེ་དག་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་དང་དུ་མི་ལེན་
 བར་བྱས་པས། ཉམ་ཞིག་གཉེན་པོའི་ལམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་
 རྣམས་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་གནས་ངན་ལེན་ཅད་ནས་བཅོམ་
 ཉེ་བྱིས་མི་སྐྱེ་བར་གྱུར་བ་ལ་སྤང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པ་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པས། མི་རྟག་སོགས་རྣམ་པ་གཞན་ཀྱང་དེའི་ངང་དུ་མཐར་ཐུག་
 ཉེ་ཡིད་བྱེད་དེས་སྤང་བས་སུན་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་
 འཛོམས་པར་བྱེད་དོ།

གཉེས་པ་ཞུང་བཞེན་པོ་དང་སྤང་བའི་འབྲས་བུ་བཞེད་པ།

སྤྱིར་གཉེན་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སུན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་ཟག་
 བཅས་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་
 བློ་བར་ཆད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་

དོ། །གཞིའམ་ཉེན་གྱི་གཉེན་པོ་ནི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ། །ཐག་བསྐང་
 བའི་གཉེན་པོ་ནི། དེའི་གོང་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཀུན་བདུས་
 ལྟར་ཏེ་མཛོད་ན་འཆད་ཚུལ་གཞན་ཡོད་དོ། །ཐག་བསྐང་བ་ལ་
 བཞི་སྟེ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་ཐག་བསྐང་བ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་
 གནས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་མ་འདྲེས་ཤིང་རིང་བར་གྱུར་
 བ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ། མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་བ་ཚུལ་
 བློམས་དང་འཆལ་བློམས་ལྟ་བུ། དུལ་རྣམ་པར་ཆད་པས་རིང་བ་
 འདར་བྱུང་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ། དུས་ཀྱིས་རིང་བ་འདས་མ་འོངས་ལྟ་
 བུའོ། །སྤང་བྱ་སྤང་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་དགུ་སྟེ། འདོད་པའི་
 རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྤང་བྱ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག །འགོག་ལམ་གྱི་
 སྤང་བྱ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཏེ་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་
 གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་རྒྱལ་ནི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་འབྲས་བུའོ། །ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས།
 གཟུགས་ཀྱི་ཐག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས། ཐག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་
 ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ནི་སྒོམ་སྤང་སྤོང་བའི་འབྲས་བུའོ། །

གསུམ་པ་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་པར་
མཐུག་བསྟུ་བ།

གོང་དུ་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དེ་དག་ནི་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། རབ་སྐྱེ་དང་། རྒྱུ་གྱི་
རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་འགོག་བདེན་བཤད་པ་ལ། ངོ་མོ་ངོས་བཟུང་། རྣམ་
གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན། འགོག་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་
གསུམ། དང་པོ།

འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་རྒྱ་ལམ་གྱི་སྟོབས་གང་གིས། དེ་
བཞིན་ཉིད་གང་དུ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་
པ། འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་རྒྱུན་ཆད་པའི་གོ་འཕང་ཉག་པ་དང་
དམ་པའི་བདག་ཉིད་སྐྱེས་བུས་དོན་དུ་གཉེར་ཏེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
མཆོག། འགོག་པ་ཞི་བ་བྱ་ནོམ་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་
ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྟུ་བ་

ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་སྤང་འདས་དང་། བྱད་པར་
འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་འདི་ལ། རྫོགས་མ་རྫོགས།
བདེ་དང་དོན་དམ་པའི་འགོག་པ། རྒྱན་བཙས་རྒྱན་མེད།
ལྷག་བཙས་ལྷག་མེད་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས་དང་སོ།

འགོག་པ་དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་
པའི་འགོག་པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བྱ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་
བསྟུས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ནི་དབྱེ་བ་ཙམ་པའི་འབྲས་བྱས་བསྟུས་པ་མི་སློབ་པའི་འགོག་པ་འོ།།

གཉིས་པ་བདེ་དང་དོན་དམ་པའི་འགོག་པ།

ཡང་འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཉམས་སྦྱང་
པས་རེ་ཞིག་འགོག་པ་ལ་བདེས་འགོག་པ་ཞེས་དང་། འཕགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གཏན་དུ་བཙམ་པ་ལ་དོན་དམ་
པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རྒྱན་བཅས་རྒྱན་མེད།

དག་བཅོམ་པ་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་རྒྱན་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་པའོ། །རྒྱན་
 དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཐོབ་པས་སེམས་སྟོམས་འདུག་
 ལས་ཀྱང་གྲོལ་བ་སྟེ། མདོར་ན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བ་རིག་པ་གསུམ་དང་མངོན་ཤེས་དུག་དང་ལྡན་པའོ།

འཛིན་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད།

ཡང་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མེད་པའི་
 དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡང་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ། འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱས་
 པའི་ཡོན་ཏན་སྒྱུར་བསྟན། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ཡོན་
 ཏན་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྱུར་བསྟན།

འགོག་པ་དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་འགག་པ་ཙམ་ལས་གཞན་
 དང་གཞན་མིན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞིབས་ཐབ་པའོ། །དེ་ནི་

འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། བདུད་དང་བྲལ་བ། གནས་དང་སྦྱིང་དང་
སྦྱོབ་པ་སོགས་སུ་གྱུར་བ། ཞེ་དང་ལྷའི་མིག་གི་སྦྱོད་ལུལ་ལས་
འདས་པ་བལྟ་དགའ་བ། གཡོ་བ་མེད་པ། འཆི་འཕོ་མེད་པ། སྤྱག་
བསྐལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། བདེ་བ། དགོ་བ་སོགས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ འགོག་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱ་ལ་བཞད་པ།

འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དགྲ་བཙུག་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་། སྦྱོན་གནས་ཟག་ཟད་འཆི་འཕོ་སྦྱེ་ཤེས་
གསུམ་གྱིས་སྦྱོན་དང་ད་ལྟ་གྱི་མཐའ་ལ་སྦྱོངས་པ་སེལ་བས་མི་
སྦྱོབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་སྦྱོམས་འཇུག་གི་སྦྱིབ་པ་
ལས་གྲོལ་བ་གཉིས་དང་། མངོན་ཤེས་དུག་དང་། ཤེས་པ་བརྩ་དང་།
མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་དགྲ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་ཟད་
པར་དང་ཐེལ་གཞོན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་
དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྦྱོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱོབ་པའི་
ཆོས་བརྩ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་

ནམ་གངས་མང་པོ་དང་ལྗན་པར་རིག་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ལམ་བདེན་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད།
འཕྲོས་དོན་གསུམ། དང་པོ།

ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ལམ་གང་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ། གུན་འབྱུང་སྟོང་བ། འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལམ་
བསྐྱེམས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོག་ས་སྟུང་མཐོང་བསྐྱེམ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་
ལམ་ལྔ་ཡོད་པའི།

གཉིས་པ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ། ལམ་ལྔ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཐུན་
མོང་དུ་དོན་བསྐྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ཆོག་ས་ལས། སྟུང་ལས། མཐོང་ལས།
སྐྱེམ་ལས། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཆོག་ས་ལས།

དང་པོ་ཆོག་ས་ལམ་ནི། རང་འབྲས་བྱང་ཚུབ་གསུམ་ལས་
གང་འདོད་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་དགོ་བ་གཞན་
དང་། འབྲས་བྱ་དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐོས་བསམ་སྐྱེམ་པའི་ཤེས་རབ་
དང་། སོ་སོའི་སྤྱེ་བོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྗན་པས། དབང་བོའི་

སྒོ་སྒོམ་ཞིང་ཟས་ཀྱི་ཆོད་ཤེས་པ་དང་། བཅ་ཀྱི་ཆ་སྟོད་སྟོད་ལ་
 མི་ཉལ་བ་སོགས་ཀྱིས། དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་སྒོམ་པའི་
 རྒྱལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པར་མངོན་པར་
 དགའ་བའོ། །རྒྱ་དེ་དག་གིས་མངོན་པར་ཉོགས་པ་དང་རྒྱལ་པར་
 ཐར་པའི་གནས་ཀྱི་སྟོད་ཉིད་དུ་འབྱུང་ཏེ། ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུར་
 དན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་བསྒོམ་པ་མངོན་པར་གོང་དུ་འཕགས་
 ཏེ། འབྲིང་པོར་ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བཙོན་
 འབྱུང་འབྱུང་བ་དང་། ཆེན་པོར་རྩ་འབྱུང་གྱི་ཀླང་པ་བཞིའི་རང་
 བཞིན་ཅན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་འབྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་སྟོར་ལམ།

སྟོར་བའི་ལམ་ནི་ཆོགས་ལམ་དུ་བཤད་པའི་དོན་ལ་གོང་འཕེལ་
 དུ་འབད་པས་ངས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་ཅུ་རྒྱལས་
 ཐོབ་པ་སྟེ་གང་ཞེན་ངོ་བོ་སོགས་བཞིའོ། །དེ་ཡང་ངོ་བོ་ནི་སོ་སོ་རང་
 གིས་བདེན་པ་རྒྱལས་ལ་སྦྱང་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་

རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལྷ་བྱའི་བོད་
 ཐོབ་པའོ། །ཅེ་མོ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བ་མཆེད་པའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་མི་མཐུན་སྟོགས་གྱིས་
 དགོ་ཅ་གཡོ་བའི་ནང་ན་ཅེ་མོར་གྱུར་པའོ། །འདི་གཉིས་སུ་རྣམ་
 བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དད་སྟོགས་དབང་པོ་ལྷ་འབྱུང་ངོ། །བདེན་
 པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ནི། བདེན་པ་རྣམས་གྱིས་སྟོགས་
 གཅིག་ལ་ཞུགས་ཤིང་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་སོ་སྟེ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དོན་
 སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའོ། །ཆོས་མཆོག་ནི་སོ་
 སོ་རང་གི་ཤེས་པས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་ལོགས་དེ་
 མ་ཐག་ཡིན་པས་དེ་དང་ཉེ་བའོ། །དེ་ནི་འཛིག་ཉེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་
 ན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སྟོགས་སུ་འཕགས་པའི་ས་མཐོང་
 ལམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོད་མཆོག་གཉིས་ན་དབང་པོ་ལྷ་མི་

མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བརྗེ་བའི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་ཡོད་དོ། །གང་
 ཅེ་མོ་ཐོབ་ནས་དེ་པན་ཆད་ལོག་ལྟས་དག་ཅེ་ཆད་པ་ནས་ཡང་མི་
 འབྱུང་ལ། བཟོད་པ་ཐོབ་པན་ཆད་ངན་སོང་དུ་མི་འགོའོ།

གསུམ་པ་མཐོང་ལས།

མཐོང་ལས་ནི་ཆོས་མཆོག་གི་མཛུགས་སྟོགས་སུ་མི་དམིགས་
 བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཆོས་ཉིད་
 གྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའོ།

འདིར་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྦྲེ་བར་
 འདོད་དེ། གང་ཞེ་ན་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་།
 སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
 བཟོད་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གྲུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས། གྲུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་
 བཞི་དང་། འགོག་པའི་དེ་བཞི་དང་། ལས་གྱི་དེ་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་སྦྲེ་
 བར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མ་སྦྱིས་ནས་སྦྱི་མ་སྦྱི་མས་དེ་ཡུལ་

དུ་བྱེད་ཅིང་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདོད་ཁམས་
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 བཟོད་ཤེས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞི་ལ་རྗེས་སུ་བཟོད་
 ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། བཟོད་པ་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་གཉིན་
 རོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཤེས་པ་ནི་དེའི་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ།།

བཅུ་དྲུག་ལོ་འདི་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བ་
 དང་སོ་སོའི་འཛོག་ཚུལ་ཀྱི་བཞེད་པ་འགའ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་བདེན་བཞིའི་
 ཆོས་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྷོག་ཆས་བཅུ་དྲུག་དུ་དབྱེ་བ་
 ཅམ་དུ་བཞེད་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྟོང་ཉིད་སྟོས་བྱལ་དུ་གཟིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ནི་
 དེ་ལྟར་ཆེས་འཐད་པ་ཉིད་དོ། །འོན་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་

སྟོས་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་ནི་སྟུག་བསྐལ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་
 དང་། དེ་འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་རིམ་པས་ངེས་པ་རིམ་ཅན་སྟེས་
 ནས་བདེན་བཞི་མཐོང་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟུན་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་
 གཞིགས་པ་ལ་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྩལ་མེད་ཅིང་ངེས་དང་བྲལ་བ་
 སྟེས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཟོད་པ་རྣམས་ནི་རྩལ་མེད་པ་དང་།
 ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་དང་བྲལ་བའོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་མཐོང་བ།
 སོམ་ཉི་ལས་བཞུལ་བ། གཞན་གྱི་ངིང་ལ་མི་འཛིག་པ། སྟོན་པའི་
 བསྟན་པ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་བགྱི་བ། ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཛིགས་
 བ་ཐོབ་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་རང་རིག་པས་ཆོས་ཉིད་
 མངོན་དུ་བྱས་པས་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་
 དང་། འཕགས་པ་དགེས་པའི་ཚུལ་བྱིམས་ཐོབ་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་
 བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་གཞིགས་པའི་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་

མོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ།

བཞི་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་
གཉིས། དང་པོ།

སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་གོང་དུ་གྱུར་
པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་སྤྱན་མོང་བ་
དང་། སྤྱན་མེན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་། འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ། སྤྱིར་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཞར་བྱུང་དུ་
བཤད་པ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་འཛིག་རྟེན་ལམ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་བཤད་པ།
དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་བཤད་པ། དེ་དག་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་
གསུམ། དང་པོ།

དང་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་
གཟུགས་མེད་པ་བཞིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སོ་སོའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟུན་

བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་མཚོན་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མཉམ་
 བར་མ་བཞག་པ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཉེས་པ་མང་བས་རགས་
 བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་
 ཅན་དུ་ལྟ་བའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། སེམས་ནང་དུ་སྤྱད་
 ཅིང་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་ལ་བརྩོན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་བའོ།

མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་སྤྱངས་པས་
 སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཐོས་བསམ་ལས་འདས་པའི་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱང་བ་སྦྱེ་བའོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་ནི་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་པས་འདོད་
 པའི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་སྦྱེས་ནས་
 འདོད་ཉོན་མཛོན་གྱུར་སྤྱོད་བའོ། །དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་
 ནི་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཆུང་དུས་

རགས་པ་སྤྱོད་བ་ལ་དགའ་ཞིང་དེ་ལ་པན་ཡོན་དུ་མཐོང་ནས་དུས་
 སུ་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་དེས་འདོད་ཉོན་འབྲིང་སྤོང་
 བའོ། །དེ་བྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་ནི་དེ་ལྟར་གཉེན་པོས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་
 ཆེར་སྤངས་པས་ད་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་སམ་སྟམ་
 པའི་སྒོ་སྒྲིམ་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བརྟག་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིམ་
 བ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །སྤྱོད་པའི་མཐའ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བརྟག་ན་ཉོན་མོངས་སྒྲིམ་བར་མཐོང་སྟེ། སྤང་
 བཞིན་ནི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེམས་པས་འདོད་ཉོན་ཆུང་དུ་འེ་
 ཆུང་དུ་འེ་གཉེན་པོ་ཆུད་ལ་སྒྲིམ་པའོ། །སྤྱོད་པའི་མཐའི་འབྲས་བུ་
 ཡིད་བྱེད་ནི་གོང་གི་ལམ་དེའི་རྗེས་ལ་བསྐྱེམས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་ནི་
 རགས་རྣམ་ཅན་དུ་བསྐྱས་ཏེ་ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
 བོ། །དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་རང་ལམ་དེའི་སྤྱོད་པའི་ལམ།

རབ་དབེན་དགའ་སྤྱད་སྦྱར་མཐའ་གསུམ་བར་ཆད་མེད་ལམ།
 དཔྱོད་པ་བྱད་པར་གྱི་ལམ། སྦྱར་འབྲས་ཡིད་བྱེད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 མོ། །རབ་དབེན་དགའ་སྤྱད་སྦྱར་མཐའ་གསུམ་ལམ་རྒྱུད་འབྲིང་
 ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དུའི་གཉེན་པོ་རིམ་
 བཞིན་ཡིན་རོ།

གཉིས་པ་་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་ས་རང་རང་གི་དངོས་གཞིའི་
 སེམས་ཐོབ་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྔ་ཉེ།
 རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་
 ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལས་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ནི་འདོད་ཁམས་
 པའི་སེམས་འདོད་འདུན་གཞོད་སེམས་རྣམ་འཆེ་སོགས་སྦྱང་བ་
 གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བས་དབེན་པ་ལས་
 སྦྱེས་པའི་ཡིད་དགའ་བ་དང་། ཞིན་སྤྱད་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་བདེ་བ་
 བཞིན་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་

གཉིས་འབྲུག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་གནས་སམ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་གོ།
 དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པར་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། རབ་དྲངས་ནི་རྟོག་
 དཔྱད་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། འོག་མའི་སྒྲིན་ལས་ངེས་པར་བྱུང་
 བའི་རང་ས་ལ་རབ་ཏུ་དད་པའོ། །ཕན་ཡོན་དགའ་བདེ། གནས་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ཏེ་བཞིའོ།།

གསུམ་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་དང་། སྟོམ་བ་མི་
 བརྟེན་པའི་བྲན་པ། བྲན་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཤེས་བཞིན་གསུམ་
 ནི་འོག་མའི་དགའ་བ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་འོ། །བདེ་བ་ཕན་ཡོན།
 སེམས་ཀྱན་ནས་གནས་པ་རང་བཞིན་ནམ་རྟེན་ནོ།།

བཞི་པར་བཞི་སྟེ། ས་འོག་མའི་སྒྲིན་བརྒྱད་དང་བལ་བའི་བྲན་
 པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་
 པ་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་
 པོ་འོ། །ཆེར་བ་བཏང་སྟོམས་ཕན་ཡོན། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་དག་
 པ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་གོ།

སྒྲིན་བརྒྱད་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་དཔྱད་
གཉིས་དང་གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་ཡོད་པའི་དབྱུགས་འབྱེན་རྩ་
གཉིས་དང་། འདོད་པ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་
བ་དང་། གཉིས་པ་མན་ཆད་དུ་ཡོད་པའི་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པའི་
བདེ་བ་སྟེ་དེ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་སྤྱོད་མེད་པའི་མར་མེ་ལྟར་
གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།

དེའི་སྤྱིར་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་གནས་རིས་དེར་མེ་ཆུ་སྤྱོད་གིས་
འཛིག་པ་མེད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་རྟོག་དཔྱད་མེ་ལྟ་བུ།
གཉིས་པར་དགའ་བདེ་ཆུ་ལྟ་བུ། གསུམ་པར་དབྱུགས་འབྱེན་རྩ་
སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་དེ་དག་གི་གནས་
སྟོང་གི་ཁམས་ཀྱང་རིམ་པར་མེ་ཆུ་སྤྱོད་གིས་འཛིག་པ་ཡོད་
པའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཆོ། གཞུགས་
ཁམས་ལ་ཆགས་པ་མ་བྲལ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་
བྲལ་བའི་སྤྱིར། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བསྐྱེད་དང་། གཉིད་དང་

འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་
ཁམས་པ་ལ་ཁམ་གྱི་བས་མེད་ཅིང་ནང་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་ལུས་
རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། མིག་ན་ལུས་ཤེས་གསུམ་ལས། ལྷ་སྤྱེའི་རྣམ་ཤེས་
མི་འབྱུང་ངོ་།།

གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་སྤྱིར་
ཡན་ལག་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ལ། ཐམས་ཅད་གཟུགས་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྒྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་།
བྱེ་བྲག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་ནམ་མཁའ་ཙམ་མཐའ་
ཡས་སོ་ཞེས་དེ་ཙམ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་པ་དང་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་བཀག་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་འདུ་
ཤེས་པ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། དེ་ཡང་བཀག་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་
པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ཡང་བཀག་སྟེ་ཡོད་མིན་མེད་
མིན་ཙམ་དུ་གནས་པ་སྤིང་པའི་ཆེ་མོའོ།།

གསུམ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ནུམ་གངས་ལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
 བསམ་གཏན། དག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བྱང་པར། ཞར་བྱང་
 སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཆད་མེད་པ་ཡོད་ཚུལ་
 གསུམ། དང་པོ།

རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དེ་དག་རྒྱང་འབྲིང་
 ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་གོམས་པའི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར། འབྲས་
 བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ཞེས་པ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་རིས་
 རྣམས་སུ་སྟེ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་
 རྒྱང་དུར་གོམས་པ་ལས་ཆངས་རིས། འབྲིང་ཆངས་པ་མདུན་ན་
 འདོན། ཆེན་པོ་ཆངས་ཆེན་སོགས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་དུ་དེ་
 ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་ཟག་མེད་སྟེལ་ཏེ་
 བསྟོམ་པ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྔ་ལས་
 གནས་གཙང་ལྟར་སྟེ་བའོ། །གཟུགས་མེད་པ་ལ་གནས་གཞན་
 མེད་པས་སྟེ་བ་ཅུམ་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་། སྟོམས་འཇུག་རྒྱང་

འབྲིང་ཆེན་པོའི་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེ་བ་མཐོ་དམན་དང་བཟང་ངན་ཡོད་
པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ དག་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བྱང་པར།

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ཉིང་འཛིན་དེ་ལ་ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་དག་པ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི། དང་པོ་སྟེང་ལྟ་བུ་
རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞིས་བསྐྱེད་པ་ཅན་ཏེ་རི་ལྟར་ན། རང་སའི་རོ་
བྱང་བའི་སྟེང་པ་ཤས་ཆེ་བའམ། ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའམ། ང་རྒྱལ་
ཤས་ཆེ་བའམ། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཐེ་ཆོམ་ཤས་ཆེ་བའི་
སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ། རང་ས་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་
ནམས་འབྱུང་བའོ། །དག་པ་བ་ནི་སྟོན་དེ་དག་མེད་པར་གྱུར་པའི་
བསམ་གཏུགས་གྱི་ཉིང་འཛིན་ནི་དག་ཞིང་ནམ་པར་བྱང་བའོ།།

གསུམ་པ་ ཞར་བྱང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱི་བསམ་གཏན་ཆད་མེད་པ་ཡོད་ཚུལ།

བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རི་སྟེང་པ་
ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ནམས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་

གི་མིང་ཅམ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མི་ཤེས་
ལ། བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ངེ་ལྟ་བར་
བསམ་གཏན་ལྟག་མ་དང་གཟུགས་མེད་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་ཉིང་
དེ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་འདས་ལམ་གྱི་བསམ་གཏན་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

རབ་ཀྱི་མཐའི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཟུགས་དེ་དག་བདེན་
པ་བཞི་ཉོགས་པ་དང་མ་འབྲེལ་ན་འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་
དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་སྣ་མ་གསུམ་སྟེ་བདུན་
པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་བདེན་པ་བཞི་སྒྲོམ་པ་ནི། ཟག་མེད་
འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མོ།

སྤྱི་ཅེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཟག་མེད་གྱི་
ལམ་མི་བརྟེན་པས་དེ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་

པོའི་དངོས་གཞི་ལ་ཅམ་པོ་བ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་
 སྤྲ་མར་ཚྭ་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ཚྭ་བ་མེད་ལ་དཔྱོད་
 བ་ཡོད་པས་ཅམ་བྱད་གཉིས་སུ་བྱེད།

ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་བརྟེན་པའི་གཙོ་བོ་བསམ་གཏན་ས་བྱག་ནི།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་དང་། དངོས་
 གཞི་ཅམ་བྱད་གཉིས། བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་བཅས་
 བྱག་པོ་དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སོགས་བརྟེན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་
 སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་བསམ་གཏན་བཞི་བ་མཆོག་སྟེ་
 གཟུགས་མེད་ལྟ་བུ་ཏ་ཅང་ནི་གནས་ཤས་ཆེ་བས་མི་གསལ་བ་
 ཡང་མིན་ལ། གསུམ་བ་སོགས་འོག་ས་ལྟར་གཡོ་བ་པ་མའི་སྟོན་
 གྱུང་མེད་པས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའོ།

ཡང་ས་བྱག་པོའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་མེད་སྤྲ་མ་གསུམ་བསྟན་པས་
 བསམ་གཏན་ས་དགྲར་འདོད་དོ། །འདི་རྣམས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་བརྟེན་ན་མཐོང་ལམ་ནི་ས་བྱག་གང་རུང་

ལ་བརྟེན་པའོ། །སྒྲིམ་ལམ་ནི་ཟག་མེད་ལམ་མི་སྟོབས་མེད་ལ་བརྟེན་
 པས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དེ་ས་དགུ་པོའི་འདོད་
 ཆགས་བྲལ་བྱས་སོ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་རང་ས་དང་གོང་མའི་ས་
 ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བར་བྱེད་དོ།

གཉིས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ལ་མངོན་ཤེས། འགོག་སྟོམས། ཐོད་
 ཀྲལ་གྱི་ཉིང་འཛིན་གསུམ། དང་པོ།

མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྔ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པོའི་དངོས་གཞི་
 བ་ཡིད། དེ་ལྔ་རང་ས་དང་འོག་སའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ནོ། །མངོན་
 ཤེས་རྣམས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་ན་མཆོག་
 ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་
 སའི་རྣམ་གཞས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོན་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ནོ། །ཟག་མེད་གྱི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་གྱི་མངོན་ཤེས་ནི་
 འཛིག་རྟེན་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་འགོག་པའི་སྒྲུབ་པ་འཇུག

འགོག་པའི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་དང་
 བོར་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱབས་ནས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འཕ་
 གཟུགས་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་
 སུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཞི་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་
 གནས་པ་དེ་དག་དེ་ལ་འབད་པ་མི་རྩོམ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
 མཐར་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་སྒྲུབ་
 པར་འཇུག་ཅིང་། ཁམས་གསུམ་ན་སེམས་སྤྲུལ་ཤོས་སྤྱིད་ཅེ་ཡིན་
 པས་དེའི་མཇུག་དུ་འདུལེས་དང་ཆོར་བ་མཐའ་དག་འགོག་པ་ལ་
 འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་བྱིས་པ་རྣམས་
 གྱིས་མི་རུས་སོ། །སེམས་སེམས་བྱུང་གི་འཇུག་པ་ཞི་བས་མཐོང་
 ཆོས་བདེར་གནས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ན་ངེ་ཙམ་
 ཞིག་ན་ལྗང་བར་བྱའོ་སྒྲུབ་པའི་འདུལེས་དེས་ངེ་ལྗར་འཕང་བ་
 ལྗར་འཇུག་ལྗང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཐོད་ཆལ་གྱི་ཉིང་འཛིན།

མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་
 ཅིང་ལུགས་ལས་བསྐྱོག་ཏེ་མར་འོང་ནས། མཉམ་བཞག་མིན་པ་
 འདོད་པའི་སེམས་གྱིས་མཆོམས་བཟུང་ཞིང་སྟོམས་འཇུག་དགུ་པོ་
 ལ་གཅིག་ནས་བརྒྱད་གྱི་བར་རིམ་པར་དོར་ནས་གཞན་དང་གཞན་
 ལ་འཇུག་པ་ནི་ཐོད་ཆལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་
 ཅུལ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་འདི་བསྟོམས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཞར་བྱང་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ནི། འདི་ལ་
 རྩུང་སོགས་གསུམ། སྤྱིར་སོགས་གསུམ། སྟོམ་ལམ་གྱི་དགོས་
 བ། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་འབགས་ལམ་བརྒྱད། དངོས་པོ་ལ་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སོགས་དང་། དབང་མངོན་ཐ་དད་པའི་
 ལམ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྤྱིང་བའི་ལམ། ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ། ལམ་གཞན་སྤྱད་པ་གསུམ་
 ཡོད་དོ། །དང་སྟོམ་སྤྱིང་སོགས་གསུམ།

སྤྱིར་ལམ་དེ་ལ་རྩུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ས་དང་སའི་ཉོན་

མོངས་སྤྱོད་ཚུལ་ལས་བཞག་པ་དང་།

གཉིས་པ་སྤྱོད་མོགས་གསུམ།

ཡང་སྤྱོད་བའི་ལམ་ཞེས་པ་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་བར་
 ཚུལ་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤྱོན་དུ་འགོ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ནི་སྤྱོད་བའི་རྗེས་ཐོག་དུ་བར་གཅིད་དུ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་
 སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཉོན་མོངས་སྤྱང་བའི་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བ་མངོན་དུ་བྱས་པའོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་ལམ་སྤྲུལ་པ་དེ་
 ལས་གོང་མར་ཉོན་མོངས་གཞན་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་པ་དང་བར་ཆད་
 མེད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གསུམ་ལ་བཞག་པའོ། །ཡང་ན་ཉོན་མོངས་སྤྱང་
 བ་མིན་ཡང་ཆོས་ལ་སེམས་པའམ། ལྷགས་ཤིང་གནས་པའི་སྒྲོམས་
 བར་འཇུག་པའམ། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་པར་བསྐྱབ་
 པའམ། དེ་ལ་གནས་པའི་ལམ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་དགོས་པ།

དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྒྲོམས་ན་དགོ་བའི་སྤྱོད་པ་འཕེལ་

ཞིང་མི་དག་གི་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེམ་པའོ།།

བཞི་པ་དེ་ལ་ཡོང་བའི་ཡོན་ཏན་འཕགས་པའི་ལམ་བརྒྱན།

སྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་རྟོགས་ཟིན་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བས་བྱུང་བ་སོགས་ཡིན་
པས་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་འབྱུང་ངོ་།།

ལྷ་བ་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ།

དེ་ལྟར་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱིས་
བཟོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དང་པོར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ནི་དངོས་
པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་བཞི་ནས་
རིམ་བར་རྩེ་ལ་བ་ལས་བྱང་བའི་ལམ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་
སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་
ལམ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་། མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་
ལམ་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཡིན་པའི་བར་དུ་སྦྱར་ཉེ་གཤམ་པར་བྱའོ།།

དུག་པ་དབང་མངོན་ཐ་དད་པའི་ལམ།

ཡང་ལམ་གྱི་རྣམ་གངས་ལ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། མངོན་
བར་ཤེས་པ་བྱལ་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དངོས་
གཞིའི་བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་པའོ། །མངོན་ཤེས་སྤྱར་ལ་དཀའ་བ་
ནི་དབང་རྣམ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་པའོ། །མངོན་
ཤེས་བྱལ་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་དབང་རྩལ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་
ཐོབ་པའོ། །མངོན་བར་ཤེས་པ་སྤྱར་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་དབང་རྣམ་དངོས་
གཞིའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའོ། །འདི་བཞི་ལ་གནས་དང་དབང་
པོས་ཐ་དད་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།

བདེན་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ལམ།

ཡང་ཆོས་གྱི་གནས་བཞི་ལྟེ། བརྒྱུ་སེམས་མེད་པ་དང་། གཞོད་
སེམས་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་བླ་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ཏེ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྤྱོད་
བ་དང་། བླ་པས་ལྷག་པ་སེམས་གྱི་དང་། ཐ་མས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་

ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་འདི་བཞི་ལ་བསྐྱབ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
བའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།

བརྒྱད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ།

ཡང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤྱབ་
པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མི་གཡེང་བ་ཞི་གནས་ནི་སེམས་
གནས་པའི་ཐབས་དགུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱང་བ་དང་ལྷན་པའི་ཞི་གནས་
ཀྱི་སེམས་བྱུབ་པའོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལྷག་མཐོང་ནི་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྤྱི་མཚན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པ་དང་། རང་
མཚན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། རོ་བོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་
པ་དང་བྱེད་པར་ལ་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་
ཇི་བཞིན་མཐོང་བའོ།

དེ་ཡང་ཞི་གནས་ཐོབ་ལ་ལྷག་མཐོང་མ་ཐོབ་པ་སོགས་སུ་
བཞིར་འགྲུར་ཏེ། གང་ཐོབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་འཆོལ་བ་

དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པས་གཉིས་ཀ་ལ་བཙོན་པ་དང་། གཉིས་
 ཀ་ཐོབ་ན་ཟུང་དུ་ཞུགས་ཏེ་དོན་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་
 མཚན་ཉིད་པ་ནི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་
 དོན་ཡིན་ཀྱང་གོང་དུ་ཟུ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷོག་པ་ནས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

དགྲ་པ་ལས་གཞན་སྤྱད་པ་གསུམ།

ལས་གཞན་སྤྱད་པའི་ལས་ནི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ། མི་ཤེས་
 པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལས་དང་མཐོང་
 ལས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བཙོན་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀྱན་ཤེས་
 པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་ལས་སྐྱད་ཅིག་བཙུ་བྱུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྦྱོབ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་
 པའི་དབང་པོ་ནི་མི་སྦྱོབ་པའི་ལས་ལ་དབང་བྱེད་པ་སྟེ། ལས་
 འདི་དག་ཐོབ་པས་ལས་གཞན་སྤྱད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།
 གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལས་བསྐྱོམ་

བ་ན་འདོད་པ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་ཙམ་རྣམས་ཤྱགས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པར་
 འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་གོང་མའི་ལམ་བསྐྱོམ་པས་རང་རང་གི་འོག་མར་གྱུར་པའི་ས་
 རྣམས་ཀྱི་དགེ་ཙམ་རྣམས་སྐྱོམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དེས་ཀྱན་མཆོན་
 ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ལྷ་པ་མི་སྐྱོབ་པའི་ལམ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་
 པ་གཉིས། དང་སོ།

མཐར་ཕྱིན་པ་མི་སྐྱོབ་པའི་ལམ་ནི། སྤང་བྱ་རྣམས་རྒྱན་བཅད་
 རྣམ་བུལ་བའི་ཐོབ་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ལམ་གྱི་དོ་རྩེ་
 ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་དང་ལམ་གྱི་
 གནས་གྱུར་ཐོབ་ཅིང་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཟད་
 པ་ཤེས་པ་བདག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་
 སོ། །འཕོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་རྒྱད་ལ་བརྟེན་ཟེན་ཏེ་
 སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཟད་དོ་ཞེས་ཤེས་པ་དང་། ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་

པར་བྱར་མེད་སོགས་བདེན་བཞིའི་ཚུལ་ཤེས་སྤང་ཐོབ་བརྟེན་སྤང་
ཡང་བྱར་མེད་དེ་རིམ་ཞུས་མི་སྤྱི་བར་ཤེས་པའོ།

གཉིས་པ་ཐེ་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མི་སློབ་པའི་བྱད་
པར་དང་། མི་སློབ་པའི་ལམ་དངོས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་བཤད་པ། མི་སློབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་བརྩ་བཤད་པ་
གསུམ། དང་པོ།

དེ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ནི་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤང་བས་དེའི་
དབང་གིས་བྱང་བ་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་སོགས་
ཟད་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་ནས་འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱས་པའོ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མི་སློབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་སྤང་བ་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་
པའི་འགོག་བདེན་མངོན་དུ་མངོན་པ་སྟེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཐོབ་པའོ།

གཉིས་པ་་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་དངོས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཤད་པ།

དོན་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་
སྤང་བུ་མཐར་ཐུག་འཛམས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཉིན་པོ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་མོ། །དེ་ལའང་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་
པོ་རྒྱུ་ཉིང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྲེན་ཁུས་པའི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་སྦྱར་
བའི་ལམ་ཁེས་བྱ་ཞིང་། དངོས་གཞི་ནི་དོན་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛེན་
རང་ཉིད་དེ་སྤང་བུའི་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུར་མི་བྱེད་ལ་པར་
འཛམས་པའི་མཐུ་དང་ལྷན་པའོ། །དེའི་རྗེས་ཐོག་ལ་དངོས་འབྲས་
སུ་གྱུར་པ་ཟད་མི་སྟེཤེས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ཁེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་་མི་སྟོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་བཅུ་བཤད་པ།

མི་སྟོབ་པ་དེ་ནི་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་བཅུ་དང་ལྷན་ཏེ། གང་ཞེ་
ན་མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནས། མི་སྟོབ་པའི་ཡང་དག་

བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་དང་། མི་སྒྲོབ་
 བའི་ཡང་དག་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མི་སྒྲོབ་བའི་ཡང་དག་
 བའི་ཤེས་པ་སྟེ་བཅུ་ལོ། །བཅུ་པོ་དེ་དག་ཟག་མེད་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ས་
 བསྐྱས་ཏེ། དག་ལས་མཐའ་འཛོལ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཕུང་པོ་
 དང་། བཞུགས་གཉིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དང་། ལྷ་རྟོག་ཚུལ་གསུམ་
 ཤེས་རབ་གྱི་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་
 ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ་སྐྱུ་མོང་དུ་དོན་བསྐྱུ་བ།

དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཡང་དག་བའི་ལམ་དང་རིགས་པ་
 དང་། སྐྱབ་པ་དང་ངེས་འབྱེན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱལོ། །སྤང་དོར་དུ་
 བྱ་བའི་ཆ་ནས་བསྐྱུ་བ་བདེན་པ་བཞི་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་དངོས་དང་། སྐབས་བསྐྱུ་བ་གཉིས། དང་
 པོ་འདི་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་བཤད་པ། བདུད་
 བཞི་བཙུག་པ། ཡོན་ཏན་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ། རྗེས་བཞུགས། འཕགས་པའི་རྟོག་

བདུན། ལྷན་ལྷ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱན་པའི། སྒྲིན་ལམ་ཆེན་པོ་བཟུ། སྒྲིམ་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བཟུ། འཁོར་ལོ་གསུམ། ཉན་ཐོས་

ཀྱི་རྒྱལ་པུ་བཞེན་པའི་པུ་ཤེས་བཟུ་ལ་སོགས་པ། རྣམ་ཐང་སྒྲོག་སྤྲུལ། ཉིང་འཛིན་པའི། དགེ་སྦྱོར་གཞི་ཆོས་པའི། **སྦྱོར་པ་རྣམ་སྦྱོར་**

གི་སྒྲོར་སོགས་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་འདོད་ན་གཞུང་བཞིན་རང་སྒྲོས་

སྦྱོར་བར་བྱའོ། | དང་པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་བཤད་པ།

སྐབས་འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལམ་དང་ལམ་དེ་ཐོབ་
པའི་གང་ཟག་གི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་ན། མོང་དུ་
བསྟན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཅམ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་
ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་
ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱར་
སྒྲུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་པལ་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་
མེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་ལས་སྦྱོགས་བཅུའི་ཞིང་གི་
གདུལ་བྱ་ལ་ཅིག་ཆར་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་སྒྲུང་བ། ལྟར་བཅས་
འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྦོང་ཞིང་དགེ་ཆོས་རྒྱབས་པོ་
ཆེ་སྦྱང་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཉིད་

དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་སྣ་ཚོགས་པ་མི་མངའ་སྟེ་
 ཉག་དུ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་
 སྤང་པོ་དང་། འདུཤེས་སྣ་ཚོགས་མི་མངའ་བར་རི་ལྷ་རི་སྟེད་ཀྱི་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་དུ་མཁྱེན་ཅིང་རྣམ་ཉོག་
 དང་བྲལ་བཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། སླིབ་གཉིས་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་སྤང་བས་སྤྱི་ནང་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་མ་ལུས་པ་
 ཉེ་བར་ཞི་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཚོས་ལས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་སོ་སོ་རང་རིག་པས་མཐོང་
 བའམ་གཟིགས་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་
 སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཐ་མལ་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་
 སྤྱི་མཆེད་རང་རྒྱད་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་པས་ཁམས་གསུམ་
 ལས་འདས་པ་སྟེ་རིགས་ལྔ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་

བོ་ལྗེ་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་བསྡུས་ན་ཆོས་
 གྱི་དབྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་མཉམ་པ་ཉིད་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་ཚུལ་
 རིག་པར་བྱས་ནས། སྐྱེ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་འཇིག་རྟེན་
 མཐུན་འདུག་གི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གང་ཟག་པལ་པ་རྣམས་
 དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་བྱང་བོ་ལྗེ་ལྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་།
 དེ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ལ་འགལ་
 བ་ཅུང་ཟད་མེད་པར་སྤང་ཚུལ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གོ་དགོས་
 ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སྲིད་ཞི་ཐ་དད་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་
 རྟོག་གང་ཡང་མེད་པས་ཆོས་གང་ཡང་མ་གསུངས་ཞེས་བསྐྱེད་
 པ་དང་། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་སོ་སོར་མཁྱེན་ནས་
 དེ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བསྐྱེད་ཏི་ཞེས་གསུངས་པ་འགལ་མེད་
 དོན་གཅིག་དུ་འཆར་བ་ནི། གནས་ཚུལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཟབ་མོ་མངའ་བའི་མཐུས་གདུལ་བྱའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཚུད་མི་ཟ་

བའི་སྟོབས་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་ཏྲག་གིས་འབད་ཚེ་མེད་ཀྱང་ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཐོན་ལས་ཀྱི་འབྲུག་པ་འབད་མེད་
 ལྷན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྤང་ཚུ་ལ་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སོ་སོ་རང་རང་གི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་
 གཟིགས་ནས་དེ་དང་འཆོམས་པའི་ཆོས་རིམ་ལྟར་འདོད་པ་སྟོན་པ་
 དང་། གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྟེལ་བར་འབད་ཚེ་ལ་སྤྲོ་ཆོག་ས་
 མཛད་པར་སྤང་བ་ཡང་སྤང་རོ་ལ་སྟོས་ནས་དེ་ལྟར་བསྐྱུ་བ་མེད་
 པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་
 དོན་ལ་མི་སྤོངས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ།

སྤང་པོ་རང་མཆོན་པ་དང་ཆོར་བ་སོགས་ཐ་མལ་པ་མི་མངའ་
 བའི་ཕྱིར་བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་
 འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་
 བདུད་ཅེས་བྱའོ། །རྒྱ་དེས་གྲུབ་པའི་ཐག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ནི་

སྤང་པོའི་བདུད་དོ། །ཟག་པ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་གོགས་སུ་གྱུར་
 པའི་འདོད་ཡོན་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་ལྟའི་བྱའི་བདུད་དོ། །སྤང་པོ་
 དེ་ཉིད་འགག་པར་བྱེད་པ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དེ། འདི་དག་གིས་
 འགོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་བྱར་བདུད་
 ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་གཏན་དུ་བཅོམ་པའི་བྱར་
 བདུད་བཞི་ལས་ཡང་དག་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་
 སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ། ཉོགས་བྱ་མཐའ་
 དག་ཉོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དག་བཅོམ་པ་དང་ཡང་དག་པར་
 རྒྱགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བདེ་
 བར་གཤེགས་པ་དང་། སྟོན་པ་མཚུངས་པ་མེད་པ་སོགས་མཚན་
 ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་ལྡན་པའོ།

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱག་དང་ལྡན་པ།

སྐལ་པ་དུག་ནི་འདོད་དགུར་འབྱུང་བའི་དབང་ལྷག་ལུན་སུམ་
 ཆོགས་པ། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་དཔེའི་གཟུགས་བཟང་པོ། འཁོར་

ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པའི་དཔལ་འབྱོར། འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་སྟོན་
 བར་གྲགས་པ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས། སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་མཛད་པའི་བཙུན་འབྲས་བྱུང་སྟུང་ཆོགས་པ་སྟེ། དེམ་པ་
 ལྟར་བསམ་གཏན་བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་བཙུན་
 འབྲས་གྱི་འབྲས་བྱུངོ། །འདི་རྣམས་ལ་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱག་
 ཅེས་གྲུང་བྱུངོ།

མཁྱེན་པའི་བཙུན་འབྲས་

རྟེན་སྟུང་བྱུང་གི་སངས་རྒྱུ་ཆོས་དགེ་འདུན་གཏོང་བ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་རྟེན་འབྲས་ལོ། །སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་
 འདུས་མ་བྱས་པའི་སྦྱུ་སྦྱུན་གྱིས་བྱུང་བ་བརྟེན་པས་རང་དོན་བྱུན་
 སྟུང་ཆོགས་པ། མཁྱེན་བཙུན་གསུམ་ཆད་མེད་པས་གཞན་དོན་
 བྱུན་ཆོགས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱུ་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བས་ཡོན་
 ཏན་ཆད་མེད་པ་མངའ་བའོ། །ཆོས་ལ་ཆགས་པ་བྱལ་བྱེད་ལམ་གྱི་
 བདེན་པ་ཀྱི་རང་གི་དོ་ལོ་ལ་ཉོན་སྦྱིབ་མེད་པས་དག་པ། ཤེས་སྦྱིབ་

མེད་པས་གསལ་བ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་པ་འཛོམས་པའི་
 གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བ་དང་། གང་ཞིག་
 ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་ནི་སྟོས་པས་སྟོད་ཡུལ་མིན་
 པས་བསམ་དུ་མེད་པ། ལས་ཉོན་གཉིས་མེད་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ། སོ་
 སོ་རང་གིས་རིག་བྱ་ལས་རྟོག་པ་མེད་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ།
 མདོར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོག་མེད་ཞི་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའོ། །དེ་
 ལྟར་འགོག་ལས་གཉིས་པོ་དེ་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་སོ། །དེ་གཉིས་
 བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་རྗོད་བྱེད་གསུང་རབ་རྣམས་ནི་ལུང་གི་ཆོས་
 སོ། །ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགོ་
 བ་གསུམ་དང་། དོན་དང་ཆོག་འབྱུང་བཟང་པོ་གཉིས་དང་། གཞན་
 དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་མ་འབྲས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤོང་
 བས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་སྟོན་
 པས་ཡོངས་སུ་དག་པ། སྟོ་བྱར་གྱི་དེ་མ་བྲལ་བར་བྱེད་པས་ཡོངས་
 སུ་བྱང་བ་སྟེ་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པའོ། །དགོ་

འདུན་ནི་ཚོས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཉེ་དེ་ལ་སྐྱེ་འཕགས་
 གཉིས། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་ཚོས་ཉིད་
 གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བྱུང་པར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པ་ནི། རང་ལུགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་བྱ་ཐུན་མིན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་
 བ་སོ་སོ་རང་རིག་པས་རྟོགས་ནས། ཆགས་ཐོགས་དམན་སྤྱིབ་
 གསུམ་ལས་གྲོལ་བའི་རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷན་
 པའོ། །དེ་ལྟར་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་བྲན་ནས་སྟོན་
 པ་དང་ལམ་དང་ལམ་གྱི་གྲོགས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རྗེས་
 སུ་བྲན་པའོ། །གཏོང་བ་དང་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པ་
 དང་། ལྷ་ནི་འདོད་གཟུགས་གྱི་ལྷ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་ཡོན་
 ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། རང་གི་བྱ་བ་ལ་དབང་པོའི་ཚུལ་དུ་ཡང་
 བྲན་པར་བྱ་ལ། ལྷ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་དགེ་བཅུ་བསམ་གཟུགས་རྣམ་
 ཐར་གསུམ་རྣམས་ཀྱང་བྲན་པ་སྟེ་འདི་ལ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་
 རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་བྲན་སྤྱི་མ་གསུམ་

འདིས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་འཕགས་པའི་ནོར་བུ་ན་ནི།

འཕགས་པའི་ནོར་བུ་ན་ནི། དད་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་
 བྱིས་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། བྲིལ་ཡོད་པ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་།
 ཤེས་རབ་སྟེ་རེ་རེའི་མཐར་ཡང་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཞེས་སྤྱར་
 བར་བྱ་ཞིང་འཕགས་པ་ནམས་ལ་བུན་པོ་འདི་ཡོན་ཏན་སྤུན་སྤུམ་
 ཆོགས་པ་ནམ་ཡང་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཡོད་ལ་དེ་དག་གི་འཁྱོར་བ་ཡིན་
 བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།།

སྤྱག་པ་སྤྱན་ལ།

སྤྱན་ལྷ་ནི་བསོད་ནམས་ལས་སྤྱེས་པའི་མིག་དབང་གང་གིས་
 དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་གཟུགས་ལྷ་རགས་
 མཐོང་བ་ཤིང་སྤྱན། ཆེ་སྤྱ་མར་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
 ལས་ཆེ་འདྲིར་འབད་མེད་འབྱུང་བ་ལྷ་འདི་མིག་གིས་འཆི་འཕོ་དང་སྤྱེ་
 བ་མཐོང་བ་ལྷ་འདི་སྤྱན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་

སྤྱན། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་དེ་ལྟ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་
 ཀྱི་དབང་པོ་སོགས་རྒྱད་ཆོད་ཤེས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན། ཤེས་བྱའི་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ།

བདུན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱན་རྣམ་པ་བཞི།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱན་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཚུལ་བྲིམས་དང་།
 ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱན་ནོ།

བརྒྱད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་བརྒྱ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ནི། སངས་རྒྱས་
 མཆོད་པ། དམ་ཆོས་འཛིན་པ། ལུས་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པ། ཞིང་ཀྱན་ཏུ་
 འཇུག་པ། བར་ཕྱིན་རྟོགས་པ། སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པ།
 ཞིང་སྤྱང་པ། བྱང་སེམས་རྣམས་དང་སྟོན་ཡུལ་མཐུན་པར་གནས་
 པ། སྟོན་པ་ཀྱན་ཏུ་དོན་ཡོད་པ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཕྲོལ་པའོ། །སྟོན་
 ལམ་དེ་བརྒྱ་ལ། སྟོན་ལམ་ཀྱི་འཁོར་འབྲུམ་སྤྲུག་གངས་མེད་ཡོད་
 ཅིང་། དེ་བརྒྱ་མཐའ་ཐུག་པ་མེད་པའི་གནས་བརྒྱར་སྤྱབ་སྟེ། གང་ཞེ་

ན། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དང་། ཉམ་
 མཁའི་ཁམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དང་། ལྷ་དན་ལས་
 འདས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་སེམས་གྱི་དམིགས་པ་དང་། སངས་
 རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཁམས་ཅི་ཅམ་དུ་སྦྱབ་པ་དང་། དེ་
 དགུ་པོ་བསྟུས་ཏེ་འཛིག་ཏེན་གྱི་རྒྱད་དང་ཆོས་གྱི་རྒྱད་དང་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་རྒྱད་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་པོ་དེ་ནི་ཕྱོགས་དང་དུས་གྱི་ལྷ་
 མེད་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་སྟོན་དུ་སྟོན་ལམ་གྱི་འབྲུལ་སྟོན་པ་ལ་
 འཇུག་པར་རིག་པར་བྱའོ།

དགུ་བ་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད།

སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ནི་བདག་གིས་ནམ་
 ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་སེལ་རྒྱས་སྦྲུམ་པ་དང་།
 ཉམ་སེམས་ཅན་དབྱུང་བ་རྣམས་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ལ་འཛིག་རྒྱས་
 སྦྲུམ་པ་དང་། ཉམ་ཤ་ཁྲག་དང་བཅས་པའི་ལུས་གྱིས་སེམས་ཅན་

གྲི་དོན་བྱ་བ་ལྷན་པ་དང་། རྣམ་ཞིག་བདག་དཔྱུལ་བར་ཡུན་རིང་
 གནས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་པན་འདོགས་བྱས་སྟེ་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་ལ་མི་པན་པའི་སྦྱེ་བ་དང་སྒོ་གསུམ་དང་ནོར་དང་དབང་
 ལྷག་སོགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་རོ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོད་པ་
 དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པར་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་མ་གྱུར་
 ཅིག་སྟེ་པ་དང་། རྣམ་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ཕྱིག་འབྲས་བདག་ལ་
 སྦྱོར་ཅིང་བདག་གི་དགོ་འབྲས་དེ་དག་ལ་སྦྱོར་ནས་བདེ་བར་གྱུར་
 ཅིག་སྟེ་པ་དང་། རྣམ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་འབྱོར་བ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་
 རྫོགས་པར་བྱེད་བྱས་སྟེ་པ་དང་། རྣམ་ཞིག་བདག་སངས་རྒྱུ་
 སྤྱུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་འབྱེན་
 བྱས་སྟེ་པ་དང་། སེམས་ཅན་པའོ།

བཅུ་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ།

ཡང་འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི། སྒོ་གསུམ་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་

ལོ། སྤང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ། བྱ་བ་ལས་གྱི་འཁོར་
ལོའོ། །ཕྱི་མ་འདིར་བསྟན་འགྲེལ་དོན་ཅན་གྱི་བཟང་པོའི་ཐིན་
ལས་ཇི་སྟོང་བ་འདུས་སོ།།

བཅུ་གཅིག་པ་ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་བསྟན་པའི་འདུ་ཤེས་བཅུ་

ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་བསྟན་པའི་འདུ་ཤེས་བཅུ་ནི། མི་
ཉག་ །སྤྱག་བསྐྱེད། བདག་མེད། མི་སྤྱག་པ། འཆི་བ། སྤང་བ།
ཆགས་བྲལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ནམས་དང་། ཟས་ལ་མི་འཕྲོད་པ། འཛིག་
ཉན་ཀྱན་ལ་མཛོན་པར་མི་དགའ་བ། མཚན་མ་ཀྱན་འགོག་པའི་འདུ་
ཤེས་ཏེ་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་མཐར་ཡང་འདུ་ཤེས་ཞེས་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ་
དེ་ལྟར་བཅུ་ལོ། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས་འདུ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་གསུངས་
པ་ལས། བདག་འཁོར་བ་ལས་མ་ཐར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ནམས་
ལས་མ་གྲོལ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འཛིགས་པ་ཀྱན་གྱི་གཡང་
སར་ལྷུང་བ་དང་། ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ལས་མ་འདས་པ་དང་།
འཕགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དང་། ཡང་སྤིང་

བར་སྐྱེ་ཞིང་དཔལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་⁽⁴⁾སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་རྟེན་དཀར་
 བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་བྱིས་པ་སོགས་སྐྱེ་བ་དང་
 དྲེགས་པ་སེལ་བ་དང་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །བདག་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། བྱིས་པའི་བྱ་བ་དང་འདོད་པའི་
 ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སློགས་པ། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དོན་
 དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ན། བྱ་བ་ངན་པ་སྤངས་སམ། བཟང་པོ་ལ་ཞུགས་
 སམ་འབྲས་བུ་གང་ཡང་ཐོབ་བམ་སྟམ་དུ་བརྟག་པར་བྱེད་པའི་འདུ་
 ཤེས་སྣ་ཆོགས་གསུངས་པ་ནི། དེ་དག་གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་
 འཇུག་ལྡོག་གི་གནས་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་བྱས་པ་གཙོ་བོ་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 ཤེས་ནས་བྱས་པ་སྐྱེ་བ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་
 བ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་མར་ཤེས་ཤིང་སྦྱང་
 རྗེའི་སེམས་བསྐྱོམ་པའི་འདུ་ཤེས་སོགས་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པར་
 བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། མདོ་ལས་འདུ་ཤེས་འདི་དག་ལ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་

(4) རྒྱུ་ལས་ཤི་པར་མ། བོག་བྱངས། ༡༠༧-༡ རྟོན་ལ་འབྱོར་ཐོབ་པ། ༽

རྣམ་གྲངས་སྣ་ཆོག་གས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱཏོ།།

བཅུ་གཉིས་པ་རྣམ་ཐང་སྒོ་གསུང།

ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་
 གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་ནས་སྟོང་
 བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སྟུག་
 བསྐལ་གཉིས་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དྲུག་པོ་དེའི་རྣམ་པ་
 ཅན་ནི་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་
 བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ།།

བཅུ་གསུམ་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཞི།

ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཞིར་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་སྤང་བའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་མི་གཙང་བ་བསྒྲོམ་པ། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་
 གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དཔེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་
 དེས་ལུས་མཉེན་ཅིང་བྱུང་བར་བྱེད་པཏོ། །ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཐོབ་
 པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་མཆན་མོ་ཡང་ཉིན་མའི་དུས་ལྟར་སྤང་བའི་འདྲ་

ཤེས་བསྐྱེམ་པའོ། །ཤེས་རབ་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེམ་པའོ།

བཅུ་ལྔ་པ་དགེ་སྤྱོད་གི་ཆོས་བཞི།

དགེ་སྤྱོད་གི་ཆོས་བཞི་ནི། དངོས་སུ་ཆེག་ངན་པས་སྦྱོས་པ་ལ་
སྤྱར་མི་སྦྱོ། བརྟེན་པ་ལ་སྤྱར་མི་བརྟེན། རྒྱུ་ལས་གཤེད་པ་ལ་སྤྱར་
མི་གཤེད། ཁྲིམ་པ་ལ་སྤྱར་མི་ཁྲིམ་སྟེ། བཟོད་པ་ལས་བྱུང་བ་བཞིའོ།

བཅོ་ལྔ་པ་སྤྱོད་པ་ནས་སྤྱོད་གི་ལམ་སྐྱོམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ།

སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ནམས་པར་སྦྱོང་བའི་ལམ་བསྐྱེམ་པ་ལ།
འདོད་ཆགས་ཤིང་ཆེ་ན་མི་སྦྱུག་པ། ཞེ་སྤངས་ཤིང་ཆེ་བྱམས་
པ། གཉི་སྦྱུག་ཤིང་ཆེ་བས་ཉེན་འབྱེལ་གྱི་དོན། ང་རྒྱལ་ཤིང་
ཆེ་བས་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རྣམ་ཏྟིག་ཤིང་ཆེ་བས་དབྱུགས་
འབྱུང་རྒྱུ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་འདི་དག་ལྷག་པ་སྦྱོད་
པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། མི་སྤྱད་པ་བསྐྱོམ་པ། བྱམས་པ། རྟེན་འབྲེལ། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་རྗེས་སྤྲོད་

པ་ལྟ་ཡི་དང་པོ་ལ། དེོས་དང། ཆགས་པ་བྲལ་བའི་རྣམ་གཉིས་ལས། དང་པོ།

དེ་ལ་མི་སྤྱད་པ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ན་མི་གཙང་བ་དང་། མི་སྤྱད་
པ་དང་། ཀེང་རུས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ། གང་
ལ་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་གཙང་བར་ཤེས་ཤིང་
གོམས་པར་བྱ་བ་སྟེ། མི་གཙང་བ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བྱུག་གི་རང་བཞིན་
དུམོ། །ལུས་ལ་ཡོད་པའི་མི་གཙང་བའི་རྣམ་སོ་བྱུག་ནི། སྤྱ་དང་། ཁ་
སྤྱ་དང་། སོ་དང་། སེན་མོ་དང་། སྤྱི་ས་དང་། གཅིན་དང་། རུལ་
དང་། ངར་སྒྲབས་དང་། མཆི་མ་དང་། མཆིལ་མ་དང་། ཇི་མ་དང་།
བགས་པ་དང་། ཤ་དང་། འག་དང་། རུས་པ་དང་། ཆེལ་དང་། ཀར་
དང་། ཅ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། རྫོང་བ་དང་། སྟོང་དང་། མཆིན་པ་དང་།
མཆིར་བ་དང་། མཁལ་མ་དང་། སོ་བ་དང་། རྒྱུ་མ་དང་། ལོང་ཀ་
དང་། གཉེ་མ་དང་། སྤང་པ་དང་། འག་དང་། རྩ་སེར་དང་། རྒྱག་
དང་། བད་ཀན་དང་། མཁྲིས་པ་དང་། སྤང་པ་དང་། སྤང་རྒྱས་ཏེ།

དེ་ལྟར་སོ་བྱུག་གོ། །འདི་སྐབས་ངི་མ་ཞེས་པ་མིག་གི་རྩ་མ་དང་།
ན་སྐབས་དང་། སོ་ངེག་སོགས་སོ། །གཞན་བརྒྱ་འཛོལ་སྟོན།

ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རེག་བྱ་དང་བསྟེན་བཀྱར་ལ་
ཆགས་པ་ཞི་བར་བྱ་ཕྱིར། དུར་ཁོད་དུ་བོར་བའི་ཤི་རོ་གཡོ་མེད་
ལ་བལྟས་ཏེ་དེ་རི་ལྟ་བར་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་
རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ལ་མི་སྟུག་པའི་འདུ་ཤེས་དགུ་ནི། རྣམ་པར་བམ་པ་
དང་། རྣམ་པར་འབྱས་གཞིག་པ་དང་། རྣམ་པར་དམར་བ་དང་།
རྣམ་པར་སྟོ་བ་དང་། རྣམ་པར་གནག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐོས་པ་
དང་། རྣམ་པར་འཐོར་བ་དང་། རྣམ་པར་ཆིག་པ་དང་། རྣམ་པར་
རུལ་བའི་འདུ་ཤེས་དགུ་ལོ།

ཀེང་རུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་གོང་གི་ཆགས་པ་བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་
གཉེན་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མངལ་ནས་སྦྱེས་
པའི་ལུས་རྣམས་ནི་ཀེང་རུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་
ལ། ཀེང་རུས་དེ་བསྟོམ་ཚུལ་དང་པོར་རང་ལུས་རྒྱང་པའི་མཐེ་བོང་

ངམ་དབྱལ་བའི་དབྱེས་སོགས་ནས་ཐུགས་ཏེ་རུས་པ་མཐེབ་གང་
 ཅམ་ལ་སེམས་གཏད་ནས། རིམ་གྱིས་ལུས་རིལ་པོ་ཀའ་རུས་སུ་
 བསྐྱེམས་ཤིང་། ཀའ་རུས་དེས་གནས་ཁང་དང་མཐར་གྱིས་རྒྱ་
 མཆོའི་བར་དུ་བྱལ་བར་སློ་ཞིང་བསྐྱེམ་བ་དང་། ཚུར་རང་ལུས་ཀྱི་
 ཀའ་རུས་ཅམ་གྱི་བར་སྤྱད་ཅིང་། ཡང་སྤར་ལྟར་སློ་ཞིང་སྤྱད་པའི་ཆེ་
 ཀྱང་པའི་རུས་པ་བོར་ནས་གཞན་རྣམས་ལ་སྤྱད་བ་དང་། ཡང་སློ་
 ཞིང་ལུས་བྱེད་དང་ཐོད་པའི་བྱེད་དང་། སྤོན་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
 རུས་པ་མཐེབ་གང་ཅམ་ལ་བསྐྱེམ་བ་སོགས་སློ་བསྐྱེམ་བྱེད་པར་བཤད་
 རོ། །གང་ལྟར་ཡང་ཀའ་རུས་སུ་དམིགས་ནས་གོམས་པས་ཆགས་
 པ་སློང་བར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲངས།

ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཆགས་ལུལ་སྒྲིགས་
 རེ་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བ། མཐའ་དག་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བ། ལེས་
 རབ་ཀྱི་རྟོགས་པས་ཆགས་བྲལ། ཞི་གནས་ཀྱིས་གཞོན་པས་

ཆགས་བྲལ། གཉེན་པོས་སྤང་བའི་ཆགས་བྲལ་ལྟ་ཡོད་དོ།

ཡང་རྣམ་གངས་བཅུ་ལྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དེའི་གནས་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཆགས་བྲལ། འབྲིག་ཞུགས་གདུང་བ་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་
གཞོད་པས་ཆགས་བྲལ། འགངས་པས་ཟས་ཞིམ་མི་འདོད་པ་ལྟ་
བུ་ཉི་བར་བསྟན་པས་ཆགས་བྲལ། བཟང་པོ་རྟོད་པས་ངན་པ་མི་
འདོད་པ་ལྟ་བུ་སྤུང་བས་ཆགས་བྲལ། གྱིས་བ་རྣམས་མྱུང་
འདས་མི་འདོད་པ་སྤོངས་པས་ཆགས་བྲལ། འདས་དང་མ་འདས་
ལམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤྲོང་བ་གཉེན་པོས་ཆགས་བྲལ། མཐོང་ལམ་
ཐོབ་ནས་ཁམས་གསུམ་མི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཆགས་
བྲལ། ས་ནས་སར་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤང་བ་སྤྲོང་བས་ཆགས་
བྲལ། འཛིག་རྟོན་པ་དང་ཉན་རང་གི་ཆགས་བྲལ་གོང་མར་བཅས་
པའི་ཆགས་བྲལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་གོང་ན་
མེད་པའི་ཆགས་བྲལ་ལོ།

གཉིས་པ་བྱམས་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ།

བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་
 བ་འདོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་རང་དང་ཚུལ་འབྲ་བར་ཤེས་
 ཤིང་བསམ་ལ། འདི་དག་ཚོངས་པའི་དབང་གིས་བདེ་བ་འདོར་
 བེད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལེན་པ་སྟོང་རེ་རྗེ། འདི་རྣམས་སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་
 རྣམས་སུ་བདག་གི་མ་སོགས་སུ་གྱུར་པ་གངས་མང་ལ། དེའི་ཚུལ་
 གྱིས་པ་མ་དང་། སྤྱན་སྲིང་དང་། བྱ་བྱ་མོ་དང་། གཉེན་དང་སྤྱག་
 གི་གཉེན་མཆོམས་དང་བཤེས་དང་གྲོགས་གྱི་ཚུལ་དུ་སེམས་པ་
 བརྩས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་དུ་སྤྱག་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་
 པ་ལས་དེ་དག་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ།
 བྱམས་པའི་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱས་ཏེ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་བསྐྱོམ་པའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་གང་
 རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམས་པའི་སེམས་འཁོན་དང་དགྲ་ཆེ་མེད་
 པས་སྐྱོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པས་བྱབ་

པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་ནི་བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། ཉིང་དེ་
འཛིན་དུ་མ་གྱུར་ཀྱང་བྱམས་པའི་སེམས་ཐང་གཅིག་ཅེས་དུ་བསྒྲོམ་
པ་ཡང་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱམས་
པ་བསྒྲོམས་པས་དེ་དང་འཛིན་སྒྲངས་འགལ་བ། གུན་ནས་མནར་
སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེ་སྤང་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །

མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ནི། འདིས་བདག་ལ་སྤར་གཞོད་པ་
བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུང་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གི་མཛེའ་བ་ལ་སྤར་ཏེ་གསུམ་དང་།
བདག་གི་དགའ་ལ་འདིས་ཕན་བཏགས་སོ། །འདོགས་པར་བྱེད་
དོ། །འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་སྟུང་པའོ། །

བྱམས་པའི་ཕན་ཡོན་བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། ལྟ་དང་
མི་རྣམས་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱང་
བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་དང་། ལུས་བདེ་བ་མང་བ་དང་།
དུག་གིས་མི་གཞོད་པ་དང་། མཆོན་གྱིས་མི་རྩྭགས་པ་དང་། འབད་

བ་མེད་པར་དོན་རྣམས་ཐོབ་པ་དང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བའོ།།

གསུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ།

གཉི་ཟུག་གི་གཉེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱོམ་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་
བ་ལྟར་སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་སྟེ་སྐྱེ་
བ་རྟག་ཆད་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཤབ་ནས་དེ་བཞིན་ཡང་ནས་ཡང་
དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྔོངས་པ་ཐམས་ཅད་བྱལ་བར་འགྱུར་རོ།།

མཁོ་བ་ལམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེན་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། རང་ལས་ཡོན་ཏན་ཚུང་བ་ལ་
དམིགས་ནས་འདི་ལས་བདག་ཆེ་ལ། མཚུངས་པ་དང་མཉམ་མོ་
སྟམ་པ་ང་རྒྱལ་ཅམ་མམ་ཚུང་བའི་ང་རྒྱལ། མཚུངས་པ་བས་ཀྱང་
བདག་ཆེའམ་འཕགས་ལ་ཆེ་བ་དང་མཉམ་པར་འཇིན་པ་ཆེ་བའི་ང་
རྒྱལ། ཆེ་བ་བས་ཀྱང་བདག་འཕགས་སྟམ་པ་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་

ཀྲལ། ངའོ་སྙམ་དུ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་བདག་གིར་
 ལྟ་བ་ལོ་སྙམ་པའི་ང་ཀྲལ། གོང་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་
 པོ་སྙམ་པ་མངོན་པའི་ང་ཀྲལ། ཆེས་འཕགས་པ་བས་བདག་ཅུང་
 དམན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་བཟང་ངོ་སྙམ་པ་ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་ཀྲལ།
 ཡོན་ཏན་མེན་པའི་སྐྱོན་ཉིད་ཡོན་ཏན་དུ་སྒྲིམ་ནས་ང་ཀྲལ་བ་ལོག་
 པའི་ང་ཀྲལ་ལོ།

དེ་དག་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ངའོ་སྙམ་པའི་གཞི་རང་གི་སྤང་པོ་འདི་
 དག་ལ་ས་རྩ་མེ་རྩུང་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱལ་དུ་དབྱེ་
 ཞིང་འབྱུང་བ་རྣམས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དང་།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདེ་སྤྱད་དག་མི་དག་སོགས་སྣ་ཆོགས་དང་དུས་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་གི་ཆའི་བར་དུ་དབྱེ་བར་བྱ་ཞིང་དེའི་དོན་ལ་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་འདི་ལ་མི་གཙང་བའི་རྣམས་སོ་རྒྱལ་
 པའི་བཀོད་པ་སྣ་ཆོགས་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་རྩལ་གྱི་མཐར་ཐུག་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན། རྣམ་དང་འབྲས་སོགས་བསྐྱེས་པའི་སྤང་པོ་

ལྟར་སྒྲོས་དབྱེ་ཞིང་དེ་ལྟར་སྤང་པོ་ལྔ་ཆ་དང་ཆར་སྤེལ་ནས་དེ་ཡང་
 སྐད་ཅིག་གིས་སྤྱོད་ལག་ག་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་སོ་སོར་བརྟག་པ་
 གོམས་པས་རིལ་པོ་དང་གཅིག་ཕུ་དང་རྟག་པའི་འདུལ་ཤེས་སྒྲོངས་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཡུལ་སྤྱད་སྤང་བས་ངའོ་སྒྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་
 ལྟོག་ལ། དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་
 བདག་མེད་པའི་དོན་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།

ལྔ་བ་དབྱགས་འབྱུང་རྩལ་རྩལ་སྤྱད་པ།

རྣམ་རྟོག་ཤིང་ཆེ་བས་དབྱགས་འབྱེན་རྩལ་རྩལ་སྤྱད་པ་
 གོམས་པས་སེམས་གནས་པ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་ན་
 དབྱགས་འབྱེན་རྩལ་གྱི་གངས་བརྩེ་ལ་སོགས་པ་མ་ཞོར་བར་
 བགྱང་བ་ཅམ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། དབྱགས་ལུས་ལ་འགྲོ་
 བ་དང་འོང་བའི་རྩལ་སྤྱད་སེམས་འགྲོ་བ་དང་། དབྱགས་དེ་སྤྱི་ཅེ་
 ནས་རྒྱང་མཐིལ་བར་ཞོར་བུའི་ཐག་པ་ལྟར་ནར་གྱིས་གནས་པ་
 ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་། དབྱགས་འབྱུང་རྩལ་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་

ལ་འདི་ནི་རྩལ་རྫས་བརྒྱད་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་དང་བཅས་
 པའི་ཕྱང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་དབྱུད་ཅིང་ཉེ་བར་རྟོག་པ་
 དང་། དབྱུགས་འབྱེན་རྩལ་དང་ཐོ་བ་སོགས་དགེ་བ་རྣམས་སྦྱར་ཏེ་
 དམིགས་པ་བསྐྱར་བ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། དབྱུགས་འབྱེན་
 རྩལ་དེ་དག་མཐོང་སྒྲིམ་མི་སྒྲིབ་ལམ་དང་སྦྱར་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བྱུག་གི་ཚུལ་གྱིས་
 དབྱུགས་ལ་སེམས་གཏོད་པས་རྣམ་རྟོག་ཞི་བར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་སྐབས་བསྟུ་བ།

དེ་རྣམས་ནི་ལམ་བདེན་དང་འབྲེལ་བར་སྐབས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་
 ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འགྲའ་ཞིག་བསྟན་པའོ།

གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ནི།

ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་
 དབབ་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་
 བསྟངས་ཏེ། དེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཆོས་

གཞི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་དང་། ལམ་པར་བྱིན་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་དང་། འབྲས་བུ་
སྟོབས་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་ཤེས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་བསྐྱེ་
མེད་ཀྱི་ངོས་ནས་བཞག་པ་ངེ་སྟེད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་སོ།།

དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཆོས་དེ་དག་རང་
བཞིན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྤང་བ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི་གནས་
ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཞག་པ་སྟེ་ངེ་ལྟ་བ་ཟབ་མོའི་ཆོས་སོ། །དེ་
གཉིས་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་བྱུང་འདུག་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་
ནི་རྟོགས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་
ནོ། །ཡང་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྐྱེན་པའི་མདོ་ལས།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་། བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
སུ་སྟེ་ཡང་མཐར་ཐུག་སོ་སོར་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་
བདེན་པ་གཅིག་སུ་བྱུང་འདུག་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ།

གཉིས་པ་རབ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་བསྐྱུ་བ།

བདེན་པ་ལ་མཁས་པའི་སྐབས་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

༄ དགྲ་པ་ཐེག་པ་ལ། མཁས་པ་འདི་སྐབས་སྒྲ་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
མདོར་བསྟན། དེའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད། དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་
ནས་སྐབས་བསྐྱ་བ་གསུམ། དང་པོ།

ཐེག་པ་ལ་མཁས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བཏེགས་
ནས་རང་འབྲས་ལ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལམ་ལ་གཙོ་བོར་བཟོད་
མོད། འདིས་འདེགས་པ་ལམ་གྱི་ཐེག་པ་དང་། འདིར་འདེགས་པ་
འབྲས་བྱའི་ཐེག་པ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་སུ་ཡང་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དེའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པ་ཤད་
གཉིས། དང་པོ།

ཐེག་པ་དེའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ་དང་མིའི་ཐེག་པ་དང་ཆངས་པའི་ཐེག་
པ་སྟེ་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་དང་། ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་
པ་སྟེ་བྱང་གྲོལ་གྱི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་ལྟར་གསུངས་པའི།

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ཤད་ལ། ཐེག་པ་སྤྲ་མ་བཞི་པོ་མདོ་ཙམ་བཤད། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འཛིག་ཉེན་པའི་

ཐེག་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐེག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ་ལྟ་མིའི་ཐེག་པ། ཆངས་པའི་ཐེག་པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་
གསུམ། དང་པོ།

ལྟ་མིའི་ཐེག་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་བཅུ་སྟོད་པས་ལྟ་དང་མིའི་སྟེ་བ་དང་བདེ་བ་
འགྲུབ་པར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ཆངས་པའི་ཐེག་པ།

ཆངས་པའི་ཐེག་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མེད་བཞི་
བསྟོམ་པས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྟེ་བ་སོགས་ཁམས་གོང་མ་
བསམ་གཟུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའོ།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ།

དེ་དག་ནི་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོའི་རྟེན་བསྟུ་བ་པ་ཅམ་ལས་
གཏན་དུ་ཐར་པའི་གནས་མ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་འདས་
པའི་ལམ་ཀྱི་རྟེན་ཅམ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐེག་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་
གཉིས། དང་པོ།

འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐེག་པ་ལ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པའི། དང་པོ་གཉིས་ཐེག་དམན་དང་། ཐ་མ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་མདོར་བསྟན་སུ་
བཤད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཤེས་བཅུ་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ནི་འཁོར་བའི་སྦྱོན་དང་
སྤང་འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་སྦྱོན་ས་འཁོར་བ་ལ་
ཡིད་སྤངས་ཤིང་གཞན་དོན་ལ་མི་སྦྱོ་བ་རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱ་ནི་བའི་
གོ་འཕང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞིལ་བས་རིགས་དང་མོས་པ་
རྒྱ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ལམ་ལ་དེ་དག་གི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་

ཡང་གཞི་ཚུལ་གྱི་མས་ལ་གནས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་
 རབ་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། འདོད་པ་ཚུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་མ་
 ཆགས་འཕགས་པའི་རིགས་⁽⁵⁾ལ་གནས་པ་དེས་ལུས་འདུ་འཛི་
 དང་སེམས་རྣམ་ཏྲོག་ལས་བསྐྱེད་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་ལམ་
 བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་འདོད་ཆགས་ཤེས་
 ཆེན་མི་སྤྱད་པ་དང་། རྣམ་ཏྲོག་ཤེས་ཆེན་དབུགས་འབྱེན་རྒྱལ་ལ་
 སེམས་འཛིན་པ་ཅམ་གྱི་སྦྱོད་པ་རྣམ་སྦྱོར་གི་དམིགས་པ་སྟོན་
 དུ་བཏང་ནས་ཞི་གནས་བྱུང་པར་གྱུར་པ་ན། རྣམ་པ་ཉིར་བཞག་
 བཞི་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། ལུས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སོ་འདི་དག་
 ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་སོ་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་
 གི་བདག་དེས་སྟོང་པ། མི་རྟག་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་
 ལ་བྱས་པས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་བཞི་སོགས་
 འབྱུང་སྟེ་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་ལམ་བཟོད་ནས། མཐོང་ལམ་དུ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེན་བཞིའི་དོན་མངོན་

(5) ཆོས་པ་འདུ་མཉམས་སྟོན་གྱི་ཞུམ་མཁན་ ༡༡༡-༡ རྟོན་གྱི་

སུམ་མཐོང་ལ། སྒྲོམ་ལམ་ས་དགུས་ཉོན་མོངས་ནམས་རིམ་གྱིས་
 སྤངས་ནས་ཁམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
 ཅད་སྤངས་པས་འཁོར་བ་ལས་གཏན་དུ་སྡོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
 མདོར་ན་ལམ་ལྷར་རང་ལམ་གྱི་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་བསྒྲོམ་པས་
 གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་།
 མཐར་འབྲས་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མདོན་དུ་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ས་བཅུ་བཞུད་པ།

སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་དེ་དག་ཏུ་ཤེས་པ་བཅུ་འབྱུང་སྟེ།
 ཆོས་ཤེས་དང་། རྗེས་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། ས་རོལ་སེམས་
 ཤེས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་སོགས་བཞི། ཟད་པ་ཤེས་པ། མི་སྦྱོར་
 ཤེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཤེས་ནི་འདོད་པའི་སྤྱག་ཀུན་ཤེས་པ། རྗེས་
 ཤེས་ཁམས་གོང་མའི་དེ་གཉིས་ཤེས་པ། ཟག་བཅས་སོགས་ཤེས་
 པ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་གཞན་དགུ་པོ་མེན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 ཤེས་པ། ས་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་གཞན་རྒྱུད་ཤེས་པ། འགོག་པ་

སོགས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དང་། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་གོང་དུ་བཤད་
པ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་པ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་
གཞན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བཅུ་འདི་དག་སངས་
རྒྱས་ལ་ནི་བྱང་པར་འཕགས་པ་མང་ལོ།

གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་སྤྱོད་གོམས་པའི་སྟོབས་ལས་
སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པར་གྱུར་པ་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོན་གཞན་གྱིས་
བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་ལྷུང་སྟེ་དུར་
ཁྲོད་སོགས་སུ་སོང་ནས་ཤི་བའི་རུས་གོང་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་འདི་ནི་
གཤིན་ཤེས་བྱ་སྟེ་འདིའི་རྒྱ་ནི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་ལུགས་
འབྱུང་ཕྱོག་གི་ཚུལ་རང་གི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས་བདེན་
བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་
ལས་གཞུང་བ་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་བདག་མེད་སྤྱིད་གཉིས་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་

དེ་འཛིན་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནམས་སྤངས་པར་
བྱས་ཏེ། འདུ་འཛི་ལ་མི་དགའ་བས་སྒྲ་མེད་ལུས་གྱིས་ཆོས་སྟོན་
ཞིང་རྩུ་འབྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་འབྱེད་པ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་
བྱ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མདོར་
བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ནི། ཐེག་ཆེན་པའི་རིགས་གྱི་སྟོབས་ལས་
བསམ་པ་དང་མོས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྐྱབས་བསྐྱེད་
ནས། བསྐྱལ་པ་བྱངས་མེད་པར་རྫོགས་སྟོན་སྤང་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་
ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དེས། ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་
ཐེག་པ་ནི། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་
ཟབ་པ་དང་། ས་དང་ལམ་དང་པར་བྱིན་སོགས་ཆད་མེད་པའི་སྟོང་
ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཟབ་པའི་ཤེས་རབ་དང་རྒྱ་

ཆེ་བའི་ཐབས་མཁས་བྱུང་དུ་འབྱུག་པར་བསྐྱབས་ནས། མིད་ཞི་ལ་
 རྒྱུན་ཡོན་དུ་མི་རྟོག་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ས་འབྲས་བྱ་
 མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་པས་ལམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འབྱུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་དེ་ཐེག་དམན་ལས་བྱུང་པར་
 འཕགས་ཚུལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དངོས། ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་
 བྱ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཆེན་པོ་བདུན་གྱིས་འཕགས་པ།
 སྒྲ་མེད་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ། བྱུང་པར་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི། ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་དམིགས་པ་
 སོགས་ཆེན་པོ་བདུན་གྱིས་འཕགས་པ་སྟེ། དམིགས་པ་ཆེན་པོ་
 རྗེ་དཔེ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ཆད་མེད་པ་དང་བརྗོད་
 བྱ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཁོང་དུ་
 རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུབ་པ་ཆེན་པོ་རང་དང་གཞན་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་
 སོ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དབང་གིས་སྟོང་
 དང་སྟོང་རྗེ་བྱང་དུ་ཞུགས་པའི་སྟོས་བྲལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་
 བྱ་བ་ཐོབ་པ་དང་། བཙོན་འབྱས་ཆེན་སོ་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་
 པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་རྫོགས་སྟོན་སྐྱང་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་སོ་སྟིད་ཞིར་མི་གནས་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་
 པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ཞིང་རང་གིས་སྟོམ་པའི་
 ཆོས་ཀྱང་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷ་པོ་ནི། འདིས་འགྲོ་བ་ལམ་གྱི་
 ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཡང་དག་འབྱུང་བ་ཆེན་སོ་སྟོབས་
 སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བ་དང་། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཆེན་སོ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྟིད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ལ་ཕན་བདེའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་
 གཉིས་ནི་འདིར་འགྲོ་བ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།

གཉིས་པ་སྒྲ་མེད་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ།

ཡང་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་གཞན་ཡང་སྒྲ་ན་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་
 འཕགས་ཏེ། སྐྱབ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི་པར་བྱིན་བཅུ་པོ་དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་
 བ་དང་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དང་ཡུན་རིང་པོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱབས་ཅིང་ཕྱང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ཡང་མི་ཟད་པར་སྐྱབ་
 ལ། དེ་ཡང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོགས་མེད་པ་དང་། ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབང་འབྱོར་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཤེས་རབ་གསུམ་
 ཀྱིས་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཞི་ལྷག་གི་སྒྲོ་ནས་བྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་སྐྱབ་པ་དང་།
 ས་བཅུར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕགས་པར་སྐྱབ་པའོ། །དམིགས་པ་
 སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ན་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ས་
 དང་པར་བྱིན་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་དང་།
 ཟབ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། དེ་གཉིས་བྱང་འཇུག་དུ་སྐྱབ་

པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལམ་དང་ས་གོང་ནས་གོང་དུ་
 བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཡང་
 དག་པར་འགྲུབ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་མཐུན་ཆུན་ཆང་བས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ་འགྲུབ་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལམ་ལྗེའི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
 ཚུབ་མཆོག་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པའི་ཐོན་ལས་
 རྒྱན་མི་ཆད་པའི་བར་དུ་འགྲུབ་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་དབྱུང་
 མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ བྱེད་པར་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ།

ཡང་བྱེད་པར་གསུམ་གྱིས་འཕགས་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བྱེད་
 པར་སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་དང་རིས་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་ཆེན་པོ་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་
 ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
 སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྤོང་བ་ཆེན་པོ་

དང་། རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་ཆོས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་སྒྲིབ་མེད་དུ་གཟིགས་
 བའི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་དེ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཕགས་
 སོ། །ལམ་སྐྱབ་པའི་བྱད་པར་ནི་དམིགས་པ་ཆད་མེད་པ་དང་། གོ་
 ཆ་ཆད་མེད་པ་དང་། འཇུག་པ་ཆད་མེད་པ་དང་། ཆོགས་ཆད་མེད་
 པ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའོ། །མཐར་འབྲས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱད་པར་
 བློ། །ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྤྱིང་
 རྩེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་ཡས་པ་བྱད་པར་མཛད་པ་
 དང་། དེ་ཡང་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་མཛད་པ་གསུམ་ནི་སེམས་
 ཆེན་པོའི་བྱད་པར་རོ། །རྟོག་ཆད་གྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་།
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་ནི་
 སྤྱིང་བ་ཆེན་པོའི་བྱད་པར་རོ། །ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་
 སུམ་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་

གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མི་སྟོབ་པའི་འབྲས་བུ་སངས་
 རྒྱས་གྱི་ས་དེ་ལ། ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྒྱན་མཐའི་རྗེ་རྩ་བུའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་བཏེན་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་
 པར་མངོན་ཏོགས་རྒྱན་ལས་ཏོགས་པར་བྱ་ཞིང་འདྲིར་ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་གནད་མན་ངག་གིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལམ་དངོས་ལ། ལམ་ཉིད་བཤད་པ་དང་། ལམ་
 བཟོད་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་
 པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་
 བཟོད་པ་གསུམ། དང་པོ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ནི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ནམ་
 མཁའ་དང་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་ནམ་གངས་ཀྱི་མཐའ་དབག་པར་དཀའ་བ་
 ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ཉམས་ལེན་མདོར་བསྟུས་ན་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་
 ཅུའི་ཚུལ་དུ་འདུ་བས་སྐབས་འདྲིར་དེ་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་བཤད་པ་
 དང་། དེ་དག་ལམ་ལྔ་དང་སྦྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འདུན་སོགས་
 བཞི་བཤད་པ་དང་། སར་ཕྱིན་དུག །ཆོད་མེད་བཞི། མངོན་ཤེས་ལྔ།
 བསྐྱ་དངོས་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། རྟོན་པ་བཞི། ཆོག་ས་
 གཉིས། བྱང་ཆོས་སོ་བདུན། ཞི་ལྷག་གཉིས། གཟུངས་སྤོབས་
 གཉིས། སྤྲོམ་བཞི། གཅིག་བསྟོད་ལམ། ཐབས་མཁས་བཤད་པ་སྟེ།
 བཅུ་བཞི་ལས། དང་པོ་འདུན་སོགས་བཞི་བཤད་པ་ལ། ལམ་ལ་འདུག་པའི་སྒོ་འདུན་
 སོགས་བཞི་བསྟན་པ་དང་། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་སྤྲོམ་དུ་བསྟན་པ་
 གཉིས། དང་པོ།

དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་
 ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་
 པས་འདུན་པ་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་རྗེ་བཟང་
 དུ་འཕེལ་ཏེ་སྟོང་རྗེའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་

བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སངས་
 རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
 སྐྱབ་པ་ལ་སློན་ཅིང་མི་གཏོང་བའི་བསམ་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་
 བསམ་པ་གསེར་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་སྟོབས་
 གྱིས་པར་ཕྱིན་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འཇུག་པ་སྟོད་པ་མེད་པ་
 ལ་སྦྱར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་བ་ཡར་གྱི་ངོ་ལྷ་བུར་གོང་ནས་གོང་
 དུ་འཕེལ་བའོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་གཞན་དོན་ཁུར་སྤྱོད་དང་
 ལམ་ལ་ལྷག་པར་སློབ་པ་ནི་ལྷག་བསམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གིས་
 བྱ་བར་བུད་ཤིང་ལ་མེ་ལྷ་བུར་རང་གིས་འཇུག་ཅིང་མི་མཐུན་སྟོགས་
 ཉམས་པར་བྱེད་པ་མེ་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །འདི་བཞི་ནི་
 ཆོག་པ་ལམ་གསུམ་དང་སྦྱར་ལམ་སྟེ་མོས་སྦྱོད་གྱིས་ལའོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་སྟོན་དུ་བསྟན་པ།

ཚུལ་དེ་དང་ལྡན་པས་འཇུག་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཀུན་བསྐྱུ་ན།
 པར་ཕྱིན་དུག །ཆོད་མེད་བཞི། མངོན་ཤེས་ལྷ། བསྐྱུ་དངོས་བཞི། སོ་

སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། རྟོན་པ་བཞི། ཆོག་ས་གཉིས། བྱང་ཕྱོགས་
 སོ་བདུན། ཞི་ལྷག་གཉིས། གཟུངས་སྒྲོབས་གཉིས། སྒྲོམ་བཞི། གཅིག་
 བྱས་བཟོད་པའི་ལམ། ཐབས་མཁས་ཏེ་དོན་བྱུག་པོ་འདི་ཅམ་དུ་འདུ་ལ་
 གོང་གི་འདུན་བསམ་སྒྲུར་བ་ལྷག་བསམ་བཞི་དང་བཅས་པས་མི་
 ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་འདི་ནི་རེ་རེ་ལ་འང་བསམ་པ་དང་སྒྲུར་བ་དང་འབྲས་
 བྱ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་མི་ཟད་པ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་^{ཡང་ཕྱིན་བྱུག་བཤད་པ་ལ།} ཕྱིན་བྱུག་རང་རང་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ།
 དེ་དག་གི་བྱང་པར་བཤད་པ། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ། ཕྱིན་བྱུག་ལས་བཅུར་དབྱེ་ཚུལ་
 བཤད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ།

དེ་ལ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ནི་སྒྲིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་
 བྱུག་གོ། །རང་གི་བདོག་པའི་དངོས་པོ་ལ་མ་ཆགས་པར་དེ་གཞན་
 ལ་གཏོང་བ་ནི་སྒྲིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཟང་ཟེང་དང་། ཆོས་དང་། སྐབས་

ཀྱི་སྤྱན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་ཡོ་བྱད་སོགས་སྤྱན་
པ་གཏོང་བ་དང་། བྱ་དང་བྱ་མོ་སོགས་སྤྱན་པ་གཏོང་བ་ཆེན་པོ།
རང་གི་ལུས་སྟོག་གཏོང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཏོང་བ་ཞེས་སོགས་ནང་
གི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཡོད་དོ།

སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་འཇུག་སྟོག་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པ་ལས་
མི་འདའ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། དེ་ལ་ཉེས་སྤྱོད་སྟོམ་པ། དགེ་བ་
ཆོས་སྤྱད། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་
བ་སོགས་སོ། ཅིས་ཀྱང་མི་འཇུགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱ་དཀའ་བ་དང་
དུ་ལེན་པ་ལ་བཟོད་པ་ནི་བཟོད་པ་སྟེ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ལ་ངེ་མི་
སྟམ་དུ་བཟོད་པ། ཆོས་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱོད་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
ལེན་གྱི་བཟོད་པ། ཟབ་མའི་དོན་ལ་མི་སྤྱག་པའི་བཟོད་པ་གསུམ་
སོགས་སུ་དབྱེ་ལོ།

དགེ་བའི་གནས་ལ་སྒྲོ་བའི་སྒྲོ་ནས་ནན་ཏན་གྱིས་འཇུག་པ་ནི་
བཙོན་འགྲུས་ཏེ། དེ་ལ་བསམ་པ་མ་ཞུས་པ་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་

སམ་གུས་སྒྲུང་གི་བཙུན་འགྲུས། སྒྲུང་བ་མི་འགོང་བ་ཉག་སྒྲུང་གི་
 བཙུན་འགྲུས། སམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 རྒྱལ་ས་པ་ལ་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བཙུན་འགྲུས་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་དོ།

དམིགས་པ་ལ་སམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་བསམ་གཏན་
 ཏེ། འདི་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
 བ་ཉར་སྒྲུང་གི་བསམ་གཏན་དང་། བསམ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཟག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ནི་དོན་རབ་འབྱེད་པའི་བསམ་
 གཏན་དང་། དཔལ་འགྲོ་དང་། རོ་རྩེ་ལྟ་བུ། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་སོགས་སངས་རྒྱས་བྱང་སམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་
 ཆད་མེད་པ་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱེས་པའི་བསམ་
 གཏན་ཞེས་བྱའོ།

ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་དང་། མཉམ་བཞག་ཟག་

མེད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ། རྗེས་སློབ་དག་པ་
 འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
 གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ། འཇིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་དང་། དོན་དམ་ཤེས་པ་ཟབ་པའི་
 ཤེས་རབ། ཀྱང་རྫོག་རྒྱམས་ཤེས་པ་རྒྱ་ཆེ་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་
 སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་ དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་མཁའ་བཤམ་གྱི་

སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྤྱིན་པོ་སྤྱིན་ཡུལ་སྤྱིན་བྱ་སྟེ་
 འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཁོར་
 གསུམ་མི་དམིགས་པས་ཟེན་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པར་
 ཕྱིན་དུ་གྱུར་ཞིང་། ཐོག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་པར་ཕྱིན་དུག་པོ་
 འདིར་འདུའོ། །དེ་ཡང་པར་ཕྱིན་རེ་རེ་བཞིན་རང་རང་གི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་སེར་སྒྲ་སོགས་སྤང་བ། རྟོགས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟེན་
 བ། ཐབས་དེས་ཡུལ་སེམས་ཅན་རྒྱམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པ། དེའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་སྤྲོན་པར་བྱེད་པ་བཞིས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པ་ནི་
 གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དཔེ་བཤད་པ།

སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་པར་བྱིན་དེ་དག་ནི།
 སྤྲོན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་རིམ་པ་ལྟར། ལོངས་སྤྱོད་མི་ཟད་
 པ་གཏིང་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་དང་། གཏིང་ནམ་ཡང་མི་འབྲུགས་
 པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། བར་འཛོམས་ཤིང་ཚུར་མི་ཚུགས་པ་དོ་རྗེ་དང་།
 གཡོ་བ་མེད་པ་རི་རབ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་སེལ་བ་སྤྲོན་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་པ་ཕྱིན་དུག་ལས་བཅུར་དབྱེ་རྒྱུ་བཤད་པ།

གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ལས།
 ཐབས་སྟོབས་སྟོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་བཞིར་བྱེ་བས་པར་བྱིན་བཅུར་

འགྱུར་ཏེ། ཐབས་ནི་འོག་ཏུ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 བཞིན་ནོ། །སྟོབས་ནི་པར་བྱེན་རྣམས་རང་རང་གི་མི་མཐུན་སྟེགས་
 ཀྱིས་བརྗེ་མི་རྒྱས་པའི་སྟོབས་སུ་གྱུར་པའོ། །སྟོན་ལམ་ནི་སྟོན་ལམ་
 ཆེན་པོ་བརྩ་སོགས་འདུན་པའི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོན་ས་དོན་ཡོངས་
 སུ་གྱུབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་རི་ལྷ་རི་སྟེད་ཀྱི་དོན་མཐོར་བར་
 རྟོགས་ནས་རྫོང་བྱེད་གསུང་རབ་ཀྱི་བྱང་ངེས་སོགས་འབྱེད་པ་ལ་
 ཡང་བཤད་ཅིང་། བརྫོང་བྱ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་སྟེ། མདོར་ན་རྣམ་པར་འབྱེད་
 པའི་ཤེས་རབ་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ལས་འདས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱབ་པར་གནས་པ་གྱུར་པ་⁽⁶⁾སྟེ།

སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས།

རྣམ་ཤེས་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་རྟག་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཚད་མེད་བཞི་བཤད་པ་ལ། ཚད་མེད་དངོས་དང་། དེའི་བྱད་
བར། ཚད་མེད་དུ་འཛོག་པའི་འཐད་པ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ།
དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དཔེ་བསྟན་པ་བཞི།
དང་པོ་ལ་ཚད་མེད་དངོས།

ཚད་མེད་པ་བཞི་ལས། བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་
ལྡན་འདོད་གྱི་ནམ་པ་ཅན་ནོ། །སྤྱང་རྗེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་
བར་འདོད་པའི་ནམ་པ་ཅན་ནོ། །དགའ་བ་ནི་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་
བར་འདོད་པའི་ནམ་པ་ཅན་ནོ། །བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་ཅན་
ཀུན་ལ་ཉེ་རིང་དང་ཆགས་སྤང་མེད་པའམ། ཡང་ན་སྤྲ་མ་གསུམ་
གནས་སྐབས་གྱི་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་
ཅན་ནམས་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་ཉེ་གཏན་བདེ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་
འདོད་པ་ཕན་པའི་བསམ་པ་ཅན་དུ་ཡང་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དེའི་ཐད་ནས།

བྱམས་སོགས་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་

པ། ཆོས་ལ་དམིགས་པ། དམིགས་པ་མེད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་
གསུངས་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་དམིགས་པ་
མེད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་་ཆད་མེད་དུ་འཛོག་པའི་འཐད་པ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ།

བྱམས་སོགས་འདི་དག་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་
དམིགས་པས་བན་ཡོན་ཆད་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་
ལ་བརྟེན་ཏེ་འདི་བཞི་བསྐྱེམས་པས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེ་
འབྲས་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་ཆངས་པ་ཆེན་པོའང་འདི་བཞི་ལ་རྟག་ཏུ་
གནས་པས་ན་ཆངས་པའི་གནས་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིས་
རིམ་པ་ལྟར་གཞོད་སེམས། རྣམ་འཛོ། མི་དགའ་བ། ཆགས་སྤང་
གཉིས་པོའི་གཉེན་པོ་བྱེད་དོ།

དེ་ལྟ་བུའི་བྱམས་པའི་སེམས་ཁོ་ན་དང་དག་ལྷ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་ཅིང་

ཐུས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞི་ནི་མི་
དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ཅིང་སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་
སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའོ།

བཞི་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེ་བསྟན་པ།

འདི་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བཤེས་གཉེན་ནས་མཛུལ་
བ་ཆེན་པོ་དང་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་ལ་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ།

བཞི་པ་མངོན་ཤེས་ལ། དངོས་དང་། དེའི་བྱུང་པར། དེའི་དབུ་
ཞར་བྱུང་མངོན་ཤེས་དུག་བཤའ་པ་བཞི། དང་པོ།

མངོན་ཤེས་ལྟ་ལས་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་
བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་པའི་སས་
བསྐྱུས་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་དྲངས་བ་ལ་བཞེན་ནས་ཐག་ཉི་རིང་
གི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆི་
འཕོ་བ་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བཤེས་པའོ། །ལྟའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་
གོང་བཞིན་གོང་སས་བསྐྱུས་པའི་རྣ་དབང་ལ་བཞེན་ནས་ཐག་ཉི་

རིང་གི་སྐྱ་དང་སྐྱད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའོ། །པ་རོལ་སེམས་ཤེས་
 གྱི་མངོན་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་སེམས་རྩི་
 ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཤེས་པའོ། །སྟོན་གནས་རྩིས་བྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་
 བོ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་གྱིས་རང་གཞན་རྣམས་
 ཆེ་རབས་སྒྲ་མ་རྣམས་སྒྲ་གང་དུ་སྦྱེས་ནས་བདེ་སྤྱད་སོགས་ཅི་
 སྟོང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའོ། །རྩུ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ནི་བསམ་
 གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏེ། མང་སོ་གཅིག་དུ་བྱེད་པ་དང་།
 གཅིག་དུ་མང་བསྐྱར་བ་དང་། འོད་འབྱེན་པ་དང་མེ་འབར་ཁིང་ཚུ་
 འབྱུབ་པ་སོགས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་གྱི་བྱ་བ་སྟོན་པའོ།

གཉིས་པ་དེའི་ཁྱད་པར།

འདི་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་བཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ཡོད་
 གྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོའི་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་བསྐྱབ་ཅིང་དེ་
 ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ནས་འཛིག་རྟེན་

པ་དང་ཉན་རང་རྣམས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དེ་དགེ།

མངོན་ཤེས་འདི་དག་གི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་
སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཐུ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། འདི་དག་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་
ཞེས་བྱའོ།

བཞི་པ་ཞར་བྱང་མངོན་ཤེས་བྱག་པའད་པ།

འདི་ལྟའི་སྟངས་དུ་བྱག་པ་བྱད་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱར་ན་བྱག་ཏུ་
འགྱུར་རོ།

ལྟ་པ་བསྐྱེད་དོས་ལ། དདོས་དང་། དེའི་དཔེ་གཉིས། དང་པོ།

བསྐྱེད་པའི་དདོས་པོ་བཞི་ལས་སྐྱེན་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
བར་བེད་སོགས་བྱིན་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །སྐྱེན་
པར་སྐྱེ་བཞི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོག་ཡིད་དུ་འཐད་པ་སྐྱེ་བས་ཡིད་
བྱངས་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆོས་སྐྱེན་པའོ། །དོན་སྐྱེད་པ་ནི་སེམས་

ཅན་རྒྱལ་ལ་པན་ཕྱིར་གྱི་དོན་དེ་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ། ཡང་ནས་
ཡང་དུ་མི་ལྟོག་པར་འབྱུག་པར་བྱེད་པའོ། །དོན་མཐུན་པ་ནི་རང་ཡང་
པ་རོལ་པོ་དེ་དང་དོན་མཐུན་པར་པར་ཕྱིན་ལ་འབྱུག་པ་སྟེ།

གཉིས་པ་^{དེའི་དཔེ།}

ཚུལ་འདི་དག་གིས་སེམས་ཅན་རྒྱལ་སྤྱད་ཅིང་སློན་པར་བྱེད་
པས་འདི་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་
སྟེ་ཉི་མས་ལོ་ཉོག་སློན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

དུག་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞིའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
གཉིས། དང་པོ།

སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དོན་འདི་དང་འདིའི་ཞེས་སོ་སོ་མ་གྲོར་བར་ཡང་
དག་པར་རིག་པའོ། །ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་རྗོད་
བྱེད་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་མཐའ་དག་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་

རྟོགས་པ་ལོ། །འདི་གཉིས་ནི་བཤའ་བྱའི་དོན་ནོ། །ངེས་པའི་ཆོག་
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི། ཆོས་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་
ལྷ་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་སྐད་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
པ་ལོ། །སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི། གདུལ་བྱ་དང་
འཆམས་པར་རྒྱས་བསྐྱས་དང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་སོགས་རི་ལྟར་
འདོད་པ་བཞིན་དུ་འཆད་ཀྱས་པའི་སྟོབས་པ་མི་ཟད་ཅིང་ཐོགས་པ་
མེད་པ་ལོ། །འདི་གཉིས་ནི་འཆད་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེའི་དཔེ།

འདི་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་བསྟན་
བས་གདུལ་བྱའི་ཡིད་འཕྲོག་པ་ནི་ཟེའི་ལྷ་དབྱངས་ལྷ་བུལོ། །

བདུན་པ་རྟོག་པའི་ལ། དངོས་དང་། དེའི་དཔེ་བཤའ་པ་གཉིས། དང་པོ།

རྟོན་པ་བཞི་སྟེ། ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ་ནི། རྟོན་བྱེད་
ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ལྟར་ལེན་པ་གཙོ་བོར་མི་བྱ་བར་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་
དཔྱེད་པ་ལོ། །རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་ནི། གཟུང་

འཇིན་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ལྟར་མི་ལེན་པར་གཟུང་
 འཇིན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཚོན་པའོ། །དང་དོན་
 ལ་མི་ཚོན་ངེས་དོན་ལ་ཚོན་པ་ནི། ཐེག་པ་དམན་པ་སོགས་གདུལ་
 བྱའི་ངོར་གསུངས་པའི་དང་དོན་ལ་གཙོ་བོར་མི་བྱ་བར། ངེས་པའི་
 དོན་ལ་ཡིད་འཇུག་ཅིང་གཏོང་པར་བྱེད་པའོ། །གང་ཟག་ལ་
 མི་ཚོན་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚོན་པ་ནི། ཆོས་འཆད་པ་པོ་གང་ཟག་གི་
 བཟང་ངན་ཅམ་ལ་མི་ཚོན་པར་དེས་བཤད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚོན་
 པའོ། །ཚོན་པ་བཞི་འདི་ལ་དོན་སྣ་ཆོགས་སུ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ་
 རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེའི་དཔེ་བཤད་ལ།

བྱང་སེམས་གང་ཞིག་འདི་བཞི་དང་ལྡན་པ་དེས་རྫོ་ལས་
 གསེར་བཅག་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱིས་ཚོགས་བྱ་བ་པོ་རྣམས་ཁོང་
 དུ་ཚུད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་དབང་བསྐྱར་རུས་པའི་བྱིར་
 འདི་དང་ལྡན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱའོ།

བརྒྱད་པ་ཆོག་ས་གཉིས་ལ། དངོས་དང་། དེའི་དཔེ་བསྟན་པ་
གཉིས། དང་པོ།

ཆོག་ས་གཉིས་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ནི་པར་བྱིན་
ལྷ་ལས་རྒྱལ་གིས་བསྐྱས་པའི་བསོད་ནམས་དགེ་བའི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་དོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་ནི་དེ་དག་ཟེན་བྱེད་འཁོར་
གསུམ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྟོན་པའོ།

གཉིས་པ་དེའི་དཔེ་བསྟན་པ།

ཆོག་ས་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཐེག་ཆེན་ལས་དང་འབྲས་བྱའི་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་འདི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་བང་མཛོད་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱའོ།

དགྲ་པ་བྱང་ཕྱོགས་ལ། དངོས་དང་། དེ་ཡི་བྱང་པར། དཔེ་
བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི། ཡང་
དག་པར་སྟོང་བ་བཞི། རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱང་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྷ།
སྟོབས་ལྷ། བྱང་རྩལ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལས་བརྒྱད་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་བླ་མ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་དངོས་དང་། དགོས་པ། རོ་
 བོ། གྲོགས། དམིགས། སྒྲིམ་ཚུལ། འབྲས་བུ་སྟེ་བདུན་གྱིས་
 ཞེས་པར་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སོགས་
 གྱིས་རིམ་བཞིན་བསྟན་ཏེ་གཞུང་གི་ཆོག་ཐེན་ལྟར་བཤད་པར་
 བྱའོ། །དང་པོ་བླ་མ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དངོས།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྤྲུལ་ཅུ་སོ་བདུན་ལས།
 བླ་མ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ནི། ལུས་བླ་མ་ཉེ་བར་བཞག་པ། དེ་
 བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་བླ་མ་ཉེ་བར་བཞག་པའོ།

གཉིས་པ་དགོས་པ།

དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གནས་ངན་
 ལེན་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལུས་དང་། མེད་པའི་གཞི་ཆོར་བ། བདག་ཏུ་
 དམིགས་པའི་གཞི་སེམས། ཀྱན་བྱང་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་གཞི་
 ཆོས་ཀྱན་ལ་མ་ཚོངས་པར་བྱ་བའི་བྱེད་བཞེར་བཤད་དེ། དེ་དག་
 ལ་ཚུལ་བཞིན་དམིགས་པས་བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་དེ་ལོ།

དཔྱ་ཉི་མའི་པོ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་དཔྱ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
ཤེས་རབ་ལོ།

མའི་པ་ཐོག་སྐབས།

གྲོགས་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་
ནམས་ཏེ། འོག་མ་ནམས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་གྲོགས་དེ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ།

ལྷ་པ་དེ་ལོག་སྐབས།

དེ་ལྟར་སྒོམ་ན་ནང་གི་ལུས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནང་
རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ། ཕྱི་ལུས་ནི་ཕྱི་ལྟེ་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་
འབྲེལ་བའི་ཕྱི་ལྟེ་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་ནམས་
དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ཏེ། མདོར་ན་གཟུགས་
ཀྱི་ཕྱུང་པོར་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐབས་འདིའི་ལུས་དཔྱ་པ་ཉི་མ་

བཞག་གི་དམིགས་ལུལ་ལོ།

རྒྱག་པ་སྒྲོལ་ཚུལ།

ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རི་ལྷར་ལྷ་ན་ཉན་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བེ་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞིའི་ཚུལ་དུ་ལྷ་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་སྦྱུ་མ་ལྷ་བྱ་དང་། རོན་དམ་པར་མཐའ་ཀྱན་དང་
 བྲལ་བའི་སྦྱོས་བྲལ་དུ་ལྷ་ཞིང་དེ་ལས་མ་ཡེངས་པར་གོམས་པར་
 བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་
 ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

བདུན་པ་འབྲས་བུ།

སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་ནས་བདེན་དོན་མཐོང་
 བར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་བཞི། རང་གསེས་དབྱེ་བ་གོང་བཞིན་ནོ།

ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་བཞི་ནི། མི་དག་གི་ཆོས་མ་སྦྱེས་པ་མི་
 བསྦྱེད་པ། སྦྱེས་པ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ། དག་ཆོས་མ་སྦྱེས་པ་བསྦྱེད་

བ། རྒྱུས་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་བཞིའི་དམིགས་པ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་མི་དག་བ་དང་། གཉེན་པོ་དག་བའི་ཆོས་དེ་གཉིས་
རྒྱུས་པ་དང་མ་རྒྱུས་པ་ལའོ། །ངོ་བོ་ནི་བཙུན་འགྲུས་སོ། །ཕྱོགས་ནི་
གོང་བཞིན་ནོ།།

རི་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ནི། འདུན་པ་བསྐྱེད་ནས་བཙུན་འགྲུས་བཙུམ་པ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བའོ། །འབྲས་བུ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སྤངས་ཞིང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ།།

གསུམ་པ་རྩུ་འབྲུལ་རྒྱ་རྒྱ་བཞི།

རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་བ་བཞི་ནི། འདུན་པའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་བ། དེ་
བཞིན་དུ་བཙུན་འགྲུས་དང་། སེམས་པ་དང་། དཔྱེད་པའི་རྩུ་འབྲུལ་
གྱི་རྒྱ་རྒྱ་བའོ།།

འདི་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱབ་པའི་བྱ་བའོ། །ངོ་
བོ་ཉིང་འཛིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་
ལ་སེམས་འཛིག་པར་འདུན་པའི་གྲུས་སྒྲུབ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བཏེན་

ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་ལ་རེག་པའོ། །བཙོན་འགྲུས་ནི་དཔེ་རྒྱན་སྦྱར་
 ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཐོབ་པའོ། །སེམས་པ་ནི་སྤར་
 གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
 པ་དངོས་སོ། །དབྱེད་པ་ནི་ཉིང་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་སྟེ་
 སྤར་གཞན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྦྱབ་ཚུལ་གྱི་གདམས་ངག་བསྟན་པ་
 བཞིན་ཆོས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཐོབ་པ་
 དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དུས་ན་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོན་སྤངས་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཚུལ་བཞིན་སྦྱབ་ཤེས་
 པའོ། །རྒྱ་བཞི་པོ་དེས་བསྐྱབས་པས་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ།

དེ་དག་ནི་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བརྟེན་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་
 གོམས་པར་བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་མངོན་དུ་
 བྱ་བར་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་རྣམས་འཕྱོར་བར་འགྱུར་རོ།

བཞི་པ་དབང་པོ།

དབང་པོ་ལྷ་ནི། དད་པའི་དབང་པོ། དེ་བཞིན་དུ། བཙུན་
འགྲུས། དན་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན། ལེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའོ། །དེ་དག་
གི་དམིགས་པ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའོ། །ངོ་བོ་ནི་དད་པ་
སོགས་ལྷ་པོ་རང་རང་ངོ་། །གྲོགས་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་
སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །སྒྲིམ་ཚུལ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་
ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲོ་བའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། མི་བརྗེད་པར་
གནས་པ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཉེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུ་བདེན་པ་རྣམས་སྦྱར་དུ་ཉོགས་
པའི་ངོ་བོ་སོགས་བསྟུན་པའོ། །

ལྷ་པ་སྒྲོ་བས་ལྷ།

སྒྲོ་བས་ལྷ་ནི་དད་པའི་སྒྲོ་བས་སོགས་གོང་གི་སྐབས་དང་འདྲ་
ལ། བྱེད་པར་ནི་རང་རང་གི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ཀྱིས་བརྗེད་མི་རུས་
པར་སྦྱར་པའོ། །དམིགས་པ་སོགས་གོང་དང་འདྲའོ། །

བྱག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡན་ལག་བདུན་ནི། བན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་ཡན་ལག །དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པ། བཙུག་
 འགྲུས། དགའ་བ། ཞིན་ཏུ་སྦྱང་བ། ཉིང་ངེ་འཛིན། བཏང་སྟོམས་ཡང་
 དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །འདི་དག་གི་དམིགས་པ་འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །ངོ་བོ་ནི་བདུན་པོ་དེ་དག །སྒྲིགས་
 བྱི་གོང་བ་འད་བཞིན་ནོ། །འདི་བདུན་ལས་བན་པ་ནི་གནས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་སྟེ། སྤར་ཡང་ཡང་གོམས་པའི་བན་པ་དེ་ལས་བདེན་དོན་
 མངོན་སུམ་མཐོང་བ་སྟེ་ཞིང་དེས་སྤར་མ་ཤེས་ཤིང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་
 རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་རབ་རྒྱུ་
 འབྱེད་ནི། རང་བཞིན་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་བདེན་དོན་མཐོང་བའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་
 མི་མཐུན་སྒྲིགས་གཙང་པའོ། །བཙུག་འགྲུས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
 ཡན་ལག་སྟེ། རང་གིས་རྟོགས་བྱའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་ངེས་པར་

འབྱུང་བའམ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་རྟ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་གང་འདོད་དུ་ཕྱིན་
བར་བྱེད་པའོ། །དགའ་བ་ནི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་བདེན་དོན་
མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འཕེལ་བའི་དགའ་བས་ལུས་སེམས་རྒྱས་
པར་བྱུང་བ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་འོད་གྱིས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།

ཤིན་སྒྱུང་སོགས་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཡང་ཤིན་སྒྱུང་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ་ལུས་
སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྱུང་བའི་བདེ་བས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བཙུན་མོ་
རིན་པོ་ཆེས་རེག་པའི་བདེ་བ་སྟར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྟེ་བར་བྱེད་པ་
སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བསམ་པའི་དོན་ཀྱན་
འབྱོར་བ་འབྱུང་བས་བྲིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ནོར་ཇི་འདོད་འབྱུང་
བ་ལྟ་བུའོ། །བཏང་སྟོམས་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ངོ་བོ་སྟེ་ཆགས་
སྒྲུང་སོགས་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ལས། དུས་ཇི་ལྟར་འདོད་

པ་འཕགས་པའི་གནས་པ་ལ་གནས་པར་བྱེད་པས་སྒོན་པོ་རིན་
 པོ་ཆེས་དབྱང་གི་ཆོགས་འགྲོ་བ་དང་གནས་པ་དང་ལྷོག་པར་བྱེད་
 བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དེ་ལ་ནི། རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཡན་
 ལག་བདུན་གྱི་འབྱོར་བ་མངའ་བ་ཡིན་ནོ།

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་པོ་དེ་སྒྲོམ་པ་ནི། རེ་རེ་ཡང་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་གྱིས་དབེན་པ། ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆགས་བྲལ། འགོག་པ་ལ་
 གནས་པ། སྤྲོང་ལམ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་བསྒྲོམ་པ་ཞེས་དོན་དུ་
 བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པའི་སྒྲོན་པ་གོང་ནས་གོང་
 དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་སྤྲོང་བར་བྱེད་པའོ།

བདུན་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད།

འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
 འཕགས་པའི་ལམ། དེ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ། ཡང་དག་
 པའི་ངག། ཡང་དག་པའི་ལས་གྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ།

ཡང་དག་པའི་ཚུལ་བ། ཡང་དག་པའི་བླ་མ་བ། ཡང་དག་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་མོ། །འདི་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་བདེན་
 བ་བཞིའི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ། །དེ་མོ་ནི་བརྒྱད་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོངས་སུ་གཙུག་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་
 ལེས་པར་བྱེད་པའོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། རང་
 གིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག་ཀྱན་ནས་སྤོང་
 བའི་རྟོག་པ་དེས་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །ངག་དང་ལས་མཐའ་འཛོལ་
 གསུམ་ནི་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། ངག་རྣམ་
 དག་གིས་གཞན་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་འཕགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་
 པར་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལས་མཐའ་ནི་སྟོག་
 གཙུག་སྟོགས་མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་ཐོབ་པས་ལས་ཀྱི་
 མཐའ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་
 ཚུལ་བྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལོག་

འཆོ་ཐམས་ཅད་སྤང་བས་འཆོ་བ་ཡང་དག་པ་དེས་འཆོ་བ་རྣམ་
 པར་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའོ། །ལྷག་མ་གསུམ་ནི་སྤྱི་བ་
 སྤྱིང་བའི་ཡན་ལག་སྟེ། ཚུལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་སྤྱིང་བའི་
 ཡན་ལག་ །ཐུན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱིང་བའི་ཡན་ལག་ །ཉིང་ངེ་
 འཛིན་དབང་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་གོགས་སུ་
 གྱུར་པའི་སྤྱི་བ་སྤྱིང་བའི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་དག་བསྐྱུས་ན་བསྐྱུས་
 བ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འདུ་སྟེ། ལྷ་རྟོག་གཉིས་ཤེས་རབ། དག་
 ལས་མཐའ་འཆོ་བ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐུན་ཉིང་ཚུལ་གསུམ་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །གྲོགས་ནི་གོང་བཤད་བཞིན་དང་། སྒྲོམ་པ་བྱང་
 ཚུབ་ཡན་ལག་གི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་གཙོ་བོ་
 བ་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་གོང་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱང་ཕྱོགས་དེའི་བྱེད་པར་ནི།

དེ་ཡང་བྱང་ཕྱོགས་འདི་དག་ལས་ལྷ་དང་སྐྱུར་ཚུལ་བདེན་
 བཞིའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ལ་ཐོག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་བྱང་ཕྱོགས་

སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། ཐེག་པ་དམན་པ་དག་གིས་བླ་པ་ཉེར་
 བཞག་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་མ་སྤྱད་མེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་རང་རྒྱུད་གྱི་ལུས་
 སོགས་ལ་དམིགས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱིན་དང་གཉིས་ཀའི་ལུས་
 སོགས་ལ་དམིགས་པས་འཕགས་ཤིང་། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི་ཐེག་
 དམན་པས་མི་ཉག་སྤྱག་བསྐྱེད་བདག་མེད་སོགས་འབའ་ཞིག་གི་
 རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སྐྱོབ་
 བ་སྤྱད་ཅིང་དུ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་ཡང་བྱེད་ལ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་མཛོན་
 པར་མ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་ཅིང་། དོན་དམ་པར་ཉག་མི་ཉག་
 སྤྱག་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་བདག་བདག་མེད་སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
 འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པས་ཐེག་དམན་ལས་རྟོགས་རིགས་
 ཆེས་འཕགས་ཤིང་དེའི་དབང་གིས་གཞུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་
 རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་བྱེད་དེ། དཔེར་མཆོན་ན་འཛིན་པ་སོ་
 ལ་རྗེས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད། གཞུང་བྱ་ལ་འཇུག་སྟོག་དང་། ཀུན་

བྱང་གི་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་དེ་དག་གི་བྱང་པར་གྱི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་
 ཏེ། མཐོང་སྒོམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་རྟོག་པ་ཡུམ་དང་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་
 ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྣམས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་འཕགས་ལ་རྗེས་
 ཐོབ་ཏུ་ཡང་མེད་ལ། བཏགས་པས་འཛིན་པ་ཅམ་གྱི་འཇུག་ལྡོག་
 གི་རྟོག་པ་ཅམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། མཉམ་བཞག་ཏུ་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་
 འཛིན་པ་དང་འཇུག་ལྡོག་གི་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་ལྡོག་ལ། དག་པའི་སར་
 ནི་མཉམ་རྗེས་ཀྱན་ཏུ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པས་རྟོག་
 པ་མེད་པའོ། །འཇུག་ལྡོག་གི་རྟོག་པ་མེད་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་
 བ་རྗེས་སྒྲིན་སྤང་བའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཆུད་མི་ཟ་བར་འབད་མེད་
 ལྟར་བྱུང་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་གནད་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

འཐོབ་པ་ནི་ཉན་རང་གིས་ལུས་སོགས་ཟག་བཅས་དམན་པ་དེ་
 དང་བྲལ་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་
 བྱ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་ལུས་སོགས་དང་
 འབྲལ་མི་འབྲལ་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མཉམ་པ་

ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱོན་པར་བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བུ་སྲིད་ཞིར་མི་
གནས་པའི་སྤང་འདས་ཐོབ་པས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བྱུང་པར་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒྲོམ་པ་བྱུང་པར་
འཕགས་པས་ལམ་གོང་མ་གོང་མ་དག་ལ་དེའི་ཚུལ་གྱིས་འཕགས་
པར་དོན་གྱིས་ཤེས་ཏེ། ལམ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བྱང་སྟོགས་སྤྱི་མ་རྣམས་གྱི་སྒྲོ་ནས་
བསྐྱོན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་དེའི་དཔེ་བསྐྱོན་པ།

བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་པོ་འདི་ནི་ལམ་སོ་ཆེ་དང་འདྲ་བར་འཕགས་
པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་པས་འདི་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ལམ་སོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱའོ།

བརྩ་བ་ཞི་ལྷག་ལ། དངོས་དང་། དེའི་དཔེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དང་།
བཞག་ཐབས་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡི་མི་མ་སྐྱོན་སྟོགས་གཡེང་

བ་སྔོང་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ།

ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ཞི་གནས་ནི་ཉེས་པ་ལྔ་སྔོང་བའི་འདུ་བྱེད་
 བརྒྱད་བཞེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། ཉེས་པ་ལྔ་ནི་ལེ་ལོ་དང་།
 ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིང་
 རེ་འཛིན་ཀྱི་སྦྱར་བ་ལ་སྒྲིབ། བར་དུ་བྱིང་བ་དང་། བྱིར་འཕྲོ་བས་
 རྟོན་པ་གཉིས་ཀྱིས། ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲིབ། བྱིང་
 རྟོན་བྱུང་ན་དེའི་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོས་ཞི་ན་
 ཡང་ཉ་ཅང་འདུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེད་པར་དུ་
 འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་པོ།

དེ་ལྔ་སྔོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ནི། ཚུལ་བའི་གནས་འདུན་པ་
 དང་། འདུན་པ་དེའི་རྒྱ་དད་པ་དང་། འདུན་པ་དེ་ལ་གནས་པ་ཚུལ་
 བ་དང་། ཚུལ་བའི་འབྲས་བུ་ཤིན་སྐྱང་སྟེ་དེ་ལྟར་དད་འདུན་ཚུལ་
 བ་ཤིན་སྐྱང་བཞེས་ལེ་ལོ་སྔོང་བར་བྱེད་པའོ། །དམིགས་པ་མ་བརྟེན་
 བར་བྲན་པས་གདམས་ངག་བརྟེན་པ་སྔོང་། ཤེས་བཞིན་ཀྱིས་བྱིང་

ཞོད་བྱུང་བ་ཉོག་ས་ནས། སེམས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་འདུ་མི་
བྱེད་པའི་ཉེས་པ་སྒྲོང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བྱིང་ཞོད་ཞི་ཆེ་གཉེན་པོ་
འདུ་བྱེད་པ་སྤངས་ནས་རྣལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་བཞག་ཐབས་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ།
སྟོབས་དུག །ཡིད་བྱེད་བཞི་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ།

ཞི་གནས་དེ་རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་
དགུ་མེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པ་འཛོག་པ། དེའི་རྒྱན་སྒྲིང་
བ་རྒྱན་དུ་འཛོག་པ། བརྟེན་ནས་ཡེངས་ན་སྤར་ཡང་དམིགས་པ་
ལ་མྱོན་ཏེ་འཛོག་པ། དེ་ལྟར་བཞག་པས་གོང་ནས་གོང་དུ་སེམས་
དམིགས་པ་ལ་ནང་དུ་སྐྱད་པ་རྗེ་ཆེར་བྱས་པ་ཉེ་བར་འཛོག་པ། དེ་
ནས་ཏིང་པོ་འཛོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་ཏིང་པོ་འཛོན་ལ་
སེམས་དགའ་བས་དུལ་བར་བྱེད་པ། དེ་ནས་རྣམ་གཤམ་སྒྲིན་དུ་
བལྟས་ནས་ཏིང་པོ་འཛོན་ལ་མི་དགའ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ། དེ་ནས་

གཡེང་བའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཉེ་ཉོན་བརྒྱབ་སེམས་སྤྲུགས་གཉིད་ཡིད་མི་
 བདེ་སོགས་ལྡང་བ་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ། དེ་ནས་མངོན་པར་འདྲ་
 བྱེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་གནས་པ་ཐོབ་པ་ཅེ་གཅིག་དུ་བྱེད་པ། དེ་ནས་
 འབད་ཚུལ་གྱིས་མངོན་པར་འདྲ་བྱེད་མི་དགོས་པར་དམིགས་པ་ལ་
 ངང་གིས་གནས་པ་ཐོབ་པ་ནི་མཉམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་སྟོབས་བྱུག

དེ་དག་སྟོབས་བྱུག་གིས་སྦྱབ་པ་སྟེ། གདམས་ངག་ཐོས་པའི་
 སྟོབས་གྱིས་འཛོག་པ་འགྲུབ། བསམ་པས་རྒྱན་འཛོག། དེ་ནས་
 ལྷན་འཛོག་ཉེར་འཛོག་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ་གཡེངས་ན་བསྐྱེའི་དེ་
 གོམས་པས་མི་གཡེང་བ་འབྱུང་ངོ། །ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་
 དུལ་བ་དང་ཞི་བ་དང་རྣམ་ཞི་གསུམ་འགྲུབ་སྟེ། དེས་ཤེས་བཞིན་
 དུ་དགའ་ཞིང་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཕྲོ་བའི་ཉེས་
 དམིགས་རིག་ནས་འཕྲོར་མི་སྟེར་བའོ། །བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་རྣམ་ཞི་
 ཅེ་གཅིག་གཉིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་བྱུང་བ་སྤོམ་ཡང་

སྤངས་ཏེ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་བྱེད་པས་སོ། །བྱིང་ཁྱོད་ཀྱིས་བར་ཆད་
མི་རུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུ་ཆགས་སུ་སྐྱེ་བ་སེམས་གནས་ཐ་མ་
ནི་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་པའོ། །

གསུམ་པ་ཡིད་བྱེད་བཞི་བཤད་པ།

དེ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་
སེམས་གནས་ཐབས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ན་བསྐྱིམ་སྟེ་འཇུག་
པའི་ཡིད་བྱེད། དེ་ནས་ལྷའི་བར་དུ་བྱིང་ཁྱོད་ཀྱིས་བར་བཅད་ནས་
རྒྱུན་རིང་པོར་སྐྱོང་མི་རུས་པས་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད།
བརྒྱད་པ་ལ་ཚྱུ་ལ་བ་མ་བཏང་ན་བྱིང་ཁྱོད་ཀྱིས་བར་ཆད་མི་རུས་
པས་ཐུན་ཀྱི་རྒྱུན་རིང་པོར་སྐྱོང་ཐུབ་པ་ལ་ཆད་པ་མེད་པར་
འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། དགུ་པར་འབད་མེད་དུ་རྒྱུན་འཇུག་པས་
ཚྱུ་ལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྲམོ།

སེམས་གནས་དགུ་པ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
ཞེས་བྲམོ། དེའི་ངང་དུ་གོམས་པ་ལས་ལུས་སེམས་རང་དབང་

དུ་བཀོལ་སྐབ་ཅིང་བདེ་བའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཤིན་སྐྱང་སྐྱེ་
 བ་ཡིན་ལ། ཤིན་སྐྱང་དེ་ཡང་དང་པོར་རགས་པ་དང་། རིམ་པས་
 དེའི་ཤུགས་ཟད་ནས། གྲིབ་མ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྐབ་པའི་ཤིན་སྐྱང་མི་
 གཡོ་བ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་
 ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཡིད་བྱེད་གྱི་
 རྫོ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སོགས་
 འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་སྐྱབ་པ་དང་། ཞི་གནས་
 དང་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པའི་རྣམ་
 ཅན་གྱི་འདས་ལམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཤོགས་གཡེང་བ་སྤོང་ཚུལ།

ཞི་གནས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཤོགས་གཡེང་བ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 གཡེང་བ་ཁ་བྱེར་བལྟས་རྫོ་ལཱའི་ཤེས་པ་སྟེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་སྐྱེས་པས་ཉིང་འཛིན་ལས་ལྡང་བར་བྱེད་
 བོ། །ཡིད་ཤེས་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གཞན་ལ་འསྐྱོ་བ་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཡེང་

བ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་སྤང་བ་དང་བྱིང་གོད་ནི་ནང་གི་གཡེང་བ།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་མཆན་མར་འཛིན་པ་མཆན་མའི་
 གཡེང་བ་སྟེ་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱབ་པ་དང་། ཡང་ངར་འཛིན་པའི་སློན་ནས་གཞན་ལས་
 འཕགས་པར་འཛིན་པ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ། ཐེག་པ་དམན་
 བ་ཡིད་བྱེད་དང་འབྲེས་པ་ཆུང་བུའི་སེམས་ཀྱི་གཡེང་བ་སྟེ་བྱུག་པོ་དེ་
 སྤང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཞི་གནས་མི་གཡེང་བ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ ལྷག་མཐོང་བ་ཤད་པ།

ལྷག་མཐོང་ནི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་ནུམ་པར་
 འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཇི་ལྷ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱི་དང་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་དང་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་སློན་ནས་དོན་མ་ནོར་
 བར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པའོ།

གཉིས་པ་དཔེ།

ཞི་ལྷག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བཞོན་པ་ལྷ་བུ་སྟེ།

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གང་འདོད་པའི་དོན་གྱི་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ།།

བཅུ་གཅིག་པ་གཟུངས་སྟོབས་ལ། དངོས་དང་། དེའི་དཔེ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་གཟུངས་དང་། སྟོབས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ངོ་
བོ་དང་། རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་དང་། རོ་བོ། འབྲས་བུ་
གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད། དང་པོ་རྒྱ།

གཟུངས་སྟོབས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མི་བརྟེན་པའི་གཟུངས་ནི།
དབྱེད་པ་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཆོག་དང་དོན་མི་
བརྟེན་པར་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུངས་འཛོལ་པའི་རྒྱ་ནི། བཟོད་
པ་ཐོབ་པ་སྟོའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ། ཨ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུ་
རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བརྟེན་པ་དང་། དོན་དམ་པར་བརྟེན་དུ་
མེད་པའི་བདེན་གཉིས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་སྟེ་མེད་ཀྱི་
དོན་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ལས་མི་བརྟེན་པའི་གཟུངས་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་དེ་བོ།

གཟུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཆེག་གི་གཟུངས་དང་དོན་ཀྱི་གཟུངས་
གཉིས་ཏེ། མདོ་སྡེ་སོགས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆེག་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་
སྒྲ་བྱུང་ཙམ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་བརྟེན་པ་དང་། བསྟན་བྱའི་དོན་གང་
ཡིན་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ནམ་ཡང་མི་བརྟེན་པ་ལོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ།

གཟུངས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་འཕྲུང་བའི་ཀྱིས་སྒྲགས་ཀྱི་
གཟུངས་འབྲུང་སྟེ། གཟུངས་ཐོབ་པ་དེས་སྒྲགས་སུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ན་སྒྲགས་དེས་ངེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟར་འདོད་
པའི་ལས་བྱེད་པ་ལོ།

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་ལ་གསུམ་དང་། བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ།

གཟུངས་དེ་དག་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དང་། ཐོས་པ་
གོམས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་
དེམ་བཞིན་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཡང་སོ་སྐྱེའི་ཆུད་ཀྱི་

གཟུངས་ནི་ཆུང་བ། མ་དག་ས་བདུན་པའི་འབྲིང་པོ། དག་ས་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཟུངས་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་བརྒྱད་དུ་དེ་ག

གཟུངས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ལ་ཆེས་མང་དུ་ཡོད་དེ། གཟུངས་
 དབང་གིས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས་བརྒྱད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
 པའོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་དབྱངས་རྣམ་པར་དག་པའི་གཟུངས་
 བེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་བརྗོད་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཡི་གེ་
 ཨ་གཅིག་གིས་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དོན་དང་ཡི་གེ་སྟ་
 ཆོག་ས་རྒྱན་མ་ཆད་པས་བསྟན་ཀྱང་ཨ་ཡི་སྐྱེ་ཡང་མི་འདོར་ལ་
 ཆོས་སྟོན་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་སྟེ། གཟུངས་འདི་ལ་གནས་པས་སྟོ་
 གསུམ་དང་ཕྱིན་དུག་སོགས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་
 བྱིས་མི་བྱུང་བར་གསུངས་སོ། །མི་ཟད་པའི་ཟ་མ་རྟོག་གི་གཟུངས་
 བེ་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་དོན་གཅིག་བརྗོད་པས་ཆོས་བསྟན་
 པ་བསྐྱལ་བའི་མཐར་ཡང་ཟད་མི་ཤེས་པའོ། །འབྲིལ་བ་མཐར་

ཡས་པའི་གཟུངས་ནི། མཐའ་རྟག་ཆད་དང་། འབྲིལ་བ་རྟེན་འབྲེལ་
 དུ་ཤེས་པས་མཐའ་སྤོང་བ། དེ་བཞིན་ལེན་འདོར་མཐའ། མི་ལེན་
 མི་འདོར་བ་འབྲིལ་བ་སོགས་མཐའ་དང་འབྲིལ་བའི་རྗེས་སུ་སོང་
 བས་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ལ་དབྱས་སུའང་མི་དམིགས་པའི་
 གཟུངས་ཐོབ་པ་དེས་ཆོས་བསྟན་པ་མི་བྱད་པའོ། །རྒྱ་མཆོའི་ཕྱག་
 རྒྱའི་གཟུངས་ནི། རི་ལྟར་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་རི་སྟེང་བ། རྒྱ་
 མཆོ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་དེའི་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལྟར། འོགས་
 བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་རི་སྟེང་པ་ཡང་ཨ་ར་བ་
 ཅ་ན་སོགས་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱས་ཐེབས་པའི་སྒོ་ཡི་
 གཟུངས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་སྒོ་གསུམ་རྒྱ་དང་མཚུངས་
 པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་ལྷག་མེད་པར་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །བརྒྱ་བཀོད་པའི་
 གཟུངས་ནི། གཟུངས་དེ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་འཁོར་གྱི་ནང་
 དུ་བརྒྱ་སྒྲ་ཆོགས་བྱང་བ་དེ་ལ་འདུག་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་

ཉེ་མི་སྤྲུལ་ཡང་། བསྐྱའི་ཆར་བབ་པ་དང་། དེའི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱ་
 རས་འོད་ཟེར་ལས་བསྐྱ་སྤྱོད་ཆོག་ས་བྱུང་བས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་
 ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཆགས་པ་མེད་པར་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་གཟུངས་ནི། བྱང་སེམས་དེས་ཆོས་སྟོ་
 བསྟན་པ་གཅིག་ནས་ཞིང་གསུམ་གྱི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་བར་དུ་བསྟན་
 པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་གངས་ནམས་བསྟན་པ་གཅིག་གིས་སྟོན་ལ། དེ་
 ཡང་དོན་དང་ངེས་ཆོག་ལྡན་པར་བསྟན་ཀྱང་དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་
 ཅིང་སྟོན་པ་རྒྱན་ཆད་མེད་པའོ། །སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 རྣམ་པར་ངེས་པའམ། རྣམ་པར་གདོན་མི་ཟ་བའི་གཟུངས་ནི། སོ་སོ་
 ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་བསྟན་པ་མི་ཟད་པ་སྟེ། ཕྱོགས་བཞིའི་སེམས་
 ཅན་རི་སྟེད་པས་རིག་པ་བཞི་པོ་དེ་སོ་སོར་ངེས་ན་བྱང་སེམས་དེས་
 དེ་དག་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱིས་དུས་གཅིག་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་ཐམས་
 ཅད་རིག་པར་བྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱེན་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་

གཟུངས་ནི། བྱང་སེམས་དེ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྟན་ཆེན་པོ་
 ལ་འདུག་པའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསེར་མདོག་མཚན་
 དཔེས་བརྒྱན་པའི་བྱག་གཡས་པ་བཞག་པའི་མོད་ལ་བྱང་སེམས་
 དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་དང་བླ་བ་
 དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རྩི་ལྟ་བར་
 ཆོས་སྟོན་ལ། ཞག་གཅིག་ནས་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་རྩི་ཅམ་འདོད་པར་
 ཆོས་བསྟན་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་བྱིར་
 ཆོས་བསྟན་པ་མི་བདུ། ལུས་སེམས་མི་ངལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་སོགས་གཟུངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སྟོབས་པ་བཤད་པ།

མི་འཇིགས་པའི་སྟོབས་པ་ནི་ཆོག་དང་དོན་གྱི་གནས་མ་ལུས་
 པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་
 ཆེ་བའི་གནས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྟོབས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཤེས་བྱའི་

འོན་གང་ཡིན་པ་གཞལ་བ་ཅམ་གྱིས་མི་འགྲང་བར་ཤེས་པ་སྤྱར་
 བའི་སྟོབས་པ། ནག་འོག་དང་འཁྲལ་བའི་རི་མ་མེད་པ་གསལ་བའི་
 སྟོབས་པ། རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་མཐའ་ཐུག་པ་མེད་པའི་དོན་ཉོགས་
 པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོབས་པ། ས་ཞིང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་དོན་བདེ་
 གླག་དུ་ཤེས་པ་རྣེས་པའི་སྟོབས་པ། མཆོག་དུ་ཞི་བ་སྟོས་མེད་ཀྱི་དོན་
 ལ་འཇུག་པ་ཐབ་པའི་སྟོབས་པ། ཅི་ཅམ་བརྗོད་ཀྱང་ཟད་མི་ཤེས་
 པ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྟོབས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་ནས་རྣམ་གྲངས་སྣ་
 ཆོགས་སུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་མི་བརྗོད་
 པའི་བྲན་པ་དང་། ཆོས་རབ་དུ་འབྱེད་པའི་སློ་གྲོས་དང་། དམ་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་དོན་ཉོགས་པ་དང་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སྟོབས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ།
 རྒྱ་དེ་གསུམ་ལས། བྲན་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་བྱེད་ལས་གཙོ་ཆེ་བའི་སྟོབས་པ་གཉིས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་
 ཆོས་འཛིན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་རིགས་རྒྱན་མི་གཙོད་
 པ་དང་། རྒྱུ་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་དབུ།

གཟུངས་སྟོབས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བཀོད་
མའི་ཚུ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཟུངས་ཀྱིས་མི་བད་པ་དང་། སྟོབས་པས་འབྱེན་
པར་བྱེད་པའི་སྟོན་མ་ཆོས་བསྟན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་
བྱེད་པའོ།

བཅུ་གཉིས་པ་སྟོམ་བཞི་ལ། དངོས་དང་། དེའི་དཔེ་གཉིས།
དང་པོ།

ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་པ། འདུ་བྱེད་
ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་
བདག་མེད་པ། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་འདི་བཞི་ལ་འདུས་པས་འདི་
བཞི་བརྗོད་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བརྗོད་པར་མདོ་
ལས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་དེའི་དཔེ།

དེ་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཀུན་དགའི་སྒྲ་
སྟན་པོ་དང་འབྲ་བར་གདུལ་བྱ་ཆེས་པར་བྱེད་པའོ།

བརྩ་གསུམ་པ་གཅིག་བསྐྱེད་ལམ་ལ། དངོས་དང་། དཔེ་གཉིས།
དང་པོ་ནི།

བསྐྱེད་པ་གཅིག་སྤུའི་ལམ་ནི་གང་ནས་ཞུགས་ཀྱང་འདིར་
མཐར་ཐུག་པའི་འཇུག་ངོགས་ཏེ། ཐར་ལམ་སྟན་མོང་དུ་བདག་མེད་
ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་ལྟར་ན་མཉམ་པ་ཉིད་དལ། མཐར་ཐུག་ནི་
བའི་ཆོས་སྐྱེ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་དོར་ཉིང་ལྟ་བུའོ། །ལམ་ལ་འཇུག་
པ་པོ་ལ་སྦྱར་ན་གཅིག་སྤུས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བདག་གཅིག་སྤུས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་སོགས་རྫོགས་སྒྲིན་
སྦྱང་བ་མཐའ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རང་ཁོ་
ནས་བྱེད་པའི་དོན་ནོ།

གཉིས་པ་དཔེ་ནི།

འདི་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཚུ་པོའི་སྤྱང་ཆེན་
པོའི་རྒྱན་རྒྱ་མཆོར་འབབ་པ་ལྟར་མཐར་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོར་
གཞོལ་བའོ།

བརྩ་བཞི་པ་ཐབས་མཁས་ལ། དངོས་དང་། དཔེ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་གཙོ་བོར་གྱུར་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོག་མཆོག་རྒྱུ་དུས་དོན་ཆེན་པོ་དང་བྱ་དཀའ་བ་
ནམས་བདེ་སྤྱད་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ངོ་མཆོར་བའི་ཚུལ་ཅན་ཏེ།
དཔེར་ན་སྤྱིན་པ་རྒྱུ་དུ་ཞིག་བཏང་བ་ལ་ཡང་བསམ་པ་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་བདེ་སྤྱད་པའི་རྒྱར་
སྤྱིན་པའི་བསམ་པས་ཟིན་པ་དང་། སྤྱིར་བ་གྲུས་ཤིང་སྤྱོ་བ་
སོགས་ཀྱིས་པ་རོལ་གྱི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྲོགས་
ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། རྗེས་ལ་ཡི་རངས་
ཤིང་བསྤྱོད་པས་རྒྱས་གདབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ནས་ཆོད་མེད་པར་འཕེལ་

བས་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་སྤྱོད་པ་བཅུ་འེ་
 སངས་རྒྱལ་ལ་བྱུག་འཆའ་ཞིང་སྤྲིག་པ་བཤུགས་པ་སོགས་ཡན་
 ལག་བདུན་པའི་སློ་ནས་ཆོགས་སྐབས་པོ་ཆེ་ཆད་མེད་པར་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། འིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོ་ན་རྫོགས་པར་
 བྱ་བ་ཡང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྫོགས་ཏེ་མངོན་ཤེས་
 ལྷུང་བར་བྱེད་པ་དང་། དུས་དང་དུས་མིན་ཐབས་དང་ཐབས་མིན་
 སོགས་ཤེས་ནས་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ལ་འདུལ་ཐབས་སྣ་ཆོགས་
 པའི་དབང་གིས། ལ་ལ་ཆར་གཅོད་པ། ལ་ལ་རྩེས་སུ་འཛིན་པ། ལ་
 ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་པས་འདུལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ།
 ཅེད་མོ་བྱས་པ་སོགས་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སློ་ནས་སེམས་ཅན་སྤྲིན་
 པར་བྱེད་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་མི་གཅོད་
 པའི་ཆེད་དུ། བདུད་བཞི་དང་ཉན་རང་གི་ས་ལས་འདའ་བ་དང་།
 རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་རྫོགས་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་མཐའ་གང་དུའང་མི་
 གནས་པ་དང་། ཡང་དག་མཐའ་ཤེས་ཀྱང་དུས་མིན་དུ་མངོན་དུ་

མི་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་དུས་དང་དུས་མིན་ཤེས་
ནས་འཇུག་པ་དང་། སློན་ལམ་གྱི་ཤུགས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འབྱོར་
པ་དང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་མ་ཆགས་པ་དང་། ཐབས་མཁས་པའི་
ཡུལ་ཆད་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམས་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་དག་པའི་
ཆོས་ཉིད་དུ་འཆར་བ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད་དེ།

གཉིས་པ་དཔེ་ནི།

ཐབས་མཁས་འདི་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་
སྤྱིན་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ་དགོ་བའི་ལོ་ཏྲོག་སྤྱིན་པར་བྱེད་ལ། སྤྱིན་
དེ་ལ་རྣམ་ཏྲོག་མེད་ཀྱང་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དབང་བསྐྱར་གྱི་གནས་ནས་
ངན་སོང་དག་གི་བར་དུ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་བཀོད་པ་སོ་སོར་
སྤྱིན་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།

གཉིས་པ་དེ་དག་ལམ་ལྔ་དང་སྐྱར་བ་ནི།

དེ་ལྟར་བརྒྱད་ཅུ་པོའི་དང་པོ་བཞི་ནི་མོས་སྤྱོད་དུ་འོ། །ཕྱིན་བྱག་

བྱི་གཙོ་ཆེར་ས་བྱུག་པོ་ན་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །ས་བདུན་པར་ཐབས་
 མཁས་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་མི་འདོར་བ་ཆད་མེད་བཞི། མངོན་པར་
 འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་མངོན་ཤེས་ལ།
 སེམས་ཅན་སྒྲིན་བྱེད་བསྐྱེད་དངོས་བཞི། གྲོལ་བྱེད་ཡང་དག་རིག་
 པ་བཞི། རྩད་མི་ཟ་བ་རྟོན་པ་བཞིའོ། །རི་ལྟར་རྩད་མི་ཟ་ན། སྤྲ་མ་
 གསུམ་གྱིས་ལུང་གི་ཆོས་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པས་རྟོགས་པའི་
 ཆོས་ལ་རྩད་མི་ཟ་བར་དབང་བསྐྱར་བར་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་བདུན་བྱི་
 ལྟག་བསམ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ས་བརྒྱད་པར་སྟོབས་ཀྱི་
 བར་བྱིན་ལ་ཉེ་བར་རྟོན་པ་ཆོགས་གཉིས། དེས་པར་འབྱིན་པ་བྱང་
 སྟོགས་སོ་བདུན། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟོན་ཞི་ལྟག་དང་གསུམ་མོ། །ས་
 དགུ་པར་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་དབང་བས་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་
 རྣམས་སུ་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་དང་མཐུན་པར་ཡང་དག་རིག་པ་
 བཞིས་ཆོས་འཆད་པ་ལ། བཤད་པའི་རྒྱ་གཞུངས་སྟོབས། བཤད་
 པའི་ངོ་བོ་སྟོམ་བཞིའོ། །དག་པ་ས་གསུམ་ན་ངར་འཛིན་མེད་པས་

ཐུང་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བགྲོད་གཅིག་ལམ་མཉམ་པ་
 ཉིད་ལ་ཞུགས་པས་གཅིག་ཕྱས་བགྲོད་པ་ཞེས་ཀྱང་རུང་ངོ། །ས་
 བཅུ་པར་མཛོན་ཤེས་དུག་ལ་མངའ་བརྟེན་ཤིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
 ཐོབ་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིན་ཏེན་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་
 སྟོན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དག་པའི་ས་གསུམ་རྣམ་
 པར་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་བའོ། །སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་
 བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་
 རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་ངོ། །འདི་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ན་ཡང་ཀུན་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆ་
 ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལམ་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ལ། སྤྱིར་
 བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
 མཛོར་བསྐྱས་ན།

མགོན་པོ་བྱམས་པས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟུ་བའི་དོན་གསུངས་པ། །རིགས་དང་ཆོས་
ལ་མོས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། །སྦྱོར་ལ་
སོགས་པ་སྦྱབ་པ་དང་། །སྦྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །སེམས་
ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྦྱོར་བྱེད་དང་། །ཞིང་ནི་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་
དང་། །མི་གནས་ཐུངན་འདས་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་དང་
སྦྱོན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

འདིའི་དང་པོ་བཞི་ནི་གཙུག་པོར་མོས་སྦྱོང་གི་སས་བསྟུས་
པ་ལོ། །སྦྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ས་དང་པོའི་སྐབས་སོ། །དེའི་རྗེས་
གི་གསུམ་ནི་སྦོམ་ལམ་གི་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་ལོ། །ཐ་མ་གཉིས་ནི་
སངས་རྒྱས་གི་སས་བསྟུས་པའི་འབྲས་བུ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྩོགས་དགའ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །ལམ་གི་གཞི་རྩེན་རིགས་བཤད་
པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མོས་སོགས་འབྱུང་ཆུལ་གཉིས། དང་པོ།
དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་ལ་

འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཞེས་པ་གང་ཞེན་རང་བཞིན་
 ཏུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟེ། དེའི་
 རོ་པོ་ནི་གདོད་ནས་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་རིག་སྒྲིང་བྱུང་ཏུ་འཇུག་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་
 བྱས་པ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 རྗེས་སུ་སོང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟར་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་རང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཁམས་དབང་
 རྣམས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་མེད་ལ། དེའི་རང་
 བཞིན་རྟོགས་པ་ལས་དགོན་མཆོག་གསུམ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཁམས་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་མེད་པར་སེམས་
 ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་ས་འོག་གི་གཏེར་ལ་སོགས་
 པའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱི་མ་བཞི་
 པོས་བསྐྱེབས་ནས་རིགས་མ་སད་པ་རྣམས་ལ་རིགས་ཡོད་ཀྱང་
 བྱ་བ་བྱེད་པ་མངོན་ཏུ་མི་སྣང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཀྱང་སྟོ་

བྱར་གྱི་དྲི་མས་བསྐྱིབས་པ་ཡང་ཡིན་པས་པལ་བས་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རིགས་གྱི་དྲི་མ་བསྐྱབ་ན་རིགས་དེའི་
 བྱེད་ལས་འཁོར་བ་སྟོང་འདོད་དང་ཐུང་འདས་སྐྱབ་འདོད་འབྱུང་
 བར་བྱེད་དོ། །རིགས་གྱི་དྲི་མ་བཞི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཁོང་
 ཁོ་བ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་འཛིགས་པ།
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའོ། །དྲི་མ་དེ་རྣམས་དག་པར་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ། ལྟག་པའི་ཤེས་
 རབ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོང་བཅེ་བ་དང་བཞིའོ།

གཉིས་པ་ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མོས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ནི།

དེ་བཞི་དང་ལྡན་ན་རིགས་སད་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་དགེ་བ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་རྒྱས་འབྱུང་གྱི་རིགས་ཐོབ་ལ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་ལྟག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །མོས་པ་
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། ཕྱི་ཡི་ཡོངས་འཛིན་ཐེག་ཆེན་ཚུལ་བཞིན་

སྟོན་པའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་
 གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐབས་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ།
 མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་འཛོལ་བ་
 ལ་ཉེ་བའི་ཐབས་གྱི་དམ་པར་གྱུར་པ། མཐར་འཛིན་དང་དམིགས་
 པ་ཅན་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་ཞིང་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་
 སུ་གྱུར་པ་རྣམས་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཡང་དག་པ་ཐབ་
 ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱུང་དུ་འབྱུག་པའི་གདམས་ངག་ཆང་ལ་མ་རྟོར་བ་རོད་
 པར་བྱས་ནས་དེ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་
 དང་མ་བྲལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བསམ་པ་སྤྱན་ཆོགས་སྒྲ་
 མེད་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས། སྦྱོར་བ་སྤྱན་ཆོགས་པར་བྱིན་
 སུག་པོ་ཉིད་མོས་བསྡོ་ཡི་རངས་སོགས་ཐབས་མཁས་དང་མི་རྟོག་
 པའི་ཤེས་རབ་པར་བྱིན་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ནས་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་མི་དམིགས་ཤིང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མི་སྦྱོར་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་ཤིང་བྱིན་ཉམས་སུ་སྒྲང་བས་ཆོགས་གྱི་ལམ་བཟོད་ནས་

སྐྱེར་ལམ་བཞིར་འཁོར་བ་ལས་དབྱགས་དབྱང་ཞིང་མཆན་མའི་
 རྣམ་ཏྲུག་མདོན་དུ་རྒྱ་བྱུང་བས་མཆམས་ཀྱི་ནགས་ཆལ་མཐོང་བ་
 དང་རྒྱ་མཆོ་དང་ཉེ་བ་གྱུར་ཏེ། དེ་སོགས་མི་སྤང་བའི་དཔེས་བསྟན་
 བ་ལྟར་དེ་དག་གི་སྐྱེར་བ་རྣམས་ཚྲོགས་པའི་མཐུས། སྤང་བའི་
 སྐྱོན་མེད་བ་འདྲིལ་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་དང་པོ་མཐོང་ལམ་
 འཕགས་པའི་ས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་ནས་
 ཆད་མེད་དང་བསྐྱེད་དོས་མདོན་ཤེས་ལྷ་སོགས་ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་བར་ཅི་དེགས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་སྦྲིན་པར་བྱེད་བ་དང་།
 ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་ཚྲོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་སྤང་བ་དང་། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བྱང་དུ་
 ཞུགས་བ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་
 གནས་པའི་ཐྱང་ན་ལས་འདས་བ་སྤིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་ཏྲུགས་
 བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚྲོགས་པར་བྱེད་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོར་
 བ་ཚྲོགས་སྦྲིན་སྤང་བ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་

མ་དག་པའི་ས་བདུན་དུ་སེམས་ཅན་སྒྲིན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་
 དེ་གསུམ་ཚུང་དུ་དང་དག་ས་གསུམ་དུ་སྐྱུ་གསུམ་དངོས་སུ་ཐོབ་
 བྱེད་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཞིང་དག་པ་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་གསུམ་
 བྱེད་པར་ཅན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་སྒོ་ལྟའི་ནམ་
 ལེས་གནས་གྱུར་པས་ཞིང་དག་པ་མངོན་དུ་སྤང་ཞིང་། ཉང་བལྟས་
 ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པས་སྲིད་ཞིར་མི་གནས་པའི་མཉམ་ཉིད་མངོན་
 དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་ཆད་མེད་པས་
 སྐྱུ་ལ་པའི་ནམ་རོལ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་
 དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱན་མི་གཙོ་བོར་སོགས་ཀྱང་
 བྱེད་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་ལོ། །དེ་ནས་འབྲས་བུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 ཚུབ་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ཐོབ་ནས་ནམ་མཁའ་འཇི་སྲིད་
 དུ་གསུམ་གྱི་སྐྱུས་ཕྱོགས་བཅུ་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་དུ་བྱང་ཚུབ་ཆོན་
 བའི་ཚུལ་མངོན་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་སེམས་
 ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ལ། སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལམ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིན་པོ་སློབ་པའི་ས་བཅུ་ཐོབ་ཚུལ། སྤང་བྱ་
 སྤྱིབ་གཉིས་སྤྲོད་ཚུལ། སའི་ཡོངས་སྤྲོད་ལ་བཅོན་ཚུལ། མ་གྲངས་
 གཞན་དུ་ཁ་འཕང་བ། འབྲས་བུ་གནས་འབྱུར་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལྔ་
 ལས། དང་པོ་གཉིན་པོ་སློབ་པའི་ས་བཅུ་ཐོབ་ཚུལ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ནི་ལམ་ལྔ་དང་ས་བཅུ་གཅིག་
 གི་ཚུལ་གྱིས་བཟོད་དེ། དེ་ཡང་ལམ་ལྔ་པོ་བྱང་སྤྱོད་ས་སོ་བདུན་
 གྱིས་བཟོད་པ་གོང་བཤད་ལྟར་ལ། ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་གོང་
 དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་
 བ་ཐོབ་པའི་ཆེ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པ་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་
 རབ་སོགས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྔ་ན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
 ཆེ་འཇིགས་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་
 ཐོབ་པ་སོགས་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་དུ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲིམ་

སྤང་སྐྱོར་དགུ་སྤང་བས་རིམ་པ་ལྟར་ས་གཉིས་པ་བྲི་མ་མེད་པ།
 གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ། ལྷ་པ་སྤང་དཀའ་བ།
 འུག་པ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ། བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ། བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་
 བ། དགུ་པ་ལེགས་པ་འདི་སྒོ་བྲོས། བརྩ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་རྒྱལ་ས་ཐོབ་སྟེ་
 ས་འདི་དག་ལ་གནས་པ་རྒྱལ་ས་ཐོབ་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་ལམ་ཡན་
 ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤོང་ལྟུག

ས་བརྩ་པོ་འདི་དག་གི་སྐྱབས་སུ་བདག་མེད་གཉིས་ཉོགས་ཀྱི་
 མཁྱེན་པས་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་ཀ་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་
 ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་ཚུལ་གོང་དང་འབྲས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཅ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བདག་མེད་མཐོང་བས་
 དེ་ལྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཇི་
 ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་དོན་མ་ཞོར་བར་མཐོང་བ་ལ་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་བ་
 པ་འོ། །དེ་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་ཆོས་

དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་རྟོགས་ཤིང་གཟུང་འཛིན་སྒྲ་
 ཆོག་ས་སུ་འཛིན་པ་ལས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་གསུམ་དུ་ནམ་པར་
 རྟོག་པ་ཤེས་སྐྱིབ་དུ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་གསུངས་སོ། །

འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པའི་ཅ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་
 པས་མདོར་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱིབ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་ལ། ཆོས་བདག་མེད་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བས་དེ་
 སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ངེ་ལྟ་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་ཤེས་སྐྱིབ་སྟོངས་སུ་
 ཟུག་ཀྱང་ངེ་སྟེད་པ་ལ་སྐྱིབ་པའི་ཤེས་སྐྱིབ་ངེ་ལྟར་སྟོང་རུས་སྟམ་
 བ། ངེ་སྟེད་པ་དང་ངེ་ལྟ་བ་ནམས་དངོས་པོའི་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་
 ལ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དང་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་ཚོངས་
 པས་སེམས་བསྐྱད་པ་དེ་ཉིད་སྤང་ན་དངོས་པོ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ངེ་སྟེད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རབ་རིབ་དག་ན་གཟུགས་
 ངེ་སྟེད་པ་གསལ་པོར་ཤེས་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་

ལས་གྲོལ་བ་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིག་གུར་ནམས་
གུང་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་
ཏུ་འགྲོ་བར་མ་རྟོགས་པའི་ཆོངས་པ་བསལ་བས་དེའི་རྗེས་ཐོབ་
ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འབད་མེད་
དུ་རྟོགས་ནས་མ་ཆོངས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པས་
མཆོན་ནས་ཀྱན་ཆོངས་བཅུ་ས་བཅུས་སྤངས་པར་དབྱས་མཐའ་
ལས་གསུངས་པས་མཆོན་ནས་ས་ནམས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རི་ལྷ་རི་སྟེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཆོངས་པ་མེད་པར་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་སའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་བརྟོན་ཚུལ།

དེའི་ཕྱིར་ས་རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤྱོད་བའི་རྗེས་
ཐོག་ཏུ། ས་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ན་རང་རང་གི་སྐབས་དང་
འཆོམས་པར་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་སྒྲིབ་སྤང་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་

དང་། ས་གོང་མ་གོང་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱང་བ་ཉིད་དུ་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་བཙུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 བོ། །མཐར་སྐྱབ་གཉིས་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡོངས་
 སུ་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་
 སུམ་གཟིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་
 པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་རྣམ་ཐངས་གཞན་དུ་ཁ་འཕང་ག།

ས་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་གང་དང་གང་སྤོང་བ་དང་།
 ཕར་ཕྱིན་གང་དང་གང་དག་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་
 བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་དང་ཅི་ཐོབ་པ་དང་། ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རི་ལྷར་སྤང་བ་དང་། གནས་གྱུར་པ་གང་དང་གང་
 ཐོབ་པ་དང་། ས་དེ་དག་གི་ངེས་ཚིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་
 གཞན་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ།

339

བའི་ཚོར་བ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བར་
 གནས་ཤིང་བྱད་མེད་མཐོང་ན་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བའི་འབྱོར་བ་ཐོབ་
 བ་དང་། རྣམ་མཁའ་འདུཤེས་གནས་གྱུར་བ་ན་རྣམ་མཁའ་ལས་
 བསམ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་རི་
 བྲག་སོགས་ལའང་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལས་
 གཟུགས་སྣ་ཚོགས་སྟོན་བ་འབྱུང་བོ། །ཐ་མལ་བའི་ངག་དང་མདོ་
 རྟེ་སོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲ་ཡི་སྒྲུང་བ་གནས་གྱུར་བ་ན་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་
 དབྱངས་མི་ཟད་བ་འདོམས་བ་ལ་དབང་ཐོབ་བ་དང་། རྟོག་བཅས་ཀྱི་
 ཡིད་གནས་གྱུར་ན་དུས་རྟག་ཏུ་ཐོགས་བ་མེད་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་
 བར་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་ཐོགས་བ་མེད་བ་
 ལ་དབང་འབྱོར་བ་དམ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པའི་
 ཡིད་གནས་གྱུར་ན་དབང་ལྡེའི་ཟག་མེད་ཀྱི་འབྱོར་བ་དང་མཐུན་
 བར་ལོངས་སྟོང་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འི་མ་
 མེད་བ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དམ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྟོན་ཀུན་

གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་ན། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བྱི་མ་མེད་པའི་གནས་ལ་དབང་འབྱོར་
 བ་དམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མདོར་ན་མ་དག་པའི་དུས་
 ན་རིམ་ལྟར་སྤང་བ་སྤང་སྲིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་དང་ཐ་མི་དད་པར་རང་རང་གི་སྤང་བ་གནས་གྱུར་པའི་ཆེ་
 ན་དེ་སྟོད་ཀྱི་གནས་གྱུར་ཀྱི་སྤང་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 འབྱོར་བ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་
 ཟག་མེད་ཀྱི་འབྱོར་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་གྲྭས་པ་བསམ་ཀྱིས་
 མི་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་
 འབྱོར་བས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ལ། ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ཀྱི་འབྱོར་བ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཀྱང་དེས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འབྱོར་བའི་ཆ་ཅམ་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །བྱང་
 སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འབྱོར་བའི་ཆར་ཡང་
 མི་ཤོད་པས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་

འབྱོར་བ་ནི་ཆད་གཞལ་དུ་མེད་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་མི་སློབ་ལམ།

ས་བཅུའི་རྒྱན་གྱི་མཐའ་མར་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
 བརྟེན་ནས་མི་སློབ་ལམ་མཛོན་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་སྒྲན་སློབ་ལམ་
 དུ་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཀྱན་ཐ་སྙད་དུ་མ་འདྲེས་
 མ་ནོར་བར་ཤེས་ཤིང་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 བཅུན་བཞེན་གཉིས་ཟུང་འབྲུག་རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་རྩྱལ་དུ་གོམས་
 བར་བྱས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐབས་འདིར། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཅིག་ཆར་གསལ་ལ་མ་འདྲེས་པར་རྟོགས་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་
 མེད་པར་རོ་གཅིག་པའི་དོན་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་མེད་
 པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་དེས་སློབ་གཉིས་
 གྱི་ས་ཐོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བཅོམ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་
 ཡོངས་སུ་དག་པའི་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་མི་སློབ་པའི་ལམ་དང་

ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཐོབ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་
སངས་རྒྱུ་ཉིད་མཛོད་དུ་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ལ། སྐྱབ་ཞི་ཡེ་ཤེས་
ལྷའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སྐྱེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་
པར་བཤད་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་བསྟན་ཏེ་མཐུག་བསྟུ་བ་
གསུམ། དང་པོ།

འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ས་དེ་ནི་སྐྱབ་ཞི་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷས་
བསྟུས་ཏེ། དང་པོ་དང་པོ་ཉིད་སྐྱབ་ནི། གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
པར་དག་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའོ། །དེ་རིམ་བུ་ཞེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གནས་ལུགས་སྣང་སྟོང་བྱུང་འཕྲུག་ །རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འགྲུལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྣང་བའི་
ཆ་ནས་རིས་སྐྱེ་མ་ཆད་པའི་སྐྱབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། སྟོང་པའི་
ཆ་ནས་ཅིར་ཡང་མ་བྱལ་བའི་དབྱིངས་དང་འདྲུ་འབྲས་མེད་པ། ཡེ་
ནས་སྐྱབ་གྱིས་བྱལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བབ། སྐྱེས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་

འདུས་མ་བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་མི་
 གནས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་གཞིའི་དུས་སུ་
 ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱིས་རྟོགས་བྱའི་དམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་རྩུང་ཡང་རུང་། མ་རྩུང་ཡང་རུང་། བསྟན་ཀྱང་
 རུང་མ་བསྟན་ཀྱང་རུང་། རྟོགས་ཀྱང་རུང་མ་རྟོགས་ཀྱང་རུང་།
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་སྤྱིའི་ཁྱད་མེད་པར་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་
 དུ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་འདི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་འདི་ལས་གཞན་དུ་
 མེད་དོ། །འདི་ཡོད་པ་དང་རྟོགས་ཤིང་ལམ་དུ་བྱས་པ་ལས་མཐར་
 འབྲས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་དང་།
 བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དང་
 དུ་མེད་པས་རང་རྩུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འདི་ནི་ཆོས་
 ཀྱན་གྱི་གནས་ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཞི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་

འབྱུང་གནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་འབྱུང་པའི་རྟེན། ཆོས་ཉིད་
 མཉམ་པ་འདི་ཉག་གཅིག་གོ། །གནས་ལུགས་ཆོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་
 གྲིས་རྣམ་པར་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་སྣང་གི་སྤྱིབ་པས་
 བསྤྱིབས་ནས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐབས་
 ལ་མཁས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་རིམ་པར་
 སྤངས་ནས། མཐར་ཐུག་དབྱེདས་དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མངོན་
 དུ་བྱེད་པ་འཇིགས་མེད་རྟག་པ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལམ་བསྟན་པ་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་བྱུར་གྱི་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བ་ན། དག་པ་གཉིས་
 ལྷན་གྱི་བྲལ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བཤམ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གཞིར་
 གྱུར་པ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་གི་མཐར་ཐུན་པ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ། མཉམ་པ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་
 པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དེའི་མཁའ་ཆ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། དག་པའི་
 གདུལ་བྱ་ལ་གཟུགས་སྐྱར་སྣང་བ་ངེས་པ་ལྟ་དང་ལྷན་པ་མོངས་

གློད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་དང་། མ་དག་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་གཟུགས་སྐྱར་
 རྒྱང་བ་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ཉེ་སྐྱ་བཞིར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་
 བློ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་
 ཡེ་ཤེས་ལྡན་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེན་ཀུན་གཞི་གནས་
 གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་ཅིང་རྗེས་སུ་སོང་
 བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་གདགས་གཞི་
 མཐར་ཐུག་པའོ། །ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་པ་མེ་ལོང་ལྟ་
 བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཉག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་དང་དཔེ་
 མེད་པ། དུལ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ། དུས་ཉག་ཏུ་གནས་པ། མེ་
 ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མ་ཆོངས་པར་
 གསལ་ཀྱང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་རྣམ་ཉོག་མེད་པ། ཡེ་ཤེས་བྱི་མ་
 གསུམ་དང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གདགས་པ་ཀུན་ཀྱི་འབྱུང་
 གནས། ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་གདགས་པའི་

གཞི་མཐར་ཐུག་པའོ། །ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
 བྱི་སྲིད་ཞིར་མི་གནས་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ། དམིགས་
 པ་མེད་པའི་བྱམས་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱོན་པར་བྱེད་
 པའོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་པ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 བྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་དུ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པས་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་གཏེར་དང་འབྲུ་བ། འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཀྱན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་ཅིང་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་འབབས་པར་བྱེད་པའོ། །སྒོ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་
 གནས་གྱུར་པ་བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱན་
 དུ་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་སོགས་སྣ་ཆོགས་དཔག་དུ་མེད་པའི་
 སྤྱུལ་པས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེད་དགག་གི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཆོས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན། འོངས་
 སྐྱེའི་ཡོན་ཏན། སྤྱུལ་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་

མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་གི་
བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་ཏེ།

གཉིས་པ་ཆོས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་

བདུན། གཉིས་པ་ཆོད་མེད་བཞི། གསུམ་པ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། བཞི་པ་སྟོམས་འཇུག་དགུ། ལྔ་པ་ཐེམ་གཏོན་བརྒྱད། བྱུང་

པ་ཐད་པར་བརྒྱ། བདུན་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པ། བརྒྱད་པ་སྟོན་ནས་མཆོད་པ། དགུ་པ་མངོན་ཤེས་དུག །བརྒྱ་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་

པ་རིག་པ། བརྒྱ་གཅིག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པ་བཞི། བརྒྱ་གཉིས་པ་དབང་བརྒྱ། བརྒྱ་གསུམ་པ་སྟོབས་བརྒྱ། བརྒྱ་བཞི་པ་

མི་འཛིགས་པ་བཞི། བཅོ་ལྔ་པ་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། བརྒྱ་དུག་པ་བསུང་བ་མེད་པ། བརྒྱ་བདུན་པ་བློ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། བཅོ་

བརྒྱད་པ་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བ། བཅོ་དགུ་པ་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོས་པ། ཉི་ཤུ་པ་བྱུགས་ཤི་ཆོན་པོ་ཉེར་གཅིག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཆོད་པ་སོགས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་གི་དང་པོ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན།

གང་ཞིན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་

བདུན་ནི་སྡེ་ཆོན་དང་པོ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་སྒར་བཤད་ཟེན་ལ་འདིར་

བྱང་ཕྱོགས་དེ་དག་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་

ཤེས་དམ་པར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་

བྱུང་གི་དངོས་པོ་རང་རྒྱུད་པ་མིན་པར་གོ་དགོས་ལ། གཞན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཚད་མེད།

གཉིས་པ་ཚད་མེད་བཞི་ཡི་དོན་ཀྱང་སྤར་བ་ཤད་ཟེན་ལ་འདྲི་
མཐར་ཕྱིན་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་བའོ།

གསུམ་པ་རྣམ་ཐར་བརྒྱུད།

གསུམ་པ་རྣམ་ཐར་པ་བརྒྱུད་ནི་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་
བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་
གཉིས་ནི། རང་བྱེད་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཡོད་པ་དང་མེད་
པར་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་སྤྱོད་ལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་མི་སྤྱུག་
པར་ལྟ་བའོ། །སྤྱུག་པའི་རྣམ་ཐར་པ་ནི་གཟུགས་མི་སྤྱུག་པས་
སྤྱོད་པ་ལས་ཐར་པའི་སྤྱུག་པར་མོས་ཤིང་དེ་འདྲ་སྤྱུལ་བའོ། །དེ་
ལྟར་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་ཐམས་ཅད་སྟོས་ནས་སྟོས་བཏགས་པ་ཅུམ་དུ་
ཤེས་པས། གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་ལས་ཐར་པར་བྱེད་པའི་ལམ་

མོ། །རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སོགས་བཞི་ནི་གཟུགས་
 མེད་བཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་རང་ས་འོག་མ་
 དག་གི་ཆགས་པ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའོ། །འགོག་པའི་རྣམ་པར་
 ཐར་བ་ནི། སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལས་ཀྱང་འདས་ཏེ་ཆོར་བ་དང་འདྲ་
 ཞེས་འགོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆགས་པ་
 ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་བདུན་ནི་འཛིག་ཏེན་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་ལ། འགོག་སྟོམས་ནི་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་ལ་
 བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་སྟེ་ཆགས་པ་ལས་ཐར་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་དག་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྲས་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པ་སྟེ་འོག་མ་
 ཟེལ་གཞོན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་སྟོམས་འཇུག་དག།

བཞི་པ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་ནི་བསམ་

གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་འགོག་
 པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་དགུ་ཉེ། འདི་དག་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་
 པ་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཐར་
 ཐུག་པའོ།

ལྷ་བ་ཟེལ་གཞོན་བརྒྱུ།

ལྷ་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ནི་ནང་གཟུགས་
 སུ་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུད་དུ་ཟེལ་གཞོན་དང་།
 ཆེན་པོ་ཟེལ་གཞོན་གཉིས། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་
 དེ་གཉིས་ཏེ་དབྱིབས་ཟེལ་གཞོན་བཞིའོ། །ནང་གི་འདུ་ཤེས་གཉིས་
 གོང་བཞིན་དང་གཟུགས་རྒྱུད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས། ཆེན་
 པོ་སྟོང་གྱི་གཟུགས་རྣམས་སོ། །ཁ་དོག་དག་གི་ཟེལ་གཞོན་བཞི་
 བེ་སྤྱོད་སེར་དཀར་དམར་ཟེལ་གཞོན་བཞིའོ། །འདི་དག་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབས་པས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་རི་ལྗར་
 དམིགས་པ་ལྟར་སྤང་བས་གཞན་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་རང་ཡིད་

མི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱིབས་བཞི་ལ་མི་སྤྲུག་པ་ཡང་ཡོད་
ལ། ཁ་དོག་བཞི་སྤྲུག་པའོ།

རྒྱག་པ་ཟད་པར་བཅུ།

རྒྱག་པ་ཟད་པར་བཅུ་ནི་ཟད་པར་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་ལྔ་
དང་། སྡོ་སེར་དཀར་དམར་རྣམ་ཤེས་ལྔ་སྟེ་བཅུའོ། །དེ་ཡང་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་པར་བསྐྱབས་པས། སྤང་བ་ཐམས་ཅད་
གང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྤང་བ་སྟེ། ཟད་པར་ཞེས་པ་མཐའ་དག་
གི་དོན་ཉེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
སར་དམིགས་ན་ཐམས་ཅད་དུ་སར་སྤང་བ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རྣམ་ཐར་དང་ཟད་པར་དང་ཟེལ་གཞོན་འདི་དག་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཀྱི་ཅལ་སྦྱོང་བའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཞིང་འདི་རྣམས་བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་
དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་གཞན་རྣམས་ལའང་
དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ལ་སྤྲུལ་པ་འགྱུངས་པའི་ལམ་

ཞེས་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་མཆོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་འཛིག་
 ཉེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་སྟོབ་མི་སྟོབ་དང་། བྱང་སེམས་རྣམས་དང་ཐུན་
 མོང་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་བཞག་པ་དེ་དག་རྣམས་ཆ་འབྲ་བའི་
 སྟོན་པ་དེ་ལྟར་བཞག་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ནི་ཐུན་མོང་མེན་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པ།

བདུན་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་པ་རོལ་གྱི་སེམས་
 རྒྱད་རང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་མི་སྟེ་བར་རྗེས་སུ་སྤྱང་བར་
 བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གྲོང་སོགས་སུ་
 ཁྱོན་པ་ན་ཐོག་མར་དེར་སོང་ན་བདག་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་རྒྱད་
 ལ་ཉོན་མོངས་སྟེའམ་མི་སྟེ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་སྟེ་བར་
 མཐོང་ན་དེར་མི་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱིས་པ་རོལ་རྗེས་སུ་བསྤྱང་བ་ཅན་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་བརྟག་པར་ཞུགས་པས་པ་རོལ་གྱི་ཉོན་མོངས་
 བསྤྱང་མ་ཞུས་པ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་ནི་ཉོན་མོངས་སྟེ་

བའི་སེམས་ཅན་དེའི་བྱང་དུ་གཤེགས་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
 དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱན་གཙོད་པར་མཛད་པས་ཉོན་མོངས་
 མེད་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའོ།

བརྒྱད་པ་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པ་

བརྒྱད་པ་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གཞལ་
 བྱ་སྒྲིག་གྱུར་དང་། གཞན་གྱིས་བྲིས་པའི་དོན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ལ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་ནས། བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པས་དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་མོ་སྒྲལ་གྱི་བྱས་ཤུགས་
 རྒྱལ་རབས་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉན་ཐོས་དེ་དག་གིས་
 དོན་ཅི་རིགས་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་དུས་རྣམས་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱལ་པའི་དོན་མི་
 ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པ་ནི་འབད་
 ཚུལ་མེད་པར་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆགས་
 ཐོགས་མེད་པར་གཟིགས་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་ན་ཤེས་ཀྱི་
 མ་བཞག་ན་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་མེད་པར་ཏྲག་ཏུ་མཉམ་བཞག་ལ་གནས་

བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་དང་གང་འདོད་
པའི་བྱི་བ་མཐའ་དག་གི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་
ཀྱི་ཚུལ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ།

དགྲ་པ་མངོན་ཤེས་དུག

དགྲ་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ནི་མངོན་ཤེས་ལྷ་དང་ཟག་ཟད་
དང་དུག་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།

བརྩ་བ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི།

བརྩ་བ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ།

བརྩ་གཅིག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པ་བཞི།

བརྩ་གཅིག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པ་བཞི་ནི་ལུས་དང་
དམིགས་པ་དང་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་དག་པ་སྟེ། ལུས་གང་འདོད་
དུ་བསྐྱར་བ་ལ་མངའ་དབང་བརྟེན་པ་དང་པོ། ལུས་གང་འདོད་དུ་
བསྐྱར་བ་ལ་མངའ་དབང་བརྟེན་པ་གཉིས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་
དག་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་གསུམ་པ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆགས་ཐོགས་

མི་མངའ་བ་བཞི་པའོ།

བཅུ་གཉིས་པ་དབང་བཅུ་

བཅུ་གཉིས་པ་དབང་བཅུ་ནི་ཆེ་ལ་དབང་བ་སྐྱེ་ཆེ་གཏོང་བའམ།
 བཞུགས་པར་འདོད་ན་བསྐྱལ་བ་ཆད་མེད་པའི་མཐར་ཡང་བཞུགས་
 པ་སྟེ་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་ཆེ་ལ་དབང་ཐོབ་པའོ། །འདི་ནི་སྤྱིན་
 པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུའོ། །སེམས་ལ་དབང་བ་མཉམ་པར་
 འཛིག་པ་སོགས་རི་ལྟར་འདོད་པར་དབང་ཐོབ་པ་བསམ་གཏན་
 གྱི་འབྲས་བུ། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་བྱང་སེམས་གྱི་
 འབྲུར་བའི་བྱད་པར་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་འབྱུང་བ་སྤྱིན་པ་མཐར་
 སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུའོ། །ལས་ལ་དབང་བ་ནི་ལས་སུ་བྱ་བ་གང་དང་
 ཅི་བཞེད་པ་དེ་དག་འབྱུང་བ་ལ་དབང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ནི་
 གནས་གང་དང་གང་དུ་ཅི་དང་རི་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ཆེ་གས་ཅི་བཞེད་
 པ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ་དབང་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་གཙོ་བོར་ཚུལ་བྲིམས་
 གྱི་འབྲས་བུའོ། །ཚོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི་གདུལ་བུའི་གང་ཚོས་པ་

ལྷར་དོན་བྱེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་ལམ་དུ་གདུལ་བྱའི་བསམ་
 བ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པའི་བཟོད་པའི་འབྲས་བུའོ། །སློབ་ལམ་
 ལ་དབང་བ་ནི་སློབ་ལམ་རི་ལྷར་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་
 འབྲུབ་པ་བཙུན་པའི་འབྲས་བུའོ། །རྩལ་ལྷུ་ལ་ལ་དབང་བ་རྩལ་ལྷུ་
 གང་དང་རི་བཞེད་པ་བཞིན་སློབ་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དབང་ཐོབ་
 བ་བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུའོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དུས་གསུམ་
 གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཆེན་པོའི་མངའ་དབང་བརྟེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་དབང་བ་གསུང་རབ་
 ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གདུལ་བྱའི་རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་འཆད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་
 དབང་ཐོབ་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་ཤེས་རབ་གྱི་འབྲས་བུའོ། །

བརྩུ་གསུམ་པ་སྟོབས་བརྩ།

སྟེ་ཆོན་བརྩུ་གསུམ་པ་སྟོབས་བརྩུ་ནི་དག་པ་ལས་བདེ་བ་
 འབྱུང་བ་གནས་ཡིན་ཞིང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་འབྱུང་བ་གནས་མིན་པ་ལྟ་

བྱས་མཆོན་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུ་དྲུག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱའི་
 ཁོང་ན་གང་གནས་ཡིན་པ་དང་། མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་ཡོད་
 པ་ཐམས་ཅད་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་སྐྱད་ཅིག་ལ་མཐུན་པ་ནི།
 གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 དག་མི་དག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་
 དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཇི་སྟེད་ཡིན་པ་མཐུན་པ་ལས་གྱི་
 རྣམ་སྟོན་མཐུན་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་རིགས་གྱི་
 ཁམས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཁམས་ཇི་སྟེད་པ་སྟོ་ཆོགས་
 མཐུན་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མོས་པ་རྣམ་པ་སྟོ་ཆོགས་
 མཐུན་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་སྟོ་ཆོགས་མཐུན་པ་དང་།
 ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་།
 ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་སྟོ་ཆོགས་
 པ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 བསམ་གཏན་གྱི་བཀོད་པ་སྟོ་ཆོགས་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པ་དང་། རང་

གཞན་གྱི་སྡོན་གྱི་གནས་སྡེ་ཆོག་པ་པ་ཇི་སྟེང་མཐུན་པ་དང་། ལྷའི་
མིག་གིས་འགྲོ་བ་རྣམས་འཆི་འཕོ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ཇི་སྟེང་
པ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་
དང་འབྲས་བུ་མཐུན་པའོ།།

སྟོབས་བཅུ་པོ་འདི་དག་དོ་རྗེ་ལྟ་བུར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། གནས་
དང་གནས་མིན་མཐུན་པ་སོགས་དུག་གིས་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་གོ་
ཆ་ལྟ་བུ་འབྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་སྡོན་གནས་འཆི་
འཕོ་མཐུན་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ཅིག་པ་ལྟ་
བུ་བཞིག་པ་དང་། ཟག་ཟད་མཐུན་པའི་སྟོབས་གྱིས་བག་ཆགས་
གྱི་སྐྱིབ་པ་ཤིང་ལྟ་བུ་གཙོད་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་གནས་གནས་
མིན་མཐུན་པའི་སྟོབས་གྱིས་རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་ཤེས་པས་སེམས་
ཅན་རྣམས་བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོར་འགོ་བའི་རྒྱ་ལ་སྟོངས་ནས་
ཐབས་ལ་བསྐྱེད་པའི་བདུད་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལས་མཐུན་
པའི་སྟོབས་གྱིས་སྐྱབས་ལ་བསྐྱེད་པའི་བདུད་འཛོམས་ཏེ། འགོ་

བ་རྣམས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་བ་ལས་དབང་སྤྱག་
 སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་བྱེད་མི་རྣམས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ཀུན་
 ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གི་བསམ་གཏན་མཐུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་
 བཅས་ལ་དག་པར་ལྟ་ཞིང་བསྐྱབས་པའི་བདུད་འཛོམས་ཏེ། བསམ་
 གཟུགས་ཐོབ་པ་ཙམ་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་བར་ཤེས་པར་
 བྱེད་དོ། །ལྷག་མ་བདུན་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
 ལ་བསྐྱབས་པའི་བདུད་འཛོམས་ཏེ། ཁམས་མཐུན་པས་རིགས། མོས་
 པས་དད་པ། དབང་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ལས་སྟོན་
 ཀྱི་བྱང་པར་མཐུན་ནས་སྟོན་གནས་འཆི་འཕོ་མཐུན་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་ལམ་ཀྱི་ཉེན་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཐུན་པས་
 ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཟག་ཟད་མཐུན་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
 འབྲས་བུ་མཐུན་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ།

བཅུ་བཞི་པ་མི་འཛིགས་པ་བཞི།

སྡེ་ཆེན་བཅུ་བཞི་པ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་ནི་རང་དོན་རྟོགས་པ་

ཕུན་ཚོགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་ནི། བདག་གིས་
 ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་པ་དང་། རང་དོན་སྤང་བ་ཕུན་ཚོགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་ནི། བདག་གིས་སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པའི་སྤང་བྱ་མ་ལུས་སྤངས་སོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
 གཉིས་ནི་རང་གི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་པ་བདེན་པར་གསུངས་པ་དང་།
 གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་ནི།
 བདག་མེད་རྟོགས་པ་སོགས་ལམ་འདི་དག་གིས་ཐར་པའི་གནས་སུ་
 ངེས་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་ལམ་གྱི་གོགས་
 སྟོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་ནི། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་
 ལམ་གྱི་གོགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་གཞན་དོན་དུ་
 བདེན་པར་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བཞི་པོ་དེ་ལ་ལྟའམ་
 བདུད་དང་ཆངས་པ་དང་བྲམ་ཟེ་སོགས་འཛིག་རྟེན་ན་ཆེ་བ་སུས་
 གྲུང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པས་

འཁོར་གྱི་ནང་ན་སེང་གོ་བཞིན་དུ་འཛིགས་པ་དང་བག་ཚ་བ་མེད་
པར་སེང་གོའི་སྤྱོད་ལྟ་བུ་སྤྱོད་གས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

བཅོམ་པ་མ་འདྲེས་པ་བཅོམ་བྱུང་།

སྤྱི་ཚན་བཅོམ་པ་མ་འདྲེས་པ་བཅོམ་བྱུང་ནི་སྤྱི་ལས་འབྲུལ་བ་
མི་མངའ་བ། གསུང་ལ་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ། ཐུགས་ལ་བྲན་པ་ཉམས་
པ་མི་མངའ་བ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཐུགས་མི་མངའ་བ། འདྲ་
ཤེས་སྣ་ཆོགས་མི་མངའ་བ། མ་བརྟག་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་
བ་སྟེ་སྤྱོད་པས་བསྐྱས་པ་བྱུག་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་གདུང་འཛིན་
ཅིང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་
བ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་ལ་སྤྱོད་པའི་བཅོམ་འབྲུས། ཆོས་ཀྱན་ངི་
བཞིན་གཟིགས་པ་མི་བཟུང་པའི་བྲན་པ་དང་། ཆོས་རབ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ། སྤྱི་བ་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ཆོས་
ཀྱན་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་བ་པ་ཀྱན་ལས་གྲོལ་བ་སོ་སོ་
རང་རིག་པ་མངའ་བ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་སྟེ།

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་ཞེས་སྒྱུར་ནས་ཤེས་
 བར་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པ་དྲུག་གོ། །སྤྱི་ལས་ཐམས་ཅད་
 ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའམ་འཇུག་པ་
 དེ་བཞིན་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ལས་ལ་སྒྱུར་ཏེ་དེ་གསུམ་ནི་མཛད་
 བས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་
 རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དོན་ཡོད་པའོ། །འདས་པའི་དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་
 ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ། དེ་བཞིན་ད་ལྟ་དང་མ་
 འོངས་པ་ལ་སྒྱུར་བ་གསུམ་ནི་དུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གསུམ་སྟེ་དུས་
 ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐེན་པའོ། །

དེ་བཙུན་བརྒྱད་ནི། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལས་གཞན་ས་བཅུ་འི་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འང་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་འི་མ་འདྲེས་
 པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་མ་འདྲེས་པའི་ནམ་མཁའ་
 རང་གི་ཁམས་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་འི་བྱུང་ཆོས་
 སྐྱེ་ཆད་མེད་ཅིང་ཐམས་ཅད་ལས་འཕགས་པ། སྤྱི་གཙུག་བལྟར་མི་

མངོན་པ། ཅི་སྒྲན་ལྟར་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ཞི་
 བར་བྱེད་པ། ཉ་བཟའ་སྐྱེ་ལ་སོར་གཅིག་གིས་མ་རེག་པ་སོགས་མ་
 འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དོ། །ཤེར་བྱིན་རྒྱན་ན་
 མངོའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་གིས་མ་འདྲེས་པ་འདི་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤུ་པར་
 བཞག་པར་མཛད་དོ།

བཅུ་དྲུག་པ་བསྐྱེད་བཅེད་པ།

སྡེ་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ་བསྐྱེད་བཅེད་པ་ཞེས་སྐྱེ་ལ་བསྐྱེད་བཅེད་
 པ་སོགས་གསུམ་ནི། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལ་བཅབ་པར་བྱ་རྒྱུའི་སྒྲོན་
 གྱི་རྣམ་པ་སྤྲ་མོ་ཡང་མི་མངའ་བས་གཞན་ལ་འཛེམ་བའམ་བསྐྱེད་
 པ་ཅི་ཡང་མེད་པའོ།

བཅུ་བདུན་པ་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ།

སྡེ་ཚན་བཅུ་བདུན་པ་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་ནི། གྲུས་
 པས་ཆོས་ཉན་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ། དེ་
 བཞིན་དུ་མ་གྲུས་ཤིང་མི་ཉན་པ་ལ་སྤང་བ་མེད་པར་དྲན་པ་ཉིར་

བཞག་དང་། ཉན་མི་ཉན་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྒྲུང་གཉིས་ཀ་མེད་
པར་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའོ།

བཅོ་བརྒྱད་པ་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བ།

བཅོ་བརྒྱད་པ་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བ་ནི། གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་
པ་ལ་དུས་ལས་འདའ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་ལྟ་
བྱ་སྟེ་མདོར་ན་དུས་སུ་འགྲུང་ནས་བྱི་བསྟེལ་མི་མངའ་བའོ།

བཅུ་དགུ་པ་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ།

བཅུ་དགུ་པ་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ནི་སྒྲོ་གསུམ་
གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་ཤེས་གྱི་ས་བོན་ཕྱ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དེ་དག་
གི་བག་ཆགས་པ་ཅམ་ཡང་གཏན་ནས་མི་མངའ་བའོ། །ཉན་ཐོས་
རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་གྱིས་གད་
མོ་ཏྲ་གད་དུ་ཞོད་པ་ལྟ་བུ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དོ།

ཉི་ཤུ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ།

ཉི་ཤུ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ལ་པན་བདེ་སྐྱབ་པའི་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོས་ཉིན་མཆན་
ལན་དུག་གིས་མཆོན་ནས་ཉལ་ཏུ་གཟིགས་ཤིང་སྐྱོབ་པར་
མངོན་པའོ།

ཉེར་གཅིག་པ་རྣམས་ཅད་མཁྱེན་པ།

སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པ་རྣམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཁོ་ནའི་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཆར་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་དང་། དེ་
ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཞེས་གྲང་
གསུངས་སོ། །སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲངས་
གཞན་ཡང་། སྟོན་དང་ད་ལྟ་སྤྱི་མའི་མཐའ་མཁྱེན་པའི་རིག་པ་
གསུམ་དང་། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་

བ་གསུམ་དང་། སྐྱེ་རྒྱུ་ལྟུང་གི་ཆོ་ལྟུང་། གསུང་ཀྱན་བརྗོད་པ།
 ཐུགས་རྗེས་བསྟན་གི་ཆོ་ལྟུང་གསུམ་སོགས་ནམ་གངས་མང་
 སོ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལོངས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཐུན་མིན་ངེས་པ་ལྟ་
 དང་། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མཆན་དཔེ་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ།

ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་
 མཐར་ཐུག་པ་དག་པའི་གདུལ་བྱ་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་
 སེམས་དཔལ་རྣམས་ལ་སྒྲུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་
 རྫོགས་པར་ལོངས་སྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེའོ། །དེ་ཉིད་ངེས་པ་ལྟ་དང་
 ལྟ་ཏེ། གནས་ངེས་པ་ལོག་མིན་ཆེན་པོ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། སྐྱེ་
 ངེས་པ་མཆན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ། འཁོར་ངེས་པ་ས་བཅུའི་སེམས་དཔལ་
 ལ་སྟག་པ། དུས་ངེས་པ་འཁོར་བའི་མཐའི་བསྐྱལ་པ་རི་མིང་དུ་

བཞུགས་པའོ།

གཉིས་པ་གཞུགས་སྐབས་ཀྱི་བྱམ་མོང་བའི་མཆན་དཔེ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱུ་
པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་ནི་མཆན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཆན་བཟང་སོ་གཉིས་བཤད་པ། དཔེ་
བྱད་བརྒྱད་ཅུ་བཤད་པ། མཆན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། མཆན་གྱི་
ཁྱེ་བྲག་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་བརྒྱ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ།

དེ་ཡང་མཆན་བཟང་སོ་གཉིས་ནི། དུག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ན་
འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་གི་རྣམ་པ་རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཡི་འབྱར་དོད་པ་ལྟ་བུས་
མཆན་པ་དང་། ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་གཉིས་རུས་སྤལ་གྱི་སྟོ་བ་ལྟར་
མཉམ་ཞིང་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་། དུག་ཞབས་ཀྱི་སོར་སོང་ང་
པ་ལྟར་བྱ་བས་འབྲེལ་བ་དང་། དུག་དང་ཞབས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་
ལ་ཆགས་པ་དང་། སྐྱ་ཡི་གནས་བདུན་མཐོ་བ་སྟེ། དུག་ཞབས་

གྱི་རྒྱལ་བཞི་སྤྱལ་བ་གཉིས་ལྷག་བ་དང་བདུན་པོ་གཞིང་བྱ་མེད་པར་
 རྒྱས་ཤིང་གང་སྟེ་མཐོ་བ་དང་། རྒྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བ་དང་།
 ཞབས་ཀྱི་རྟིང་བ་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་ཤིང་ཡངས་བ་དང་། བལ་བ་
 ལས་ཁྱུ་བདུན་ཅུ་དུ་སྟུ་ཆེ་ཞིང་བྱང་བ་དེ་རྩེ་ལྷར་མཐེགས་ལ་སྟེད་
 མེད་བྱའི་སྟོབས་མངའ་བ་དང་། ཞབས་ཀྱི་ལོང་བྱ་ལྷ་ང་བཅས་པའི་
 འབྱར་མི་མངོན་བ་དང་། སྟུ་འི་བ་སྟུ་ཐམས་ཅད་བྱེན་དུ་སྟོགས་པར་
 སྟེས་བ་དང་། བྱིན་པ་རི་དྲགས་ཨེན་ཡ་དང་འབྲ་བར་རྒྱུ་ལ་རྒྱས་
 ཤིང་མཐོ་ས་བ་དང་། སྟུ་མ་བཅུད་ཀྱང་རྒྱག་བརྒྱུད་བ་བྱས་མའི་ལྷ་
 ངར་སྟེབ་པས་རྒྱག་རིང་ཞིང་མཐོ་ས་བ་དང་། སྤང་པོ་ཆེའམ་རྟ་ཅང་
 ཤེས་ལྷར་འདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་སྟེ་གསང་བ་སྟུབས་སུ་བྱུབ་བ་དང་།
 བགས་བ་གསེར་གྱི་མདོག་ལྷ་བྱར་དྲངས་གསལ་སྟུ་མ་ལ་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་དང་བགས་བ་སྟུ་བ་ཅིང་འཇམ་བ་དང་། སྟུ་འི་བ་སྟུ་ཐམས་
 ཅད་སྤྲ་ཞིང་འཇམ་ལ་རེ་རེ་ནས་སྟེས་ཏེ་གཡས་སྟོགས་སུ་འབྲིལ་
 བ་དང་། ཞལ་གྱི་སྟེན་མཆམས་ན་མཉེན་འཇམ་དཀར་བའི་མཛོད་

སྤྱ་རང་བཞིན་དུ་ཁྱ་གང་ངམ་གསུམ་ཙམ་པ་གཡས་སུ་འབྲིལ་ཞིང་
 སྤྱ་དུ་རའི་འབྲས་བུའི་ཆོད་ཙམ་དངུལ་གྱི་འབྲུར་ལྟ་བུས་བརྒྱན་པ་
 དང་། རོ་སྟོད་མེད་གོ་ལྟར་འཕེལ་ཀ་ཆེ་བ་དང་། དབྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་
 མགོ་གསེར་གྱི་བུམ་པ་ལྟར་རྒྱུ་པ་དང་། ཐལ་གོང་གཉིས་གཤོང་
 བུ་མེད་པར་རྒྱས་ཤིང་གང་བ་དང་། ལྷགས་ལ་རོ་གང་སྒང་བ་རོ་
 ཞིམ་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དང་། སྤྱ་ཤིང་བྱ་གོ་
 རྟ་ལྟར་ཚུ་ཞིང་གན་པ་སྟེ་གྲོན་འཕྲེད་ཆ་སྟོམས་པར་མཛེས་པ་དང་།
 རྒྱུ་ཞིང་གནག་ལ་གཡས་སུ་འབྲིལ་བའི་གཙུག་ཏྱར་བལྟར་
 མི་མངོན་པ་དང་། རང་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁེབས་པ་ཙམ་
 ཀྱི་ལྷགས་རིང་ལ་མཛེས་པ་དང་། གསུང་ཆོངས་པའི་དབྱངས་ལྟ་བུ་
 དང་ལྡན་པ་ནི། ཤེས་ཤིང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ། མཉན་པར་
 འོས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ། ཟབ་ཅིང་རྗེས་སུ་སློགས་པ། བཏང་
 མི་བྲ་ཞིང་རྣ་བར་སྟན་པ། མ་འཁྲུགས་ཤིང་གསལ་བའི་ཡན་ལག་
 ལྷ་དང་ལྡན་པའམ། དེ་ལས་སྤྱེས་ཏེ་དུག་ཕྱུར་བཟང་བའམ། ཡང་

ན་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་
 རོ། །འབྲམ་པ་གཉིས་སྟུག་ཅིང་ལྷུ་ལ་རྒྱས་པ་མེ་ལོང་གི་ངོས་སམ་
 སེང་གའི་འབྲམ་པ་འདྲ་བ་དང་། མཆེ་བ་བཞི་སོགས་ཆེམས་ཐམས་
 ཅད་མདོག་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་དང་། ཆེམས་ཐམས་ཅད་མཐོ་དམན་
 རིང་ཐུང་གི་ཆད་མཉམ་པ་དང་། ཆེམས་ལ་བར་མཆམས་མ་སྟེ་བས་
 ཐགས་བཟང་བ་དང་། ཡས་དང་མན་ན་ཉི་ཤུ་རེ་སྟེ་ཆེམས་ཀྱི་གྲངས་
 བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ཆང་བ་དང་། སྟུན་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་མཐོན་མཐིང་དང་
 འདྲ་བར་མཛེས་པ་ཞེས་གཙོ་བོར་སྟོས་པ་སྟེ། རང་གསེས་སུ་དབྱས་
 ཀྱི་སྟུན་འབྲས་ལྷུ་པོ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་པའི་དབྱས་ན་རྣོ་མིག་ཤིན་
 ཏུ་གནག་པ་དང་བཅས་པ། དེའི་རྒྱབ་ཏུ་གཡས་གཡོན་གྱི་སྟུན་ཆེལ་
 དཀར་པ། དེའི་གྲ་ཟུར་གཉིས་དམར་བའི་བག་དང་ལྗན་པ། སྟུན་
 དབྱས་ཀྱི་ཁ་སོ་སྟེ་པ། གཏིང་དུ་གསེར་གྱི་མདོག་ལྟར་སེར་བ་ལྔ་
 ཡོད་དོ། །སྟུན་གྱི་རྩི་མ་^(འཛིག་རྟོག་པས་སྟུན་མ་ལ་རྩི་མ་ཐེང་ཡང་འདིར་དེ་མིན་གོ།)པ་མཆོག་སྟེ་བ་
 ཡི་ཁྱ་མཆོག་དང་འདྲ་བ་ནི། སྟུན་གྱི་ཡ་ལྷེ་བ་མ་ལྷེ་བ་གྱི་སྟུན་མས་

ལེགས་པར་གཞོལ་ཞིང་མ་འདྲེས་པ་ཁྱུ་མཆོག་དང་བེའུའི་རྩི་མ་ལྟ་བུ་
 ལྟེ། མཆོན་སོ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གང་གིས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འདི་
 བེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་འོ་ཞེས་ཤེས་ཤིང་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་འདི་
 དག་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་མཆོན་པར་བྱེད་པས་མཆོན་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་
 གླ་མར་བ་སྐྱེའི་གཉིས་དང་། སགས་པའི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཅིས།
 ཉིང་བ་ཡངས་པ་དང་། ལོང་བུ་མི་མངོན་པ་ཁོང་གཅིག་ཏུ་བྱས། དེའི་
 ཆབ་ཏུ་མགྲིན་པ་བྲི་མ་མེད་པའི་དྲུང་དང་འབྲ་བའི་རི་མོ་གསུམ་པ་
 དང་། སྐྱ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འོད་གྱི་དགྱེལ་འཁོར་དང་ལྡན་པ་དང་།
 དབུ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་མཐོན་མཐིང་དང་འབྲ་བ་གསུམ་གསུངས། སྐྱ་ཆེ་
 ཞིང་བྲང་བའི་དོད་དུ་སྐྱེད་མེད་བུ་ཡི་སྟོབས་མངའ་སོགས་གསུངས་
 པ་ནམས་མདོ་སོ་སོའི་དགོངས་པར་མངོན། མགྲིན་པ་བྲི་མེད་དྲུང་
 ལྟ་བུ་ནི་གསུང་ཆངས་པའི་སྐྱ་དབྱངས་འབྱུང་བའི་གནས་ཆོས་གྱི་
 དྲུང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་མཆོན་བཟང་གི་སྐྱབས་སུ་མ་བགྱངས་
 ལ་ཆངས་དབྱངས་ཉིད་བགྱངས་པ་མང་ངོ་། །དཔེ་བྱད་ནི་མཆོན་གྱི་

ཆེ་ཤིང་རྒྱལ་པ་རྒྱལ་པ་བྱེད་པ་སྟེ། མེ་ཏོག་གི་ཆེ་ཤིང་ཐེ་ཏོག་ལྟ་
ཡིན་པ་ལྟར་མཆོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལ་དཔེ་བྱེད་ཀྱི་ཐེ་ཏོག་ལྟ་ལྟས་མཛེས་པ་
ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དཔེ་བྱེད་བརྒྱུད་ཅུ་ལྟེན་གྱི་

དཔེ་བྱེད་བརྒྱུད་ཅུ་ཞེ། སེན་མོ་ཐངས་ཀྱི་མདོག་ལྟར་དམར་བ།
སེན་མོ་ཐི་མདོག་སྒྱུ་མ་བ། གཤེད་བྱེད་དང་ལེབ་མོ་མེན་པར་དབྱས་
མཐོ་བ་གསུམ་དང་། སོར་མོ་རྒྱལ་པ་ལྷུ་མ་བ། རྒྱས་པ། འིན་
གྱིས་སྤྲོ་བ་གསུམ་དང་། ཅ་མི་མདོན་བ། ཅ་མདུད་མེད་པ་གཉིས་
དང་། ཞབས་ཀྱི་ལོང་བྱེད་མི་མདོན་བ། ཞབས་རིང་ཐུང་མེད་པར་
མཉམ་པ་གོམ་པ་ཆེ་ཆུང་སྟོངས་པར་འདོར་བ་གསུམ་དང་། མི་
ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སེང་གཏེ་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། ལྷ་ཐེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་སྤང་ཆེན་གྱི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། མཁའ་ལ་
བྱེད་དང་པའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། གང་འདོད་པའི་གནས་
སུ་འཁོར་གྱི་སྤྲོ་བྱེད་པ་ལྷུ་མཆོག་གི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་དང་།

ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གཡས་སྟོགས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། མཛེས་ཤིང་
 ཡིད་དུ་འོང་བར་གཤེགས་པ་དང་། མ་གཡོ་བར་བྱང་པོར་གཤེགས་
 པ་སྟེ་གཤེགས་སྒྲངས་བདུན་དང་། དབྱ་གདུགས་ལྟར་རྒྱུ་ལ་
 རྒྱས་པ། སྐྱ་མཆོམས་ལེགས་པར་འབྱེས་པ། དབྱ་ལ་བ་རྒྱས་ཤིང་
 དབྱེས་ཆེ་བ་གསུམ་དང་། དབྱ་སྐྱ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་པ། ཡིད་
 དུ་སྤྱག་པ། འཇམ་པ། མ་འཛིང་བ་སྟེ་མ་འབྱིང་བ། མི་གཤོར་བ་
 མི་རྩལ་པ། འི་ཞིམ་པ་བྱུག་དང་། སྤྱན་ལྷན་ལ་གྱི་འདབ་མ་འབྲ་བ་
 བེ་དགུས་རིང་ཞིང་ཡངས་པ། དཀར་ནག་འབྱེས་པ་སོགས་ཀྱིས་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་བསྒྲའི་འདབ་མ་འབྲ་བ། སྤྱན་ལ་རི་མོ་ར་རི་སོགས་
 གྱི་སྤྱོན་མེད་པས་སྤྱན་གཉིས་དག་པ། སྤྱན་གྱི་ཡུལ་གཟིགས་པ་ལ་
 རབ་རིབ་སོགས་གྱི་རི་མ་མེད་པས་རྣམ་པར་དག་པ། སྤྱན་གྱི་རྩི་མ་
 ཡིད་དུ་འོང་བས་སྤྱག་པ་སྟེ་སྤྱན་གྱི་ལྷོ། །སྤྱན་གྱི་སྟེང་གི་སྤྱོན་མ་
 གཉིས་གྱི་སྤྱོན་ཚུགས་རིང་བ། སྤྱ་འཇམ་པ། མདོག་སྤྱུམ་པ། སྤྱ་
 རིང་བྱང་མཉམ་པ་བཞི་དང་། སྤྱན་གཉིས་རིང་བྱང་ཆེ་ཆུང་སོགས་

མཉམ་བ། སྒྲིག་གི་དབང་པོ་ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤང་བ་གཉིས་དང་།
 འདས་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་། སྒྲུབས་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་
 བ་གཉིས་དང་། ཞལ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བར་ཆེ་ཆུང་འཆོམས་པ་དང་།
 མཆུ་ཤིང་ཐོག་བེམ་པ་ལྟར་དམར་ལ་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ཙམ་དུ་
 དང་བ་གཉིས་དང་། ལྷགས་བསྒྲུ་ལྟར་མཉེན་བ། སྤུང་བ། དམར་བ་
 གསུམ་དང་། མཆེ་བ་བཞི་ལྷུམ་བ། ཅེ་རྣོ་བ། མདོག་དཀར་བ། རིང་
 ཐུང་མཉམ་བ། གྱིན་གྱིས་སྤ་བ་ལྷ་དང་། གསུང་འབྲུག་སྤྱུ་ལྟར་
 བརྒྱུད་ཆེ་བ། གསུང་ལ་རད་རོད་ཀྱི་འཛེར་བག་མེད་པས་མཉམ་ཞིང་
 འཇམ་པ་གཉིས་དང་། ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་བ། ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་
 བ་གཉིས་དང་། ཕྱག་གི་རི་མོ་རྣམས་གསལ་ཞིང་མདངས་ཡོད་བ།
 གཉིང་ཟབ་པར་དོད་བ། མ་ཆད་པར་རིང་དུ་དོད་པ་གསུམ་དང་། སྤྱི་
 མཉེན་ཞིང་འགྱུངས་ལེགས་པས་འབྲིལ་བག་ཆགས་བ། རིང་ཐུང་
 སྤོམ་སྤྱ་སོགས་མ་འཆོལ་བས་རིམ་པར་འཆོམས་བ། མཆོན་རྣམས་
 གྱི་ཆ་ཤས་མཐའ་དག་གསལ་ཞིང་རྫོགས་བ། སྤྱི་ཁྱོན་ཆེ་བས་ཁོ་

ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་བ། སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དུ་གྱུར་བ། སྐྱེ་
 ལ་རྩལ་པའི་བག་མེད་པས་འཇམ་བ། སྐྱེ་རིད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་
 པས་ཞུས་པ་མེད་བ། སྐྱེ་ཤ་རྒྱས་པ། སྐྱེ་མི་ལྟོད་པར་ཤིན་ཏུ་གིས་བ།
 སོར་མོ་དང་ཡན་ལག་རྣམས་སྟོམ་ཕྱ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཕྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་
 རྣམ་པར་འབྱེས་པ་བཅུ་ནི་སྐྱེ་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱེ་ལ་སྟེ་བ་དང་
 གནག་བག་མེད་བ། སྐྱེ་མི་མངེས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
 བ། མིག་རྣག་སོ་རྟེན་སོགས་དེ་མས་གཙང་བ། རྩས་སོགས་མ་
 བྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པས་བྱི་དོར་བྱས་པ་འདྲ་བ་དང་བཞི་
 བེ་སྐྱེ་ལ་སྐྱོན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལོ། །དཀྱུ་རྒྱུ་པ་ཞེས་པ་དཔྱིའི་སྟ་
 ཟུང་གིས་མཆོན་པའི་སྟེང་པ་རྒྱུ་པ། སྟེང་སྐབས་འཆམས་པས་
 སྐབས་ཕྱིན་བ། སྟེང་པ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བས་མ་རྟོང་བ། སྐྱེའི་བྱལ་
 ཏེ་ལྟོ་བ་མཐོ་དམན་མེད་པས་ཕྱང་ངེ་བ་བཞི་སྐྱེ་སྦྱང་གྱི་ལོ། །ལྟོ་བ་
 གཉིང་ཟབ་བ། ལྟོ་བའི་རི་མོ་གཡས་སུ་འབྱིལ་བ་གཉིས་དང་། ལྟོ་
 གསུམ་གྱི་ཀུན་སྦྱོད་གཙང་བ། སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ལྟོ་བ་སྐྱུག་

བ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་བྱའི་
ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་བྲལ་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་སོགས་ལ་བཀྲ་
ཤེས་ཀྱི་རིམ་མཆན་བ་གཅིག་ཏུ་བཅིས་པས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་སྤྱི་
ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ལ་བཀྲ་ཤེས་ཀྱི་རིམ་ནི། དཔལ་བེུ་དང་། གཡུང་
བྱང་འབྲིལ་བ་དང་། བྱ་བཞི་བ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་། བརྩ་དང་། དུང་
དང་། ཏྲ་དང་། བ་དན་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཀྲ་ཤེས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱད་
ཅུར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

མཆན་དཔེ་དེ་སྐབས་སུ་ཆོག་འདྲ་བ་རྣམས་མཆན་གྱི་སྐབས་
སུ་ངོ་བོ་དང་། དཔེ་བྱད་དུ་དེ་འབྲུག་པར་སྤྲོ་མོ་རྗེས་པའི་ཆ་ནས་
གོ་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་མཆན་དཔེ་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གཙུག་ཏྲར་བལྟར་མི་མངོན་པ་སོགས་བྱེད་པར་འགའ་མ་
གཏོགས་མཆན་དཔེ་ཡོན་ཏན་ཅི་རིགས་ཆ་འདྲ་ཙམ་འཁོར་བསྐྱར་
སོགས་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་ནི་དག་ཅིང་

གསལ་ལ་རྫོགས་པས་ཆེས་བྱད་པར་འཕགས་པ་སྟེ་གཞན་པས་
 ཆ་ཅམ་ཡང་འགྲན་དུ་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་གཅིག་གི་ཡོན་
 ཏན་ཡང་ཆད་མེད་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་ཆེ་བའི་ཆད་དཔེས་སྟོགས་ཅམ་
 བསྟན་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པ། འདྲིལ་ཏེན་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་
 སོ་སྤྱོད་ཏན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པ་
 བཅུར་བསྐྱེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་དངོས་པོ་གཅིག་འགྲུབ་
 བོ། །དེ་འདྲ་བར་བ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱར་
 འགྲུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འགྲུབ་བོ། །དེའི་ཚུལ་གྱིས་དཔེ་བྱད་
 བརྒྱད་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱར་བསྐྱར་
 བས། མཛོད་སྤྱོད་དང་གཙུག་ཏྲར་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་
 སུམ་ཅུ་པོའི་རེ་རེ་འགྲུབ་བོ། །མཚན་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་
 པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་འགྲུར་གྱིས་མཛོད་སྤྱོད་འགྲུབ་བོ། །མཛོད་
 སྤྱོད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་འབྲུམ་འགྲུར་གྱིས་གཙུག་ཏྲར་འགྲུབ་
 བོ། །གཙུག་ཏྲར་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་འབྲུམ་སྐག་

བརྒྱུས་མགིན་པ་ཆོས་ཀྱི་དྲུང་འབྱུང་བ་ར་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་མཚན་གྱི་ཐུག་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྱུག་ཅུ་བཤད་པ།

གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྱུག་ཅུ་ནི། སེམས་ཅན་གྱིས་
 ཐོས་ན་དག་ཅུ་བསྐྱེད་པས་མཉེན་པ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་
 བར་རེག་པར་བྱེད་པས་འཇམ་པ་གཉིས་ནི་འབྲས་བྱའི་ཡོན་ཏན་
 འོ། །ལྷང་དོར་གྱི་དོན་སྟོན་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་བརྗོད་བྱའི་ཡོན་
 ཏན་འོ། །རྗོད་བྱེད་ཡི་གེ་བཟང་བས་ཡིད་དུ་འཐད་པ་སྟེ་འདི་བཞི་
 དབྱངས་རང་གི་ངོ་བོའི་ཡོན་ཏན་དུའང་རུང་ངོ་། །འཇིག་རྟེན་
 འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ཀྱན་སྟོང་དག་བས་དག་པ་
 དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཉལ་སྤངས་པས་ཀྱན་སྟོང་ཉོན་མོངས་
 མེད་པ་བྱི་མ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱན་སྟོང་གི་སྟོན་ས་དབྱེ་བ་སྟེ་དག་
 རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་མེད་པར་ལ་ཡང་གོ་རུང་ངོ་། །ཆེག་དང་ཡི་གེ་
 གསལ་བས་གསལ་བ་ནི་སྦྱར་བའི་སྟོན་ས་སོ། །ལྟ་བུ་སེལ་
 བས་སྟོན་ལ་འཇེབས་པ། དེས་འབྱུང་གི་ཐབས་སྟོན་པས་མཉེན་

བར་འོས་པ། བར་འོས་ཀྱི་དབྱས་བྱ་མིན་ཞིང་ལོག་པར་སྒྲ་བ་སེལ་
 བས་མི་ཚུགས་པ། ཉན་པ་བའི་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པས་སྒྲ་
 བ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྒྲ་བས་འདུལ་བ་ལྟ་ནི་རྒྱས་
 བའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་སྟེ་དབྱངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལའང་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་
 རུང་བ་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ངལ་
 དུབ་ལ་མི་སྒྲིང་བས་མི་རྩལ་པ། ལྷང་བ་ལས་ལྷང་བའི་ཐབས་
 སྒྲ་བས་སྒྲིང་མི་དགའ་བ་མི་བརྒྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བྲིམས་
 ལ་སྒྲིང་བའོ། །ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་པས་རབ་ཏུ་དུལ་བ།
 གོགས་ནམ་གཡེངས་སེལ་བས་ན་བར་སྒྲ་བ། ཤིན་སྒྲིང་དང་
 ལྷག་མཐོང་གིས་གདུལ་བའི་ལུས་དང་སེམས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་
 གཉིས་སོ་སོར་བརྩིས་པ་དེ་བཞི་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲིང་བར་
 བྱེད་པའོ། །ཐེ་ཆོམ་སེལ་བས་སྒྲིང་དགའ་བ། ལོག་རྟོག་དང་མ་
 དེས་པ་སེལ་བས་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་གཉིས་ནི་ཤེས་རབ་ལ་སྒྲིང་བ་
 སྟེ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲིང་བའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དོ། །འགྲོད་པ་

མེད་པར་བྱེད་པས་གདུང་བ་མེད་པ། རྩོས་པས་ཤེས་རབ་ལུན་
 ལུས་ཆོག་པས་བྱེད་པས་ཀྱན་ཤེས་པ། བསམ་པའི་ཤེས་རབ་
 ལུན་ལུས་ཆོག་པས་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་
 གསུམ་ནི་སེམ་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དཔེ་མཐུད་མེད་པར་
 ལྟོན་པས་རྣམ་པར་གསལ་བ་ནི་ཆོས་ལ་སེར་སྣ་མེད་པའི་ཡོན་
 ཏན་ནོ། །རང་གིས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་སྤེལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་དགའ་
 བས་དགའ་བར་བྱེད་པ། མ་ཐོབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགའ་བས་མངོན་
 པར་དགའ་བ། ཟབ་པ་ལྟོན་པས་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ། རྒྱ་ཆེ་བ་
 ལྟོན་པས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་བཞི་ནི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་
 འཇིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཆོད་མ་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པས་རིགས་
 པ་དང་། གདུལ་བུའི་སྣོད་དང་འཆོམས་པར་བསྟན་པས་དེའི་
 རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དོན་ཐ་དད་མེད་པ་ཡང་སྒྲོས་པའི་སྟོན་
 དང་བྲལ་བ་མ་སྒྲོས་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་ནི་ཤེས་པས་སྦྱར་བའི་ཡོན་
 ཏན་ནོ། །རྒྱལ་བ་སྐྱེག་པར་བྱེད་པ་སེང་གའི་དབྱངས་དང་།

འཁོར་ལ་བྱུང་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བའི་དབྱངས་དང་། གདངས་ཟབ་
 བ་འབྱུག་གི་སྐྱེ་དབྱངས་དང་། གཟུང་བར་འོས་ཤིང་འདའ་བྱ་
 མིན་པ་སྐྱེ་དབང་གི་དབྱངས་དང་། སྙན་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པ་དྲི་
 ཟའི་དབྱངས་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་ལ་གོ་བྱེད་དང་སྙན་འབྲེན་ལ་
 ཐོགས་པ་མེད་པས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཀ་ལ་མིང་ཀའི་དབྱངས་
 དང་། ཐག་རིང་པོར་གྲགས་པ་ཆངས་པའི་དབྱངས་དང་། གྲུབ་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་ཤིས་པའི་ལྟས་སྟུང་པས་བཀའ་ཤིས་པ་ཤང་
 ཤང་ཉེའུའི་དབྱངས་དང་། ཆོག་བཅུན་པ་སྟོང་དབང་གི་དབྱངས་
 དང་། བདུད་སོགས་ལས་རྒྱལ་བ་ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེའི་སྐྱེ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆེ་
 བའི་དཔེ་བསྟན་པ་བཅུ་ལྟོ།།

ཉོན་མོངས་མེད་པས་བསྟོད་ཀྱང་མ་ཁེངས་པ། སྤང་ཀྱང་མི་
 དམའ་བ། རི་སྤང་གསུངས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའམ་
 བད་སྟོད་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་སྐྱེ་གྱུན་གྱི་རྩེས་སྟུ་ཞུགས་
 པ། དན་པ་ཉམས་པ་མེད་པས་སྐྱེ་གྱུན་ཟུར་མ་ཆག་པ། དུས་དང་

སྐབས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་ཅིང་གནས་
 བས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པ། རྟེན་བཀུར་སོགས་ཀྱི་
 སྲིད་པ་དང་བྲལ་བས་མི་ཞུས་པ། འཁོར་དུ་བག་ཆ་བའི་འཛིགས་
 པ་དང་བྲལ་བས་མི་ཞན་པ། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སྟོེ་དུ་བེད་པས་
 རབ་ཏུ་དགའ་བ། རིག་པའི་གནས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཁས་པས་
 དོན་མཐའ་དག་ལ་བྱ་བ་པ། དག་ཅ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་
 འཛིན་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་དོན་
 ཁོང་དུ་རྒྱབ་པར་མཛད་པས་ཐ་བ་མེད་པ། རྟག་པར་གསུང་བའམ་
 རྒྱན་མི་འཆད་པར་གསུངས་པས་རྒྱན་ཆགས་པ། བརྗོད་བྱའི་དོན་
 རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་འབེལ་ཞིང་ཤེས་པར་བྱེད་པས་འབེལ་བ་སྟེ་དེ་
 ལ་བརྗོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །སྤྱ་གཅིག་ལ་ཡང་ལྟའི་སྐད་སོགས་
 དང་སྤྱའི་རྣམ་རིག་དུ་མ་གནས་པས་སྤྱ་ཀུན་རྗོགས་པར་བྱེད་པ།
 སོ་སོས་གང་ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་ཀུན་སྤངས་པས་དབང་པོ་
 ཆོས་པར་བྱེད་པ། དམ་བཅས་པ་རྗེ་ལྟ་བཞིན་དུ་གཤོད་པས་མི་

བསྐྱོད་པས་མ་སྦྱང་བ། དུས་མིན་མི་འདོམས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་
 པར་སྐྱོར་བས་གཞན་དོན་འབྱུང་བ་ལས་མི་འབྱུར་བ། ཏ་ཅང་
 སྐྱར་བས་སྐྱ་བྱར་མི་ཕྱིན་པ་སོགས་ཏྟལ་ཏྟལ་པོར་མི་གསུང་
 བས་མ་ཏྟལ་བ། ཐག་ཉི་རིང་ལ་བྱུང་མེད་པར་མཚུངས་པར་
 ཐོས་པས་འཁོར་ཀྱན་ཏུ་གྲགས་བ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དཔེར་
 བྱས་ཏེ་དོན་རྒྱུགས་པར་སྟོན་ཅུས་པས་རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་
 དང་ལྡན་པ་སྟེ། བཅུ་དགུ་པོ་དེ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་པན་པར་བྱེད་པའི་
 ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་སྟེང་ཆགས་སྤང་ཚོངས་གསུམ་བདུད་དང་བཞི་
 འཛོམས་པ་བསྟན་ཏེ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞིར་ཡང་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐྱལ་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་སྤྱལ་པའི་སྐྱའི་རྣམ་གངས་

བསྟན་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱས་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་ནི། མིང་པ་རི་མིང་དུ་སྒྲེགས་དུས་ཀྱི་
 འགོ་བ་རྣམས་ལ་པན་བདེ་སྒྲ་ཆོགས་པ་དག་དུས་མཉམ་དུ་མཛོད་
 པ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟེན་ལྟ་བུ་

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལས་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐུ་དེ་ཟ་རབ་དགའ་འདུལ་བྱིར་དེ་ཟའི་པི་མི་ལེན་པར་སྐུ་ལ་པ་ལྟ་བུ་སོགས་འདུལ་བའི་དབང་གིས་གང་ཟག་ནམ་པར་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་སྐུ་ལ་པ་བཟོ་སྐུ་ལ་སྐུ་ཉེ་སྐུ་ལ་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་དཔེར་ན་བཟོ་བྱས་པའི་གཞུགས་སྐྱར་གཏུལ་བྱའི་ངོར་དེ་དང་དེར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བཟོད་དོ།

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཉེན་ནམས་ཀྱང་བཟོ་སྐུ་ལ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྣ་ཆོགས་སྐུ་ལ་སྐྱར་གཏོགས་སོ། །སེམས་ཅན་ནམས་འདུལ་བའི་དབང་གིས་བརྒྱ་ཁྱི་དང་རི་དྲགས་རུ་རུ་སོགས་སྐྱེ་གནས་སྣ་ཆོགས་སུ་སྐྱེ་བར་སྟོན་པ་སྐྱེ་བ་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་དང་གསུམ་རུ་བཞེད་ལ། གཞན་ཡང་རིང་བསེལ་དང་བརྒྱ་དང་ནོར་བུ་དང་ཟས་གོས་ཤིང་ཏུ་སོགས་སེམས་ཅན་པན་བདེ་ལ་སྐྱོར་བའི་གཞུགས་སྣ་ཆོགས་སུ་སྟོན་པ་ལ་སྣ་ཆོགས་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།

གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐིན་ལས་བསྟན་པ།

སངས་རྒྱས་དེའི་ཐིན་ལས་ནི་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་
པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་བ་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་
མི་ཆད་པས་རྟག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབད་མེད་
ལྷན་གྱིས་བྱལ་བ་དང་གསུམ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལོ།

རི་ལྷོང་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་ཐིན་
ལས་འདུག་སྟུང་ན། སྤྱི་སྤང་བ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་།
གསུང་གྲགས་པ་སྟེང་རྩ་བོ་ཆེ་དང་། ཐུགས་མཁྱེན་བཅེའི་བྱལ་བ་
ཐིན་དང་། སྤྱལ་བ་སྤྲ་ཆོགས་སྟོན་པ་ཆངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟོ་
བཉི་མ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ལོར་བྱ་དང་། གསུང་གི་སྤང་བ་
སྤྱི་བརྟན་དང་། སྤྱི་གསང་བ་ནམ་མཁའ་དང་། གཞན་དོན་མཛད་
པ་ས་གཞིའི་དཔེ་དབྱས་བསྟན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་དང་
རྒྱད་ལྷ་མ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཐིན་ལས་དེས་སེམས་ཅན་ལ་གནས་སྐབས་བདེ་བ་དང་།

མཐར་ཐུག་པན་པ་མཐའ་དག་མཛད་དེ། རྒྱས་པར་བྱེན་ཆད་མེད་
ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་ལམ་གྱི་ཉེན་མཛོན་མཐོ་ལ་
འགོད་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་
ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་པ་འབྲས་བུ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ལ་
འགོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལོ།

གསུམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པར་བསྟན་ཏེ་མཐུག་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ཆད་མེད་ཅིང་བསམ་
གྱིས་མི་བྲབ་སྟེ། མདོར་བསྡུས་ན་སངས་རྒྱས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་
ཏྲག་བྲབ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པར་
འཆར་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་སྐྱའི་བ་སྐྱའི་ཁུང་བུ་གཅིག་གི་
ཡོན་ཏན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྐྱལ་བའི་མྱར་ཐུག་པར་
གསུངས་ཀྱང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་ལ། སོ་སོར་བྱེན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་གསང་བ་བསམ་
གྱིས་མི་བྲབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དེའི་

བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་སྟོབས་དང་། བསྐྱེམས་
 པའི་སྟོབས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 སྟོབས་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་
 བའི་སྟོབས་དང་། ཐེན་ལས་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་བསམ་གྱིས་མི་
 བྲལ་བའི་ཚུལ་མདོ་སྡེ་རྣམས་ནས་དཔེ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་
 མས་བསྟན་པ་ལྟར་རིག་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིན་ནས་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཐེག་པ་ལ་མཁས་པའི་སྐབས་སོ། །

༥ མཁས་བྱའི་གནས་བརྩ་བ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 སྐབས་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། སྐབས་བསྟུ་གསུམ། དང་པོ།
 འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། འདུས་བྱས་
 བྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཆོས་གང་ཞིག །རང་གི་དོ་བོ་ལ་སྦྱེ་
 གནས་འགག་པ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ་མཆོན་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྷས་བསྟུས་
 པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་རྒྱ་
 ལས་མ་སྦྱེས་ཤིང་སྦྱེ་འགག་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་པ་ལ། འདུས་བྱས་རྒྱས་བཤད་དང་། འདུས་མ་
 བྱས་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དགོས་པ་
 གསུམ། དང་པོ།

འདུས་བྱས་དེ་དག་སྦྱེ་བ་ལ་རྒྱ་བྱུག་དང་། རྒྱུ་བཞི་དང་།
 འབྲས་བྱ་ལྷར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། རྒྱ་བྱུག །འབྲས་བྱ་ལ། དེ་དག་
 གི་སྦྱེ་ཚུལ། རྒྱུ་བཞི་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་
 གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།

རྒྱ་བྱུག་ནི། བྱེད་པའི་རྒྱ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ། སྐལ་མཉམ་

ཀྱི་རྒྱ། མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་རྒྱ། ཀྱན་འགོའི་རྒྱ། རྣམ་སྤོང་ཀྱི་རྒྱ་ལོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། བྱེད་པའི་རྒྱ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་པའི་རྒྱ། སྐལ་མཉམས་ཀྱི་རྒྱ། མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་རྒྱ། ཀྱན་འགོའི་རྒྱ། རྣམ་

སྤོང་ཀྱི་རྒྱ། རྒྱག་ལས། དང་པོ་བྱེད་རྒྱ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། དེའི་རྣམ་གྲངས་
འགའ་ཞིག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

བྱེད་རྒྱ་ནི་གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བས་འབྲས་བུ་རང་ལས་གཞན་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདིའི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །བྱེད་རྒྱ་ལ་རྒྱས་བཅས་
རྒྱས་མེད་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྤྱུ་གྲུ་ལ་པན་འདོགས་པ་ས་བོན་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་སྤྱུ་གྲུ་ལ་འདུས་མ་བྱས་དང་། གཟུགས་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་ལ་དཔྱལ་བ་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་
དག་རྒྱར་འཛོག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཆ་ནས་
བཞག་ལ། དེ་དག་གིས་བརྒྱད་ནས་པན་པའང་འགའ་ཞིག་སྤིད་དོ་
ཞེས་ཟེར་གྱང་། བྱེད་རྒྱ་རྒྱས་བཅས་ཁོ་ན་ལ་འཛིན་དགོས་ཤིང་
འདི་ནི་རྒྱ་ཀྱན་གྱི་སྤྱོད་ལོ།

གཉིས་པ་དེའི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

བྱེད་རྒྱུ་འདིའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་ཡི་ཚུལ་ལ་མི་ཚོངས་པར་བྱ་བའི་
 བྱེད་རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་བསྟན་པ་ལ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ།
 ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གཉིས་སུ་གསུངས་
 ཏེ། དང་པོ་ས་ཐོན་ལས་ལྷ་གྲུ་དང་། རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་ལས་བྱེ་མ་
 འགྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ། ལྷ་གྲུ་ལ་ས་རྒྱ་སོགས་དང་། ཤེས་པ་
 ལ་དམིགས་རྒྱུ་དང་དབང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ལྷ་གྲུ་ལ་ས་ཐོན་ལྟ་བུ་
 སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། ལུན་ཁང་གི་བུམ་པ་ལ་མར་མེ་ལྟ་བུ་གསལ་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་སུ་འང་གསུངས་ཤིང་། ཡང་བྱེད་རྒྱུ་བརྩུར་ཡང་
 བཤད་དེ། སྐྱེ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་མིག་དབང་ལས་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ།
 གནས་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ཟས་བཞིས་ལུས་གནས་པ་ལྟ་བུ། ཉེན་པའི་བྱེད་
 རྒྱུ་བརྩུད་རྣམས་ས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ། བསྟན་པར་བྱ་བ་གསལ་
 བྱེད་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་ལུན་ཁང་གི་གཟུགས་ལ་མར་མེ་ལྟ་བུ། འགྲུང་བའི་
 བྱེད་རྒྱུ་བཙོ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་མེ་ལྟ་བུ། འགྲུལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་

རྒྱ་རྩ་བར་བ་ལ་ཐོར་བ་ལྟ་བུ། གཞན་དུ་བསྐྱར་བའི་བྱེད་རྒྱ་བཟོ་
ཤེས་པ་མགར་བས་གསེར་གྱི་དངོས་པོ་ལས་གདུ་བུ་སོགས་བྱེད་པ་
ལྟ་བུ། ཡིད་ཆེས་པའི་བྱེད་རྒྱ་དུ་བ་ལས་མེར་ངེས་པ་ལྟ་བུ། གོ་བར་
བྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་གཏན་ཆེགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལྟ་བུ།
འཛོལ་བའི་བྱེད་རྒྱ་ལམ་ལས་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་་སྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་

སྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་མན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་འབྲས་
བུར་གྱུར་པ་སྟེ་མདུང་བྱིས་བཞིན་དུ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ནི་ཆོགས་པ་
གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པ་རྣམས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ལྟ་བུའོ། །སེམས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་།
བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སེམས་དང་རྗེས་
འཇུག་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ན་
སེམས་དང་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་དུས་སྟེ་མེད་པར་གཅིག་པ་དང་།

འབྲས་བྱ་གཅིག་སྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲུག་ཅེས་བྲལོ། །ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱུ་འདི་
 བེ་སྤྱིར་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་བྱསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་དང་། མེད་ན་མི་འབྲུང་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་
 གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སྤྱ་གྲུ་ལ་ས་བོན་དང་ཚུ་སོགས་ལྟ་བུ།
 གཉིས་པ་རིང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བུ། པ་རོལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུ་
 རོལ་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་རྣམ་པར་
 བཞག་འཛོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྤྱ་གཅིག་གིས་
 གཅིག་སྐྱེད་པ་མིན་ཞིང་རྒྱུ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་དུས་མཉམ་ཡིན་
 མོད་ཀྱི། གཅིག་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་མི་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་མཆན་
 ཅམ་ལས་ེ་རྒྱུར་⁽⁷⁾བཞག་པའོ།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱུ་ནི།

སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བྱ་རིགས་འབྲ་བའི་ཆ་
 བས་བཞག་པ་སྟེ། དགེ་སེམས་ལས་དགེ་བ་སྐྱེ་བ་སོགས་དང་།

(7) W3CN21303) ཤོག་རྩིས། ༡༡ ཡ ༩ །རྒྱུད། ༡༽

ནས་ལས་ནས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་
སྤར་བུང་བའི་རྒྱ་གང་ཞིག་གཙུག་ཅེས་རང་གི་རིགས་དང་སར་
གཏོགས་པ་ལ་བཞག་པའོ།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི་སེམས་སེམས་བྱང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཚུངས་པ་ལྡས་
མཚུངས་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱང་གཉིས་ཀ་རྟེན་བདག་རྟེན་དབང་
པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་མཚུངས། ཡུལ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་
དམིགས་པར་མཚུངས། དུས་སྤྱི་མེད་པར་གཅིག་པར་མཚུངས།
རྣམ་པ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་གཅིག་པར་མཚུངས། རོ་བོ་རྣམ་
རེ་རེ་བར་མཚུངས་པའོ། །འདི་ནི་སེམས་སེམས་བྱང་པན་ཚུན་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ་རྣམ་
པར་བཞག་འཛིན་གི་ཚུལ་ནི་གོང་བཞིན་ནོ།

ལྷ་བ་ཀུན་འགྲོ་བྱེད།

ཀུན་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་པ་ཀུན་འགྲོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེད་བྱེད་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ཅམ་མོ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་སྦྱེ་བ་ལྟ་བུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡང་འགྲོ་ལོ། །དེ་ཡང་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྦྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེད་བྱེད་འབྲས་བུའི་སྒོན་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །

བྱུག་པ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི།

རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་འཁོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་སྦྱེད་པའི་ཆ་རྣམས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་བྱུག་གོ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལྷ་ཡ། འབྲས་བུ་ལྷ་འི་དང་པོ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུ།

འབྲས་བུ་ལྷ་ཡི་དང་པོ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཟག་བཅས་འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱེག་གི་སྦྱང་བ་སྦྱེད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུའི་ཆ་རྣམས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ཡིན་

པ་རང་རྒྱད་དགེ་མི་དགེ་གང་བྱང་བྱ་ལྷང་བསྟན་པ་ནམ་སྟོན་གྱི་
རྒྱ་ལས་བྱང་བ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པའམ། དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྟུ་གཏོགས་པའོ།

གཉིས་པ་བདག་པོའི་འབྲས་བྱ།

བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་ནི་བྱེད་རྒྱའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་ཆོད་ལ་
བརྟེན་དོ།

གསུམ་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ།

རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོ་གཉིས་
ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བྱ་དེ་རང་གི་རྒྱ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་
སྐད་བྱ་བརྟེན་དོ།

བཞི་པ་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ།

སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་སྟན་ཅིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། རི་སྟར་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་བྱས་པ་ན་
བྱེད་པོ་དང་བྱ་ཡུལ་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ལ་དཔེར་བྱས་ནས་

འདྲ་བ་ལས་མིང་བཏགས་པའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་སོ། །

བྲལ་བ་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ།

བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་སློ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བཏགས་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་བྲལ་བའི་ཆས་འགོག་པ་སྟེ། འདི་རང་གི་
ངོ་བོ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བྱར་བཞག་པ་ནི། རང་གི་ངོ་
བོ་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་མེད་ཀྱང་འདིའི་གོགས་སྤང་བྱ་སྤང་བ་ལས་འདི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལས་ཡིན་ནོ། །བཏགས་
འགོག་མ་གཏོགས་འདུས་མ་བྱས་གཞན་ལ་རྒྱ་མི་བཞག་ཟེར་
ཀྱང་། ས་བོན་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཆད་སྟུ་བྱ་མེད་པའི་བཏགས་
མིན་འགོག་པའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཐ་སྣང་གི་རྒྱ་ཅམ་དུ་འདྲ་
སྟམ་སོ། །དེ་ཡང་ད་ལྟའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་
ཁོ་ནའི་བདག་འབྲས་སུ་བཟོད་རུང་ངོ། །རྒྱ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་
འབྲས་བྱ་གང་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱར་བཟོད་
བའང་ཡོད་ལ། འབྲས་བྱ་དང་རྒྱ་འདྲ་བའི་ཆ་འགའ་ཞིག་དང་བསྟུན་

ཏེ་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུར་བརྗོད་པའང་ཡོད། འབྲས་བུ་དེ་རང་
གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱའི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་
ནམ་པར་བཞག་འཛོག་གི་རྒྱའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་སུ་བརྗོད་པའི་
སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་གིས་སྐྱེད་ཚུལ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནམ་སྤེན་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་
གཞན་ལྔས་བསྐྱེད་ལ། ནམ་སྤེན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་
གཏོགས་པ་ལྔས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཕྱིར། ཀུན་
འགྲོའི་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་མ་བསྐྱེད་པ་ལུང་
མ་བསྐྱེད་བཟོ་སྐྱེད་ལམ་སོགས་ཀྱི་སེམས་དང་། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་དགོ་བ་ནམས་ནི་གོང་གི་ནམ་སྤེན་ཀུན་འགྲོ་
གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་བཞི་ལས་སྐྱེའོ། །ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་
པོ་ལ་རང་གི་སྟོན་དུ་རིགས་འདྲའི་སྐལ་མཉམ་ཀྱང་མེད་པས་རྒྱ་
གསུམ་ལས་སྐྱེའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དབང་དུ་

བྱས་པའོ། །སེམས་སེམས་བྱང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་གཟུགས་
 དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མེད་པ་མ་
 གཏོགས་རྒྱ་གཞན་ལྷ་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་བར་བྱ་སྟེ། ལུས་ངག་གི་བྱ་
 བ་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་ཀྱན་འགྲེའི་
 རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དེ་ལྷག་མ་རྣམས་གོ་སྟོན་ལོ།

བཞི་པ་རྒྱུན་ནི།

བཞི་སྟེ་རྒྱ་ཡི་རྒྱུན་ཞེས་པ་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ལྷ་པོ་
 བསྐྱེམས་ནས་དེར་བཞག་པའོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་
 ཞེས་པ་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་ཀྱི་སྤྲ་མ་གང་ཞིག་རང་གི་བྱ་
 མོགས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱང་སྐྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་
 ལྷག་མེད་དུ་འབྱུག་ཁ་མའི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པའི་
 སེམས་སེམས་བྱང་ཐམས་ཅད་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །དམིགས་
 པའི་རྒྱུན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་པ་སྐྱེ་
 པའོ། །བྱེད་རྒྱ་ལ་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཞི་ལས་

དམིགས་རྒྱུན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་ནི་སྒྲིའི་རྒྱ་འབའ་ཞིག་དང་
 གཞན་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲིའི་ཐད་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 སེམས་སེམས་བྱུང་ནི་རྒྱུན་བཞིས་བསྒྲིའི་དོ། །དེར་དམིགས་བསལ་
 དམིགས་རྒྱུན་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གསུམ་གྱིས་སེམས་མེད་པའི་
 སྒྲིའི་འདུག་གཉིས་བསྒྲིའི་དོ། །དེ་ལ་སེམས་བཀག་པ་ཅམ་ལས་
 དམིགས་རྒྱུན་མེད་དོ། །གཞན་གསུམ་ཅན་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་
 རྣམས་ནི་རྒྱ་བདག་གཉིས་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་དེ་དག་གི་སྒྲིའི་ཚུལ་
 ལ་ནང་གི་དབྱེ་བ་དུ་མར་འགྱུར་བ་རང་གི་སྒྲིའི་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་རྒྱུན་གསུམ་བསྐྱར་པའི་དགོས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱའི་ཚུལ་བསྐྱར་པས་སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཅམ་དུ་ཉོགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
 རྣམ་སྒྲིའི་རྒྱ་རྒྱས་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། སྐལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བ་མེད་པར་རྒྱའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
 ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་

གཤེས་ལ་གནས་པ་མིན་པར་རྒྱལ་ས་སློབ་བྱུང་བའི་བྱིར་རྒྱལ་
 གོགས་བྱས་པས་སློང་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་པའི་རྒྱས་རྒྱ་
 ལ་རིལ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོར་འཛིན་པ་བཤེགས་སྟེ་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་དུ་
 མ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱས་སེམས་ལ་རིལ་
 པོ་དང་རྟག་གཅིག་བྱེད་པོར་འཛིན་པ་བཤེགས་སྟེ་ཆོས་དུ་མ་ཆོགས་
 བས་སྦྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། བྱེད་རྒྱས་ནི་དམིགས་བསལ་
 གྱི་རྒྱ་ནམས་སུ་མ་འདུས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཤིང་
 སྦྱིར་ཆོས་ནམས་ཉིད་ལོན་གྱི་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལས་སྦྱེ་
 བཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་བྱག་པོ་དེས་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་
 ཤིང་འབྲས་བུ་སྦྱེད་ཚུལ་གོ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་འདི་སྟོན་གྱི་ལས་ལས་མ་
 བྱུང་བ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་ཅིང་། དེ་
 ཡང་རྒྱ་འབྲས་མ་འཆོལ་བར་དཀར་ནག་གི་ལས་སོ་སོར་སྟོན་པ་
 དང་འབྲས་བུ་ནམས་རྒྱ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་

རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་བསྟན། གཅེར་བྱ་བ་སོགས་སྟོན་ལས་ཁོན་
 རྒྱར་འདོད་བ་བསལ་བྱིར་སྟོན་ལས་ཁོན་མིན་ཡང་སྟེས་བྱས་བྱ་བ་
 བྱེད་བ་དང་འབྲས་བྱ་བ་དེ་ལྟའི་རྒྱ་དག་གིས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་སྟེད་དོ་ཞེས་
 ཞེས་བའི་ཆེད་དུ་སྟེས་བྱ་བྱེད་བའི་འབྲས་བྱ་བསྟན་ནོ། །དམིགས་
 བསལ་གྱི་རྒྱ་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་མིན་ཡང་རྒྱའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཆད་
 བདག་འབྲས་ཀྱིས་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་བ་དེ་དག་གིས་འདུས་བྱས་
 རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ནས་བསྟན་ཏོ། །

ཐར་བ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཀྱང་ལམ་གྱི་སྟོབས་ལས་ཐོབ་ཏུ་
 རུང་བར་ཞེས་བའི་ཆེད་དུ་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་དགོས་བའི་དབང་གིས་རྒྱ་བྱུག་ཏུ་བྱེ་བ་དེ་ཡང་གཉིས་
 སུ་བསྟུས་ཤིང་། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་དེ་ལས་གཉིས་ལོགས་སུ་
 བྱེ་བས་རྒྱུན་བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་ནང་གི་ཞེས་བ་དང་། བྱེ་རྩལ་
 གྱི་དོན་རྣམས་སྟེ་ཚུལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཁོང་དུ་ཚུད་བྱས་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་བཤད་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་།
བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ།

འདུས་མ་བྱས་ནི་འགོག་པ་གཉིས་དང་ནམ་མཁའ་དང་དེ་
བཞིན་ཉིད་བཞིར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་རང་གི་
ངོ་བོ་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་དབྱེ་བ་
དུ་མར་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།
སྟོ་བྱར་བལ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་དང་། ཁྱི་བཅས་ཁྱི་མེད་
ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་དང་། ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟོན་ས་གཉིས་དང་། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་སོགས་དང་། རྒྱ་མཚན་མ་མེད་
པ། ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད། འབྲས་བུ་སྟོན་པ་མེད་པ་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་
ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་བཞག་སྟེ།
དེ་དག་གི་རིམ་པ་ལྟར་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་སོགས་ཀྱི་མཚན་མར་
འཛིན་པ་དང་། བདག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དངོས་དངོས་མེད་སོགས་

ཀྱི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། དང་དྲུ་ལེན་ཞིང་འཛིན་པ་སོགས་སྟོན་
 པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་རང་
 བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་འདུས་མ་བྱས་པ་བསྟན་ཏེ་རྣམ་ཐར་སྟོ་
 བཞིར་ཡང་གསུངས་སོ།།

ཡང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུ་བྱུ་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་འོ་སྟེ་མཆེད་བྱུག་
 རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བ་ཕྱི་སྟོང་བ་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་
 རང་གི་སྟེ་མཆེད་བྱུག་སྟོང་བ་རང་སྟོང་བ་ཉིད། ཕྱི་དང་རང་གི་
 སྟེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་སྟོང་བ་ཕྱི་རང་སྟོང་བ་ཉིད་དེ། དེ་གསུམ་གྱིས་
 ཕྱི་དང་རང་གིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་བྱུ་བ་
 བར་བསྟན་པའོ། །ཆེན་པོ་ནི་ཕྱོགས་བཅུ་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་བྲབ་
 པས་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །ཕྱོགས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཆེན་པོ་
 སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཕྱོགས་ལ་ཆེན་པོར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་
 བརྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་ནི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་སུ་

སྒྲིབ་བ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲིབ་བ་ཐོག་མ་
 དང་ཐ་མ་མེད་བ་སྒྲིབ་བ་ཉིད་དེ་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་བ་དང་སྐྱག་བ་
 སྒྲིབ་བའི་བྱུང་རྒྱུ། །སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་ཡོད་པའི་འདུས་བྱས་
 གྱིས་བསྐྱུས་བ་ཁམས་གསུམ་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲིབ་བ་འདུས་བྱས་
 སྒྲིབ་བ་ཉིད། སྐྱེ་འགག་མེད་བ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་བ་འདུས་མ་
 བྱས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲིབ་བ་འདུས་མ་བྱས་སྒྲིབ་བ་ཉིད་
 དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་སུ་མ་འདུས་བ་མེད་
 ལ་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་སྒྲིབ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་ཉིད་དེ་ཡང་རང་
 གི་ངོ་བོས་སྒྲིབ་བ་སྒྲིབ་བ་ཉིད་སྒྲིབ་བ་ཉིད་དོ། །གང་ལ་ཉག་ཆད་
 སོགས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ཡང་རང་གི་
 ངོ་བོས་སྒྲིབ་བ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྒྲིབ་བ་ཉིད་དོ། །

འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ནི་
 སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པས་རང་གི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་རང་

གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དུས་གསུམ་མི་
 དམིགས་པ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་
 སྟོང་པ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དོན་དམ་པ་ནི་རྟོགས་བྱའི་
 མཆོག་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འཕྲོ་བྱའི་མཆོག་སྤང་འདས་གཉིས་ཡིན་
 ལ། དེ་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཆོས་
 གང་ལ་འཁོར་བའམ་འདོར་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་
 ངོ་བོས་སྟོང་པ་ནི་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རྒྱུན་ལས་བྱུང་
 བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་དང་ཆོག་པ་འདི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ནི་
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་
 བོས་སྟོང་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །

འདི་བདུན་ནི་གཉིས་པོ་ལ་ཞེན་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ་རིམ་བ་
 ལྟར་སྟོང་ཉིད་དང་མཐའ་བྲལ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མི་དམིགས་པ་
 དང་། དོན་དམ་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་
 དུའང་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་ནས་དེ་དང་དེར་ཞེན་པའི་

དམིགས་པའི་འཛིན་སྐྱབས་མ་ལུས་པ་ལོག་པའི་སྤྱོད་བྲལ་རྟོགས་
 པའི་བྱིར་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་
 འདུས་བྲས་འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་
 པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་མདོར་ན་ཤེས་བྱ་ཡིན་ཆད་ལ་མི་
 སྟོང་བ་མེད་པར་བསྟན་པས་གོང་གི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ནས་
 བསྟན་པའོ། །འདུས་བྲས་འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གདགས་པ་དེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཏགས་དོན་གཟུགས་སུ་བྱང་བ་ལ་སོགས་པ་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མེ་ཡི་ཆ་བ་དང་རྩེ་གཤེར་བ་ལ་སོགས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །རང་མཆོན་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་
 ཆོས་སུ་ཞེན་པར་བྱེད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དེ། ཆོས་འདི་དག་གཉེན་སོ་གཞན་གྱིས་སྟོང་
 པ་ཉིད་དུ་བྲས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་
 གི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུར་གནས་པའོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་
 དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བརྩ་བྱ་ཏུ་གསུངས་ནས་སྦྲར་ཡང་དེ་དག་
 བཞིར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། འདུས་བྱས་བྱང་པོ་ལྔས་བསྐྱས་པའི་
 ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་
 མ་བྱས་རྣམས་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་
 སྟོང་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་
 དམ་རང་གི་རང་བཞིན་ནམ་བབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་གནས་པ་རང་
 བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལས། མོངས་སྟོད་པ་པོ་ནང་གི་སྟེ་
 མཆེད་བྱ་དང་། སྟེད་བྱ་བྱི་ཡི་སྟེ་མཆེད་བྱ་དང་། བྱི་ནང་དེ་
 གཉིས་ཀའི་རྟེན་ནམ། ལུས་སམ་གཞི་རྣམས་དང་། གནས་ཀྱི་
 གཞི་སྟོད་རྣམས་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་བཞི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ནི། རྟོགས་བྱའི་
 དུལ་གྱི་ཆ་ནས་གསུངས། གང་གིས་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བའི་སྟོ་ལ་ཡུལ་

གྱི་མིང་གིས་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བཏགས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་སྟོང་
 པ་ཉིད་སྟོང་ཉིད། ཇི་ལྟར་མཐོང་ན་དོན་དམ་པར་མཐོང་བ་དེ་རང་ངོས་
 སྟོང་པ་དོན་དམ་པ་སྟོང་ཉིད། ཟློངས་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་པ་མཐོང་བ་
 དེ་དག་གང་གི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པ་ལ་བརྒྱད་དེ། འདུས་བྱས་འདུས་མ་
 བྱས་ཀྱི་དགོ་ཅ་དག་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་།
 སྲིད་ཞིར་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་མཐའ་ལས་འདས་པ། ཐོག་
 མཐའ་མེད་པ་འཁོར་པ། དོར་མེད་ལུང་ལོ་ལྷག་མེད་དུ་ཡང་དགོ་ཅ་
 མི་ཟད་པ། རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་ནི་སྐབས་འདིར་རང་མཚན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ནི་སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་འཁོར་
 བ་ལ་མི་སྐྱག་པ་དང་། ལམ་དང་ཐུང་འདས་ཀྱི་དགོ་ཅ་དེ་དང་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྟོམ་མོ་ཞེས་གསུངས་
 ཞིང་། དེ་བཅུ་བཞིའི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཀྱི་

ངོ་བོར་མེད་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། བདག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། སྤ་
 མ་རྒྱུ་བཅད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་པས་བདག་གཉིས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་
 པ་སེལ་བ་དང་། སྤེམ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོངས་གཅོད་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་
 བསྐྱེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སེལ་བར་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་གི་དབྱེ་བ་གསུངས་སོ། །སྟོང་ཉིད་
 བཅུ་བྱུག་དང་བཞི་པོ་བསྒྲམས་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཉི་ལྔའོ།

གཉིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་

བཞུགས་པ་ལ། གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཅུ་བྱུག་དང་བཞི་དང་ཡང་བཅུ་བྱུག་གི་འཆད་རྒྱུ་གཞན་དང་ཉི་ལྔ་

དང་། བདག་ཉི་ལྔ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་གོང་མ་རྒྱུད་གིས་གསལ། སྤེམ་ནང་གི་ཉི་ལྔ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་བསྐྱེད་

བཞུགས་གཉིས། དང་པོ།

སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་འཇུག་པའི་རིམ་པའམ། ཉི་ལྔ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱུ་གངས་དང་། རྒྱུ་གངས་མེན་པའི་དོན་དམ་
 མམ་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ།

གཉིས་པ་རྩེ་བཞུགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དང་། རྣམ་གྲངས་
མིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་ལ་བདེན་གྲུབ་ཅམ་ཁེགས་པའི་མེད་དགག་
སྟེ། སྟོས་པ་སྟོགས་རེ་བཅད་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོས་བྲལ་
མཐའ་དག་མ་རྟོགས་པའོ། །འདི་ནི་དོན་དམ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་
བཏགས་པ་ཅམ་ལས། དངོས་མིན་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་
སྟོང་པ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་རྟོགས་དགོས་པས་མཐུན་པའི་དོན་དམ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
གྱུར་པའི་ཞེས་བྱའི་ཆོས་འདི་རྣམས་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་དང་། བརྟེན་
ནས་བཏགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡོད་པར་བཞག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྟེས་པ་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི། བརྟེན་ནས་སྟེ་བའི་
སྟོན་པ་ཡོད་པའོ།

འདུས་མ་བྱས་རྣམས་རྒྱ་ལས་སྟེས་པ་མིན་ཡང་། བརྟེན་
ནས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་སྟོན་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་དག་རང་རང་

གིས་དགག་བྱ་རྣམས་པར་བཅད་པ་ལས་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་འབྲུབ་
 བ། རོགས་རེག་མེད་པ་ལ་ནམ་མཁའ་དང་། སྤང་བྱ་ཟད་པ་ལ་
 བཏགས་འགོག་དང་། གང་ན་གང་མ་སྦྱིས་པ་ལ་བཏགས་མིན་
 འགོག་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་བསལ་བའི་ཆ་ནས་བདེན་མེད་དུ་
 འཛོག་པ་བཞིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱང་བཏེན་ནས་བཏགས་པའི་
 ཏེན་འབྲུང་ལས་མ་འདས་པས་ན།

ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

འདི་འདྲའི་འདུས་མ་བྱས་འདི་དག་ནི་དངོས་མེད་འདུས་མ་
 བྱས་ཡིན་པས་རྣམས་ཏོག་ཁོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་།
 ལྗོས་པར་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་ལྗོས་གཞིག་ན་རང་གི་ངོ་བོས་མི་
 ལྟོང་པ་གང་ཡང་མེད་པས་དོན་དམ་པར་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཡིན་

བས། དེ་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་ ཟུང་འདུག་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་
དམ་དངོས་བཤད་པ་དང་། ཟུང་འདུག་གི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་
གཉིས། དང་སོ།

དེ་ལྟར་དངོས་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་རང་གི་དོ་བོས་མི་
སྟོང་པ་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྟད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་རྣམས་ཡེ་ནས་
སྟོང་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་པས་སྒྲུང་སྟོང་འགའ་མེད་དོན་གཅིག་དུ་
ཉོགས་པ་ནི། གང་གིས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དག །དབྱ་མའི་ལམ་
དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུང་མཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།

གང་དངོས་དངོས་མེད་དུ་གདགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་
དོན་དུ་སོ་སོ་རང་ས་ན་མ་འདྲེས་པར་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པའི་
ཞེན་པ་དང་བྲལ་ཏེ། སྒྲུང་དང་སྟོང་པའམ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཐ་མི་
དད་པའི་ཆོས་ཉིད་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་

གནས་པ་གང་ཞིག་གཟུང་འཛིན་མེད་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་སོ་སོ་རང་རིག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ནི་རྣམས་གངས་མིན་
པའི་དོན་དམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
སོགས་པའི་རྣམས་གངས་སྣ་ཆོགས་སུ་གདགས་པར་མཛད་དོ།

འདི་ནི་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་བཞིན་བབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡེ་ནས་གནས་ཤིང་དུས་གསུམ་
ཀྱི་འགྱུར་བ་མེད་པ། སྒྲོས་བཏགས་དང་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་
ལས་འདས་པ། དེའི་རང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་
པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་ཅི་ཡང་
མེད་པ་རྣམས་པ་ཀྱན་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་འདི་ནི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྒྲོན་མེད་པའི་
མཐར་ཐུག་པའོ།

ཟུང་འདུག་འདུས་མ་བྱས་པ་འདི་ནི་དངོས་མེད་འདུས་མ་བྱས་

དང་མི་འདྲ་ཞིང་དངོས་དངོས་མེད་གང་གི་མཐའ་ལའང་མི་གནས་
 བའི་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་དུ་
 མ་ཟད། ལྷོས་ནས་བཏགས་པས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་དམིགས་པའི་
 བ་སྙད་ལས་ཀྱང་འདས་པའི་བྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
 དེ་ལ་དགོངས་ནས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། དངོས་དང་
 དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཐུང་ན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་
 དང། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྷོག་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལྷོག་པས་
 སོ། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པ། །ཆོས་ཉིད་ཐུང་ན་འདས་དང་
 མཚུངས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན་འཇམ་དབལ་གྲགས་པའི་ཞལ་
 སྤྲུལ་ནས། བྱང་པོ་རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་ཉིད། །རྩ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་
 མེད། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །སྟོང་ཉིད་དེ་དང་འབྲེལ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ངོར་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བ་དད་དུ་བྱེ་བ་མེད་

དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་ཐེག་ལེ་ཉག་
གཅིག་རྗེས་ནས་མཁའ་དབྱིལ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་ན།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་
མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་
པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ན་སྟོས་བྲལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གཏིང་སྟེན་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་རྩུག་གི་དོན་ལེགས་པར་མཁའ་ལ། དོགས་པ་བསལ་ནས་བདེན་
གཉིས་འགལ་མེད་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་
བཅས་སྐབས་བསྐྱབ་གཉིས། དང་པོ།

འོན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བ་དོན་མེད་ཅིང་བདེན་པ་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཅིག་སུ་
དོན་དམ་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཆོས་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་འདི་
ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་དོན་ཡོད་ལ། མཐར་ཐུག་བདེན་པ་

གཅིག་ཕུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་ལ་སྤངས་
ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་
ཤིང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བསྐྱབས་ཐོབ་ཏོ།།

དེ་ལྟར་ཟབ་མོའི་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་འདི་ལ་བཟོད་པ་ནམ་ཐོབ་
ན་དེའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་བསྟན་
དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
སྒྲག་དང་བལ་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སློ་མ་
སྤང་ཞིང་ཆོགས་བསགས་པ་དམན་པ་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་
འཇོན་པའི་སློ་ཅན་རྣམས་སྒྲག་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
ཟབ་མོ་བརྒྱད་ལྡན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་ཏེ།

ཟབ་མོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་མེད་ལྟ་བུ་བདེན་པ་
གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས་པའི་སློ་ལ་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། ཟབ་མོའི་

ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར། རོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བརྟག་
 བ་དཔེན་བཞིན་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེ་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བ་
 ཡོད་པ་འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟད་རོན་གཅིག་ཏུ་འཆར་བ་སྐྱེ་བ་ལ་
 ཟབ་པ། དེ་བཞིན་དུ་རོན་དམ་པར་འགག་པ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་
 འགག་པ་ཡོད་པ་འགལ་མེད་རོན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་འགག་པ་ལ་
 ཟབ་པ། སློབ་ལམ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་ཀྱང་ཐབས་
 མཁས་པས་དུས་མིན་པར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལ།
 སློ་ཆུང་བ་དག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་ཤིང་གོམས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 བ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡོད་ན་ཤེས་ཤིང་གོམས་
 པར་བྱ་བ་རོན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཁོང་ཆུད་དཀའ་ལ། སློ་ལྡན་རྣམས་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་ཤིང་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་འབའ་ཞིག་དུས་
 མིན་པར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཡོངས་སུ་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་
 ངོ་བོས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འགལ་མེད་རོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཟབ་པ། རོན་དམ་སློབ་བྲལ་ལ་སྐྱེན་སོགས་སྐྱབ་དུ་

མེད་པར་ཤེས་བཞིན་ཐ་སྟད་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཆད་མེད་པར་སྦྱབ་པ་
 ཡང་། སལ་པའི་སློལ་སྦྱབ་དུ་མེད་ན་སྦྱིན་སོགས་སྦྱབ་པར་ཡང་མི་
 འཐད་ལ། སྦྱབ་པར་བྱེད་ན་སྦྱབ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་
 འགལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་དོན་མི་ཤེས་ཀྱང་། ཟབ་མོའི་སློ་དང་ལྡན་
 པ་དག་གིས་དོན་དམ་པར་སྦྱབ་དུ་མེད་པའི་དབང་གིས་ཐ་སྟད་དུ་
 སྦྱབ་པ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པ་བསྟུ་མེད་དུ་ཡོད་ཀྱི། དོན་དམ་
 པར་ཡོད་ན་དེ་ལྟ་བུ་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཤེས་ནས་དེ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་དུ་རྟོགས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་ཟབ་པ། དོན་དམ་པར་ཆོས་གང་ཡང་
 དམིགས་སུ་མེད་པས་མཐོང་བ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་
 དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་དམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། སློ་དམན་པ་དག་
 གིས་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བའི་དམ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། མཐོང་
 བ་དམ་པ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་
 ནོ་སྟེ་མ་འགལ་བར་འདྲིན་ལ། ཟབ་མོའི་སློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་
 དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གཏོགས་པའི་མཐོང་བའམ་དམིགས་པར་

བྱ་བ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དེའི་མཆོན་མར་འཛིན་པ་དང་ལྟ་བར་གྱུར་པ་
 ཡིན་པས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མི་སྲིད་ལ། དམིགས་པས་མཐོང་
 བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དོན་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 མེད་ཅིང་ཆོས་ཀྱང་གྱི་གནས་ལུགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་འདི་ཁོ་
 ན་ཡིན་པར་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ཤེས་
 བ་ལ་ཟབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་ཆོས་གང་ཡང་སྒྲུད་དུ་མེད་
 བ་ལ་སྒྲུད་པ་ནི་སྒྲུད་པའི་མཆོག་སྟེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲུད་
 བར་གསུངས་པ་ལའང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགལ་
 མེད་དོན་གཅིག་དུ་རྟོགས་པ་སྒྲུད་པ་ལ་ཟབ་ལ། ཡང་དག་པའི་དོན་
 དུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ལམ་སྐྱབ་པ་ཡང་
 གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགལ་མེད་དོན་གཅིག་དུ་རྟོགས་
 བ་གཉིས་མེད་ལ་ཟབ་ལ། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་
 བྱེད་ལ་དོན་དམ་པར་དེའི་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དུ་མེད་པར་
 བསྟན་པ་དང་། ཐོབ་མེད་ཉིད་ཐོབ་པའི་མཆོག་དུ་བསྟན་པ་ལའང་།

བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགལ་འདུར་བཟུང་ནས། སྤྲི་ཇི་བཞིན་དུ་
 ཉོགས་མི་བྱས་པར་རྣམ་གཞག་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཆད་པར་
 སེམས་ཀྱང་། ཟབ་མེད་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་
 ཐོབ་དུ་ཡོད་པ་དམིགས་པ་ཅན་ཞིག་ཡོད་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཉི་ཆེ་བས་
 བསྐྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཉི་ཆེ་བའོ།

ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་གནས་ལུགས་ནི་བསྐྱབ་
 ཐོབ་མེད་པར་ཤེས་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་པ་
 ལ་སློབ་དུ་གྱི་བྱི་མ་དག་བྱེད་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་དགོས་པ་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་བསྐྱབ་མེད་དང་ཐོབ་མེད་ཡིན་པའི་
 གནད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་བསྐྱབ་ཅིང་ཐོབ་པ་བསྐྱབ་མེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་
 འགལ་མེད་དོན་གཅིག་དུ་ཉོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 ཐབས་མཁས་ལ་ཟབ་པ་སྟེ།

མངོར་ན་སྟོང་ཉེན་འབྱུང་འགལ་མེད་ཟུང་འཇུག་དོན་གཅིག་དུ་

རྟོགས་པའི་ཟབ་མོ་བརྒྱད་ལྟ་འདི་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ས་བརྒྱད་པ་
 བའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཟབ་མོའི་དོན་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་འང་ཆ་འདྲ་བ་འབྱུང་ཞིང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་དགོངས་དོན་ལ་འབྲུག་པར་འདོད་པའི་སྟོ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་
 གྲུང་དའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་བཅས་སྐབས་བསྟུ་བ།

དེ་ལྟ་བུར་བདེན་གཉིས་ཟུང་འབྲུག་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་
 བ་འདི་ལ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 དགོངས་དོན་མཐའ་དག་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ།

འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐབས་སོ། །

༥ ཅུ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཟབ་མི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲིམ་པ་བཞིའི་དོན་རིགས་པའི་སྒྲིམ་པ་བཤད་པ་ལ། སྐབས་གོང་
འོག་མཆམས་སྤྱར་ཏེ་བརྗོད་དོན་མདོར་བསྟན། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་
བཤད། མཐུག་རྗེགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ།

དེ་ལྟར་མཁས་པར་བྱ་བའི་གནས་བཅུའི་དོན་ལེགས་པར་
བཤད་ནས། དེ་དག་གི་རྟོགས་བྱའི་སྤྱིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞིའི་དོན་
རིགས་པས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། མདོ་ལས།

འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་
སྤྱག་བསྐལ་པའོ། །ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་པའོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་
སྤྱག་བསྐལ་པ། ཕྱང་འདས་ཞི་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་བསྟུ་བ་
པ་བཞི་ལས། དང་པོ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སྤྱིར་
བསྟན་པ། དེའི་འཐད་པ་འགོད་པ། དེ་ལྟར་བྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ། དེ་ཉོགས་པའི་པན་ཡོན་དང་བཞི་ལས།
 དང་པོ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སྐྱར་བ་སྐྱར་བ།

དང་པོ་འདུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ། ཆོས་གང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་
 བྱེད་པ་ཅན་ནམ་འདུས་བྱས་སུ་གཏོགས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་
 ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་ཞིང་འགག་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 པར་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ།

གང་ཞིག་རྒྱ་ལས་མ་བྱུང་བ་ནི་མ་སྐྱེས་ལ། གང་སྐྱེས་པ་དེ་དག་
 བྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་མ་ཆོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ན་མེད་ཅིང་རྒྱུའི་ཆོགས་
 པ་ཆང་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་འབྱུང་ལ། དེ་
 ཡང་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་པར་
 འགག་ཅིང་། དེ་མ་པས་རྒྱུའི་ཆོགས་པ་མ་ལོག་པ་དེ་སྤིད་དུ་སྤྱོད་པ་
 དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་པར་འདུག་པ་དེ་ལ། བྱིས་པ་རྣམས་
 བྱིས་དངོས་པོ་དེ་བྱུང་ནས་མ་ཞིག་བར་དུ་རྟག་པའོ་སྟུང་དུ་འབྲུག་
 པར་ཟད་གྱི། རོན་ལ་འབབ་ཆུ་དང་མར་མའི་མེ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་

བཞིན་དུ། བཅ་པོར་གྱུར་བ་བྱིསྟོན་དང་ནང་གི་ལུས་དང་ཤེས་པས་
བསྐྱས་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་སྦྱེ་
འགག་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྟོག་དང་ཚུ་བྱར་སྤྱོན་སོགས་ནས་ལྷན་
པོའི་བར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གནས་པའི་ཡུན་རིང་ཐུང་རིེ་ལྟར་སྤང་
ཡང་། སྐད་ཅིག་མའི་རང་བཞིན་དུ་འབྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེའི་འཐད་པ་དགོད་པ། འདི་ལ་འཐད་པ་དགོད་པ། དེའི་ལན་
བསྟན་པ་སོགས་ཡོད་དོ།

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་འདི་དག་མཐར་འཛིག་པ་དང་།
རྒྱན་གྱི་གནས་སྐབས་མི་འབྲ་བར་མཐོང་བས་ཤེས་ཏེ། སྐད་ཅིག་
དང་པོའི་གནས་སྐབས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མ་འགྱུར་ན། མཐར་འཛིག་
པ་དང་། བར་དུ་མི་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་གཞན་ཡོད་པར་མི་རིགས་ཏེ།
རྟག་ཏུ་ད་ལྟར་བྱུང་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་
པར་འགྱུར་རིགས་ན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ།

གལ་ཏེ། དཔེར་ན། འཛིམ་པ་དང་། རྒྱུ་བྱའི་ལག་པའི་འདུ་བྱེད་
 དང་། འཁོར་ལོ་དང་དབྱུག་གྲུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱམ་པ་རྒྱུ་ལ། རྒྱུ་ས་
 བས་ཇི་སྲིད་དུ་ཐོ་བ་སོགས་འཛིག་པའི་རྒྱ་དང་མ་འཕྲད་བར་དུ་བྱམ་
 པ་དེ་ཉིད། ཏྲག་པར་གནས་སོ་སྟམ་ན། བྱམ་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱ་
 ལས་རྒྱུ་ས་པ་དེ་ཉིད་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་
 རྟོད་པར་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་གྱི། གལ་ཏེ་མི་འགག་པར་གནས་
 བ་གནས་སྐབས་ཕྱི་མའི་བྱད་པར་གང་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ན་
 ཡང་། བྱམ་པ་ལ་ནི་སོ་རྟིང་དང་། རི་མོ་དང་མདོག་དབྱིབས། བད་དུ་
 རྒྱ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ། རྒྱུ་ས་བྱས་ལག་ཏུ་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་
 བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་སོགས་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བའི་གནས་
 སྐབས་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། བྱམ་པ་རང་གི་རྒྱལ་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱི་ཉིར་ལེན་དང་། མེ་རྒྱ་མགར་བ་སོགས་ཀྱི་སྟེན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་བྱས་
 བས་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་པའི་སྐྱད་

ཅིག་མའི་སྤེང་བ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བུམ་པ་དེ་ཡུལ་དེ་ལས་
མ་བསྐྱོད་ལ་ནམ་པ་གཞན་དུ་མ་གྱུར་ཅིང་རྒྱུན་གཞན་དང་མ་འཕྲད་
པའི་དུས་ན། དེ་ལ་སྤར་དང་མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་གཞན་དངོས་སུ་མ་
མཐོང་ཡང་། དུས་སྐད་ཅིག་སྤྱི་བྱད་མེད་པ་མི་སྤྱི་བས་བུམ་པ་
བྱུང་ནས་ཞིག་པའི་བར་ལ་སྐད་ཅིག་ཅི་ཙམ་ཆོགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་
སྤྱི་འགག་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་བྱིས་པ་ནམས་གྱིས་བུམ་པ་རྟག་པར་གནས་པའི་
གོགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་འཇིག་པའི་རྒྱ་ཐོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་དེས་བུམ་པ་
མི་རྟག་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་དང་མ་འཕྲད་བར་དུ་རྟག་གོ་སྟམ་ན། དེ་
མ་ཡིན་ཏེ་རང་སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྤྱེས་ཆད་རང་གི་རང་གིས་
སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ཡིན་པས་འཇིག་པ་ལ་རྒྱ་གཞན་མི་དགོས་
སོ། །ཐོ་བས་བུམ་པའི་རྒྱུན་མི་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི་བུམ་པ་རྟག་
པ་ཐོ་བས་གཞོད་བཤེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ན་བཤེགས་མི་ལུས་སོ།།

འོན་ཀྱང་བུམ་པ་རང་ཉིད་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པའི་རང་རྩལ་

ཅན་ལ། བྱམ་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ཉེར་ལེན་དང་། རྩོམ་པའི་ལྷན་ཅིག་
 བྱེད་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་མའི་གནས་སྐབས་བྱུང་བ། དཔེར་ན་འཛིན་
 པའི་རྒྱ་དང་ལག་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་
 བོ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་རིགས་འདྲ་བར་མ་
 ཆད་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཆད་པར་བྱེད་པའི་རྩོམ་པ་བྱམ་པ་བཞིག་
 ཅེས་འཛིན་རྒྱུར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཅི་མོ། །རགས་པ་རྒྱུ་ཀྱི་མི་རྟག་
 པའི་སྤང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོམ་པ་བྱམ་པ་བཞིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་
 འདི་དོན་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་མོད་ཀྱི། སྤང་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་
 མ་ཤེས་པར་བྱམ་པ་རེ་ཞིག་རྟག་ཀྱང་འཛིན་རྒྱ་གཞན་ཀྱི་དབང་ཁོ་
 བས་མི་རྟག་པར་བྱས་པའི་སྤང་བ་ཀྱི་འབྲུལ་བའོ།

དེས་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་ཆོགས་པ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་རིགས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བར་འདུག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་ངང་ཚུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མའི་བྲེང་བ་རིམ་
 པར་བཞོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་ལས་གསར་
 དུ་བྱུང་བོང་། རྒྱུའི་འཕེན་པ་ཡོད་ཀྱི་རིང་ལ་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་

དུ་གནས་པ་དང་། རྒྱ་ལོག་པའི་ཆེ་མཐར་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཀྱང་
 འགག་པའི་སྤྱི་འགག་གནས་གསུམ་ཅན་དུ་སྒྲུང་ལ་དེ་ཡང་རྒྱ་གཞན་
 ལ་མི་སྟོས་པར། རང་ཉིད་ངང་གིས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་
 པ་མི་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་
 བའི་། དེ་ལྟར་ལུང་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་
 པས་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བསྟན་པ་ལ། ཕྱི་སྟོང་མི་རྟག་པ། རང་
 བཅུད་མི་རྟག་པ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལྟར་དབྱེད་ན་ཕྱི་རོལ་སྟོང་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྒྱུད་དང་ཆུ་དང་ས་
 དང་། རི་རབ་དང་རྩྭ་རྩེའི་རྩྭ་ལ་སོགས་སྲ་བརྟན་ཀྱི་དངོས་པོར་
 སྒྲུང་བ་རྣམས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
 རམ་མཁའི་ཁམས་སུ་སྤྱོད་བཞིན་གསར་དུ་ཆགས་ལ། དེ་ཞིག་
 གནས་པ་དང་། མཐར་མེ་སོགས་ཀྱིས་བཞིག་སྟེ་ནམ་མཁའི་ངང་དུ་
 སྟོང་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལྟར་གནས་བཞིན་པའི་
 དུས་ན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་ཀྱི་འགྱུར་བ་བཞི་དང་གཟུགས་སོགས་དོན་

ལྷ་པོ་རྣམས་ནི། རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་འཕེལ་འགྲིབ་ཅན་དུ་ཡོངས་སུ་
 འགྱུར་བར་དམིགས་པ་དང་། སྡོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
 བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུའི་བཞོན་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་
 བྱ་བ་བྱས་པ་དང་། མེ་སོགས་འབྱུང་བ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་དང་།
 དུས་ཀྱི་རྟིང་པས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུད་གི་སེམས་འགྱུར་
 བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འགྱུར་བ་ཉིང་འཛིན་སྟོབ་
 བའི་སྦྱོང་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུས་ན། སྐད་ཅིག་མའི་མི་རྟག་པར་
 བྱུང་ཀྱང་མདོག་དབྱིབས་རེག་བྱ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི།
 འདྲ་བ་གཞན་རྒྱུན་ཆགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྤྱི་རྣམས་གཅིག་
 ཏུ་འབྱུལ་ཏེ་རྟག་པར་རྫོམ་པར་ཟད་དོ།

གཉིས་པ་ནང་བཅུང་ཀྱི་མི་རྟག་པར། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་མི་རྟག་པ་དང་།

སེམས་མི་རྟག་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ།

ནང་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ལུས་དང་དབང་པོའི་རྣམ་པ་སྣ་
 ཆོགས་པ་ནི་གསར་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་སྐྱེ་ལ། རིས་
 མཐུན་པར་གནས་པའི་མཐར་ཆེ་འཕོས་ཏེ་འགག་པ་ཡིན་པ་དང་།

ད་ལྟ་གནས་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། དང་པོ་མངལ་ན་
 གནས་པ་དང་། བཅས་པ་དང་། གྲིས་པ་ནས། ཆས་ཤིང་འཁོགས་
 ཏེ་འཆི་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ། ར་ཆོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་རིམ་
 པས་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་སྤྱག་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་
 རིམ་པས་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་འབྲེལ་བར་
 ཆོར་བས་ཟེན་པ་དང་བཅས་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྡེ་སྡེ་
 རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་བར་སྐྱེས་ཤིང་། སྡོན་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་དང་
 མཐུན་པར། དག་པ་དང་མ་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་
 པ་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཕེལ་འགྲིབ་དང་། མཆོག་དམན་
 དང་། བདེ་སྤྱག་དང་། ཡུལ་དང་བྱ་བ་གཞན་དང་གཞན་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་མི་འདྲ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་ཐ་དད་དུ་མར་
 ཞེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སེམས་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལ།

ཞེས་པས་བསྐྱེས་པ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་

ཐམས་ཅད་ནི། རིས་འདྲ་བར་རྒྱན་འབྱུང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་
 སེམས་ལྟ་བུའམ། མི་འདྲ་བ་འདོད་པའི་སེམས་གཡེང་བ་སྣ་ཆོག་གས་
 ཅན་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་ཡང་། གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོག་གས་
 མཆོག་གས་པར་བྱུང་ཞིང་འགྱུར་བ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་དམིགས་
 རྒྱུན་སོགས་རྒྱུན་བཞི་པོ་སྣ་ཆོག་གས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ལས་ཡོངས་སུ་
 འགྱུར་བ་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རིས་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་
 བའི་དུས་དང་། གང་དུ་སྐྱེས་ནས་སོ་སོའི་ཆེ་ཆད་ཇོགས་ཀྱི་བར་ལ་
 དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་བྲེང་བ། སྐྱེ་འགག་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་
 རིག་པར་བྱའོ།

བཞི་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་ནི།

དེ་ལྟར་འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པའི་སྟོབས་གྱིས་
 ས་བོན་ལས་ལྷ་གྱ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་རིམ་བར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་པས། བསྐྱལ་བར་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུ་ཞག་
 དུས་ནས་སྐད་ཅིག་མའི་བར་གྱི་སྐྱེ་འགག་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་

བཞིན་དུ་བར་ཆད་པ་མེད་པར་འབྲུག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་རྟག་པར་ཤེས་
ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལུལ་ཀྱན་ལ་མི་ཆགས་པ་དང་། ཐར་པ་
ལ་མོས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་འབྲུག་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་
སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པས་ན། **མདོ་ལས།**

རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྤང་པོ་ཆེའི་རྗེས་མཆོག་ཡིན་པ་
བཞིན་དུ། འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན། མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་
མཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། མདོར་
བསྟན། རྒྱས་བཤད། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་གསུམ། དང་པོ།

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་པའམ། འདུས་བྱས་པའི་ཆོས་སུ་གཏོགས་
པ་དེ་ལའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་རྣམས་
ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ངོ་མོ་དང་འབྲས་བུས་མ་བསྐྱས་པའི་
ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེད་མིན་གྱིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་
སྤྱག་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་

བ་ནི། ལུས་དང་སེམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ་སེམས་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
པའོ། །ཟག་བཙས་དེ་དག་གྲང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། དེ་དང་
འབྲེལ་ཞིང་འབྲས་ལ། དེ་སྦྱིད་པའི་སྒྲོར་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཅིངས་ཚུལ་
བཤད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་སྦྱོན་རིག་པར་བྱ་
ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། འབྱུར་
བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བཤད་པ་
གསུམ། དང་པོ།

རི་ལྟར་ན་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། མཐོ་རིས་ན་ཡང་སྦྱེ་
ག་ན་འཆི་དང་། སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བ། མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབ་པ།
འདོད་པ་བཙལ་གྲང་མ་རྟེན་པ་ལས་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེ་མ་
ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཅམ་ནས། དུད་འགྲོ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་མི་
འདོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་ཤེས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གཉིས་ལས། འདི་ནི་ངོ་བོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་

ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་གཉིས་ཁྱད་གཞི་དང་
ཁྱད་ཆོས་སུ་སྤྱར་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། མདོ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་ཞེ་ན། གང་སྤྱི་བ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད། གནས་པ་
ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ། འགྱུར་བ་ན་བདེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་སོ་སོའི་རྣམ་གྲངས་ནི། དཔུལ་བར་ཆ་གང་
སོགས་ཀྱིས་མཆོན་ཏེ་ཆད་མེད་པ་ཡོད་དོ།

མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་སོགས་འགྱུར་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བསྤྱོད་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་
དེ་ནི་ནམ་ཞིག་འབྲལ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ལ་དགོངས་ཀྱི། འདིར་ནི་
བྲལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བཞིན་པའི་ཆ་ནས་བརྗོད་པའོ།

གཉིས་པ་ འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བཤད་པ།

འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་མཐོ་རིས་སོགས་འདིག་རྟེན་ཀྱི་
ཁམས་གང་ན་ཡང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ལུས་ལོངས་
སྤྱོད་བདེ་བའི་རྣམ་པ་རྗེ་ལྟ་བུར་སྤྱང་ཡང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟག་མི་སྤྱོད་

པར་མཐར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ་མཐའ་བཞིས་བསྐྱུས་པ་ལས་
 མ་འདས་པའོ། །འགྱུར་བའི་ཆེན་སྲར་གྱི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་ཡིད་གཏུང་
 བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ནི། བུ་ཤི་བའི་མྱ་ངན་ལྟ་བུ་སྟེ། བུ་མ་བྱང་ན་དེ་
 ཤི་བའི་མྱ་ངན་ཡང་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས།

འགྱུར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ནི་སྟེ་བ་ན་བདེ། གནས་པ་ན་བདེ་
 ཡང་འགག་པ་ན་སྐྱག་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་བདེ་བ་ཆེ་སྒ་གང་སྟོང་ཡང་སྒ་མ་རིམ་པས་འགག་
 བས་ཕྱི་མ་རིམ་པས་སྟེ་ལ་མཐར་རྒྱན་འགག་པས་མ་བསྐྱུས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བརྟན་དུ་མི་བྱང་བ་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིན་དཀར་
 མངོས་པ་དང་འབྲེལ། འདོད་ཡོན་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་
 བས་ངན་སོང་སོགས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་མང་པོ་འབྱུང་
 པ་དང་། ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་
 ཉེས་པའི་བྱི་མ་དང་འབྲེས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་མཐོག་ཆུང་
 ལ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའོ། །

འཁོར་བ་ཁབ་ཀྱི་ཅེ་ཙམ་ཡང་། །བདེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ།

འཁོར་བ་མཐའ་དག་མེད་འོབས་དང་སྤོང་མེད་སྤྱིང་ལྟ་བུར་ཡིད་
འབྱུང་བའི་གནས་སུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་
གཟིགས་ལ། གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཉིད་དུ་མི་ཤེས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་སྤྱི་བ་དང་འདུས་པ་དང་
ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་འདོད་པ་ཁོ་ནར་འཕྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་མཐར་
འབྱུང་ངེས་པའི་འཆི་བ་སོགས་ལ་བསམ་དབྱེད་མེད་པར་འཇུག་
པ་ཡིན་པས། འབྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་ཀྱང་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་སྤྱོད་ལྟ་པར་བྱ་ཚུལ།

སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་དག་གིས་ཡོངས་སུ་
བཅིང་བའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
ངོ་བོ་འཕྲ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་

གྲུང་པའི་ཆ་ནས། སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་
 གྲུང་ཏེ། དོན་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་
 བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན།

དེ་ལྟར་ཤེས་ན་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་
 བའི་བསམ་བ་སྐྱེས་ཤིང་ཐར་བ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་
 འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་མུང་འདས་ཞི་བདེར་སྦྱབ་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་གཉིས། དང་པོ་ལ་མུང་འདས་སྤྱིར་བསྦྱབ་པ་
 དང་། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་བྱད་པར་བྱ་བསྦྱབ་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ལ་རིགས་པའི་འཐད་པ་བཀོད་པ་དང་། དོགས་པའི་ལན་བརྗོད་
 པ་གཉིས། དང་པོ།

གསུམ་པ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་
 པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་ཤེས་ནས། དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡང་

དག་པའི་གཉིན་པོས་སྤང་བ་ལས་ཟག་བཅས་རྒྱ་འབྲས་གཏན་དུ་
 ལོག་པའི་ཐར་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་ནི་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་དུ་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
 གོ་འཕང་དམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པས་བྱུང་སྟེ། འཁོར་བའི་ཕུང་པོ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཅན་འདི་དག། ཏྲག་པ་དང་གཞན་དུ་མི་
 འཕོ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་རེས་འགའ་བར་འབྱུང་
 བའི་སྤྱིར་འདི་དག་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་རྗེས་སུ་དཔོགས་ཀྱས་ལ། རྒྱ་
 དེ་ཡང་དབང་སྤྱག་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་
 ཡོད་ཅིང་། ལས་ཉོན་ལས་བྱུང་བ་ལ་རིགས་པས་འཐད་པ་མཐོང་
 བས་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་པན་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བཅེ་བ་དང་།
 ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པའི་མཁྱེན་པ་
 དང་ལྡན་པའི་སྟོན་པ་བྱེད་པར་ཅན། ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

དབྱུང་ན། གང་ཞིག་ལས་རྣམས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་
 བ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཅ་བ་ཅན་དུ་ཤེས་ཤིང་། བདག་ཏུ་
 འཛིན་པའི་ཡུལ་ངའམ་བདག་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟག་པའི་ཆོ། ཐག་
 ཁ་ལ་སྦྱལ་བཞིན། གདགས་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོགས་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་ཤིང་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་བས་རྫོམ་པ་
 ཅམ་དུ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྩད་ནས་སྤངས་པ་ལས། ཐག་བཅས་རྒྱ་
 འབྲས་གཏན་དུ་ཁེགས་པའི་འགོག་པ་ཡོད་པར་ངེགས་པ་རྣམ་དག་
 གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

ཐར་པ་དེ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་རེ་ཞིག་ནི་བ་སྤྱོད་པས་
 གཅིག་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཉན་རང་གི་འབྲས་བུ་ཐེག་དམན་
 ཟུང་འདས་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ཀྱི་
 མཁྱེན་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྤིང་ཞིར་མི་གནས་པའི་ཟུང་འདས་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱིས་འཐོབ་བུ་སྦྱ་ན་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་ས་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའང་རིགས་པའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་བར་
 འབྱུང་རོ། །དེ་ལས་སྤངས་ཏོགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་དམན་
 པ་ཉན་རང་གི་མྱང་འདས་ཀྱང་། ཉན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པའི་
 ཕྱིར། ས་བོན་བསྐྱེད་པ་སྤར་མི་སྦྱེ་བ་ལྟར་འཁོར་བ་གཏན་དུ་ལོག་
 པས་ཐར་པ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་^{དོགས་པའི་ལན་བརྒྱུག་པ།}

གལ་ཏེ་སྦྱེ་བོ་ནམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ལམ་འབྱུང་བ་བཞིན། ལམ་
 གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱད་ལ་ཡང་སྦྱོན་ནམས་འབྱུང་ངམ་
 ལྷམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་གཤིས་ལ་བདག་ལྟ་
 སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་འབྲལ་མི་རུང་བ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐག་ཁ་ལ་
 སྦྱལ་བཞིན་སེམས་སྐྱེན་གྱིས་རེ་ཞིག་གོལ་བ་ཅམ་ཡིན་ལ། དེ་རྫོག་
 བྱེད་གཉིན་པོ་བདག་མེད་སོགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བའི་སྐྱེན་རྟེན་པར་
 གྱུར་པའི་དུས་ན་ཡང་། སྤང་བས་ཐུན་པ་བསལ་བ་ལྟར་བདག་
 ལྟ་སོགས་སྦྱོན་གྱིས་མི་ཚུགས་ན། གཉིན་པོ་གོམས་པས་མཐར་

ཕྱིན་པའི་དུས་ན་སྤྲོས་ཅི་དགོས་ཏེ། སྤྲོ་གཉེན་པོའི་ངང་ཅན་ལས།
བསྐྱོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མི་སྲིད་དོ།

དེ་གང་ཞེ་ན་བདག་མེད་སོགས་གཉེན་པོ་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཉེས་པའས། འཆེ་བ་མེད་པ་ཡིན་པས་
འབད་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལས་སྤྲོ་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་ལ། འཆེ་བ་མེད་དུ་
ཟེན་གྱང་། རིགས་པས་གཞོད་པ་ཡོད་ན་འདོར་སྲིད་པ་ལ། དེ་ནི་
ཡང་དག་པའི་དོན་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་གཞོད་
པ་མཐོང་ནས་འདོར་མི་སྲིད་པ་དང་། འབད་པས་མི་བསྐྱོག་ལ།
རིགས་པས་གཞོད་པ་མེད་གྱང་བརྗེད་ངས་སོགས་ཀྱི་སྤྲོ་དང་
གཉེན་པོ་བྲལ་ནས་ཉམས་པའང་མི་སྲིད་དེ། གོམས་པ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་དུས་ན། སྤྲོ་ཉིད་ངང་གིས་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ།
རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྲོ་འདོགས་
ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་རྣམས་ཀྱིས་འབད་དུ་ཟེན་གྱང་བསྐྱོག་མི་རུས་ཏེ།
སྤྲོས་གཉེན་པོ་ཡང་དག་པའི་ཕྱོགས་མི་གཏོང་བར་འཛིན་པ་ནི།

ཐག་ཁྲ་ལ་སྐྱལ་མེད་ཤེས་པའི་སྒོ་ལ་སྐྱལ་འཛིན་གྱིས་སྐབས་མི་
ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

འཆེ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །དོ་བོ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ལོག་
གིས། །འབད་དུ་ཐེན་གྲང་མི་སྒྲིག་སྟེ། །སྒོ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་བྱུང་པར་དུ་བསྐྱབ་པ།

དེ་ལས་གྲང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ལ། དེ་མ་སྒོ་
བྱར་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཆེན་པོའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་བ་སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་གྱུར་
མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་གྲང་
མདོར་བསྐྱས་ན། གཙང་བདེ་ཉག་བདག་གི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟེ།
དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
པ་དེ་དེ་ལྟར་བཞིན་དུ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་

པོས་སྒོ་བྱར་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤར་མི་སྒྲིབ་
བར་བཅོམ་པས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ནི་གཙང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་རྣམས་ཐོལ་གྱི་སྒྲུལ་མ། ཤེན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲུལོ།

སྒྲུག་ཀྱན་གྱི་ཉེས་པ་རགས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་གྱི་ཉན་རང་རྣམས་
གྱིས་ཀྱང་སྤང་བར་མ་རྒྱས་པ་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྤང་པོ་དང་།
དེའི་རྒྱ་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་ས་ཡང་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་སྤང་བས།
འགྱུར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་བདེ་བ་དམ་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་སྒྲུལོ།

འཁོར་བ་དང་སྤང་འདས་ལ་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པར་
མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པས་དངོས་དངོས་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་
གནས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོ་འཛིག་པ་མེད་པ་ནི་རྟོག་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དོན་རྣམས་ལུས་སྒྲིབ་དེ་ཡང་སྤིད་པ་སྤེལ་རྒྱན་ཆད་
ནས་གསར་ཏུ་སྒྲིབ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་རྟིང་ནས་སྤྲུགས་པའི་
གྲ་བ་དང་། ཁམས་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་ན་བ་དང་། བསམ་གྱིས་

མི་བྱབ་པར་འགྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་བཞིའི་ཉེས་པ་ཆ་ཙམ་ཡང་མི་
གནས་པས་ན་རིམ་པ་ལྟར། ཉག་བཟླ་ཞི་བ་འཕོ་མེད་གཡུང་བྱང་
གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའོ།

བདག་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་
ཏུ་བྱེ་བ་དངོས་མེད་ཉི་ཆེ་བའི་མཐའ་ལས་འདས་ཏེ། དེ་དག་གི་སྒྲིམ་
པ་ཉི་བར་ཞི་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྲིད་ཞི་གུན་བྱབ་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་གནས་སྒྱུར་ཐོབ་པ་ནི་བདག་དམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བ། ཉྱེ་བས་བརྩ་དང་དབང་
བརྩ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྒྱ་མཆོ་གཞལ་དུ་མེད་པ་
མཉམ་པ་མེད་པ་མཐའ་དག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དོན་གཉིས་ལྟན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་དམ་པར་གྱུར་བའོ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན།

དེ་ལྟར་ཐར་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི། འགོག་པ་ཞི་བ་བསེལ་

བ་གྲོ་ཞོ་མ་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཆོག་དང་མཐར་ཐུག་
 པ་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ཐར་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོོ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མྱུང་འདས་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་
 ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་
 གསུམ། དང་པོ།

བཞི་པ་འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སུ་
 གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 གིས་སྟོང་པས་ཆོས་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་
 པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་
 ལ་རྩ་བ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་སྟོོས་ཏེ་
 རྣམ་བཟུན་ཤིང་རྟེན་རིགས་པ་བརྗོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཅིག་

དུ་བྱལ་གྱི་རིགས་པས་བདག་བཀག་པ་དང་། དེས་མི་འགྲུབ་པར་
 དོགས་པ་བསལ་བ། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་གཞན་བཀག་པ་
 གསུམ། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ།

རི་ལྷར་ན། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་བདེ་སྤྱག་མྱོང་བ་པོར་བཏགས་
 པ་བདག་གམ་གང་ཟག་དང་བྱེད་པོ་སོགས་སུ་རྫོམ་པ་དེ་ནི། སྤང་པོ་
 ལྷ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་རྫོམ་པར་ཟད་གྱི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 བཏག་ན་གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་ཏེ། སྤང་པོ་
 དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་ལ། ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་པ་ལ། བདག་དང་སྤང་པོ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་
 དང་། ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ།

གལ་ཏེ་བདག་དེ་སྤང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། སྤང་པོ་རྣམས་ཐ་
 དད་པ་བཞིན་དུ་བདག་གྲང་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་། སྤང་པོའི་བྱེ་བྲག་
 གཟུགས་བདག་ཡིན་ན། རྟལ་ཐོན་གྱི་གངས་བཞིན་དུ་བདག་དུ་
 མར་ཐལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོར་འདྲུ་འདྲུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་

ནམས་ཀྱང་དུ་མའི་ཕྱིར་བདག་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། སྤང་པོ་
ལྷ་ནི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པས་བདག་ཀྱང་མི་
རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། མདོར་ན་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་དུས་མཐའི་སྐད་
ཅིག་གི་ཆ་ཅན་དུ་མ་ཆོག་ས་པའི་སྤང་པོ་ནི་བདག་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཐད་དུ་སྐྱབ་པ།

སྤང་ལྷ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་ཡན་གར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་
སྤྱ་རུང་བ་ལས། དེ་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པ་དང་། འདུས་བྱས་
ཀྱི་སྤང་པོ་ལས་འདས་པའི་བདག་ཡོད་ན། ལས་བྱེད་པ་དང་། བདེ་
སྤྱག་སྤྱོད་བ་སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་མི་རུང་སྟེ་ནམ་མཁའ་
ལྟར་འདུས་མ་བྱས་པན་གཞི་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་དོགས་བསལ།

གནས་མ་བྱའི་སྤེ་བ་དག་གིས་བདག་ནི་སྤང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་
དད་དང་རྟག་མི་རྟག་སོགས་གང་དུ་ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོར་
ཡོད་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། ཆད་མས་དབྱེད་ན་སྤྱགས་

གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པར་མི་
 རུང་སྟེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཡོད་པས་བྱུང་
 པ་ནི་འདིར་ལོག་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མིན་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་
 ཚུལ་བྱུང་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱེད་རོ།

གསུམ་པ་བདག་ལྟ་གཞན་བཀག་པ།

དེ་ལྟར་གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་བདག་པན་
 ཚུན་ལྡན་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་ལ་བདག་མི་གནས། བདག་ལ་
 གཟུགས་མི་གནས་པ་དེ་ལྟར་ཆོར་བ་སོགས་ལ་སྒྱུར་བས་ཉི་ཤུ་ནི་
 འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་ཅེ་མོ་ཉི་ཤུ་སྟེ། དེ་དག་ཅ་བ་བདག་
 འཇིན་ལྟན་སྦྱེས་ལ་བརྟེན་ནས། ཀུན་བཏགས་པས་ན་ཡེ་ཤེས་རྩོ་
 རྗེས་འཇིག་ལྟ་བཅོམ་པའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་འཇིག་པར་
 འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཅ་བ་འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡོན་དང་ད་
 ལྟ་སྤྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་སུ་ཆངས་
 པས་དྲུ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་བདག་ཉག་པ་

དང་། གཅིག་ཕྱ་དང་། དབང་སྐྱར་བ་དང་། ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་སྟེད་པ་དང་། ལུས་པའི་ཆ་བྱད་འཁོར་ལོ་
 དང་དབྱིག་གྲུ་སོགས་མཐོང་བས་རྩ་མཁན་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ལྟར།
 བདག་གི་པན་པ་སྐྱབ་པའི་མལ་ཆ་དང་ཟས་གོས་སོགས་མཐོང་
 བས་བདག་ཡོད་པར་དཔོགས་པ་དང་། བདག་མེད་ན་ལམ་ལ་
 འབད་པ་སོགས་དོན་མེད་དེ་སྟེ་ཡི་ཆེད་དུ་མི་འགྱུར་བས་བདག་
 མེད་འདོད་པ་སྟུན་འབྱེན་པ་སོགས། བདག་ཡོད་སྐྱབ་བ་ཕྱི་རོལ་པས་
 གང་སྐྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་ཅན་
 བདག་མེད་པ་ལ་དེ་ཡི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཏྟག་ན་ལས་བྱེད་པ་དང་སྟོད་པའི་གནས་
 སྐབས་ཐ་དད་པ་དང་། བདེ་སྤྱད་མཐོ་དམན་དག་མ་དག་སོགས་གྱི་
 གནས་སྐབས་མི་སྲིད་པ་དང་། གཅིག་ཕྱ་ཡིན་ན་བྱད་ཆོས་སོགས་
 གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲ་ཆོགས་མི་སྲིད་པ་དང་། ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་
 རང་དབང་ཅན་ཡིན་ན་མི་ཏྟག་པ་དང་མི་འདོད་པ་རུང་བཤད་འབྱུང་

མི་སྲིད་པ་དང་། བྱུང་པ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་ལྡན་པ་ལ་
གཉེན་དང་བྲལ་བ་དང་བདག་གཞན་དགེ་སྤྲུག་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཉི་
ཆེ་བའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་དོ།

བདག་གི་ངོ་བོ་ཆད་མས་ནམ་ཡང་མ་དམིགས་པ་ལ་དེའི་པན་
པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མོ་
གཤམ་བྱུང་བོས་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །མལ་ཆ་སོགས་བདག་གི་
བར་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདག་མེད་ཀྱང་སྤང་བའི་ཆོགས་པ་
དང་རྒྱན་ལ་པན་པ་བྱེད་པའི་བྱུང་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཡོད་ན་
ཐར་པའི་ལམ་མི་སྲིད་དེ། བདག་ཡོད་སྐྱབ་བའི་ལུགས་ལ་བདག་
ཏུ་ཆགས་པ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མི་སྲིད་ལ། བདག་ཆགས་མ་སྤངས་
ན་བདག་གི་བར་ཆགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་ལེན་
པ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་མི་
སྲིད་དོ། །བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཐར་པ་ཡོད་དེ་གོང་ལས་བསྐྱོག་
པ་འདོར་ལེན་གང་ཡང་མི་མངའ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཁམས་གསུམ་ལ་

ཆགས་པ་དང་བུལ་བའི་མུང་འདས་འགྲུབ་པོ། །ཕན་པ་སྦྱབ་ཅིང་
གཞོད་པ་སྤོང་བ་ནི་བདག་ཡོད་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་
པའི་མུང་པོའི་ཆོགས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པོ་དང་སྤྱོད་པོ་སོགས་
སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་བཤུན་གིང་རྟེན་རིགས་པ་ནི།

དེ་ཡང་དཔེར་ན་གིང་རྟེན་ཞེས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་
ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། འཕང་ལོ་སོགས་ཡན་
ལག་དང་གིང་རྟེན་གཉིས་གཅིག་པ་མིན་ཞིང་། རང་གི་ཡན་ལག་
རྣམས་ལས་གཞན་དུ་ཡང་མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་དང་ཡན་
ལག་ཅན་གཉིས་པན་ཚུན་ལྡན་པའང་མིན། ཡན་ལག་ལ་ཡན་ལག་
ཅན་གནས་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གིང་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་འཕང་ལོ་
སོགས་གནས་པའང་མིན་ནོ། །ཡན་ལག་ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་
པའི་དབྱིབས་གཉིས་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་རྣམས་སུ་
གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཤུན་དུ་དབྱེད་

ན། ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་
ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་
དུ་བདག་ཀྱང་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་
དབྱུང་ན་མི་འབྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས།

བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་སེམས། །ཁྱོད་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་
ཡིན། །འདུ་བྱེད་སྤང་པོ་འདི་སྟོང་སྟེ། །འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་
ཡིན། །རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་
རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་
རྗོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱབ་པ་ལ། མདོར་བསྟན། གྲུས་
བཤད་གཉིས། དང་པོ།

གལ་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་རིགས་པས་ཁེགས་ཀྱང་། དེའི་
གདགས་གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མདོན་སུམ་

གྲིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གྲུབ་བོ་སྣམ་
 བ་འདི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་བསྐྱེད་ནི་རྟེན་འབྲེལ་
 ཀྱི་དབང་ལས་སྣང་བར་ཟད་ཀྱི། དེ་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ལ་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་དབྱུང་ན་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་དེ།
 གཟུགས་བརྟན་དང་ཆེ་ལམ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་དེ་ལྟར་ཞེ་ན་རྒྱ་ལ་དཔྱོད་པ་དོ་རྗེ་གཟེགས་མ། འབྲས་བུ་
 ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྟེ་འགོག། །ངོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་བྲལ།
 ཐམས་ཅད་ལ་དཔྱོད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་པོའི་གཏན་ཆེགས་བཞིའི་
 རྒྱལ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་
 པ་ལས་འབྲས་བུ་སྣང་བ་ལ་ནི་བསྟོན་ཏུ་མེད་པས་ནང་པ་སངས་
 རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་དབང་གིས་
 སྣང་བར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་། འོན་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་གི་གཞི་སྤྱི་རབ་
 གཉིས་སམ། གཞན་དབང་གི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བྲས་
 བས་སྟོང་གཞི་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གམ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་

ཆོས་སྟོང་པ་ལྟ་བུའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་ཉིད་ནི་རང་སྡེ་དངོས་
སྒྲ་བ་དག་གིས་འདོད་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་དབུ་མ་པ་
རྣམས་ཀྱིས། བྱང་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་
མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སྒྲ་བ་ཡིན་པས། རོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་
པས་དབུད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བཀག་པའི་
སྟོང་པར་འདོད་ཀྱང་། དེ་འབྲའི་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲུང་གི་སྒྲ་བ་
གཉིས་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་མེད་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤར་
བ་ནི། སྒྲ་སྟོང་བྱང་འབྲུག་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ།
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་
རིམ་དང་ཅིག་ཆར་དུ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་དང་། ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་
ཚུལ་སོགས་ནང་གསེས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འབྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
ནི་དབུ་མ་སྒྱུའི་གནད་རྣམས་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྩ་བར་བཤད་ལ། རྒྱལ་སྟོད་པ་རྩི་རྩི་གཟེགས་མ། འབྲས་
བུ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྒྱེ་འགོག། རོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་གཅིག་དུ་

བྲལ། ཐམས་ཅད་ལ་དབྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོ་བཞི་ལས། དང་
པོ་ལ་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་དང་། སྐྱ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་
རིགས་པ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་མོད་ཀྱི། རོན་དམ་
པར་དབྱེད་ན་སྐྱེ་བ་མི་དམིགས་ཏེ། གཤམ་ཏེ་སྐྱེ་བ་རིགས་པས་དབྱེད་
བཅོད་དུ་ཡོད་ན་བདག་གཤམ། གཤམ་ན་མ། གཉིས་ཀའམ། གཉིས་
མིན་པ་རྒྱ་མེད་དེ་མཐའ་བཞི་གང་རུང་གི་ཚུལ་དུ་སྐྱེ་དགོས་པ་ལ་དེ་
མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། བདག་ལས་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བ་
མི་རིགས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་བྱུང་བའི་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་
མེད་པ། ལུ་བཅས་ཟེན་པ་ལ་ཡང་བཅས་སུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཤམ་
ཏེ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་ན། ས་བོན་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེས་ཤིང་།
སྐྱ་གུ་དང་སྟོང་བུ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་རིམ་པས་
འགྱུར་བ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཤམ་ཏེ་གངས་ཅན་བདག་སྐྱེ་འདོད་པ་རྣམས་ན་རེ། འཇིམ་

པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལས་བྱམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་
 ཆོགས་བྱེད་པ་ལྟར་ས་ཐོན་སོགས་རང་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་། ས་
 ཐོན་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྤངས་ནས་སྟུ་གུའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གོ་འཕོས་
 པ་ཡིན་ནི་ཟེར་ན། ས་སྟུག་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ལ་ད་
 ལྟར་ཡོད་མེད་དང་མདོག་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་དམིགས་བཞིན་
 གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་མེ་ཆུ་དང་དགེ་སྤྲིག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་གཞོད་དོ། །ས་སྟུག་སོགས་
 རྒྱུད་གཅིག་པས་མེ་ཆུ་སོགས་དང་མི་འབྲེལ་སྣམ་ན། རྒྱུད་ཅས་བྱ་
 བ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་འབྲ་བ་བར་མ་ཆད་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅོམ་
 རྟེ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །བསྟན་བཅོས་སུ་མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་པས་
 ཀྱང་རྒྱ་ཁིག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་མདོན་སུམ་མཐོང་བ་ཡོད་པས་
 རྒྱ་འབྲས་གཅིག་ཅས་ཁས་མི་ཡིན་པས་ན་བདག་སྟེ་འདི་ནི་བདེན་
 པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡང་མེད་དོ། །

གལ་ཏེ་བདག་སྟེ་མི་རིགས་མོད་ཀྱི། མ་ལས་བུ་བཅོས་པ་

དང་། ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྲ་འབྱུང་བ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་གཞན་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནའོ་སྟེ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ལ་གཞན་དུ་བཏགས་པ་ཡོད་མོད། རིགས་པས་བྱུང་བའི་གཞན་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ངོ་བོས་བྱུང་ན། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཏེ་གཉིས་ཀ་རྩས་མཉམ་དུ་ཡོད་པར་འབྱུང་ལ། ཡོད་བཞིན་གཞན་ལས་གཞན་སྐྱེ་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་ཟེན་གཉིས་པན་ཚུན་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞན་ལས་གཞན་སྐྱེ་ན་མར་མེ་ལས་ཀྱང་ཐུན་པ་འབྱུང་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་ཏེ། གཞན་ཡིན་པར་བྱད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡིན་ཆད་རྒྱ་འབྲས་སུ་མ་ངེས་ཏེ། པན་འདོགས་བྱེད་དང་གདགས་བྱར་འབྲེལ་ཞིང་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བས་སྐྱོན་དེ་མེད་ཅེ་ན། རས་དང་མེ་ཉོག་རྩོལ་སོགས་པ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ་རས་རང་གི་ས་སྤྱལ་གཉིས་ཀྱང་། གཞན་ཡིན་པར་དོན་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་དང་རྒྱུད་གཅིག་པར་ཡང་

མི་རུང་བར་ཐལ་ན་ཡང་། སྐྱེད་བྱེད་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་
 རུང་བ་འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟེན་འབྱུང་གི་ངང་
 ཚུལ་དབྱུང་མི་བཟོད་པར་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
 ས་སྐྱུག་གཉིས་གཅིག་གི་དུས་ན་གཅིག་མེད་པས་པན་གདགས་བྱ་
 འདོགས་བྱེད་དུ་རྟེན་ལྷུང་འཐད་དེ་བཏགས་པ་ཅམ་མོ།

དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་མེད་ཀྱང་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་
 དུ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འགག་བཞིན་པ་དང་སྐྱེ་
 བཞིན་པ་སྤང་པ་མི་འགྲུབ་པས། སྤང་མདའི་དབེས་བསྐྱན་པ་དོན་
 མེད་དོ། །སེམས་སེམས་བྱུང་དང་དུས་གཅིག་པའི་འབྱུང་བཞི་ལྟ་
 བྱའང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་
 ཡིན་ན་སྐྱོན་གོང་བཞིན་ནོ།

དེས་ན་ས་བོན་ལས་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྲང་
 བ་བཏག་མི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི་བཏག་ན་སྐྱེ་བ་ཞེས་པ་ཅུང་ཟད་མི་
 དམིགས་ཀྱང་མ་བཏགས་ཉམས་དགའ་བ་ཅམ་དུ་ས་བོན་ལས་

སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་སྣང་ཞིང་དེ་ལྟར་ཐ་སྣད་བྱེད་པ་ཙམ་དང་། དེ་བཞིན་གནས་པ་དང་འགག་པར་གདགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་བྲལ་བ་ཡིན་ལ་བདེན་པ་དེ་གཉིས་འགལ་མེད་ཀྱི་སྣང་བ་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་དེ་ཟའི་གྲོང་བྱིར་ལ་སོགས་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པས་དབྱུང་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ས་སྐྱུག་ལྟ་བུ་བདག་དང་གཞན་གང་གི་ངོ་བོར་ཡང་མི་འགྲུབ་ནོ། །

གཞན་དག་ན་རེ་སྐྱེ་བ་གཞན་གསུམ་བཀག་ཀྱང་། གཞན་སྐྱེ་ཁས་མ་སྤང་ན་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྣད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེན་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དབྱུང་ན་ཐ་སྣད་དུ་སྐྱེ་བ་ཞེས་པ་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་དེ་དམིགས་ན་ཐ་སྣད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དུ་ཐལ་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁྲིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྟེན་ཐལ་བ་སྟེ་དངོས་པོ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་ན་

ཡང་། དེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

དོན་དམ་པར་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་དམིགས་པ་དང་།
 ཐ་སྙད་ཅུ་དམིགས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་དབྱ་མ་པས་
 བཞེད་ལ། དངོས་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས། ལྟོང་བ་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒྲ་
 བ་འགལ་བར་བརྩམ་ནས་ཚད་ཅིང་། དོན་དམ་དཔྱད་པས་བཀག་
 པ་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡང་གཏན་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་ཆད་དོན་
 དམ་དཔྱད་པས་མ་བཀག་སྟེ་དགག་གཞི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱི་སྟངས་ན་དགག་བྱ་ཡན་གར་བ་ཀུན་བཏགས་པའམ། བདེན་གྲུབ་
 སོགས་ཀྱི་མིང་ཅན་བཀག་པའི་སྟངས་ཉིད་དང་། དགག་གཞི་སྒྲ་བ་
 གཉིས། རི་ཐོང་རྒྱ་མེད་དང་གནག་གི་རྒྱ་ཡོད་སྟངས་རྩུང་འཇུག་
 ཏུ་འདོད་པ་ནི་སྟངས་ཡིན་དགག་ཏུ་འདོད་པ་སྟེ་མཐར་དབྱེད་
 བ་དངོས་སྒྲ་ལས་མི་འདའ་ཞེས་སྟོན་གྱི་རིགས་པ་སྒྲ་བ་དག་གིས་
 ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཐེན་ཏོ།

བདག་གཞན་གཉིས་ཅར་ལས་སྟེ་བ་ལ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཆར་

བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབབ་ཅིང་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡང་མི་འདོད་
 འོ། །བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་དངོས་པོ་ནམས་སྐྱེ་
 མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་གོང་དུ་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུ་བཀག་པ་
 ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པས་དབྱུང་ན་
 ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། དེའི་སྤྱིར་གནས་པ་དང་འགག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱུང་བར་གཞན་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ་སྤང་ཅམ་མ་འགག་
 ལ་སྐྱོས་པ་ཉི་བར་ནི་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱས་པར་དབུ་མ་
 འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་ལ།

ཡང་རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བྱ་གཅིག་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མས་
 དུ་མ། གཅིག་གིས་དུ་མ། གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་བཞི་
 པོ་གང་དུ་ཡང་དབྱུང་ན་མི་འབྱུབ་སྟེ། ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་སྤང་བ་
 སོགས་རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བྱ་མིག་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་དོ་སྟུང་ན། རྒྱ་ཐ་
 དད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ཐ་དད་མི་དད་གཅིག་སྐྱེད་པས་ན། ཐ་མི་དད་རྒྱ་

མེད་དུ་ཐལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་མེད་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་
 མེད་པ་མི་སྐྱེད་པས། ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་པའམ་དུ་མ་དང་གཅིག་ནི་
 རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དུ་མ་དང་གཅིག་གིས་མ་བསྐྱས་པའི་དངོས་
 པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་བསྐྱས་སོ་ཅོག་རྟག་དུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་
 གང་དུའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།

གཤམ་ཏེ་རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་ཡང་དུ་མ་སྐྱེད་དེ། ཡིད་བྱེད་དེ་མ་
 ཐག་པས་མིག་ཤེས་ཉིད་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེད་ལ། དབང་སོས་
 ལུལ་འཛིན་པ་ཅན་དང་། ལུལ་གྱིས་རང་རང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་
 པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། རྒྱ་སོ་སོས་བསྐྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་དག་དང་ཐ་དད་
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ནི་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་རྒྱ་དེ་དག་
 གིས་འབྲས་བུ་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་སྐྱེད་
 གྱི་བྱེ་བྲག་ཅན་མིག་ཤེས་ལ་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བྱེ་བྲག་དེ་
 རྣམས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཅེན། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་
 བུ་དུ་མ་བྱེད་པར་བཏགས་པ་དོན་མེད་དེ་གཅིག་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ་

དེར་སྐྱོན་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་རྟོ།

གལ་ཏེ་ངོ་མོ་གཅིག་གྲང་ཕྱོག་པས་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པས་
 སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། རྒྱ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་བཏགས་ཆོས་ལ་བྱ་བ་བྱས་ནས།
 རྒྱུ་ཡོད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་མི་སྐྱོད་པས་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་
 རོ། །འབྲས་བུའི་ངོ་མོ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་རྒྱུ་མེད་དུ་མ་ཡིན་ན་
 ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ།

གལ་ཏེ་མེ་རྟོག་སྐྱོན་པོ་ལྟ་བུ་རྒྱ་གཅིག་གིས། རང་གི་རིགས་
 འབྲས་བུ་སྐྱོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་མིག་ཤེས་སྐྱོད་པ་སོགས་འབྲས་
 བུ་དུ་མ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། རྒྱ་གཅིག་བྱ་དེ་ཁོ་ནས་བྱེད་དམ།
 གཞན་དང་བཅས་ནས་བྱེད། དང་པོ་སྙམ་ན་ཐ་དད་པ་རྒྱ་མེད་དུ་
 འགྱུར་ཞིང་། རྒྱ་གཅིག་གིས་གྲང་གཅིག་མི་བྱེད་པས་གཅིག་དང་
 དུ་མ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤར་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་སྐྱོན་པོ་ལྟ་བུ་
 དེས་གྲང་། སྤར་བ་ཡིད་བྱེད་ལ་སྤོས་ནས་མིག་ཤེས་སྐྱོད་པ་ལྟ་བུས་
 བྱ། གཞན་གྱིས་གྲང་སྐྱོད་དོ་ཟེར་ན། བསྐྱོད་བྱའི་འབྲས་བུ་དེ་གཅིག་

བྱར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་ཁྱད་པར་སོ་སོར་སྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་རྒྱ་གཅིག་གིས་རང་གི་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་དོ་ཟེར་
ན། མིག་དབང་ལྟ་བུས་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྐྱེད་པ་ཅམ་ལས། མིག་
ལེས་སོགས་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས། འགྲོ་བ་རྣམས་འོན་པོར་དུ་
ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་དབྱུ་མ་བདེན་
གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པའོ། །གཞན་ཡང་རྒྱ་དུ་མས་
འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་ན། འབྲས་བུ་ལ་ཆོས་དུ་མ་མེད་པར་རིགས་
ན་ཡང་དུ་མ་མེད་པའི་ཆོས་གཅིག་བདེན་མི་སྲིད་དོ། །དུ་མས་དུ་མ་
བསྐྱེད་ན་རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་
པས་རྒྱ་དུ་མ་ཆོགས་པ་དོན་མེད་དོ། །གཅིག་གིས་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་
ལ་ཡང་རྒྱ་གཅིག་བྱ་ཆ་མེད་པ་མི་སྲིད་ལ། རྒྱ་གཅིག་གིས་གཞན་
ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་གིས་
གཅིག་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་

སྒྲ་ཆོག་ས་བྱེད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ།

དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་གཅིག་བདེན་མེད་
 ལ། དེ་མེད་པས་དེས་བརྩམས་པའི་དུ་མའང་མེད་མོད། ཆོས་དུ་
 མ་ལའང་རིགས་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ལས་གཅིག་དུ་
 བཏགས་པ་དང་། གཅིག་ལའང་བྱེད་པར་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དུ་
 བཏགས་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཛིག་པ་ཅམ་ལས་དབྱེད་ན་
 ཟུ་བཞི་གང་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་དངོས་པོ་རྣམས་བཏག་མི་
 བཟོད་པ་མི་ལམ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་
 ལ་དཔྱོད་པ་ཟུ་བཞི་སྟེ་འགོག་ཅེས་གཏན་ཆོག་ས་ལྔ་ཡི་གངས་སུ་
 བཞེད་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་མོད་འདི་རྒྱ་ལ་
 དཔྱོད་པའི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་ནས་གཏན་ཆོག་ས་བཞིར་བྱས་ན་ཡང་
 འཐད་པ་མཐོང་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་
 པའི་སྒྲོ་མི་འབྲ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ། དཔེར་ན་དུས་གསུམ་གྱིས་བྱེ་
 ན་འབྲས་བྱ་དེ་འདས་པ་འགག་པའི་བྱིར་མི་སྟེ་ལ། མ་འོངས་པ་མ་

སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེས་ཤིང་། ད་ལྟ་བ་བྱུང་བེན་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལ་དཔྱད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ལ། དངོས།
དོགས་པ་བསལ་བ་གཉིས་ཡོད། དངོས་དོས་ནི།

ཡང་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་པའམ་མེད་པའམ་གཉིས་ཡིན་
གཉིས་མིན་གང་སྐྱེད། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱེའོ་སྟམ་ན་མི་འཐད་
དེ། ཡོད་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་བྱུང་བེན་པས་ད་གཞིན་རྒྱས་བསྐྱེད་མི་
དགོས་པ་ནས་སྤོང་བེན་པ་བཞིན་ནོ། ཡོད་ཀྱང་སྐྱེད་གོས་ན་ཐུག་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ། མེད་པ་ནི་སྐྱེད་མི་བྱས་ཏེ་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་སྤར་མེད་པ་ཉིད་རྒྱས་གསར་དུ་ཡོད་པར་བྱེད་དོ་
སྟམ་ན། མེད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤང་སྟེ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
དངོས་པོའི་དོན་ལ་སྤར་མེད་པ་ཉིད་ཕྱིས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་
བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་དེ། རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སྤང་བ་ལ། སྤར་
མ་སྤང་བ་དང་ད་ལྟ་སྤང་བ་གཉིས་སྒོས་སྒྲེལ་ནས། སྤར་མེད་སྐྱེའོ་

ཞེས་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤར་ཡོད་པ་ལ་བྱིས་མེད་པ་
ཡང་སྤྱི་བསྡོམས་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་
ཀྱི་དབང་གིས་སྤང་བ་ཅམ་ལས་ཡོད་པ་མེད་པར་གོ་འཕོས་པ་དང་།
མེད་པ་ཡོད་པར་གོ་འཕོས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ།།

སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་དང་། བདག་
ཡོད་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། ཐམས་ཅད་སྤང་
ཅམ་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡིན་པས། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་ཆོས་གང་ཡང་
གོ་འཕོ་བ་དང་། འགོ་འོང་དང་། སྐྱེ་འགག་དང་། འཕེལ་འགྱིབ་ལ་
སོགས་པའི་བྱད་པར་གང་དུ་འང་མི་དམིགས་པའོ།།

གཉིས་པ་དོགས་པ་བསལ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་གང་ཡང་མི་སྐྱེ་ན། དེ་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཚུལ་མི་སྲིད་པས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དི་ལྟར་
ཁས་ལེན་སྟམ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤང་བ་སྤྱི་མེད་
ཅམ། ཡོད་མེད་དུ་དབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པ་སྤྱི་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཁས་

ལེན་ནོ། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ་པན་ཚུན་འགལ་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པའང་མི་སྲིད་དེ་དངོས་
འགལ་བར་ན་སྤང་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་འདི་སྐབས་གཉིས་མིན་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ། མཐའ་བཞིའི་
སྒྲོས་བྲལ་གྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན།
ཞེས་པ་དང་། ཡོད་པ་མིན་མེད་པ་མིན་ཞེས་བྱུང་པར་མ་སྦྱར་བར་
ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ན། དངོས་འགལ་བར་ན་སྤང་གསུམ་མི་སྲིད་པས་
དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་གོ་བ་དང་། གང་ཡང་མིན་པ་ལ་དོན་འདི་
ཡིན་ཞེས་གོ་རྒྱུ་མེད་པས་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་ངན་གཡོའི་ལྟ་བ་
ལྟ་བུ་ལས། རང་ལུགས་འདི་ཞེས་ངེས་པ་མི་རྟོག་དོ་སྦྱུང་དུ་བྱིས་པ་
ལས་དང་པོ་བ་སྒོ་ཚུང་རྣམས་སེམས་ན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་
པ་ཅན་གྱི་གཞི་ལ་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་མཐའ་བཞི་ཅིག་ཆར་ལོག་པའི་
འཛིན་སྤངས་མི་སྲིད་པས། བྱུང་པར་སྦྱར་ནས་གང་རུང་དུ་ཁས་ལེན་
ཅིང་དེ་ལ་འཛིན་སྤངས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པར་

རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པའོ། །དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉི་
བར་ནི་བའི་སྒྲིམ་བྲལ་ལ་ནི་མཐའ་བཞི་གང་གི་ཡང་དམིགས་པ་དང་
ཁས་ལེན་མེད་མོད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཐུན་པ་ལྟ་བུ་དང་།
སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་ཆོག་གིས་
མཆོན་པར་དཀའ་བ་སྤྱོད་བསམ་བཞིན་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་བྲལ་སོ་སོ་རང་
གིས་རིག་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་དབྱེད་ཐག་ཆད་པ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་གཟུང་འཛིན་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་
ཀྱི་འོད་གསལ་བ་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་རྩོམ་པ་དཔྱད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་ནི།

ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་ནི་འདུས་བྲས་དང་འདུས་མ་
བྲས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ། ཐོག་མར་གཅིག་བདེན་དུ་ཡོད་
མེད་བཏགས་པར་བྱ་སྟེ། འདུས་བྲས་སྤང་པོ་ལྟ་ལས། གཟུགས་ཅན་
རྣམས་ནི་སྤྱིང་འོག་སྤྱོད་པས་མཆོམས་དབྱུང་ཀྱི་ཆར་སྒྲེ་བས། བྲལ་
པ་ལྟ་བུ་དེ་གདགས་གཞིའི་ཆོས་དུ་མ་ལ་གཅིག་དུ་བཏགས་པ་ཅུམ་

ལས། གཅིག་བདེན་མི་འགྲུབ་ལ། དེའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་
འབྲེལ་བ། ལུས་དང་ཡན་ལག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཆ་ཤས་སུ་གསལ་ཏེ།

མདོར་ན་གཟུགས་ཅན་རྩལ་དུ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྩལ་
ཕྱ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་བཞིག་ནས། ཕྱ་རབ་དེ་ལ་ཕྱོགས་རྩལ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱོར་ཆེ་ངོས་སོ་སོ་ཡོད་ན་ཆ་བཅས་ཐུག་མེད་དང་། མེད་
ན་ཕྱ་རྩལ་རྩི་ཅམ་ཆོགས་ཀྱང་རྩི་ཆེར་མི་འགྲུར་བའི་རིགས་པ་སྤར་
བཤད་པ་བཞིན་ཏེ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་སོ་ཅོག་ལ་གཅིག་བདེན་
མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་བརྒྱད་དམ་བུ་ག་པོ་དེ་ཡང་
སེམས་སེམས་བྱུང་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་པར་སྣ་
ཆོགས་པ་རྒྱུན་བཞི་ཆོགས་པ་ལས་སྣ་ཆོགས་སུ་སྐྱེ་བྱིང་འགག་
པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བདེན་མི་འགྲུབ་ལ། རྩལ་སྤྱང་བའི་
སྐྱེ་འགག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱང་མི་
འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་དབྱུང་བས། བེམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་བདེན་མེད་པ་དང་། ལྡན་མེན་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་

ནི་བཅའ་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ནམས་ནི་དགག་བྱ་བསལ་བའི་ཆ་ལ་
 བཏགས་པ་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་མེད་པས། མདོར་ན་འདུས་
 བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་བདེན་མི་འབྱུབ་
 ལ། དེ་མ་བྱུབ་པས་གཅིག་ལས་བརྒྱམས་པའི་དུ་མའང་མི་འབྱུབ་
 ཅིང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བདེན་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདེན་
 པར་བྱུབ་ཚུལ་གཞན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དང་ཆོས་
 ནམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བྱུབ་སྟེ། རྒྱས་པར་དབྱེ་མ་རྒྱན་
 ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

བཞི་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་དཔྱོད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོའི་གཏན་ཆོག་ནི།

ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་དཔྱོད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོའི་གཏན་
 ཆོག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་
 དང་རྒྱུན་ཆོག་པ་ལས་སྤྱི་ཞིང་རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ། སྤང་བའི་
 དུས་ན་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་བྱུབ་བཞིན་དུ་སྤང་བ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་

བཅོས་མ་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ། ཉག་ཆད་དང་འགོ་
འོང་སྐྱེ་འགག་དང་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དང་བུལ་བ་སྦྱང་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་དོན་དམ་དཔྱེད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གཞལ་ན་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྐྱུ་མེད་ཅེས་ལས།
མཐའ་བཞི་དང་ལྷ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་
པ་ཉག་པ་དང་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་
ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ནམ་གཞག་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་
བཏབ་པར་འགྱུར་ལ། བདེན་མེད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྦྱང་བ་
དང་སྦྱོང་ཉིད་དོན་གཅིག་དུ་འཆར་བ་དབུ་མའི་ལུགས་ལ་སྦྱང་ཅེས་
ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དང་།
བདེན་བཞི་དང་མཆོག་གསུམ་སོགས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་གྲུབ་མཐའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོའི་ཁོངས་སུ་དོ་རྩེ་

གཟེགས་མ་སོགས་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་གཞན་ངེ་སྟེང་
 བ་འདུ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྣང་བ་མ་བརྟག་ཉམས་དགའ་བ་ཙམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྟག་ཅིང་དབྱད་ན་རྩ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་
 གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པའི་
 རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་རྒྱས་པ་ནི་དབྱ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་
 ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་ནི།

དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྩ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་སྣང་ཞིང་དེ་
 ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས་ལ། དོན་དམ་པར་རྩ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ།
 དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་དུ་ཞུགས་པའི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་
 ལྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ནི་དབྱ་མའི་ལམ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྟོགས་བྱའི་མཆོག་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་
 བཅས་པའི་ཡུམ་ཉིད་དོ།།

སྒྲིང་སྒྲིང་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་མཉམ་པ་ཉིད་ནམ་མཁའི་
 དཀྱིལ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
 བྱེར་བསམ་བཞིན་དང་བྲལ་ཀྱང་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་འཛིན་ཅིང་། རྗེས་
 ཐོབ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་གཟུགས་བརྟན་དང་
 སྐྱུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲིང་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་ངེས་ཤེས་དང་ལྡན་པ་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་
 ཤེས་རབ་གྱིས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མ་
 མོངས་པར་རྟོགས་ཤིང་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། །འདི་སྒྲིང་སྒྲིང་བ་ཉིད་
 གྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྒྲིང་བའི་བཤད་ཟེན་པའི་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཐེག་ཆེན་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པའི་
 སྐབས་སོ།། །།

༥ ཅུ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་འདྲིན་
 ཅིང་སྤེལ་བྱེད་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ། སྐབས་
 གྲུ་བྱི་མཆོམས་སྦྱར་ཞིང་མདོར་བསྟན། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད།
 སྐབས་བསྟུ་བའི་ཆོག་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ།

དེ་ལྟར་གནས་བཅུ་དང་སྟོམ་བཞིའི་དོན་རྟོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་
 དང་ཟབ་མའི་སྟོ་ལྟན་དེས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་
 བཤད་པའི་སྟོ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་ལྟན་པ་ལས་འབྱུང་
 བས་ན་དེ་བཤད་པ་ལ།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དོན། ཆོས། དེས་ཆོག་སྟོབས་པ་
 བཞི་ལས། དང་པོ།

དང་པོ་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོགས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མཁས་པ་ཡིན་
 པས། དེ་དག་ནི་གོང་དུ་རྒྱ་ཆེ་བ་མཁས་བྱའི་གནས་བཅུ་དང་། ཟབ་

བ་སྒྲིམ་བཞིའི་དོན་རི་སྐད་བཤད་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཤེས་
བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆོངས་པའོ།།

གཉིས་པ་^{ཆོས་ལ།} རྫོད་བྱེད་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དམ་ཆོས་
དེའི་དམིགས་པ་འཆོལ་བ་གཉིས། དང་པོ།

གཉིས་པ་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི། ཤེས་པར་བྱ་
བའི་དོན་དེ་དག་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ངག་རྣམ་དག་གསུང་རབ་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་ལ་མཁས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུང་ཡང་དག་ཏུ་
གྱུར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་རྒྱས་པར་ཡན་
ལག་བརྩ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོན་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས་རྒྱུད་པ་ཅམ་སྒྲོས་པ་མདོ་ཡི་སྟེ་དང་། བར་མཐའ་ཆོགས་
སུ་བཅད་པའི་དབྱུངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་འདས་མ་
འོངས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཀླང་བ་གཉིས་པ་ནས་དྲུག་པའི་བར་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་གསུངས་པ་དང་། གང་ལ་ཡི་རངས་ནས་ཆེད་དུ་
བརྫོད་པ་དང་། གང་ཟག་གང་ལ་བསྐྱབ་པ་གང་བཅས་ཚུལ་སོགས་

གྱི་སྐྱེང་གཞི་དང་ལྷན་པ་དང་། དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
 དང་། སྟོན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་འཛམས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྦྱེས་རབས་བརྗོད་པ་དང་། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་པར་བྱིན་སོགས་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་དོན་ཤིན་
 ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ། འདི་ལ་རྣམ་པར་འཐག་པ་དང་མཚུངས་བྲལ་
 གྱང་ཟེར་རོ། །ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་
 བསྟན་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ལྔ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན། དེ་རྗེས་སྐྱེང་གཞི་སོགས་བཞི་ནི་འདུལ་བ། དེ་རྗེས་
 རྒྱས་མཛད་བྱུང་གཉིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན། གཏན་དབབ་ཐེག་པ་
 ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མངོན་པའོ་ཞེས་ཀྱན་བརྟུས་སུ་གསུངས། དེ་
 ཐམས་ཅད་བསྟུས་ན་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དང་། དེ་ཡང་བསྟུ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་
 ཆུང་གི་སྡེ་སྟོན་གཉིས་སུ་འང་འདུའོ།

སྡེ་སྟོན་གསུམ་ནི་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་མངོན་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་

དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་ངན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་ལྷ་བ་བྲི་
 མ་ཅན་སྒྲིབ་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏིང་འཛིན་ཤེས་རབ་
 གསུམ་གཙུག་ཆེར་སྒྲིབ་པའམ། ཡང་ན་མདོ་སྡེས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 ཀྱི་འདུལ་བས་ཚུལ་ཏིང་གཉིས། མདོན་བས་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་ཞེས་
 གྲུང་གསུངས། ཡང་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲིབ། མདོ་སྡེ་ཆོས་དང་དོན་
 གཉིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བ་དང་། འདུལ་བས་དེ་གཉིས་སྐྱབ་པ་དང་།
 མདོན་བས་དེ་གཉིས་འབེལ་གཏམ་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲིབ་གཏམ་ལ་འབེལས་
 བར་བྱེད་པའོ། །གང་དུ་གསུངས་པའི་ཡུལ་དང་གང་ཟག་སོགས་
 ཀྱི་སྐྱེད་གཞི་དང་བཅས་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཆོས་དང་
 དོན་དུ་ལྡན་པ་དགོངས་པ་ཟབ་མོས་བསྐྱན་པ་ནི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྒྲིབ་ཀྱི་
 དོན་ཏོ། །སྐྱེད་གཞི་དང་ལྡན་པར་བཅས་པ་མཛད་ནས། ལྷུང་དང་
 ལྷུང་མིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ལྷུང་བ་དེ་ལས་ལྷུང་བའི་ཐབས་སྒྲིབ་པ་ནི་
 འདུལ་བའོ། །སྡེ་སྒྲིབ་གང་དུ་བདེན་པ་བྱང་སྤྱོད་སྒྲིབ་ཆུང་ཐར་སོགས་
 དེས་བར་བསྐྱན་པས་བྱང་འདས་ལ་མདོན་དུ་སྤྱོད་སྒྲིབ་པ་དང་། ལྷུང་

ཁམས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་དབྱེ་སྒྲ་ཆོགས་བྱེ་ནས་
 ཡང་ཡང་གཏན་ལ་འབབས་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་དོན་རྣམས་རིགས་
 པའི་ངེས་པས་མངོན་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 པ་རོལ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པ་མངོན་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 དམིགས་པས་རིམ་པ་ལྟར་ལམ་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང་དོན་
 རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་
 པར་རིག་པ་འཛོམ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དམ་ཆོས་དེའི་དམིགས་པ་འཛོལ་ག།

དེ་ཡང་རི་ལྷ་བྱས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་འཛོལ་ཞེ་
 བ། མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མིང་དང་། བརྗོད་བྱ་ལྟར་
 ཁམས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་། མིང་དོན་འབྲེལ་ནས་བྱམ་པ་ལྟ་
 བུའི་ངོ་ཐོར་འདོགས་པ་དང་། བྱམ་པའི་སྒྲོ་བ་ལྟ་བུ་བྱེད་པར་དུ་
 འདོགས་པ་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལས་ཐ་

སྙད་ནམས་གསལ་བར་བྱེད་མོད་ཀྱི་དེ་བཞི་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་
 ཚུལ་ཤེས་ན་མིང་མི་དམིགས་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་
 འབྱུང་ངོ་། །དེ་དག་གདམས་ངག་གི་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་
 བ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལྟ་བུ་གསུང་རབ་དེའི་མིང་གི་སྤྱི་
 ལ་སེམས་འཛིན་པ་རྩ་བའི་སེམས་དང་། གཞུང་དེར་རྫོང་བྱེད་ལེའུ་
 དང་ཤོ་ལོ་ཀ་སོགས་བྲངས་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གི་རབ་དབྱེ་ལ་
 དཔྱོད་པ་དང་། ཆོག་དེ་དག་གིས་བསྟན་དོན་ནམས་ལ་རིགས་པ་
 བཞིས་ནམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཐེ་
 ཆོམ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་པ་དང་། བརྫོང་བྱེད་
 བྱེད་དེ་ཀུན་རྩ་བའི་མིང་གི་དོན་ཅམ་ལ་འདུས་པར་བསྟོམས་ནས་
 བསམ་པ་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྫོང་དོན་དེ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུད་ལ་
 འཐོབ་པར་སྟོན་པ་བྱེད་པ་སྟེ་སེམས་དུག་གི་སྟོན་པ་འདུག་ཅིང་།
 དོན་དེ་དག་ལ་དོན་སྤྱིའི་ནམ་པར་སྤང་བ་རྟོག་པའི་སེམས་གྱིས་
 ཡང་ཡང་རྒྱན་ཆགས་སུ་བཅའ་བའམ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་

དེ་ལྟ་བུས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་
ཅམ་པོ་བའི་བར་གྱི་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

དེ་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་ཏེ་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་དུ་སོན་
པ་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་དབྱེད་པར་སོ་སོར་བཟླ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་
དུ་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་དང་བྲལ་བ་གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་མིང་སྟོམ་པ་ལ་སེམས་
འཛིན་པ་ཞི་གནས་དང་། དེའི་དོན་འབྱེད་པ་ལྷག་མཐོང་། མིང་དོན་
གཉིས་ཀ་བསྟོམས་ནས་འཛིན་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་ལམ་
གསུམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་གནས་
པ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་བཟློན་ནས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་
དཔག་མེད་ལ་མཆོད་ཅིང་ཆོས་ཉན་པ་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤིན་ཏུ་
འཕེལ་བར་བྱེད་དོ།

དེ་ལྟར་ཆོག་ལམ་དུ་ཞི་ལྷག་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་བྱང་

སེམས་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་ཤིང་
 གོམས་པ་ལས། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པས་རབ་དུ་
 བྱེ་བ་སྒྱུར་ལམ་བཞི་ཐོབ་ནས། དེ་ལས་མཐོང་ལམ་ནས་མི་སྒྲོབ་
 པའི་བར་དུ་འགྱུར་རོ། །མདོར་བསྟུས་ན་དངོས་པོའི་མཐའ་རིམ་
 རིམ་སྟེང་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་ནས། མོས་པ་ཡིད་བྱེད་རྣམ་རྟོག་
 དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཏེ་དེ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་སྒྲུང་
 པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱེད་གསུངས་པ་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གནས་སྟུང་
 པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ངེས་པའི་ཆོག་སྔ་སྔ་ཡང་དག་རིག་པ་ལ། སྒྱིར་
 བསྟན། བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ། དག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེས་
 བཟུང་བ་གསུམ། དང་པོ།

གསུམ་པ་ངེས་པའི་ཆོག་སྔ་སྔ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི། ལྷ་ལྷ་
 གཞོད་སྒྱུན་མི་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱིས་དོན་ལ་བཟླ་

སྤྲད་པའི་ཚུལ་རིམ་བཞིན་དུ་རིག་པ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་ཐེ་བླག་ཏུ་བཤད་པ། མིང་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་ཡི་གའི་
བྱད་པར། དེ་ལས་མིང་ཆོག་འབྱུང་ཚུལ། སྤྲ་ཡི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་
གསུམ། དང་པོ།

དེའི་བྱེ་བྲག་འཇམ་སྒྲིང་འདི་ལ་མཆོན་ན། འཕགས་པོད་རྒྱ་
ནག་ཤམ་རྩ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྐད་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་རྩ་བའི་ཡི་
གེ་རྒྱམས་ལ་མང་ཉུང་སོགས་ཀྱི་རྒྱམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ།
འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྐད་ལེགས་སྒྱུར་དུ། ཨ་སོགས་དབྱེངས་བཅུ་
དྲུག ། ཀ་ནས་ཀླའི་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་བསྡེམས་པས་ཨ་ཀླ་
ལྷ་བཅུ་པོ་དེ་ནི་མིང་ཆོག་མཐའ་དག་རྩོམ་གཞིའམ་བྱེ་མའི་ཡི་གེར་
འདོད་དོ། ། བོད་འདིར་ནི་ཀ་ནས་ཨའི་བར་ཀ་ལི་སུམ་ཏུ་ཐམ་བ།
དབྱེངས་ཨ་ལི་མཆོན་པ་གི་གྲུ་སོགས་བཞི་ནི་རྩ་བའི་ཡི་གེ་ཡིན་ལ།
ཀ་ལིའི་ནང་ནས་རྗེས་འཇུག་བཅུ་དེ་ལས་སྡོན་འཇུག་ལྷ་དང་། ས་
དང་ར་སོགས་ཀྱི་མགོ་ཅན། ཡ་བཏགས་ར་བཏགས་སོགས་ཞབས་

འདོགས་ནམས་དང་དབྱངས་ཀྱི་མཆོན་བྱེད་བཞི་ནམས་ཅི་རིགས་
པར་སྐྱར་བ་ལས་མིང་ཆོག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་མིང་ཆོག་འབྱུང་ཚུལ།

དེ་ཡང་སྐྱིར་ཡིག་འབྲུ་སེལ་བྱ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་ཀ་བ་
སོགས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་མིང་འབྱུང་ལ། མིང་དུ་མ་འདུས་
པ་ལས་ཀ་བ་རིང་བོ་ལྟ་བུ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་སྐྱར་ནས་
སྟོན་པའི་ཆོག་འབྱུང་ངོ། །ཆོག་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་བཟོད་བྱའི་དོན་
ཀྱས་བསྐྱས་ཅི་རིགས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལེན་དང་། རབ་
བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆད་སྒྲ་ཆོགས་ཅན་འབྱུང་བའོ།

གསུམ་པ་སྐྱ་ཡི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ། འཕགས་ཡུལ་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་
ཡི་ནམ་གཞག་དང་། བོད་ཀྱི་བདེ་སྟོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་
གཉིས། དང་པོ།

རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ངག་འདི་དག་ལ་ལེགས་སྐྱར་ལྟར་ན་རང་བཞིན་
དང་རྒྱུན་དང་ནམ་འབྱུར་གསུམ་གྱི་ཁོག་ཕྱབ་ནས་སྒྲའི་མཆོན་ཉིད་

བྱེད་ལ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་ས་དང་མིང་གི་རང་བཞིན་གཉིས་
བྱེད་ས་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་བའི་སྐྱེན་ལ། ཨིཌ་⁽⁸⁾སྐྱེན་དང་ཀྱེན་བཤད་
ཀྱི་སྐྱེན་གཉིས། མིང་གི་མཐར་སྐྱར་བའི་སྐྱེན་ལ་རྣམ་དབྱེད་དང་དེ་ཕན་
སོགས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་ལ། སྐྱེན་དང་སྐྱེན་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་འབྲུང་བ་
ལས། ས་ར་རྣམ་བཅད་དང་། ༡༧༧ ར་ཅ་སོགས་སྐྱ་འབྲུང་བ་དང་།
ཡི་གེ་དབྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲ་མ་ལས་གཟུགས་གཞན་དུ་བྱས་པའི་
རྣམ་འབྲུང་སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ལས་གྲགས་པའོ།

གཉིས་པ་མོད་ཀྱི་བརྒྱུད་སྐྱོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
དེས་བརྒྱུད་གཞན་ལ་འབྲོད་ཚུལ། མིང་དང་པོར་འདོགས་ཚུལ་བསྐྱར་
བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་འཕགས་ལུལ་དང་ཆ་མཚུངས་ཅན་བཤད་
བ་དང་། བྲད་ཀྱི་དོན་བཤད་བ་དང་། ཡང་འབྲུག་གི་དོན་བཤད་བ་
དང་། ཆོག་སྐྱེད་ཀྱི་དོན་བཤད་བ་དང་། བརྫོང་འདོད་ཀྱི་སྐྱ་ཆོག་སྐྱར་
ཚུལ་དང་ལ། དང་པོ།

མོད་སྐྱེད་ལ་བྱེད་ས་སོགས་དེ་འབྲའི་ཐ་སྐྱེད་མེད་མོད་ཀྱི་ འོན་

(8) W3CN21303) རྟོག་རྩིས། ༡༠༩ ཀ ༤ ་ རྒྱ་བོ་།

ཀྱང་མིང་གི་རང་བཞིན་ལ་སྤང་གི་རྒྱུ་སྤྱར་བ་དང་དེ་ཡང་འདས་
མ་འོངས་སོགས་སྟོན་བྱེད་སྟོན་འཇུག་སོགས་གི་དབང་གིས་སྤྱ་
གཟུགས་འགྱུར་བ་ཅམ་ཡོད་དེ། བཅོམ་བ་དང་གཞོམ་བ་འཛོམས་
བ་ལ་སོགས་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤང་ཅེས་བ་དེ་དག་རྒྱང་པས་དོན་མི་སྟོན་
ཀྱང་། མིང་དང་སྤྱར་ན་ཆེག་གི་གསལ་བྱེད་དུ་གྱུར་བ་རྣམ་དབྱེ་
དང་ལྷག་བཅས་སྤྱད་སྤྱ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་རུང་ངོ་།

གཉིས་པ་ཐད་ཀྱི་དོན་ལྟར་ལ། རྣམ་དབྱེ་བཤད་བ་དང་། ལྷག་བཅས་
སོགས་གཞན་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ།

རྒྱ་གར་གི་སྐད་ལ་གཅིག་ཆེག་གཉིས་ཆེག་མང་ཆེག་གིས་
དབྱེ་བས་རྣམ་དབྱེ་ཉེར་གཅིག་ཐོད་པའི་སྤྱ་ལ་གསུམ་སྟེ་ཉེར་
བཞིར་བཤད་ཀྱང་། ཐོད་སྐད་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་དོན་གི་ངོ་བོ་
ཅམ་བཟོད་པ་ནི། མིང་པན་ཚུན་འབྲད་པའི་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ལས་
ཟུར་དུ་མེད། ཤིང་ལ་བསྐྱུན་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ལས་སྤྱ་བྱ་བ། ཤིང་
གིས་སྤྱག་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་བྱེད་བ། ཤིང་ལ་ཚུ་འབྲེན་ལྟ་བུ་བཞི་བ་

ཆེད་དོན། ཤིང་ལས་འབྲས་བྱ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལ་འབྱུང་ཁུངས། ཤིང་གི་
ཡལ་ག་ལྟ་བུ་བྱུག་པ་འབྲེལ་སྤྱ། ཤིང་ལ་བྱ་གནས་ལྟ་བུ་བདུན་པ་
ཉེན་གནས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེའོ།

གཉིས་པ་སྤྱག་བཅས་སོགས་གཞན་བཤད་པ།

གཞན་ཡང་སྟེ་སོགས་སྤྱག་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་དང་། འཕ་སོགས་
འབྲེད་སྤྱད་དང་། གྲང་སོགས་ཆོག་རྒྱན་དང་སྤྱད་པ། གོ་སོགས་
སྤར་བསྐྱའི་སྤད་རྣམས་དང་། དགར་བ་དང་བརྒན་པའི་དོན་ཅན་
ཀྱི་ནི། རྒྱ་མཚན་དང་གནས་སྐབས་གདམས་ངག་འབྲེད་སྤྱད་ཀྱི་
དོན་ཅན་དང་གི་སྤྱ། སྤྱི་ལ་འབྱུག་པ་གང་དང་སྤྱ། འདྲི་བའི་དོན་ཅན་
ཀྱི་ཅི། མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་དང་བཞིན་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་ཏུ་མ།
བདག་པོའི་སྤྱ་པ། དགག་པའི་དོན་ཅན་མེད་དང་མ་དང་མི་དང་མིན།
རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོན་པ་དེ་སྤྱ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱབ་
པ་ཡོད་ཡིན། གཞན་གཅོད་པ་ཁོ་ན། དེས་བཟུང་ཉིད་ལ་སོགས་པས་
མཆོན་ཏེ་ཆོག་གི་སྤད་སྤྱ་ཆོགས་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྤད་དེ་

དང་རྗེས་འཇུག་བཅུ་པའི་རྗེས་སུ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་།
 ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ནམས་བརྗོད་དོན་དང་མཐུན་པར་བྱ་ཀ་ར་
 རའི་གཞུང་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་
 སྒྱར་བར་བྱས་པ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཡང་འཇུག་གི་དོན་བཤད་པ།

དེ་ཡང་སྔོན་འཇུག་གི་རྒྱུ་པས་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་
 ལྟོན་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཀུན་བཤད་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་འདིའི་
 སྐབས་སུ་ཡང་འཇུག་གྲང་མཁོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་
 བ་སྤར་གསུངས་ཟིན་ཏོ། །ད་ལྟ་གསུང་བཞིན་པའོ། །མ་འོངས་པ་ན་
 གསུང་བར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བུའི་ཆོག་གྲོགས་མང་པོ་སྒྱར་མི་དགོས་
 པར། གསུངས་སོ། །གསུང་རོ། །གསུང་བར་འགྱུར་རོ་ལྟ་བུས་
 བདེ་ལྷག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བྱ་བ་དང་སྒྲུལ་ཆོག་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་འདིར་ཡང་འཇུག་གྲང་དོན་གྱིས་ཐོབ་ཅིང་། མིང་གི་སྐབས་སུ་
 གཅན་གཅན་གཟིག་དང་། སྒྱུན་གྱིས་གཟིགས་ལྟ་བུ་ལ་ས་མཐའ་ཡོད་

མེད་དུ་བྱས་པ་ནི། བཟླ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་མི་ཞོར་བའི་དགོས་
 པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་སྤང་
 སོ་ཆེ་ལ་ལག་ལྡན་དང་། ཉ་ལ་མགྱོགས་འགྲོ་ཞེས་སྟོན་མིང་བཏགས་
 པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལག་པ་ཡོད་པ་དང་མགྱོགས་པར་འགྲོ་བ་སོགས་
 ཆགས་གཞན་ལ་ཡོད་ན་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་རྩི་ལྟར་གདགས་ཞེས་མི་
 ཚུད་པར་སྟོན་གྱི་བཅད་བྱེད་དག་གི་ལྷགས་བཞེན་མཁས་པ་སྤྱད་ཀྱང་
 དེ་ལས་འདས་ཏེ་མི་སྤྲོ་བ་ལྟར། སྤྱི་ངོ་རོ་ཚུལ་བཞེན་མ་སོན་པའི་
 བཟླ་བ་རྣམས་ལ་ར་མགོ་དང་ས་མགོ་སོགས་བྱུང་མེད་པ་ལྟ་བུ་
 སྤང་ཡང་། ཡིག་གཟུགས་གྲིས་པ་ལ་ནི་བྱུང་ཆེ་སྟེ། དག་ཡིག་ཤེས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཅི་མ་གྱིས་དོན་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་བྱས་པ་
 ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དབྱག་གི་འབྲུག་པ་རྣམས་ལས་ས་མཐོང་འབྲུག་པ་
 རྣམས་དགོས་པ་ཆེ་བས་ས་མཐོང་མ་བསྐྱུས་པ་སོགས་འཇམ་དཔལ་
 དབྱངས་དངོས་སྤྱི་མིའི་རྗེས་སྤྱི་འབྱངས་པའི་སྟོན་གྱི་བཅད་སྟོན་མཁན་
 སོ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་བཞེན་གྱི་ལྷགས་བཞེན་བྱས་

ན། ཉེས་པ་གང་ཡང་མ་མཐོང་ལ། བརྗོད་པ་མཛེས་པ་དང་། བརྗོད་མཁས་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། རོན་གསལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆའི་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་། གཞན་དུ་ན་དེ་ལས་སྡོག་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྡོན་གྱི་བརྗོད་སྒྲོན་མཁན་པོ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་འཇུག་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་རོན་བཤད་པ།

རྣམ་དབྱེ་སོགས་སྤད་རྣམས་གནས་སྐབས་གང་དུ་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་པར་དོན་གྱི་གོ་བར་བྱས་ནས་ཆོག་ཟེར་ཡང་བར་བྱས་པ་ནི་ཆོག་སྤྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤུགས་ཡང་ཡིན་ལ་སྡོན་པོ་ཡང་ཡིན་པ་ལ་བྱད་གཞི་དང་བྱད་ཆོས་གཞི་མཐུན་པར་བསྟུས་པ་ཤུགས་སྡོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལས་འཛིན་གྱི་བསྟུ་བ། བགྱང་གཞི་དང་བགྱང་བྱའི་བར་གྱི་ཆོག་བསྟུས་པ་ལམ་ལྟ་བུ་བ་གཉིས་པའི་བསྟུ་བ་ཞེས་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་མཆོན་པའོ།

ཆོག་སྤྱི་མར་མི་ཟད་པའི་སྤྱི་ཆོན་དུ་བཞག་པ་གང་རུང་ཡོད་
 པ་ཅན་གྱི་བསྐྱུ་བ་ལ། མི་ཟད་པའམ་གངས་མེད་པའི་བསྐྱུ་བ་ཞེས་
 བཟོད་དེ། དཔེར་ན་མི་ཟད་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ། སྤྱི་ཉི་ཤོགས་ཉི་
 བསྐྱུར་རྒྱུ་མས་དང་། སྤྱི་ཉི་ཤོགས་ཀྱི་ཆོག་ཤོགས་ཡོད་པ་དཔེར་ན།
 སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་སོར་རྟོག་ །ཀུན་ལ་པན་པ་ལ་ཀུན་པན་སོགས་སུ་
 བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཟོད་བྱ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་ལྟན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་
 གྱི་སྟོན་ས་བཟོད་པ། ལྷ་བ་དང་འབྲ་བའི་བྱ་བ་ཞིན་ཅན་ལ་ལྷ་བའི་
 གཤོད་ཅན་དང་། མེ་མཆོམས་ལ་ཤར་ལྟོར་བཟོད་པ་ལྟ་བུ། འབྲ་
 མང་པོའི་ཆོག་སྤྱད་ཅེས་དཔེ་འདྲ་དེས་བྱས་པའོ།།

རྒྱུ་དབྱེ་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གང་རུང་བསྐྱུས་པ་དེ་
 ཡི་སྐྱེས་བྱའི་བསྐྱུ་བ་སྤྱི་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་བསྐྱུས་པའི་
 དཔེ་དེམ་པ་ལྟར་བྲང་འགྲོ་རྒྱུ་འབྲུང་འབྲུང་གཏོར་ཅུ་སྐྱེས་རྒྱུ་
 སྤྱི་ཉི་ཤོགས་གཞན་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུ་དབྱེ་སོགས་རིགས་མཐུན་དུ་
 མ་འབྲུག་པ་བསྐྱུས་ནས་མཐར་རྒྱུ་དབྱེ་གཉིས་སྤྱད་པ། སངས་

རྒྱས་དམ་ཆོས་དག་འདུན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལྟ་བུ་ལྷན་དབྱེ་བསྟུ་
 བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་མཆོན་ནས་ཆོག་སྤང་མིན་ཡང་བར་གྱི་ཆོག་མི་
 མངོན་པར་བསྟུས་པ་ལ་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ན་ཆོག་དེ་ལྟར་
 སྦྱར་ཏེ་གོ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱང་ཞེས་པར་བྱ་ཞིང་།

ལྷ་པ་བཞེད་འདོད་ཀྱི་བད་སྦྱར་ཚུལ།

གཞན་ཡང་མང་ཆོག་དང་ཉུང་ཆོག་སྦྱར་ཚུལ། བཅུན་མོ་རྣམས་
 རྒྱང་གཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱ་གཅན་གྱི་མགོ་མཆོག་གྱུའི་ལུས།
 བུམ་པའི་མི་ཉག་པ། མི་ཉག་པའི་བུམ་པ། རྣམ་མཁའི་རང་བཞིན་
 བེ་རྣམ་མཁའ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་གདང་
 བཞིན་དུ་ཉལ་བ་ལ་ཁ་གདང་ནས་ཉལ་ཞེས་བཞེད་པ་ལྟ་བུ་སོགས་
 དོན་སོ་སོར་གྲུབ་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྦྱེས་བྱའི་བཞེད་འདོད་ཀྱི་དབང་
 གིས་བད་སྦྱ་ཆོགས་སུ་སྦྱར་བ་རྣམས་གནས་སྐབས་སོ་སོར་གོ་
 ཚུལ་ཡོད་པ་ལ་འགའ་བ་མེད་དེ། ཞིང་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྤྱ་དེས་
 དུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འབྱུང་བར་

སྐབས་སུ་གང་ཡོད་པའི་ཤིང་ལེན་པ་དང་། མཚུངས་པར་བརྗོད་
འདོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་མིང་དེས་གཞན་ལ་བརྗོད་འཕྲོད་ཚུ་ལ།

མིང་འདི་དག་གིས་གཞན་ལ་བརྗོད་པའི་ཚུ་ལ་ནི། མིང་དོན་
ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། སྐྱེས་བུ་བརྗོད་ཚད་བྱས་པ་བཞིན་
མིང་དོན་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་སྒྲོས་འཛིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་དེའི་རྗོད་བྱེད་
ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་འདྲིས་པ་དང་། མིང་གི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱང་གོ་རིམ་
མ་ཞོར་བར་ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་བརྗོད་པ་ལས་ལུང་སྟོན་ལུས་ཀྱི་
བརྒྱུག་ན་མ་ཡིན་ལོ།

གསུམ་པ་མིང་གི་བརྗོད་འདོགས་ཚུ་ལ་བཤད་པ་ལ། འདོད་
རྒྱལ་དང་རྗེས་བྱུབ། དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་། བཤད་
འདུག་གི་ཐུ་བཞི། ལོག་པར་སྦྱབ་པ་དང་སྒྲོས་སྒྲུ་ཅན་སོགས་
བཤད་པ་བཞི། དང་པོ།

དོན་མཚན་པའི་མིང་དེ་ཡང་ས་དང་རྫོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་

པལ་ཆེར་དོན་བཤད་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་བརྟེན་འདོད་རྒྱལ་དུ་
བཏགས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་དང་འཕགས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་
བཤད་དུའང་ཡོད་པ་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་ལ།

གཉིས་པ་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་།

ཡང་དང་ཐོར་གང་གི་མིང་དུ་ཐོགས་པ་མེད་དེ་ཉི་མ་སངས་གོ་ལྟ་
བྱ་རང་རང་ལ་དངོས་མིང་དང་། དངོས་སོ་གཞན་ལ་གཞན་པ་དེ་
དང་བསྐྱེད་ཏེ་བཏགས་པ་བཏགས་མིང་དུ་འགྱུར་པས་གཉིས་སུ་
དབྱེ་ལ། བཏགས་པ་ལ་འབྲུག་བརྒྱུ་མཆན་དུ་བྱས་པ་སློན་པ་ལ་བྲམ་
ཟེ་མེ་ཞེས་དང་། སྒྲིང་བར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཉི་མ་ཞེས་དང་། ཅལ་
ལྷན་ལ་སངས་གོ་ཞེས་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲེལ་བརྒྱུ་མཆན་
དུ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ། ཀྱང་ནད་བསྐྱེད་
པའི་མྱེད་ཀ་ལ་རྒྱང་ནད་ཅེས་དང་། རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་
ལེས་པའམ་ཡུལ་ཅན་ནམ་ཡང་ན་ལོ་ཐོག་ལ་པན་པའི་ཆར་བབ་
པ་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་འབྲུ་བབ་ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་

བུའོ། །ཡང་ཡ་གྲུལ་གྱི་མིང་ཆོག་ས་པ་ལ་བཏགས་པ། ར་སྤྱའམ་
 བས་གྱི་ཐུ་གུ་ཉ་བུ་སྟེ། སྤ་དང་ཐུ་གུའི་ཆོག་ས་པ་ལ་རྒྱ་གཞན་
 ཡང་ཡོད་བཞིན་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་གི་ཆ་ནས་བཏགས་པའོ། །ཡ་གྲུལ་
 ལ་ཆོག་ས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་དང་། ཁང་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་
 མཐོང་བ་ལ་ཁང་པ་མཐོང་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་ནས་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། ལྟ་དང་པ་མ་ཉེ་དུ་ལས་བྲས་ཉེ་མིང་བཏགས་པ་སོགས་
 གྲང་འབྲེལ་བ་ལས་བཏགས་པར་བལྟའོ། །དཀར་མཆོན་མེད་པའི་
 ཁྱི་ལ་དུང་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་ལས་བསྒྲོག་པ་དང་། གཟའ་
 མིག་དམར་ལ་བཟུ་གིས་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་ལས་
 བསྒྲོག་པ་ནམས་ནི་བསྟོང་ཆོག་ཅེས་ཤིན་དུ་བསྒྲོག་པའི་མིང་སྤྱར་
 བ་འདི་དག་གྲང་། རོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་མོད། བཟོད་འདོད་གྱི་
 བསྒྲོག་ཕྱོགས་གྱི་མིང་ཅིག་ཤོས་ལ་འབྲུ་བའི་ཚུལ་དུ་བཏགས་པ་
 ཡིན་པས་འབྲེལ་ལས་འབྲེལ་ཉེ་བཏགས་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་།

དེར་མ་ཟད་སྐྱོམ་པ་སེལ་བའི་བརྟུང་བ་ལ་སྐྱོམ་ཞེས་བཏགས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བཤད་འཇུག་གི་སྒྲ་བཞི།

དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་མིང་རྣམས་ལ་སྐྱབ་བཤད་འཇུག་གི་སྒྲ་
བཞི་ཡོད་དེ། མཆོ་སྐྱེས་ཞེས་པའི་མིང་དེ་སྐྱམ་སྐྱེས་ཀྱི་མེ་ཏྲག་ལ་
འཇུག་ཀྱང་བཤད་དུ་མེད། མཆོ་ནང་སྐྱེས་པའི་མེ་ཏྲག་ལ་བཤད་
འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད། མཆོ་ནང་གི་ལྷུམ་བྱ་དང་སྟོག་ཆགས་
སོགས་ལ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་མི་འཇུག་པས་དེའི་མིང་ཞེས་མི་བྱ།
སྐྱམ་སའི་དོ་དང་སྟོང་དུམ་སོགས་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་མེད་
པའི་ཕྱིར་མི་སྐྱར་ལ།

བཞི་པ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་དང་མྱོས་སྒྲ་ཅན་སོགས་བཤད་པ།

ཁྱི་ནག་པོ་ལ་དུང་ཞེས་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བཏགས་པ་མིང་དུ་
ཐོགས་ནས་འཇུག་ན་ཡང་བཤད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བས་འདི་
ལྟ་བུ་ལ། ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་ཞེས་བརྗོད་

བ་རྒྱམས་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དག་འན་ཉ་ཉ་ཞེས་སམ། ལེགས་སོ་
 ལེགས་སོ་ཞེས་དང་། སྒྲེན་གྱི་རྟུང་གྱི་རྟུང་ཅེས་སམ། རའོ་རའོ་ཞེས་
 དང་། རོ་མཆར་ན་ཨ་ལ་ལ་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སོགས་གཉིས་
 བཟོད་པ་དོན་དང་མི་འགལ་བར་བརྒྱག་པའི་སྐྱ་རྒྱམས་ནི་རྗེས་སུ་
 བྱེད་པའི་སྐྱ་ཞེས་འདོད་ལ། ཁྲལ་ཁྲོལ་དར་དེར། ཅལ་ཅལ་སོགས་
 སྐྱགས་གཅིག་རྟུ་ངེས་མི་རྒྱས་པ་འབྲེས་པའམ་མི་གསལ་བ་ལ་
 སྒྲོས་སྐྱ་ཅན་འབྲུག་པ་སོགས་བཟོད་ཚུལ་ལ་རྒྱམ་པ་མང་པོ་ཡོད་
 དོ། །དེ་ལྟར་དོན་གང་ལ་མིང་གང་ཞིག་འདིག་རྟེན་ན་སྤར་གྲགས་
 བའམ་དོན་དང་མཐུན་པར་གསར་དུ་བཏགས་པ་ལས་མཆོན་བྱེད་
 གྱི་མིང་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་ལ། ཅི་རིགས་པ་མངོན་བཟོད་
 གྱི་བསྟན་བཅས་རྒྱམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དག་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

མིང་དང་ཆོག་གི་དོན་བསྟན་པའི་དག་དེ་ཉིད་གྱི་ལུས་སམ་
 རང་བཞིན་ནི་ཆོགས་བཅད་དང་། ལྷག་པ་དང་། དེ་གཉིས་སྒྲེལ་མ་

གསུམ་གང་རུང་དུ་གནས་ལ། ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་
 ཅན་གྱིས་མངོས་པ་ནི་ཆོག་གི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བླ་ཀ་ར་ཆའི་ལུགས་
 བཞིན་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་དང་། ཆོགས་བཅད་རྣམས་སྡེབ་སྦྱར་
 དང་ལྡན་པ་དང་། ངག་གང་ཡང་རྫོང་བྱེད་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་སོགས་
 རན་པ་དང་། ཉག་ཞོག་མེད་པར་དོན་གསལ་བ་དང་། བརྫོང་ཚུལ་
 གྲང་རང་བཞིན་ནམ། དཔེ་དང་གཟུགས་ཅན་དང་སྦྱར་བ་དང་ལུལ་
 བྱང་དང་རབ་བརྟག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྟེག་པ་སོགས་ཉམས་
 གྱི་འགྱུར་བ་བྱུང་འཕགས་ཡིད་ལུལ་དུ་སྦྱེད་ཀྱས་པའི་ངག་ཡིད་
 འཕྲོག་པ་ནི་སྟོན་ངག་གི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
 ངག་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་འཆད་
 ཚིད་ཚིམ་གསུམ་གང་བྱེད་གྲང་། དགོས་མེད་སྤང་ཞིང་དགོས་པ་
 སྤོང་ངེས་སུ་བརྫོང་བ། རྒྱས་གྲང་རྫོས་སྦྱོན་མེད་ལ་བསྐྱུས་གྲང་
 མ་ཆང་བ་མེད་པས་རྒྱས་བསྐྱུས་རི་ལྟར་འཆམས་པར་འཆད་པ་
 ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ། རིགས་པ་རྣམ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་པལ་

བས་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་ངེས་པ། ཆོག་བྱར་ཕྱིན་པས་བཟློང་པ་དག་
 ཅིང་། བཟློང་ཚུལ་མཁས་པས་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པར་བྱེད་པ་
 སོགས་ངག་ཆོག་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་
 པ་དང་བསྐྱུས་དོན། ཆོག་དོན་དང་མཆམས་སྦྱར་དོགས་སྦྱང་ལ་
 མཁས་ཤིང་། སྐྱ་གཅིག་ཀྱང་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཆོག་གི་
 གཅོད་མཆམས་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གོ་རུང་བའི་སྐྱའི་ཤུན་
 ནམས་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་ཟློང་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བཟློང་བྱའི་
 དོན་ནོར་འབྱུལ་མེད་པར་གཏན་ལ་འབབ་པ་ནི་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་
 སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་བ་སྒྲོ་བས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ། སྦྱིར་བསྐྱེན་
 པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། སྐབས་བསྐྱེན་པ་གསུམ། དང་པོ།

བཞི་བ་སྒྲོ་བས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི། གོང་དུ་
 བསྐྱེན་པ་ཆོས་དོན་ངེས་ཆོག་གསུམ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་
 དང་མཚུངས་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚེད་ཚུམ་པ་ལ་མི་

འཛིགས་པའི་སློབས་པ་ཐོབ་པས་སྐལ་ལྷན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་
 དང་། ལོག་སྐྱ་ཆར་གཙོད་པའི་མཐུ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཆོག་དང་དོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་བསྐྱལ་པ་
 རྒྱ་མཚོར་བཤད་ཀྱང་སློབས་པ་མི་ཟད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཐེ་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སློབས་པ་སྐྱབ་བྱེད་རིགས་པ་བཞི་བཤད་
 པ། དེ་ལས་རྟོན་པ་བཞི་འབྱུང་ཚུལ། དེ་ལས་སློབས་པའི་གཉེར་
 བརྒྱད་གྲོལ་ཚུལ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་
 བཤད་གཉིས། དང་པོ།

སྐབས་འདིར་གསུང་རབ་ཀྱི་བསྟན་དོན་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འཛིག་
 པའི་སློ་གྲོས་བྱི་མ་མེད་པའི་སློབས་པ་མཚོག་ཐོབ་པའི་ཐབས་རིགས་
 པ་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
 བསྟན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ན་འཛིག་ཉེན་ཀུན་རྗེས་ཀྱི་བདེན་
 པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་དཔྱད་པའི་ཆད་མ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སློ་ནས་

ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་ན་བྱ་བ་
བྱེད་པའི་རིགས་པ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ།
འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བཞིར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་
དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རིགས་པ་སྤྲ་མ་གསུམ་བཤད་པ། འཐད་
སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱ་བྱེད་དང་ལྟོས་
པའི་རིགས་པ་བཤད་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ། དེ་གཉིས་
ཐུན་མོང་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ།

འདི་ལྟར་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་ཁིང་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མ་ལྟོས་
པ་ནི་ནམ་མཁའི་པར་རྒྱུ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་མི་རུང་
ངོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ས་བོན་དང་ཆུ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཡི་ཆོགས་
པ་ཆང་བས་སྦྱ་བྱ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། མདོར་ན་རྒྱ་གང་

གིས་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་བྱ་བ་
བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་།

གཉིས་པ་^{ལྟོས་པའི་རིགས་པ།}

ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་གི་
རྒྱ་ནམས་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པ་ཅན་ཡིན་པ་ནི་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ལོ།

གསུམ་པ་^{དེ་གཉིས་བྱུན་མོང་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།}

དེ་ལྟར་རྒྱ་གང་གིས་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་
གྱུར་པ་དང་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་ནམས་ནི་པན་ཚུན་རྒྱ་
འབྲས་སུ་བྱུང་བས་གནས་ཡིན་པ་སྟེ། དག་བའི་ལས་ཀྱིས་བདེ་
འབྲས་དང་། མི་དག་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་པའོ། འབྲས་ཀྱིས་
བོན་ལས་འབྲས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུལ། །དེ་ལས་སྤྱི་ག་
པ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ། དག་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། མི་དག་བས་
བདེ་བ། ནས་ཀྱིས་བོན་ལས་འབྲས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་གནས་
མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་དང་པོ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་

གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་དགག་སྐྱབ་དང་འཇུག་
 ལྷོག་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅོ་ཡི་གནས་སོགས་རིག་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་དང་། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གྲུབ་མཐའ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་
 ཅུ་བ་ཅན་ལོ། །དེས་ན་གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་པ་ལ་ངེ་ཅམ་
 མཁས་པ་དེ་ཅམ་དུ་རིག་བྱེད་དང་གྲུབ་མཐའི་ཚུལ་རྣམ་པར་དག་
 ཅིང་བཟང་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ། བ་སྣད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་།
 དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། བ་སྣད་དུ་ཆོས་རྣམས་རང་རང་
 གེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས། ས་སྒ་བ་དང་། ཚུ་གཤེར་བ་དང་ནམ་མཁའ་
 མི་སྐྱབ་པ་སོགས་སུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་
 གཅིག་ལ་ཡང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་པ། བཅ་པོ་ཡིན་པ་སོགས་སྐྱབ་
 པའི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་དང་། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་

སོགས་སེལ་བའམ་དགག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་རྣམ་གཞག་དུ་
 མའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་རང་མཆན་རྩམ་ཡོད་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ། གཞན་བསལ་བའི་སྒོ་
 ནས་བཏགས་པའི་བྱས་མི་ཏྲག་སོགས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་
 རྣམ་གཞག་སྒྲ་ཆོགས་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱོར་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། རྩམ་བཏགས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུས་
 ཤིང་དེ་ལས། རང་མཆན་དང་སྤྱི་མཆན། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག། འགལ་
 འབྲེལ་དང་མཆན་མཆོན་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་གྱི་
 རྣམ་གཞག་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མཐའ་དག་ལ་མི་
 རྟོངས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད།

དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དེ་ནི་ཐ་སྙད་
 དཔྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་ངོ་
 རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་དབྱེད་ན་རྒྱ་གང་གིས་འབྲས་

བྱ་གང་སྐྱེད་པ་མི་དམིགས་ལ། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གིས་དབྱད་
ན་འབྲས་བྱ་རྣམས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་ཅིང་། གཅིག་དྲུ་
བྲལ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱད་ན། སྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་
བོཉིད་གང་ཡང་མི་འབྱུབ་པས། རྒྱ་མཚན་མ་མེད་པ། འབྲས་བྱ་
སྟོན་པ་མེད་པ། ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་རང་
བཞིན་དྲུ་གནས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །བྱ་བྱེད་ལྟོས་
པ་གཉིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་དྲུ་འདུས་ཏེ་མེ་ཆ་བ་
དང་མེས་སྟེག་པར་བྱེད་པ་དང་། མེ་བྱེད་ཤིང་ལ་ལྟོས་པ་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

དེའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་
ལ་བྱུག་ནས་རྒྱ་མཚན་གཞན་འཆོལ་དྲུ་མེད་དེ། དངོས་པོའི་ཆོས་
ཉིད་མེའི་ཆ་བ་ལྟ་བུ་ལ་སྟུས་ཀྱང་གཞན་དྲུ་བསྟོན་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་
འོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པ་སྲ་མ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུས་ན་ཐ་སྙད་དྲུ་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རི་ལྟ་བུར་གནས་པའི་དོན་ནི་ཐ་

སྙད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལམ་ཆོས་ཉིད་དང་། རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་སམ་ཆོས་ཉིད་
 དེ། མདོར་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རིགས་པ་སྤྲུལ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུ་གནས་པ་ནི་འོས་ཤིང་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའམ་དེ་དང་མཐུན་པར་གཞལ་བ་ལ་
 རིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའང་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འཐད་སྐབ་ཀྱི་རིགས་པ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད།
 རྣམ་གྲངས་བསྟན་ཏེ་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ།

དེ་ལྟར་གཞལ་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་བཞིན་མ་ནོར་བར་
 རེས་སུ་གཞལ་བ་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
 འཐད་པ་སྐབ་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐབ་བྱེད་གང་ཞིག་ཡང་
 དག་པའི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འཐད་པ་དེ་གང་གི་སྒྲིན་སྐབ་ཅེན། རི་ལྟར་སྤང་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་

འོན་དང་། རི་ལྟར་གནས་པ་དོན་དམ་པའི་དོན་གཉིས་པོ་དེ་མངོན་
 ཏུ་གྱུར་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྒྱུ་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་དེ་
 དཔོག་བྱས་ཀྱི་ཉག་ས་མངོན་པར་སྒྲུང་བ་ལས་མི་སྟེ་བ་གཞན་རྗེས་
 སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སོ། །དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི་
 རོ་བོ་མངོན་སུམ་གྱུར་པ་ནི་མིག་ཤེས་མ་འབྱུང་བས་མུ་མུལ་སྟེན་
 བོ་མངོན་སུམ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་མངོན་སུམ་
 ཏུ་དམིགས་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་
 བུའོ། །ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཏུ་བ་ལས་མེད་བྱས་
 བ་ལས་མི་ཉག་པར་དཔོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་
 པ་ནི། གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་གཏུག་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཆད་
 མ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དེའི་ཡུལ། དེ་དག་གི་དགོས་པ་
 གསུམ། དང་པོ་ལ། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རྣལ་མངོན། རང་

རིག་མཛོན་སུམ་བཞི་ཡི་དང་པོ།

མཛོན་སུམ་ཆད་མ་དེ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེན་བཞི་སྟེ། བདག་རྒྱུན་
 དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་
 འབྱུང་པའི་ཤེས་པ་ནི་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་ཆད་མ་སྟེ། མ་
 འབྱུང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྟའོ། །དབང་པོ་འབྱུང་རྒྱས་
 བསྐྱེད་པའི་ཆེ་གཅིག་ཆེ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སོགས་ནི་མཛོན་སུམ་
 ལྟར་སྒྲུང་བ་སྟེ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཡིན་མཛོན་སུམ།

བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་
 འབྱུང་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་ཆད་མ་ཉིད་དོ། །དབང་པོ་
 འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་ཡིད་རྟོག་མེད་དང་མི་ལམ་ཀྱི་སྒྲུང་
 བ་ལྟ་བུ་ནི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ།

བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་གི་ནལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་

བྲལ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆད་མཐོ། །མི་
 སྤྱག་པ་གོམས་པའི་ཀེང་རུས་ཀྱི་གསལ་སྣང་ལྟ་བུ་ནི་མ་འབྱུང་བ་
 མ་ཡིན་པས་ཆད་མར་མི་བཞེད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེས་
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྐྱེབ་པ་དང་ཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་
 ལྟ་བུ་སྣང་བཅས་དང་། བདག་མེད་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་སྣང་མེད་རྣལ་
 འབྱོར་མངོན་སུམ་ཞེས་བཞེད་དོ།

བཞི་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ།

སེམས་སེམས་སྤང་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོས་
 ཉོག་བྲལ་མ་འབྱུང་བར་རང་རིག་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་
 ཟླ། འབྱུང་བའམ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་དེས་རང་
 ཉིད་རང་གསལ་དུ་སྤྱོད་བ་ཅམ་ལ་མ་འབྱུང་ཞིང་ཉོག་པ་དང་བྲལ་
 བའང་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་ཡུལ་ནི།

མངོན་སུམ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་ཡུལ་ནི་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་མ་

འདྲེས་པ་རང་མཚན་ཉིད་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་
 རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེདག་གི་དགོས་པ།

སྒྲིང་འཛིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་འདི་དག་མེད་ན།
 རྟགས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བས་དམིགས་པའི་རྩ་བ་ཅན་
 ཡིན་པས། དེ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་ལས་སྒྲེ་བ་དང་
 དེ་འགག་པ་སོགས་སྒྲུང་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་རྣམས་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྒྲུང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་
 ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བས།

ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇིག་རྟེན་དཔེ་མངོན་སུམ་མེད་ན་གཟུགས་སོགས་
 ཀྱི་དོན་མི་མཐོང་ཞིང་། ཡིད་མངོན་མེད་ན་སྤྱི་ནང་གི་ཡུལ་ཐམས་
 ཅད་སྤྱོད་མོང་དུ་ཤེས་པའི་རྣམ་རིག་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་

འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་ན་པལ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་
 ཉོགས་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པས་དེ་གསུམ་དུ་ནམ་གཞག་མཛད་
 ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་རང་རང་གི་ཡུལ་མངོན་སུམ་མྱོང་
 བ་ཡིན་ཞིང་། མྱོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་རང་རིག་པ་ལ་བྱུག་པ་
 ཟླ། མངོན་སུམ་མྱོང་བའི་དོན་ལ་སྦྱབ་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པ་ནི།
 རང་སློ་མ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་རང་གསལ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་ཐེ་
 ཆོམ་ཆོད་པ་ཡིན་པས་རང་རིག་འདི་ནི་ཆོད་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་
 གཏུགས་ས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མཐར་མངོན་སུམ་པའི་རྩ་བ་ཅན་
 ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་མཐའ་རང་རིག་གིས་ངེས་ཏེ་མ་འཁྲུལ་པའི་
 སློ་ཡི་ཉམས་སུ་མྱོང་ལ་བྱུག་ནས་སྦྱབ་བྱེད་གཞན་བཅའ་མི་དགོས་
 པ་བདེ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་ལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་།
 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས། དང་པོ་ལ་སློ་གང་གི་རྗེས་སུ་དཔོག་

བར་བྱེད་པ་སྤྱོད་ཅོད་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་བཤད་པ།
 ཉགས་གང་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱེད་པ་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཅོས་བཟུང་བ། དེས་དགག་
 སྒྲུབ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་སྒོ་གང་གིས་རྗེས་སུ་དཔོགས་པར་
 བྱེད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཡིན་གྱི་གཞན་མ་ཡིན་
 བོ། །རྟོག་པ་ཞེས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་ཡུལ་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་
 དོན་དེའི་ཆམ་པ་སྤྱི་ཅམ་ཡིད་སྒྲོར་སྒྲུང་བ་ལ་དེ་དང་དེའི་མིང་དང་
 བསྐྱེས་ཏེ་འཛིན་པ་དཔེར་ན་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ཞེས་སུ་ཆམ་པར་རྟོག་
 པའམ་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ནི་ཡིད་རྟོག་བཅས་ཞེས་བྱའོ།

བར་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་སྤྱི་པོ་བྱིས་པ་ཚུང་བུ་ཆམས་དང་། ཉ་
 སོགས་དུད་འགྲོ་ཆམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒོ་ལ་ཟས་སྒྲོམ་སོགས་ཀྱི་དོན་
 སྤྱི་ཅམ་སྒྲུང་བ་དེ་མིང་དང་འདྲེས་པ་མེད་ཀྱང་། འདྲེས་སུ་བུང་བའི་
 དོན་སྤྱིའི་རྟོག་པ་དེའི་སྒྲོ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན་ཆུ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང་། ཆུ་ཤག་ཤག་འབབ་པའི་སྒྲ་
 ཐོས་པ་ན། སྒྲིམ་པས་གདུང་བའི་དུད་འགོ་ནམས་ཀྱང་ཆུའི་ནམ་
 པ་སྒོ་ལ་ཤར་ནས་དེ་འདྲིང་པའི་ནམ་འབྱུར་གྱི་སྒྲ་སྒྲིགས་པ་དང་།
 རྒྱང་རིང་པོའི་ཆུ་ཡི་རྗེས་སུ་སྒྲིགས་ཤེས་པ་ལྟ་བུས་དེ་ཡི་ཆུ་ལ་
 ཤེས་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་དེས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཚུལ།

ཡིད་རྟོག་བཅས་འདིས་ཡུལ་དུས་ནམ་པ་འདྲེས་པའི་ཆུལ་གྱིས་
 དོན་ནམས་གྱི་སྤྱི་ཙམ་བཟུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 ལྟ་ཆོགས་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་བྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་
 གཞན་དུ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་བསྒྲུབ་པའི་གནས་གང་ཡང་
 བསྟན་པར་མི་བྱས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་ནི་རང་དུས་གྱི་རང་ཡུལ་དེའི་
 ཆ་ཤས་ནམས་དང་སྐད་ཅིག་མའི་རང་མཆོན་སིལ་བུ་པན་ཚུན་མ་
 འདྲེས་པར་གནས་པ་ཙམ་སྒྲུབ་བ་དེ་ནི་མིང་དང་འདྲེས་སུ་མི་རུང་
 བས་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་བ་མེད་དོ།

རྟོག་པ་འདིས་ནི་ད་ལྟ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ལ་མིང་དང་རིགས་
 སོགས་སྒྱུར་ནས་འཛིན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྟོག་པ་འཕམ་བཞུགས་ཅན་གྱི་
 རྟོག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཅུ་ཁོ་ན་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། འདས་
 པ་ལ་བྲན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་མཛོན་པར་
 འདོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རྟོན་རྟགས་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། རྟགས་དེ་ལས་རྟགས་ཅན་རྗེས་སུ་
 དཔག་བྱ་ལ་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཛོན་དུ་མ་གྱུར་པ་སྒྲོག་
 གྱུར་གྱི་དོན་རྣམས་ཀྱང་གཞུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། རྟོག་པ་དང་
 བཅས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ན། བཅས་མ་ཐག་པའི་བྱ་ཆུང་
 མེ་སོགས་ལ་འཛིགས་མི་ཤེས་པ་ལྟར། ལྷང་དོར་འབྲུག་ལྡོག་གང་
 ཡང་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།

རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་འདི་ལ་ཡང་ཐག་པ་ལ་ཐག་པར་རྟོག་པ་
 དང་། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་སྒྲིག་རྒྱུར་རྟོག་པ་ལྟར་མ་འབྲུལ་བ་ཞིག་དང་། ཐག་
 པ་ལ་སྒྲུལ་དང་། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུར་རྟོག་པ་ལྟར་མ་འབྲུལ་བ་གཉིས་སུ་

ཡོད་པ་ལས། མ་འཁྲལ་པའི་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་གསུམ་ཤེས་
བྱའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མ་ཁོར་བར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྟགས་གང་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱེད་པ་རྩལ་གསུམ་བཤད་པ་ལ།
རྟགས་ཡང་དག་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ། མཆན་
ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ།

རྟོག་བཅས་ཀྱི་སྒོ་དེས་སྒོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་རྗེ་ལྟར་
རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཆོས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཞན་
གང་ཞིག་གོ་བྱས་པ་དེ་ནི་རྟགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་དེ་ཉིད་
བསྐྱབ་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོད་གཞི་གང་ལ་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་ན་བྲབ་པ་
དབྱེད་པ་དོན་མེད་པས་དང་པོར་གཞི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ལ། རྟགས་
བྲས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པར་བྱའོ། །རྟགས་གྲུབ་ནས་རྟགས་
དེ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་དབྱེད་
པར་བྲས་པས། རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་

ནི་ཚུལ་གཉིས་པ་རྗེས་འགོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་
 ཉག་པ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་པས་ན། ཉག་ས་བྱས་པའི་
 རྗེས་སུ་མི་ཉག་པ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་རྟོ།།

ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལོག་པ་འཕ་མེད་པར་གྱུར་ན། ཉག་ས་
 དེ་ཡང་ལྟོག་པ་སྟེ་ཡོད་མི་སྲིད་པ། མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དེ་
 ཡང་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ལྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཚུལ་
 ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ནི་ཆད་མའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱས་པ་
 ངེས་པ་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་དཔེས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་
 མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་
 དག་ལས་ལྟོག་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ནི་
 བསྐྱབ་བྱ་འབྱུང་བུས་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། མ་ཆང་བ་ནི་
 གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་ཉག་ས་མ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་
 ཚུལ་ལ་ནང་གི་དབྱེ་བ་དུ་མར་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་དེ་ལྟར་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དུ་ཡོད་
 ཅེ་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་
 བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱས་རྒྱ་དཔོག་པ་འབྲས་
 རྟགས་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་ལས་རྟགས་དེས་ཆོས་གཞན་
 བསྐྱབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་གཉིས་ནི་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་
 ལ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའམ་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པས་གཞན་
 ཁེགས་པ་གཉིས་ཀ་དོན་དུ་དགག་བྱའི་ངོ་བོ་བཀག་པ་ཡིན་པས་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཞེས་བྱའོ།

དེ་དག་གི་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། འབྲས་རྟགས་ལ་སྦྱར་བ་
 འགོད་ཚུལ་གྱིས་ལྷ་སྟེ། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ་དུ་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་རྒྱ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་སྦྱར་
 བ། དེ་བཞིན་དུ་བར་སྤང་གི་དུ་བ་སྦྱོ་ཡོང་སོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མེ་
 སྦྱ་མ་སྦྱོན་སོང་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྒྱ་སྦྱོན་སོང་

སྐྱབ་པ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 ཏེ། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྒྱ་སྒྱིར་སྐྱབ་པ།
 སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་རྒྱེན་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྒྱ་བྱུང་པར་སྐྱབ་པ། ཁ་
 བར་གི་བྱར་གོང་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡོད་དེ། རོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔག་གི་འབྲས་ཉགས་ཡིན་ཏེ། རོན་དུ་
 བྱར་རོད་ལྟ་བུ་ལས་སྒྲ་མ་དང་དྭ་ལྟའི་རོ་གཟུགས་གཉིས་ཆོགས་པ་
 གཅིག་པར་རྒྱ་སྒྲ་མས་བསྐྱེད་པ་དཔོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་འབྲས་བྱས་རྒྱ་སྐྱབ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱ་རིས་བྱེས་
 པ་འདིས་རྒྱ་མི་གཡོ་བ་ལས་ཉེན་བཉེན་པ་སོགས་འབྲས་བྱས་རྒྱ་
 དཔོག་པའི་རིགས་མཐུན་ཐམས་ཅད་འབྲས་ཉགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ལ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་
 ཉགས་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་རམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། བྱུང་པར་སྐྱོས་པ་
 བ་དང་། ཚོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་ཆོས་འདྲ་ལ། ཉགས་དངོས་པོར་ཡོད་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ། བྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་
 གྱི་རྟགས་སྒྱུར་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟགས་དེ་ཉིད་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྤྲ་མ་
 གཞན་གྱི་འབྲས་བུར་བསྟན་པས་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་
 མར་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་ངོ་ཐོ་ཅམ་སྒྲོས་པས་མི་ལྟོས་པར་དག་
 པ་ཞེས་རྣམ་གཞག་ཅམ་ལས་དོན་གྱི་བྱད་པར་མེད་དོ།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སྒྱུར་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་
 སྣང་བྱང་མ་དམིགས་པ་གཉིས། དང་པོ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་
 ཅན། འག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་འག་ཟ་ཡོད་མེད་
 གང་བྱང་དུ་མི་ངེས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་མི་སྣང་བས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་པས་མེད་
 པར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྣང་མི་བྱང་དང་། སྣང་བྱང་གཉིས་ཡོད་པའི་
 དང་པོ། དུལ་དུས་ངོ་ཐོས་བསྐྱལ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཡོད་ཀྱང་
 བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་དམིགས་མི་བྱས་ཏེ། འག་
 ཟ་དང་བར་མེད་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་འདིར་ཡོད་ཀྱང་མི་སྣང་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་

མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པས་
 བྱི་ཡོད་ངེས་མེད་ངེས་སུ་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་མེད་པར་
 སྟོན་ལ་དེ་ལས་གཞན་སྣང་རུང་ཡིན་ན་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་
 ཞེས་བྱུང་བྱེ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།

འདི་རྟགས་སྦྱར་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་ངེས་སམ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྟད་
 འགོག་པ་ཅམ་མོ། །འདིའི་རྟགས་སྦྱར་འགོད་ཚུལ་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་
 སོང་བའི་རྒྱད་ལ་ཤ་བཤ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཤོད་པ་ནི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དོན་དང་མི་འབྱོར་དོ། །མི་སྣང་
 བ་མ་དམིགས་པ་འདིས་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་མི་ཟིན་པ་
 སོགས་མདོར་ན་དཔོག་མ་རྒྱས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྦྱོ་སྦྱར་མི་བྱ་བར་
 དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ།

སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་།
 འགལ་ལྔ་དམིགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པ་ཁྱིམ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། ལུམ་པ་མེད་དེ། སྣང་རུང་ཆོད་མས་མ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་ལས་རྒྱ་
མ་དམིགས་པ་ནི། མཚན་མའི་རྒྱ་མཚར་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ་མེ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་བྲག་རྫོང་པ་གི་ན་
ཆོས་ཅན། ལ་བ་མེད་དེ། ལེང་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། དངོས་འབྲས་
མ་དམིགས་པ། ཏུ་བས་དཔེན་པའི་ཕྱི་གསྐྱོར་དུ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བའི་
དངོས་འབྲས་⁽⁹⁾མེད་དེ། ཏུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

སྒྲིང་རུང་གི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་ལ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བན་ཚུན་སྒྲིང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་རྟགས་སྒྲིང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བརྟེན་གཉིས་ཏེ།
ཕྱོགས་པ་གིར་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ཅོད་གཞི་དང་། མེས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་རྟགས་སུ་བྲས་ནས། གང་རེག་མེད་པ་དང་། གང་རེག་
གི་དངོས་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པ་དང་། གང་འབྲས་སྐྱེ་ལོང་
བྱེད་མེད་པ་དང་། ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་པ་རྣམས། བསྐྱབ་ཆོས་སུ་

(9) མ་དཔེ་དག་ལ་ཏུ་བའི་དངོས་འབྲས་མེད་དེ། ཞེས་ལྟར་ཡང་། ལྟན་ལྟན་མཁས་འབྲུག་གི་འབྲེལ་
པར། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་མེ་མེད་དེ། ཞེས་གསལ།

བྱས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། རང་བཞིན་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་བྱ་
བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཉགས་སྒྲིབ་ལོ།

ཡང་རྩོད་གཞི་གོང་ལྟར་ལ། ཉགས་ཏུ་བ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་བས་
བྱས་པར་ཞོན་པ་བཏོད་ནས་གང་རེག་སོགས་གོང་གི་བཞི་འགོག་
པ་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་
པའོ། །ཡང་རྩོད་གཞི་འབྲས་ལ། ཉགས་ཅན་དན་གྱི་མེས་བྱས་པར་
ཞོན་པ་བཏོད་ནས་གང་རེག་སོགས་བཞི་འགོག་པ་ནི། རང་བཞིན་
དང་འགལ་བའི་བྱ་བྱ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་འོ།

ཡང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་མའི་དངོས་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་ཞོན་པ་ཉགས་སྒྲིབ་བཏོད་ནས། སྒྲ་མ་ལྟར་བཞི་པོ་འགོག་
པ་བསྒྲན་ཏེ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་ལ།
མཁས་པ་གཞན་གྱིས། མའི་དངོས་རྒྱ་མེ་མེན་ལ་དངོས་འབྲས་
བསྐྱེད་མ་རག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་ཉགས་སྒྲིབ་དེས་མེ་རྣམས་
ཞེས་ནན་ཏན་ཏུ་བཀག་པར་མཛད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། སྒྲིབ་

མའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་ཡོད་པར། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་
 མེད་པས་གཞན་གསུམ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་བས་ན་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་
 བྱ་ལ་དོན་གྱི་འགལ་བ་མེད་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲ་མ་ལྟར་སྦྱོར་བ་
 བཅུ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་འདུག་པ་བདེ་བས། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་
 བཟུང་བར་བྱའོ།

ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལས་དངོས་འགལ་ལ་འགལ་དམིགས་གྱི་
 ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱར་གྱུར་པ་མེད་དེ་དོན་གཅིག་ཏུ་འོང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའམ་ཚོལ་བྱང་གི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ། བརྒྱད་འགལ་གྱིས་བྱབ་བྱ་བཞོད་པ་ལས། བྱབ་བྱེད་གྱི་
 འགལ་ལྷ་འགོག་པ་འདི་ལ་ཆད་མས་གཞོད་འགལ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་
 ཏེ། འགལ་ལྷ་རྣམ་བཅད་གྱི་ཆ་ནས་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་ཅམ་
 རུང་མོད། ཉག་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་མི་ཉག་ཡོངས་གཅོད་
 དུ་གྱུབ་པའི་ཆ་ནས་བསམ་ན་མི་དམིགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་
 ཉགས་སུ་འདུ་རུང་འོ།

གཞན་ཡང་སློ་འགལ་སོགས་ཀྱང་འདིའི་མཆོན་ནས་དེའི་
 ཁོངས་སུ་འདུ་ལ། དངོས་སུ་རྟགས་སྒྱུར་བའི་རྣམ་གྲངས་སུ་མ་
 མཛད་དེ་དངོས་སྒྱུ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་ལྟར་པལ་པས་ངེས་དཀའ་
 བའི་བྱུང་རོ། །སྒྱུ་ཆོགས་གྲངས་ཆང་གི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་
 རང་བཞིན་དུ་འདུ་བ་སོགས། རྟགས་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་
 སྒྱུར་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འདི་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བར་
 བྱ་སྟེ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་དེ་བདེན་པའི་བྱུང་བྱེད་མ་
 དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ། བདོར་བསྟན། རྒྱས་
 བཤད་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལྟར་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་སློ་ནས་དོན་གང་ཡིན་པ་རང་
 གིས་ཚུལ་བཞིན་རྟགས་པ་ནི་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་པ་དང་མཐུན་པར་དོན་
 གང་ཡིན་པ་སྟུབ་པ་དང་། དོན་དང་མི་མཐུན་པར་སྟུ་བ་ལ་སྟུན་

འབྲིན་བརྗོད་པ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱའོ། །པ་རོལ་གྱི་
འདོད་པ་སྤྱད་འབྲིན་པའི་ཆོ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ཕྱོགས་གྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱབ་
བྱེད་གཏན་ཆེགས་འགོད་ཚུལ། ཚུལ་དེ་དང་ལྡན་པར་འབེལ་བའི་
གཏམ་བྱ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ།

ཚུད་པའི་གཞི་ཕྱོགས་ནི། ཆད་མས་སྤྱབ་བསལ་མེད་ལ་དཔག་
གཞིར་བཟུང་བ་ལྟེ། མེ་ཆ་བ་ལྟ་བུ་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ངོར་ཆད་
མས་སྤྱབ་ཟེན་པ་དང་། མེ་གང་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཆད་མས་བསལ་
ཟེན་པ་ལ་སྤྱབ་བྱེད་མི་འཇུག་གི། སྤྱི་རྒྱལ་པ་དང་མི་རྒྱལ་པར་འཛིན་
པ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་ལ། སྤྱབ་
བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་འགོད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྤྱབ་བྱེད་གཏན་ཆེགས་འགོད་ཚུལ་ལ། སྤྱབ་ངག་བརྗོད་ཚུལ། སྤྱད་འབྲིན་
བརྗོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ཡང་སྤྱབ་པའི་ཆོན་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆེགས་རང་

རྒྱད་པ་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ་རྟགས་ཁྲབ་ཆད་མས་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི། ཁས་
སྒྲང་བ་ཅེས་གྲིས་མི་གྲུབ་པས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐྱབ་འབྱེན་བརྗོད་ཚུལ།

སྐྱབ་འབྱེན་ལ་ནི་རང་རྒྱད་དང་ཐལ་བའི་དག་གཉིས་ཀའང་ཡོད་
དེ། སྐྱ་རྟག་པར་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་སྐྱབ་འབྱེན་ཕྱིར་སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ་
བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་རང་རྒྱད་དུ་འགོད་པ་དང་། སྐྱ་ལ་བ་དེ་ལ། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་ཁས་སྒྲང་
གིས་གྲུབ་པ་བཀོད་ནས་མི་འདོད་པར་ཐལ་བའི་འཕེན་བའང་རུང་
བས་ན་རྟགས་ཁྲབ་ཆད་མའམ་ཁས་སྒྲང་གིས་གྲུབ་ཚུལ་ལས་ཐལ་
བ་འཕེན་པའི་རྣམ་དཔྱེ་སྐྱ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ཚུལ་དེ་དང་ལྡན་པར་འབེལ་བའི་གཏམ་བྱ་ཚུལ།

གང་ཞིག་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པས་གཞན་དང་
ཅོད་པར་བྱ་བ་ལ། རང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དག་གིས་བསྟན་
བྱའི་ཆོག་དོན་དང་འབྲི་ཞིང་ལན་གདབ་པ་དང་དཔྱེ་བསྐྱ་སོགས་

གྱི་གནས་ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། མི་
 འཇིགས་པའི་སྒྲོབས་པ་བརྟན་པས་ཆོག་བྱུང་བྱིན་ཅིང་བརྟེན་འབྲེད་
 ལ། ཆོག་ངན་སོགས་དགོས་མེད་དོར་ཞིང་དགོས་པ་སྤྱོད་བར་
 བརྟེན་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་པའི་ཞལ་ལྟེ་བའམ་
 དཔང་པོ་དོན་དང་དོན་མིན་ཤེས་ཤིང་རྒྱལ་པམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 ཚུལ་བཞིན་འབྲེད་ཀྱས་པ་རྒྱལ་པོ་དང་སྒྲ་མའམ་ཁྲོམ་འདུས་པ་ལྟ་
 བུའི་གནས་སུ། སྤྱོད་པའི་གཞི་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་
 དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡང་དག་སྟེ་ཆོད་མ་གསུམ་
 དང་ལྷན་པའི་གཏན་ཆོགས་དཔེ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པ་ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་བྱུང་བྱིན་པར་བརྟེན་པས། དམ་བཅའ་བའི་
 དོན་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་སྤྱོད་པ་དེའི་མེད་⁽¹⁰⁾ རྟོགས་སུ་བྱིར་ནས་
 གྲགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ།

འོན་ཀྱང་དོན་གྱི་གནས་བཅུ་གཉིས་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དགོ་རྟོགས་ལ་བརྩོན་པས་གཞན་དང་བརྩེད་པར་

(10) རྟོགས་རིག་པ་མ། རྟོག་རྟོག་ ༤༤-༤ །རྟོག་པ།

མི་བྱ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དམ་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་འདོད་ཀྱི་བསམ་
 བས་སྒྲ་བ་དང་། དོན་ངེ་བཞིན་འབྱེད་རྒྱས་པའི་ཆོག་པ་མཁས་
 པ་རྣམས་དགོན་ལ། རྒྱ་གསུང་པར་ཞེན་པའི་ཉེས་པས་ཡིད་
 འཁྲུག་ཅིང་བྱུང་གསོད་གཡོ་སྒྱུ་ཆོག་པར་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྤང་
 བ་དང་། འཁྲུག་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་སེམས་སྤང་བ་དང་། ཉིང་
 དེ་འཛིན་སྤང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཀྱི་སེམས་དེ་དག་མེད་པའི་སྒྲ་བ་
 དགོན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་བྱུང་ན་ཀྱང་ཉོན་མེད་པ་དང་། ཀྱང་ཉོན་
 བྱུང་ན་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་དགོ་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དང་།
 དགོ་ཆོས་མི་སྒྲུབ་པ་སེམས་མཉམ་པར་འཛིག་པ་དང་། མཉམ་
 པར་བཞག་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དགོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཅོད་པ་པལ་ཆེ་བ་ཆགས་སྤང་གི་ཉེས་པ་ཅམ་ལས་དོན་ངེ་
 བཞིན་འབྱེད་པ་ཉུང་ལ། རྒྱུན་དེ་དག་མེད་པར་རྒྱལ་བའི་གསུང་
 རབ་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པ་རྣམ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དབྱེད་

པའི་འབེལ་གཏམ་དང་ཚུད་པ་བྱས་ན་ཆོས་མིན་འགོག་ཅིང་ཆོས་
 གྱི་ཚུལ་འབེལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་འཐད་སྐྱབ་གྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་
 ཞིང་དོན་བསྟུ་བ།

གོང་དུ་བསྟན་པའི་རིགས་པ་བཞི་ལས་སྤྱི་མ་འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་
 རིགས་པ་འདི་ལ། རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མདོན་རྗེས་གཉིས་དང་། བསྐྱབ་
 བྱའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུང་བ་ཀྱན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་དང་། སྟོང་པ་དོན་དམ་
 དཔྱོད་བྱེད་གཉིས་སམ། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་མཐར་ཐུག་
 དཔྱོད་པའི་ཆད་མ་དང་གསུམ་དུ་ཡང་དབྱེ་རུང་ལ། སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་
 སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་ཡིན་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། མེད་མ་ཡིན་དུ་དགག་
 པ་སྟེ་དགག་སྐྱབ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིའམ། གནས་སྐབས་སུ་དགག་
 སྐྱབ་གཉིས་དང་། མཐར་ཐུག་དགག་སྐྱབ་ལས་འདས་པའི་སྒྲོས་
 བྲལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མཐར་ཕྱིན་པའོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྟོན་པ་བཞི་འབྱུང་ཚུལ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་
བཤད་གཉིས། དང་པོ།

དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཆད་མ་གཉིས་སམ་
རིགས་པ་བཞིས་ཚུལ་བཞིན་དབྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རྟོགས་
ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དག་
པ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་རྟོན་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་སྟེ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་
ལ་རྟོན་པ་ནི།

གང་ཟག་ནི་ཅི་ལྟ་བུ་ཡང་རུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཨོལ་གྱི་འདག་⁽¹¹⁾གྲོལ་བུ་
མི་བྱེད་ཀྱི། དེས་གང་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་ལེགས་པར་དོན་དང་ལྡན་
ན་གཟུང་རུང་གི་མི་ལྟན་ན་མི་རུང་བའི་བྱིར། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་
ཆོས་ལ་རྟོན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ་ནི།

ཆོས་དེ་ལ་ཡང་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་མཆོག་མོས་ལྷ་བ་བསྟན་

(11) ཆོབས་རི་བད་མ། ༩༧༠ ཁ ༦ རྒྱབ་གྲུ།

བ་ལྟར། རོན་གོ་བྱེད་གི་སྦྲད་དུ་སྦྲར་བ་ཅམ་སྟེ། བརྗོད་འདོད་གི་
 རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཆོག་ལས་སྐབས་གི་རོན་གོ་ན། ཆོག་གི་
 དགོས་པ་དེ་ཅམ་དུ་བྱད་པས། སྦྲར་ཡང་ཆོག་ཅམ་ལ་འཆེལ་བར་
 མི་བྱ་སྟེ། ཆོག་གི་སྦྲོས་པ་ལྟར་སྦྲངས་ན་མཐའ་མེད་པར་འཕེལ་
 ཞིང་རོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་བྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོག་ལ་མི་
 རོན་རོན་ལ་རོན་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་བྱང་རོན་ལ་མི་རོན་ངེས་རོན་ལ་རོན་པ་ལ། མདོར་
 བསྟན། རྒྱས་བཤད། རོན་བསྟུ་གསུམ། དང་པོ།

གསུང་རབ་གིས་བསྟན་བྱའི་རོན་ལ་ཡང་དགོས་པའི་དབང་
 གིས་བསྟན་པ་གནས་སྐབས་བྱང་བའི་རོན་དང་། བྱང་བ་ཅམ་གི་
 རོན་ཅན་མིན་པ་ངེས་པའི་རོན་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། གདུལ་བྱའི་
 ཁམས་དབང་བསམ་པ་མཁྱེན་ནས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་
 སུ་གསུངས་པའི་ཆོས་གི་སྒྲོ་གོང་འོག་གི་རིམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་
 རྣམས་གི་བསྟན་རོན་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་

སྟེ་གཟུང་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྗེས་དགོངས་བཞི་
དཔེར་མཆོན་ནས་བཤད་པ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་བྲང་ངེས་འབྱེད་པར་
གདམས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོངས་པ་དང་། ལྗེས་དགོངས་
གཉིས། དང་པོ།

དེ་ཡང་དཔེར་ན་དགོས་པའི་དབང་གིས་དགོངས་གཞི་གཞན་
ལ་དགོངས་པ། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་སྟོན་པ་ཉིད་གྱིས་ང་
དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ལྷ་པར་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། རོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
ངོ་ཞེས་དང་གཟུགས་མེད་ཆོར་བ་མེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ཐ་
སྟོང་ཙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་རོན་དམ་པར་དགོངས་པའོ།།

དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་སངས་རྒྱས་གང་གི་མཆོན་བཟུང་བ་
ཙམ་གྱིས་དེའི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ཆེ་འདི་བརྗེས་མ་ཐག་ཏུ་
སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་དུས་ནམ་ཞིག་སྐྱེ་ངེས་པ་ལ་དགོངས་པའོ།།

གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི་སྤྱན་པ་ཅམ་གྱི་ཆོག་
 པར་འཛིན་པའི་བསམ་པ་ཅན་ལ། སྤྱན་པ་ལ་དམན་པར་བརྗོད་
 ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་དོན་གྱིས་སྤྱན་
 པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་ནི་
 རང་རང་གི་དོན་ཅན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལྷེམ་དགོངས་ལ། གཞུག་པ་ལྷེམ་དགོངས། མཚན་ཉིད་ལྷེམ་
 དགོངས། གཉིན་པོ་ལྷེམ་དགོངས། བསྐྱར་པ་ལྷེམ་དགོངས་བཞི།
 དང་པོ།

ཡང་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ཞེས་པལ་ཆར་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་གཟུང་
 གྱ་མིན་པར་ནམ་པ་གཞན་དུ་འབྱོགས་པར་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ཅན་
 བཞི་ནི། གཞུག་པ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ཉན་ཐོས་པ་བསྐྱན་པ་ལ་
 རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་གཟུགས་
 སོགས་གྱི་ཆོས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཅམ་
 ལ་དགོངས་པའོ།།

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི།

མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་སམ། རོན་དམ་པ་ལ་
དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་གདོད་ནས་སྲ་ངན་ལས་
འདས་པ་སོགས་སྲ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་ལ། གཉེན་པོར་དགོངས་པ་བརྒྱད་བརྟན་
པ་དང་། རོན་དེ་ལྡན་གྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བཟུང་བའི་པན་ཡོན་
གཉིས། དང་པོ།

གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་
བྱ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་མཆོག་དམན་དུ་
བཟུང་ནས་བརྟན་པ་སྤང་ཕྱིར་གོང་དུ་བཤད་པ་ང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
གཟིགས་སྲ་གུར་ཉོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཆོས་ལ་རྟེན་སྤོའ་སྟེས་དུ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་
གང་གྲུའི་གྲུང་གི་བྱེམ་སྟེད་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ན་གཞོད་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཆོས་ལ་སེམས་པ་སྤྱེད་ཞེས་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་

གསུངས་པ་དང་།

བདག་གིས་ལམ་ལ་སློབ་མི་རུས་སྣམ་པའི་ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་ཆེད་
དུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སློན་ལམ་བཏབ་ན་དེར་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གོང་ལྟར་
དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་།

དག་པའི་རྩ་བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ལ་དེ་སྤང་
ནས་དག་རྩ་གཞན་བསྟོད་པ་གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་
གོང་ལྟར་ཉེ་དེ་བཞི་དགོངས་པའི་སློ་ནས་བརྗོད་པའོ།

གཞན་ལ་དགོངས་པ་མིན་ཡང་གང་ཟག་དེའི་བསམ་པ་ཁོ་ན་ལ་
ལྟོས་ནས་སམ་དགོངས་ནས། རིགས་གཟུགས་འབྱོར་བ་སོགས་
ཀྱི་ང་རྒྱལ་ཅན་ལ་ཞིང་གཞན་དང་གང་ཟག་གཞན་གྱི་བསྐྱུགས་པ་
བརྗོད་པས་རང་ལ་དམན་པར་འདུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འཛིག་ཉེན་ལས་
འདས་པའི་འབྱོར་བ་བྱུང་བར་དུ་བསྐྱུགས་པ་དང་། ཡུལ་དམ་པ་ལ་
གཞོད་པ་སོགས་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་པས་འབྱོད་ནས་སེམས་ཏ་

ཅང་གཏུང་བ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གཞི་དེ་བ་བྱས་ན་བདེ་
 བར་འབྲེལ་ཞེས་གསུངས་པ། བཤགས་པའམ་ཉེས་པ་ཟད་ནས་
 བཅ་ཞིག་བདེ་བ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་། བྱང་སེམས་མ་ངེས་
 པ་ཐེག་ཆེན་ལས་སྒྲིག་འདོད་ཅན་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་མེད་ཅེས་
 གསུངས་པ། གནས་སྐབས་ཐེག་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་ཐོབ་
 པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་
 མཆོག་གི་ཆོས་བསྟན་པས་བར་ཆད་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤོང་
 བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་དོན་དེ་ལྟར་གྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བཟུང་བའི་ལན་ཡོག།

གང་ཞིག་ཆོག་སྟོ་ལ་འཇིན་པའམ་དེའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་
 རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་སྒྲོ་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་གཟུངས་
 ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གཉེན་པོ་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་
 གཉིས་པོ་དེ་ཅམ་ཞིག་བཟུང་ན། སེམས་ཅན་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་
 མཆོག་དེས་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞེ་ན་

རིགས་ཀྱི་ཁམས་རྫོགས་པར་བརྟམ་པ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་རབ་ཏུ་
 དགའ་བའི་མཆོག་ཐོབ་པ་གཉིས་མཐོང་ཆོས་ལ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་
 དང་། མ་མཐོང་བ་སྤྱི་མ་འབྱུང་བ་བརྒྱད་ནི། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་
 དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཆེ་རབས་
 སྤུན་པའི་བསམ་པ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དང་། སྟོན་པ་སྤུན་སྤུམ་
 ཆོགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འཕྲད་པ་སྟེ་ལམ་གྱི་རྟེན་གསུམ་
 དང་། ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་དེ་ལས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཆོས་ཐོས་པ་
 དང་། ཐེག་པ་དེ་ལ་མོས་པ་གང་ཞིག་དོན་རྣམ་པར་ངེས་པའི་སློབ་གྲོས་
 དང་བཅས་པ་འབྱུང་བ་དང་། དག་པའི་སར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོ་ཆད་
 མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། གཟུངས་གྱི་སྟོ་ཆད་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་
 ཐུག་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པའོ།།

དེ་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བརྒྱད་པའི་ཡོན་
 ཏན་གྱང་འདི་ལྟར་རྒྱ་ཆེན་གཞན་དུ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ་ཆོས་མཐའ་དག་
 འཛིན་པ་དང་དེའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་སྤྱེ་བ་ལ་མཁས་པའི་ཡེ་

ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་བསྐྱར་བ་ལྷན་པོར་དགོངས་པ་ནི།

བསྐྱར་བ་ལྷན་པོར་དགོངས་པ་ནི་ཐུ་སྟེགས་སོགས་ཁ་ཅིག་
གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྟོགས་པར་སྦྱོར་ཞེས་དམན་པར་
འཛིན་པ་སོགས་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་བརྟུག་ཞན་དུ་བསྐྱར་ནས་ལྷན་
དགོངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཤེས་
པར་བྱ་བ་དཔེར་ན།

སྟོང་པོ་མེད་ལ་སྟོང་པོར་ཤེས། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་
མོངས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་གནས་ན། །བྱང་རྒྱལ་དམ་པ་
འཕྲོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

འདི་ཅི་ལ་དགོངས་པའི་དོན་བཤད་ན། ས་ར་ཞེས་པ་སྟོང་པོ་
དང་རྣམ་གཤེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་
གཤེད་མེད་པ་ལ་ནན་ཏན་སྟོང་པོར་ཤེས་ནས་འབད་པ་དང་། ལྷན་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཟུང་བར་དཀའ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེས་ཉོན་

མོངས་པར་བྱས་པ་དང་། གཙང་བདེ་ཏྲག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལེགས་པར་
 གནས་ན་རྒྱ་དེས་བྱང་ཚུབ་དམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ལྡེམ་པོར་
 དགོངས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན། ས་དང་མ་ནི་གསལ་བྱ་ཞིང་ཞེས་པ་
 སྟེང་པ་དང་མ་རིག་པ་སྟོང་པ་ལ་དགོངས་པ་སོགས་དེ་འབྲ་བའི་
 རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཏུ་བསྐྱར་བ་ལྡེམ་དགོངས་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་བྱང་དེས་འབྱེད་པར་གདམས་པ།

དེ་ལྟར་དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་འདིས་མཚོན་
 བས་གསུང་རབ་གང་གི་བསྟན་དོན་ལ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་
 དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་གསུམ་ཡོད་པ་ནི་བྱང་དོན་དང་། དེ་ལས་
 བསྐྱོག་པ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་རྣམས་དེས་
 དོན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།

གཞན་ཡང་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་ཁོ་ནས་
 གསུངས་པ། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ང་རྒྱབ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་

ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་རྒྱད་བཅུ་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ནི་
 སྤྱི་ཅི་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་ལས་དང་སྤྱལ་བ་སྤྱལ་
 གྱི་ཉེས་པ་ཅད་ནས་མི་མངའ་མོད་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དབང་གིས་
 རྩལ་བསྟན་པའི་དགོངས་ཅན་དུ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་
 མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་ཡང་ཐེག་པ་
 གོང་ལོག་གི་བསྟན་དོན་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཤེས་ནས་མཐར་ཐུག་
 གི་དོན་ལ་འཐུག་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟན་བཞི།

དོན་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ན་བྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་
 པར་བྱའོ།

བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་ནི།

ངེས་པའི་དོན་དེ་ལའང་དོན་གྱི་སྤྱི་ཅི་མ་འཛིན་པ་རྣམ་པར་རྟོག་
 པའི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། རང་མཆོན་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སོ་
 སོར་རང་རིག་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་

གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཡོད་པ་དང་
 མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཡི་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་དེ་སྤྱིད་
 ཏུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་ལ། དགག་སྐྱབ་བསལ་
 བཞག་མེད་པར་ཆོས་ཉིད་བཞིན་ཏུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཉི་
 བར་ཞི་བའི་དོན་མངོན་པར་གསལ་བའི་དུས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་
 དམ་པ་ཐོབ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་གཏིང་སྟེབ་པ་ཡིན་པས། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་
 ཉོན་ཡེ་ཤེས་ལ་ཉོན་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དེ་ལས་སྟོབས་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གྲོལ་ཚུལ་ནི།

རི་སྐད་བཞད་པ་ལྟར་ཉོན་པ་བཞི་དང་ལྷན་ན་འོ་མ་ལས་མར་
 དང་། མར་ལས་མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ལེན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཁོང་ཏུ་ཆུད་ནས་རང་
 བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བས་
 སྟོབས་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞེ་ན།

རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས།

བརྗེད་བ་མེད་པས་བླན་པའི་གཏེར་དང་། སྒྲོས་རབ་ཏུ་འབྱེད་
 བས་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་གཏེར་དང་། མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་རྣམ་
 བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་རྟོགས་པའི་གཏེར་དང་། ཐོས་བ་ཐམས་ཅད་
 གྱུན་ཏུ་འཛིན་པས་གཟུངས་ཀྱི་གཏེར་དང་། ལེགས་པར་བཤད་
 བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆེས་པར་བྱེད་པས་སྒྲོ་བས་པའི་
 གཏེར་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤང་བས་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་
 དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་མི་གཙོད་པས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཏེར་དང་། མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་བ་ཐོབ་
 བས་སྤྱབ་པའི་གཏེར་ཏེ་གཏེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་འཛོལ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཏེར་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་
 སྒྲོ་བས་བ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་བ་ཐོབ་པའི་སྤྱིས་བྱ་དེས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཛིན་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤང་དོར་སྤང་བར་
 བྱེད་ལ་མཐར་གྱིས་སྤྱོད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་

བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་དོན་རྣམས་པར་ངེས་པ་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་ལས་
རྟོགས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ།

སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་སྐབས་སོ།། །།

༥ གསུམ་པ་ཐ་མར་དགེ་བ་མཐུག་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་བྱ་བ་
བྱུང་པའི་ཚུལ་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དབྱ་ནས་ཞབས་སུ་བསྟུས་
པའི་དོན་བསྟུས་ཏེ་གདམས་ནས་དོན་ཆེ་བར་བསྟན་པ། བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་ལས་བཅུམས་ཏེ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
བསྟུགས་པ་བཟོད་པ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་བཅུམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་
བ། ཚུམ་པ་པོ་དང་གནས་དུས་སོགས་ཀྱི་ངེས་པ་སྟོས་པའི་སྦྱར་
བྱུང་སྟོས་པ་སྟེ་སྟེ་བཞིའི་གངས་དང་ལྷན་པ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་མཁས་བྱའི་གནས་བཅུ་དང་། སྟོམ་བཞི་དང་། སོ་སོ་
ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་སྟེ། བཤད་པ་
འདིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་

ཐུལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་དྲི་མ་མེད་པ་
སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བའི་འདུག་དྲགས་དམ་པ་ཡིན་པས་གྲུས་ཤིང་ནན་
ཏན་གྱི་བཙོན་པས་བཟུང་བར་བྱས་ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པར་འཛོལ་པར་འགྱུར་རྒྱུ།

གཉིས་པ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ།

ཅའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་ལ་འདུག་པའི་
སྒོ་ཞེས་བྱ་ན། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡང་དག་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པས་མཁས་ཤིང་། ཆོས་བཞིན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་
པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་བཙུན་པ་དང་། བསྟན་འགྲོར་
པན་པ་བཟང་བའི་ཐིན་ལས་དང་ལྡན་པ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་
ནི་མདོར་བསྟུས་ན། བཤད་སྐྱབ་ལས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོག་མར་
འདུག་པའི་སྒོ་མ་ནོར་བ་ནི་གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་
ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ།

གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་

བའི་དོན་གྱི་གནད་མཐའ་དག་ཆོག་ཅུང་དུས་བདེ་སྒྲག་གསལ་
 བོར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྒྲོ་བྱོས་ཀྱིས་རྟོགས་
 བས་སྐྱར་བ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་མཛོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 མཛོན་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར་པ་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་ན།
 འཆད་ཚིད་ཚིམ་གསུམ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པས། རྒྱལ་བའི་བསྐྱར་
 བ་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ཕན་བདེའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱགས་པ་
 ཆད་མེད་པའི་དཔལ་ལ་དབང་འབྱོར་བར་འབྱུར་རོ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་བརྒྱུ་མས་པའི་དགོ་བ་བསྟོན་པ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཚུམ་
 བ། རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བརྒྱུ་མས་པ། དེ་ལྟར་བརྒྱུ་མས་པའི་དགོ་བ་བསྟོན་པ།
 རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་སྟོན་ལམ་བཅས་བཞི་ལས། དང་པོ།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡི་མཛོད།

རྒྱལ་འདིར་བརྟེན་ན་འབད་བ་རྒྱུང་དུས་ཀྱང་།

ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལ།

སྐྱུ་མཐའ་མེད་པར་རོལ་ཞིང་དགའ་བར་འབྱུར།

གཉིས་པ་རྩེ་འོག་ལ་བཅུ་ལྔ་པ་བ།

ཉེད་བཀྲར་གྲགས་འདོད་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པར།
བསྐྱར་ལ་དད་ཕྱིར་གཞན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར།
དམ་ཆོས་གཟུང་ཕྱིར་ལྷ་མཆོག་མཉེས་པའི་ཕྱིར།
ལེགས་པར་སྦྱར་འདིས་བསྐྱར་འགྲོར་པན་གྱར་ཅིག །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཅུ་ལྔ་པའི་དགེ་བ་བསྐྱོ་བ་རང་ལ་པན་པའི་སྒྲིན་ལམ།

འདི་འདྲིན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་འཇམ་པའི་དབྱངས།
ཞུགས་ནས་གཟུངས་སྒྲོ་བས་སྒྲོ་གྲོས་མཆོག་ཐོབ་ཅིང་།
འདི་ཡི་དགེ་བས་མ་ལུས་འགྲོ་བ་ཀུན།
མཁྱེན་རབ་བདག་པོའི་གོ་འཕང་འགྲུབ་གྱར་ཅིག །

བཞི་པ་གཞན་ལ་པན་པའི་སྒྲིན་ལམ།

བདག་གྱར་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཀྱི་བར།
ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི།
སྒྲོ་གྲོས་མཆོག་ལྡན་རྒྱལ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་།
ཐེག་ཆེན་དམ་ཆོས་མཐའ་དག་འདྲིན་གྱར་ཅིག །

བདག་དང་ཆོས་འདྲིར་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པ་རྣམས།།

སྐྱེ་ཀུན་ལུས་སེམས་དོན་རྣམས་བྱ་བ།།

བདུད་དང་བར་ཆད་ཀུན་ལས་རྣམས་རྒྱལ་ཏེ།།

དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་བཟ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཤོག།

བཞི་པ་མཇུག་བྱུང་ནི།

ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་ཉིད་སྔ་མོ་ནས་བྲི་འདུན་ཡོད་པས་ཚུམ་
གཞིའི་ས་ཁོངས་ཅམ་བགྲིས་ནས། ལོ་སྐྱོར་གཅིག་ལྷག་བཅས་ཀྱི་
བར་དུ་འགྲངས་ལ། ཕྱིས་སུ་ནད་སོགས་གཞན་དབང་གིས་ལུས་
བར་དོགས་པ་ཡིད་ལ་བཅག་པའི་ཆོག་སྤྲུས་པ་ཐོས་ནས། རང་དང་
ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཤིས་རབ་འོད་གསལ་གྱིས་བསམ་པ་བཟང་
པོས་ནན་ཏན་བསྐྱལ་བ་ལ་སྙིང་བཅེ་བས། ནད་ཀྱིས་མནར་བ་བཟོད་
བར་དཀའ་ཡང་བཙོན་པ་བསྐྱེད་དེ་སྐྱོད་བཟ་ཤིས་ཆོས་སྤིང་དུ་
ལྷགས་སྤང་ནག་པ་ལྷ་བར་མཁས་བྱའི་གནས་བཅུ་ཆང་བར་གྲུབ་
ཅིང་། སྤར་ཡང་དུ་དམ་དུ་སྤེབས་ནས་མཁྱེན་རབ་དང་ལྷན་པ་དགུ་

རོང་སྐྱལ་པའི་སྐྱའི་དཔར་དུ་སྐྱབ་བཞིན་གྱིས་སྤྲ་མའི་འབྲོས་ཚུམ་
 པར་བསྐྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བཞད་སྐྱབ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོ་
 ཏུ་དམ་ཚོགས་ཆེན་པ་ཨོ་རྒྱན་བསམ་གཏན་ཆོས་སྤྱིང་གི་སྒྲ་བྲང་
 ཅེར། ཐིན་ལས་དོན་ཡོད་ཞགས་པས་བསྐྱན་འགྲོའི་དག་མཆོན་
 རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་ཚོགས་ཆེན་མཆོག་སྐྱལ་ལྷ་པ་རིན་པོ་ཆའི་
 བཞུགས་གནས་ཀྱི་ཁང་བཟང་བཟ་ཤིས་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་བསྟི་
 གནས་སུ། མཁས་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་སྒྲ་མ་མཆོག་གིས་དོན་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་
 བཞི་དང་འབྲེལ་བར་མིང་དུ་གནང་བ་མི་པམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་
 རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་གྲགས་པས། རབ་དཀར་བཟ་ཤིས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲེ་
 བས་མཛེས་པ་དག་བྱེད་ཚུ་སྟག་གསར་ཆོས་རྒྱ་སྐར་བདག་པོ་ཉི་
 མའི་ལྷ་ལྷན་གྱི་ཉི་པའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་དགའ་བ་གསུམ་པ། རྒྱལ་
 དང་ཕུར་ཕུའི་འབྲུབ་སྦྱོར་བཟང་པོ་དང་ལྷན་ཞིང་། ཡུལ་དུས་ཀྱི་དག་
 མཆོན་དུ་མ་གསར་དུ་ངོམས་པ་ལ། ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་པར་བགྱིས་པ་
 འདིས་རྒྱལ་པའི་བསྐྱན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་
 རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །མཛྲ་ལོ། །

པར་བྱང་སྒྲིན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་
ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་། །ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དེ་
མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་
དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྤྱང་ཕྱག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་
རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ། །དེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་
ཤོག ། ཅེས་པ་འདི་འདྲེན་པའི་དུས་ཡིད་སྟེན་གྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུས་པའི་རྒྱ་ཁྲིའི་ཕྱི་གྲྭ་དེ་མེ་བཟང་པས་གདས་ལྡོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྐྱེད་
པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མའི་སྤྱང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་ལ་ཅན་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། རྟོགས་དང་ལྟོགས་ནས་རྟུལ་ཕྱན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་
པའི་གནོད་འཛེགས་ལྗེའི་རྒྱུད་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒྲོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདོ་བའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བཞོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་།
བྱང་ལྟོགས་མོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་མེ་རྒྱར་ཡང་ལྷར་བཞེན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་རྒྱུངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་ཀྱི་མ་མེད་
པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་འཛས་ཁྱིང་ཡངས་པའི་ཁྲིན་ལ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འཕྲོན་ལྟ་མཛོད་འདིར་ལུགས་སྒྲོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་
འཕྲལ་ལྷན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དང་མིགས། ཉན་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱེད་འཁྱུར་གང་ལའང་ལྟར་
ཆོག་པའི་དགོ་བསྟོའི་སྒྲིན་ཆོག་དུ། །ལྟ་ལོ་དགོ་སྒྲོང་ཆོས་སྤྱི་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤར་བའོ། །

རང་རིག་ཡེ་ཤེས་འཕོ་འཁྱུར་མེད་སྒྲོང་ནས། །འགག་མེད་ཐུགས་
རྟེན་ཅུལ་ལས་སྤྱིང་རྟེན་སྤྱར། །གང་འདུལ་གདུལ་བྱའི་རོལ་གར་དུ་འཆར་

བའི། །སྤྱོད་གས་བཅུའི་ཙ་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དགོངས། །འཕགས་
 བོད་མཁས་བྱུ་བ་བྱེ་བའི་གཞུང་གི་མཛོད། །མི་ཉམས་འཕེལ་བྱིར་འབྲུལ་བར་
 གསར་སྦྱོར་གྱིས། །ལྷག་བསམ་དག་པས་སྤེལ་བའི་དགེ་བ་འདིས། །རྒྱལ་
 བསྟན་དམ་ཆོས་ལུང་རྟོགས་རྒྱས་པ་དང་། །བསྟན་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་དང་
 འདུས་པའི་སྤྱེ། །སྤོམ་གསུམ་འཛིན་པས་ས་ཆེན་ཡོངས་གང་སྟེ། །འབྲུལ་རྟོག་
 ཞགས་པས་བཅིངས་པའི་མཁའ་ཁྲབ་འགོ། །གཉིས་འཛིན་བླ་བའི་ཆོགས་
 ལས་རབ་གྲོལ་ནས། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མངོན་གྱུར་
 ཏེ། །གདོད་མའི་གཞི་ཡི་གོ་འཕང་མངོན་གྱུར་ཤོག །ཅེས་བའང་སངས་རྒྱས་ཆོས་གྲགས་གྱིས་

བསྟུལ་བའི་ཁོར་དཔལ་སྤུལ་པ་རྒྱ་ནིར་བྱས་སྟོན་པའོ།

འཇམ་མཁའ་འཁོར་ཕྱི་ཐུགས། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད། ལྷ་འདུག་མཁའ་འབྲུང་། ལྷ་དང་མ།